

ចងក់បារិយាយ ដើម្បីអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ

តំបន់ទំនាក់ទំនង

ររួសនិត្យាព្យាបាល

យោង លីន ចិន ថែរិយាធុទ្ទិ

នគ្គារមនុបាលក្រុងពេល

ព្រះព្រះជាយ

ជម្លើយអនុគណៈស្តីកច្ចោតាល

លោកបណ្ឌិតា ថ្មី ពិនិត្យ

ផ្សេងៗរាយជាយ

សាធារណនឹងនូវធម្មោគ្រួចទំនាក់ទំនាក់

៩. ៩ ២៤៤៥

៩. ៩ ២០១៧

អ្នកគ្រាយរបស់ខ្ញុំ ព្រះករុណា អាត្រាកាត
នានាលាម ថែ យ៉ើន

សូមទ្វូន្តឹងក្នាមឃាយប្រកបដោយសេចក្តីសុខទិប់ប្រការ
សូមទ្វូន្តឹងក្នាមឃាយមានសុខនាពលិន្ទន័យត្រួសរាយជីវិត
សូមកុំទ្វូន្តឹងក្នាមឃាយអភិប្លោះជាតិនេះទៀត
សូមទ្វូន្តឹងក្នាមឃាយទទួលយក ៣៩០៧៩ ៣៩០៨៧ ៣៩០៨៩
ជាជនស្ថិជោយជីវិត រោងរបុតនទេ

ជីវិត្យិសខ្មែរ

- គោត្តនាម នាម : ខ៊ុន មិន្ទា ថ្វី-ខ៉ាកំណើន: ០១/០២/៩៤៨០
- ឱ្យពុកឈ្មោះ : ខ៊ុន សារុណិតិ (ហោអូន) ស្ថាប់
- ម្នាយឈ្មោះ : ថែ មេវីន
- បង្គុងបង្កើត : ចំនួន៥នាក់
- ស្រីពាក់ប្រុស២ នាក់ (ជាក្នុងទី២)
- ទីកន្លែងកំណើត : ជួរឯកទី២៩
- លំនៅបច្ចុប្បន្ន : ភ្នំពេញ សំរាប់រាង
- យុទ្ធសាស្ត្រ ស្រុកចំពោះ ខេត្តបាត់ដំបង
- ប្រអប់សាធារណៈ : ៩០-៩៩-៩៩៩៦
- បុសកិត្តិ : ១៧-០២-២០០១
- តួនាទីបច្ចុប្បន្ន : ផ្លូវអនុគមនាប្រព័ន្ធផោល
- នាយកពុទ្ធឌីកសិក្សា ស្រុកចំពោះ
- ថ្វីអធិការ វត្ថុ ឌីឡុវិន ពេះរាងសំរាង
- ជាសមណាសិស្ស ពុទ្ធឌីកសិក្សា អីនុ ធម៌ន

កែត្រួមយោជាទិ

បាត្រួមយោបាយ

បានធ្វើឱ្យ

បុណ្យកំងរ

តជីវិត

ពិតប្រាង ឬ

ពេលស្តាប់ទៅ

ទៀសារឈ្មោះ

រស់មានទំនើយ

អ្នកដោទិន្នន័យ

សែសកត្រាប់

ច្បាប់គំទិន្នន័យ

អាមេរិកខ័ណ៌

ប្រឈមិត្ត មិត្តភ្លឹករាណជាទីមេត្រី និងជាទីស្ថិក
សូមមិត្តភ្លឹករាណទាំងឡាយ ទឹកលូយកន្លែវសេចក្តីកប់រាណដើម្បី
ប្រកបដោយមេត្តាចិត្តយ៉ាងឆ្លាល់ជ្រើបំផុតនំពីខ្ពស់ ។ នេះជា
ចំណាត់ថ្នាក់ដើម្បីមួយទេរ៉ែត ដើម្បីលូខំព្រះក្រុម អាជ្ញាការ ប្រមូល
ចងក្រងទីនៃ ដើម្បីទុកជាការអូដ្ឋាគ្នាំថ្មីដល់មិត្តភ្លឹករាណទាំងឡាយ
ក្រោយពីប្រាណសម្រាកពីការប្រកបកិច្ចការងារចិត្តធម៌នីតរបស់
ខ្លួនហើយនោះ នៅពេលទាំងនេរក្រោមចាប់ចាប់សេវាឌែកវិញ្ញុ
មករាណ ត្រាត់និងប្រាណជាទីប្រជាប់ សម្រាប់ជាការជាត់សំ
ត្រីនសតិវិរាងតីរបស់ខ្លួន នៅពេលដើម្បីប្រាណប្រចំនុខលន្វែង
ដោយប្រការណាមួយនោះ ។

សេវាឌែកវិញ្ញុនេះ ឧប្បត្តិកទីនៃនៅថ្ងៃ សុក្រ ០៨ ពេល
ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១៩ ចេះ ត្រីសំក ៧.ស.២៤៤៤ ត្រូវនឹងថ្ងៃទី ១៨
ខែ វិថ្និក ឆ្នាំ ២០១៩ ។ ដោយការស្នើសុំរាយនានាដំពើសំណាក់
ព្យាយាមត្រី ឯុទ្ធសាស្ត្រ បច្ចុប្បន្នសំនោះក្នុងទីក្រុងឆ្នាំពេល
ដូចខ្លះហើយ ប្រាណជាទីព្រះក្រុម អាជ្ញាការ ចំណាយពេល
សរសេរសេវាឌែកវិញ្ញុនេះ នៅពេលជាទីត្រីនៅខែថ្ងៃ ។
កាមពិកទីខ្លួនគិតថា មិនប្រាណសេវាឌែកវិញ្ញុទេ បើទៀនដោយ

ចូរប្រគល់សេវាឌែកដីលើនឹង ដួលមកសុស្សជាថីឡាល្អាច្បាប់ និងយកចិត្តទុកដាក់បំផុតរបស់អ្នក យឺ
ការត្រួវឱ្យពិធារណារាងសំភាលជារាជធ្លើខែ លាម្អួយនឹងការយើង
ដល់សម្រាប់ច្បារបស់បិនីទីនៃ ទីបញ្ញាំងច្បិត្តរបស់ខ្ញុំមាន
វិឱយភាព ថាប់ឆ្លើមទាញយក បិច សេវាឌែកដីមកសរសេរនៃសំ
ពេលវេលានីយូរ ទីបញ្ហានសេវាឌែកដីល្អប្រណិតម្អួយនេះ ។

សេវាឌែកដី ខ្ញុំបានដាក់ចំណាត់ជើងច្បាប់ ដើម្បី
ធម្មោគឱ្យឯកអាជីវកម្មនឹងខ្លួន ទៅការបង្កើតប្រព័ន្ធដូចនេះ សេវាឌែកដី
បានលើកយកទីស្តីស្តីរបស់ព្រះពុទ្ធសាសនា មកដោះស្រាយ
បញ្ហាបស់រាជរាជក្រ ដោយយល់យើងច្បាប់ សង្គមជាតិយើង
បង្ហើប្បញ្ញនេះ បានដូចប្រទេសនូវបញ្ហា និងរឿងអារ៉ាម្រើនេះ
ក្នុងជីវិតសំនៈវាបស់មនុស្សជាតិ ជាតិសេសនោះ តីវាណីក្នុង
ក្រុមក្រុងរៀបចំនេះ ។

សម្រាប់ការសំនៈវាបស់សង្គមមនុស្ស តីវានៅតីដូចប្រទេស
ប្រសព្វនូវបញ្ហាឌារាជធ្លើ ហើយរាល់បញ្ហានោះ ដូនកាលបុត្យល
នាមដោះស្រាយបាន ដូនកាលមិនរាជដោះស្រាយបាន ដូន
កាលនាមដោះស្រាយបុត្យលម្អួយចំនួន មានទស្សន៍យល់យើងច្បាប់
ចំពោះព្រះពុទ្ធសាសនាទេរីតានេះ ។ ដូច្នោះហើយ ខ្ញុំសូមលើក
យកព្រះដីទីនេះមកបំផុត ដើម្បីទីនេះមនុស្សម្នាចំនៅទ្វាយ ក្នុង
សង្គមប្រានយល់ការណ៍តីច្បាប់ ។ ម្អួយទេរីតាសោក្សបន្ថុតិតជា

ចូរប្រគល់សេវាឌែកវិញ្ញុនេះ ដើម្បីសិក្សាថ្មីប្រចាំឆ្នាំ និងយកចិត្តទុកដាក់បំផុតរបស់អ្នក ឯ
សេវាឌែកនេះ នឹងប្រាកដជាទាមតាមតិ៍តាមច្បាប់ប្រជាពលន៍ខ្លួន នឹង
ជាការចូលរួមចំណីលាកទៅក្នុងប្រព័ន្ធដំណឹងសិក្សាបច្ចុប្បន្ន ឬច្បាប់
មនុស្សភ្នំសង្គមជាតិ និងសាសនា ធ្វើការត្រួវឱ្យពិចារណា
ដែលដឹង ។

ហេតុនេះ ប្រសិនបើខ្ញុំ មានការសរស់សរុបនៃសាធារណៈ និង
ពាក្យពេចន៍ អភិវឌ្ឍន៍ ឬ បទប្រាជ័យ ការណាមី អភិវឌ្ឍន៍
ត្រូវយើងដោយប្រការណាមី ដោយចេតនាក្នុង អចេត-
នាក្នុង សូមលោកឡើងប្រចាំថ្ងៃទាំងឡាយ និងកាលរាជធីត្រង់ ព្រម
ទាំងពុទ្ធបរិស់ទាំងឡាយទៅសង្គមបច្ចុប្បន្នដែល រួចរាល់
សូមដឹងដោយកុសលចេតនាផាន់ចុះ ។

វត្ថុបង្កើនប្រៀបាយសំរាប់ ថ្ងៃ ១៨ កើត ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ៩៣៦៧

(តិ៍តាម ៣.ស ២៤៤៤)

នរោបស់

ជាតិបណ្តុះបណ្តាល ឯន្ត ឪន្តុ

ឥឡិវកម្ម

ភ្នែកគិត្យការជាជម្រាន ដើម្បីទិញការណ៍ នាយកដាក់
ទាំងប្រឹងប្រុងព្យាយាមសារសេវានៃកាលសំបុរវនេះ ទីទីការ-
ណ៍ នាយកដាក់ សូមលើកវិវឌ្ឍន៍មបាកសលសំប្តែនីវនេះ ឧទ្ទិស
ថ្វាយចំពោះសាធារណ៍ដែលបានបង្ហាញ ព្រះមហាក្សត្រជាមិបតី ដោតពូរ-
ណ៍ ឬនិង រាជាណ ដើម្បីជាបិតានក្សុរសាន្តទីទាំង ។

សូមឧទ្ទិសថ្វាយព្រះនគតិត និង សាធារណ៍ព្រះសង្គ្រោះ
ត្រួតព្រះនគ្គ ។

សូមឧទ្ទិសថ្វាយប្រធ័នឯន ព្រះរាជក្តីសលនិងក្តីសល
សិមបាប្រែនីវនេះ ចំពោះសង្គមិតិការម្យជាតិត្រួតព្រះនគ្គ ដើម្បី
មានគុណភាពការ: នូវការបកចំប្រើប្រាស់ពុំព័ម្ពព្រះនគ្គ ទៅ
បិជិកជាការសារទីទាំង ។

សូមឧទ្ទិសថ្វាយចំពោះសាធារណ៍ព្រះមហាយោននឹង វា

យើរ សូមថ្វាយព្រះនគ្គប្រាក់ការណ៍សុគត្តិភាព ។

សូមឧទ្ទិសថ្វាយព្រះរាជក្តីសល ចំពោះនគតិតព្រះមហាក្សត្រ
ក្នុង មហាក្សត្រិយាណត្រួតព្រះនគ្គ ។

សូមប្រធ័នចំពោះ ព្រះនិស្សិវិយុ អូក មុត ព្រះមេគណៈ

ចូលប្រព័ន្ធសម្រាប់ការអនុវត្តន៍ ដើម្បីសម្រេចការងារ និងយកចិត្តទុកដាក់បំផុតរបស់អ្នក និង
ខេត្តប្រាក់ដីបង សូមច្បាស់ខ្លួនទៅចាប់សង្គមជាមួយ និងយកចិត្តទុកដាក់បំផុតរបស់អ្នក និង
ដើម្បីគន្លេដាក់សង្គមប៉ុណ្ណោះ ត្រូវការសង្គមជាមួយ និងយកចិត្តទុកដាក់បំផុតរបស់អ្នក និង
នាយកដៃនាល់ និងយកចិត្តទុកដាក់បំផុតរបស់អ្នក និងយកចិត្តទុកដាក់បំផុតរបស់អ្នក និង

សូមប្រកាសចំពោះ ព្រះក្រុមសត្វា យោង សុខន ដីបារ
ជាអនុការក្រុកដ្ឋាល និងជាប្រជាធិបតេយ្យរបស់ខ្លួនចំពោះក្រុ-
ការ សូមច្បាស់ខ្លួនទៅចាប់សង្គមជាមួយ និងយកចិត្តទុកដាក់ប៉ុណ្ណោះ ត្រូវការសង្គមប៉ុណ្ណោះ និងយកចិត្តទុកដាក់ប៉ុណ្ណោះ សាមណ៍ យុទ្ធសង្គមទៅទី ។

សូមថ្លាយចំពោះរាជក្រសាល ចំពោះចំណោម ចំណោម សម្រាប់
សម្រាប់ ចំណោមនាថ និងនាទិញ សិហមុនី ចំណោមបាក្សិត ចំណោមរាជក្រុក និង
ចំណោមរាជក្រុក ។

សូមថ្លាយចំពោះរាជក្រសាល ចំពោះចំណោម ចំណោម សម្រាប់
សម្រាប់ ចំណោមនាថ សិហមុនី ចំណោមបាក្សិត ចំណោមរាជក្រុក ចំណោមរាជក្រុក និង
ជាករង់ បុរាណភាពទីកន្លែង និងនកភាពជាតិខ្លួន និងសម្រាប់
ចំណោមបាក្សិត ចំណោមនាថ មុនិលាថ សិហមុនី ចំណោមរាជក្រុក ជាតិខ្លួនក្នុងសិរីភាព សែបភ្លើន្តែង ក្នុងសុភម្លៃល ប្រមជាំង
ចំណោមរាជក្រុក ។

សូមស្វែនចំពោះ ប្រមុខរាជរដ្ឋាភិបាល មន្ទីររាជការច្បាប់លំ-
ដាប់ថ្លាក់ ។

**សូមជួនបុណ្យក្តុះសារៈថែរបាយក្រាម នៅ យ៉ឺន
ដីល្អប្រាកបដីក្រុបអាណាព្យាការ ព្រមទាំងសំណង់សង្ឃឹម និង
សូមខ្លួនបាយមាន នាយុយីនយុរ ប្រាកបដីក្រុះសំណង់ក្រាម នៅ
និងព្រមទាំងសុខភាពល្អឥតធម្មតាទីតាំង កំព្រមទាំងរោគយោង បែក
បែកនៅទីយុទ្ធសាស្ត្រ ។**

**សូមលើកវិវាទនៃស្ថាដីដីជាន្លូបនីរនេះ ឧទ្ទិសជួនថែរបាយ
លោកខីពុក ឬនិង សារីនិង ទុកចាបាស្ថាដីដីរបស់លោកខីពុក
ដីល្អប្រាកបដីបីប្រឈរ នស់កាលដីយុរ ដីម្បីជាការសំឡួងច្បូ
យិញ្ញនូវកតញ្ចាសមិ ដីលក្ខប្រាកបដីថែរបាយលោកខីពុក
ក្នុងពេជ្យនៃការសោរស្ថាយជានិច្ច ដីលក្ខប្រាកបដីថែរបាយលោក
ស្ថាហំមុខពុកជាក់ច្បាស់ តីក្ខប្រាកបដីបីប្រឈរដីយិញ្ញដីយុរការ
ស្រីច្រើនពីលក្ខប្រឈរណ៍ ហើយក្នុងពេជ្យនៃក្រុងស្រីបីប្រឈរ
រូបពុកនៅនិតក្នុងជានិច្ច សូមញ្ចូលប្រាកពុកត្រូវនឹងទូទាត់
យកវិវាទនៃស្ថាដីដីនេះ ទុកចាបាស្ថាដីដីរបស់ខ្លួនឯង ដីម្បីទុកជាការ
ប្រាកបដីល្អប្រាកបដីលោក នៅឥតធម្មតាទីតាំង និងសាសនា ។**

**ឧទ្ទិសជួន លោកតា លោកយោង មិន ៧ របស់ខ្លី-
ពីរុណា នាយុរការ និងញ្ចាតិចាំងពីលនោន ព្រមចាំងសង្ឃ
សង្ឃឥតធម្មតាទីតាំងនេះ សូមញ្ចូលប្រាកសេចក្តីទុក ។**

ចូលប្រព័ន្ធសេវកិរការដើម្បីនឹង ដួរមនុស្សជាជីវិតរាយក្រឹង និងយកចិត្តទុកដាក់បំផុតរបស់អ្នក ឈឺ

សូមថ្លាយល្អវក្សាសាលបច្ចនាផ្លូវប្រសើរនេះ ជូនចំពោះ
ពួកបិវីសិទ្ធិចាំសសកលលោក សូមធ្វើប្រាណដូចខាងក្រោមនេះ
សុខ សេបភ្នៀបច្រើន ការសេវាទេទោ ឬ **អូមនុញ្ញចេចទៅ !!!!!**

សេបភ្នៀបច្រើនអំណុះខ្លួន

ជាដីបុងខ្លួនច្បៃករណា នាង្វាកាត សូមថ្លែងរំលាក់គុណ
ចំពោះឡាងប្រុសត្រូវ ដីដល្លាតផ្លូវកំណើតឱ្យប្រសើរ
សម្រាប់នាង្វា ហើយប្រាណឆ្លងបុសនៅក្នុងច្បៃពួកសាសនា
នូល់ឆ្ល នូល់នាក្រក់ នូល់បុណ្យ នូល់ប្រាប នូវដីដល
ភ្នែក និងនីមួយៗដីដលមិនភ្នែកថ្លើដីនេះ ឬ

សូមថ្លែងរំលាក់គុណ ចំពោះនាមណា រស់ រពន៍
ដីដល្លាតដូចម្រោបស់កើយ៉ងស្រីស្រី ក្រុងព្រៃន ព្រៃន
ចាំងផ្លូយវាយនៅត្រូវបានសេវកិរការ និងនាមនៅពួកបិវីសិទ្ធិ ឬ

សូមថ្លែងរំលាក់គុណលោកច្បុះ ស្អី ឬនិង ប្រជាន
មន្ទីរចម្លការ និងសាសនាទេន្តប្រាតដីបង ដីដល្លាតដូចម្រោបស់កើយ៉ង
ឆ្លាណការសិក្សាយេរោនសូត្រូវបានសេវកិរការ និងចំណាយបានល
នៃលាយឱ្យពិនិត្យនូវនគរកិច្ចទេរីតង់ ឬ

សូមថ្លែងរំលាក់គុណលោកច្បុះ ឯម ឱ្យឱ្យ នន្ទប្រជាន

ចូលប្រព័ន្ធសេវាឌែកដីលើនេះ ដឺមសនុស្សជាចិត្តល្អាច្បាស់ និងយកចិត្តទុកដាក់បំផុតរបស់អ្នក ពី
មន្ទីរដ្ឋាមាន និងសាលានាមីន្ទាប្បាត់ដីបង ដែលប្រាណដ្ឋាមីន្ទាប្បាត់ និងប្រាណដ្ឋាមីន្ទាប្បាត់ និងប្រាណ
ធ្វាលការសិក្សាយេវនសុត្រិនលេខាងក្រោម ។

សូមថ្លែងនាំរាយការគុណា ចំពោះលោកនាយក នាយករដ្ឋ
គ្រួចទូសាទាយ លោកគ្រួច ឌីកគ្រួច ដែលប្រាណបង្ហាគ់បែងច្រៀក
ខ្លួចក្រុង នាងាងការ នាងាងការ នៅពីកិច្ចការបង្ហាគ់បែងច្រៀក ដីដី ពីរ ។

សូមថ្លែងនាំរាយការច្បាជក្នុងការស្វែងរកស្នូលនិងពិនិត្យ
ដែលនឹងត្រួតពិនិត្យការងារក្នុងការស្វែងរកស្នូលនិងពិនិត្យ
នក្ខារីរឹង ។

សូមថ្លែងនាំរាយការគុណា ចំពោះព្រៃម(ស្រី យុំ សុភា
(ប្រយុ) ព្រមទាំងគ្រួចសាររបស់ព្រៃម ដែលនឹងត្រួតពិនិត្យ
ឈើន្ទាល់ ក្នុងការងារប្រាណដ្ឋាមីន្ទាប្បាត់ និងបន្ទាល់
បច្ចីយប្បន ព្រមទាំងទេរយៈនូវក្នុងកិច្ចបុណ្យទាននាងាងក្នុងវត្ថុ ។

សូមថ្លែងនាំរាយការគុណា ចំពោះឧប្បាសិកា អ៊ី សុភាព,
ឧប្បាសិកា យស សុធម៌, ឧប្បាសិកា យុំ ឈើរូបូយ, ដែល
នឹងត្រួតពិនិត្យបញ្ជីលេខាយកដ្ឋាមីន្ទាប្បាត់ នាងាងការសាក់ណាការ
ស្រីស្តាតក្នុងកម្មវិធីបុណ្យ និងនាំនានាពុទ្ធបិនិច្ច និងប្រាណ
ឈើន្ទាល់ ព្រមទាំងការសិក្សាយេវនសុខ្សែ របស់ច្បាជការសិក្សាយេវនសុខ្សែ
របស់ច្បាជការសិក្សាយេវនសុខ្សែ ។

ចូរប្រគល់សេវាឌែកដីលើនឹង ដួរមកសូលិចិត្រល្អាច្បាស់ និងយកចិត្តទុកជាកំបាំនុពលសំអ្នក ដើម្បី

សូមថ្លែងនាំរាយក្រុណា ចំពោះខ្មែរ ខ្មែរសិកា ជាំង
ឡាយ និងជាថ្មីកម្រានធម្មការ: ភ្លុងកិច្ចការចង្វាន ដើម្បីលើក្នៃ
ក្រុណា នាទ្វាកាត មិនបានសរសេរឡើបរបស់ល្អោះ ព្រៃនសំ
ប្រាន ប្រមជានុទ្ធបរិស៊ិទ្ធិប្រចាំមឆ្នាំនៅ ដើម្បីបានធម្មជាប
បច្ចីយប្បន និងផ្សេងៗក្នុងការឡ្វោះពុម្ពនូវសេវាឌែកដី ជាប
ឡ្វោះរាយក្រុណា ដើម្បីបានធម្មជាប ។

សូមថ្លែងនាំរាយក្រុណា ចំពោះព្រះពេនក្រុណា នាទ្វាយ្យ
ក្រុណា: កម្មការ ប្រចាំថ្ងៃនាកម្មចាំនានសំ ដើម្បីធ្វើតែម្បួញដូរយ៉ា
និងកិច្ចការ ពុម្ពនូវសេវាឌែកដី ដល់ពុទ្ធបរិស៊ិទ្ធិប្រានប្រចាំបាច និង
ប្រានចុះលូម ។

សូមអរគ្រោះក្រុណា និងអរគ្រោះ !

សូមមួយសំឡើងមើលអីទៅត្រូវបានដើម្បីលើល្អុយនឹងក្រុណា

បានិភាគ

អត្ថបទ

ទីលំ

- រាយនាមអ្នកត្រួតពិនិត្យ.....	៣
- រាយនាមអ្នកមានធម្មបារាង: ក្នុងផ្សេងៗ.....	៧៦
- គុណាសម្រាត្រីរបស់អ្នកត្រួតបង្ហើ.....	៩
- ភាពជាអ្នកដឹកនាំ.....	៣
- លក្ខណៈសម្រាត្រីរបស់អ្នកដឹកនាំ.....	៩
- សារៈសំខាន់របស់អ្នកដឹកនាំ.....	១១
- សិល្បៈនៃការត្រួតបង្ហើ.....	២១
- ស្រីប្រព័ន្ធសិក្សាណាមុងចំ.....	២២
- ខ្លីមាន ៣ យ៉ាង	២៥
- គោលដៅនឹងនរោត្តរបស់ព្រះមានព្រះរាជ.....	៥០
- ស្រីប្រព័ន្ធសិក្សាដែល.....	៦៣
- បេះដីជាស្រី.....	៦៨
- មានជាយោប្រជាធិបតេយ្យ.....	៧២
- ថាមិត្តាភាពកម្ពុជាល.....	៧៤
- សុខរបស់ត្រូវបាន.....	៨២
- មបាសុបិនជាតក.....	៨៤

ចូរប្រគល់សេវាឌែកវិញ្ញុនេះ ដើម្បីសម្រេចឱ្យត្រួតពិនិត្យការងារក្នុងក្រសួង	ខ្លួន
-មហាសុទ្ធបិន ១៦ ប្រការ	៤៩
-មន្ទីរស្ថ្ទីប័ណ្ណ៍	១០៧
-បុរសទូង ៥ បាត់	១១៨
-សេវាប្រព័ន្ធឌ្ឋានជាមុន	១២០
-គោលការណ៍ ៥ ភ្នាយជាយុវជនដ្ឋីម	១៣១
-សិរិច	១៥៤
-វិធីសាធារណ៍ដោះស្រាយបញ្ជា	១៥៦
-មនវត្ថុពេលវេលាទទិនបន្ទីងចាក្រើងប្រឡាច្ប័ះមន	១៧១
-ត្រូវឈាម៖អ្នយខ្ពស់	១៧៣
-១២ក្នុង:	១៧៤
-ទំនើសជីវិត	១៧៦
-ត្រូវឈាម៖ជីវិតករ	១៨០
-អកសារវិទ្យាគារ	១៨២

រាយនាមអ្នកត្រួតពិនិត្យ

- ព្រះនិស្សិទ្ធិឱ្យ** **អ្នក មុត** ព្រះមេគណន៍ខេត្តបាត់ដំបង
- ព្រះក្រុមិនិស្សា** **ឈឺ សុខន** អនុគណន៍សុកចិត្តគោល
- លោក** **ឆ្វេន ឯុទ្ធរៀន** មន្ទីរធ្វើការនិងសាលនាទេត្តបាត់ដំបង
- ព្រះមហាត** **កាំ សុវណ្ណាមុនី** សមណនិស្សិតសកលវិទ្យាល័យ
- ព្រះសិបនុវាង ។
- ព្រះមហាត** **លំ សារូន** សមណនិស្សិតសកលវិទ្យាល័យ
- ព្រះសិបនុវាងសាលាទេត្តបាត់ដំបង ។
- ព្រះមហាត** **ឪុន ឈើវីន** សមណនិស្សិតសកលវិទ្យាល័យ
- ព្រះសិបនុវាងសាលាទេត្តបាត់ដំបង ។
- ព្រះមហាត** **វ្យន សារូន** សមណនិស្សិតសកលវិទ្យាល័យ
- ព្រះសិបនុវាងសាលាទេត្តបាត់ដំបង ។
- ព្រះមហាត** **ឆ្បីន កុសល** សមណនិស្សិតសកលវិទ្យាល័យ
- ព្រះសិបនុវាងសាលាទេត្តបាត់ដំបង ។
- ព្រះមហាត** **កំយែន គុណា** សមណនិស្សិតសកលវិទ្យាល័យ
- ព្រះសិបនុវាងសាលាទេត្តបាត់ដំបង ។
- ព្រះមហាត** **ជា សុផារ៉ែណា** សមណនិស្សិតសកលវិទ្យាល័យ
- ព្រះសិបនុវាងសាលាទេត្តបាត់ដំបង ។

ចូលប្រព័ន្ធសេវាឌែករា ដើម្បីរៀបចំសាធារណៈ ដែលមានសម្បិតិថ្លែងទូទៅ និងយកចិត្តទូទៅជាការបំផុតរបស់អ្នក ណា

-ព្រះមហាត ផែម លីមិច សមណានិស្សិតសកលវិទ្យាល័យ

ព្រះសិហនុរាជ ។

-ព្រះពេជគុណ ទុយ លីណា សមណានិស្សិតុទ្ទិកវិទ្យាល័យអីន ធ្វើ

រាយនាមអគ្គភាពខ្លួនខ្លួន

-សព្វប្រុចាវិ កង សុវណ្ណមុនិ	-សព្វប្រុចាវិ សំ សារីន
-សព្វប្រុចាវិ វ្យន សារីន	-សព្វប្រុចាវិ ឡុង កុសល
-សព្វប្រុចាវិ ឃុន ហើវីន	-សព្វប្រុចាវិ នាង សុន
-សព្វប្រុចាវិ កំយ៉ង តុលា	-សព្វប្រុចាវិ ប្រាំ រសី
-សព្វប្រុចាវិ ជា សុជាន់ណា	-សព្វប្រុចាវិ ផែ បុរិទិ
-សព្វប្រុចាវិ លួន ិចតា	-សព្វប្រុចាវិ ផែម លីម
-សព្វប្រុចាវិ កន ផ្លា	-សព្វប្រុចាវិ ទុយ លីណា
-សព្វប្រុចាវិ ពីធម ឱុនធីវីន	-សព្វប្រុចាវិ លី សុយីត
-សាមណោរ ធិ មាន់ណា	-សាមណោរ ស់ រតន់
-សាមណោរ ិន សុជាតិ	-សព្វប្រុចាវិ ឈូវិស សាហ៍ន

លោកខីពុកអ្នកឆ្នាយ

-លោកខីពុក ផ្លូន សារៗនឹង	-លោកខីពុក កែវ ជា

ចូលប្រព័ន្ធសេវាឌែកវិករដ្ឋីលួយនេះ ដើម្បីសិក្សាតាមតម្លៃត្រួតពិនិត្យការងាររបស់អ្នក គឺ

-លោកខ្សែពុក ជា ឈ្មោះ	-លោកខ្សែពុក ត្រាក់ ធម៌
-លោកខ្សែពុក ជា ថែម	-លោកខ្សែពុក ថែម ឈូវីន
-លោកខ្សែពុក សោម សាខន	-លោកខ្សែពុក ឪ ត្រីនី
-លោកខ្សែពុក ស៊ន ទួច	-លោកខ្សែពុក យស់ ណាវា
-លោកខ្សែពុក លីម សុយសុវត្ថា	-លោកខ្សែពុក អូម សារីន
-លោកខ្សែពុក ជា សារវត្ថុ	-លោកខ្សែពុក មាន ឈ្មោះ
-លោកខ្សែពុក ឃីន ឃីប	-លោកខ្សែពុក កំរើ សាយ
-លោកខ្សែពុក ក្រុំ ផោន	-លោកខ្សែពុក ិច ឯន្មោះ
-លោកខ្សែពុក ិច សុវត្ថា	-លោកខ្សែពុក ឱ្យីន ិន្ទា
-លោកខ្សែពុក ត្រី លន់តែ	-លោកខ្សែពុក ឱ្យី ហីរី
-អ្នកម្នាយ អី សុភាព	-អ្នកម្នាយ យស់ សុជន
-អ្នកម្នាយ ឃុំ សុភាព (ហូយ)	-អ្នកម្នាយ ធ្វើ ចិនតាម
-អ្នកម្នាយ ហេង ត្រីម៉ុំ	-អ្នកម្នាយ ហេង ឈ្មោះ
-អ្នកម្នាយ អីម មានឈាតា	-អ្នកម្នាយបាន វិណ្ឌារំ (ម៉ុំ)
-អ្នកម្នាយ ឬន ឈ្មោះ	-អ្នកម្នាយ ឬន សុភាព
-អ្នកម្នាយ ឱ្យី ឈ្មោះ	-អ្នកម្នាយ ឱ្យីត សាមេត
-អ្នកម្នាយ ិច ឈាន	-អ្នកម្នាយ ិច ឈូម
-អ្នកម្នាយ ឈោម តិមយុន	-អ្នកម្នាយ ឈោម ឬនី
-អ្នកម្នាយ ិច ឈាន	-អ្នកម្នាយ ិច ឈូម
-អ្នកម្នាយ ឈុប សុជន	-អ្នកម្នាយ ឈុប ឬនី
-អ្នកម្នាយ ឈុំ សុភាព	-អ្នកម្នាយ ឈុំ ឈីរូយ៉ែ

ចូលប្រគល់សេវាឌីលូនេះ ដើម្បីសិក្សាថ្មីព្រៃលទ្ធភាព និងយកចិត្តទុកជាកំបាំតុរបស់អ្នក ចំ

-អ្នកម្នាយ ហើវីន បារីន	-អ្នកម្នាយ ហម ចិន្ទា
-អ្នកម្នាយ ពុធ ឃួម	-អ្នកម្នាយ វីន ឃុំម
-អ្នកម្នាយ ណុប ណោ	-អ្នកម្នាយ សុពុ សាមោង
-អ្នកម្នាយ ឬ សុន្លឹ	-អ្នកម្នាយ ឱីន ណាហុង
-អ្នកម្នាយ កុយ តីមឈង	-អ្នកម្នាយ ឡើ វាទ់ខី
-អ្នកម្នាយ ឡើ វាទិ	-បណ្តិត ផូន ចាយ
-អ្នកម្នាយ ធម៌ សេវាគុង(ម៉ែរស្តី)	-កញ្ញា កិម ភាវា

គុណភាសប្បញ្ញិបស់អ្នកត្រួតព័ត៌មាន

(នាយកដំបូង ៦ ឯុយអ្នកខ្សោយជាអ្នកគ្រប់គ្រងឈ្មោះ)

១. ឧទាហរណ៍សំណង់

២. បោកិយេះ ការង្ហាក់រាងក

៣. ឧត្ថម្ភេសេះ ការល្វែងល្វែង

៤. សំគាល់សេះ ការថែរកវិលក

៥. ឈ្មោះ សេចក្តីរណាកិត្យាស្តីរ

៦. ស្ថាបន្ទាន់ ការរំពោជិល

តាមទស្សន៍ ពោះពួនសាសនា ពោះពួនជាបរមត្តិនៃ
យើង ពោះអង្គត្រួតពេងមានព្រោះពួនដីកាត់ ដីម្ចីធ្វើត្រួតពេង
ត្រួតពេងម្ចប់ ប្រកបដោយភាពដោកដីយេ ប្រកបដោយចិនភាព
និងភាពសុខសាន្ត វិកចេច្ចិនជាកិដៃយ្យាពាណ ផ្លូវត្រួតពេងដីក
នាំត្រូវប្រកាលយក និងប្រតិបត្តិតាមនាយកដែល ត្រួតពេង
របស់បុគ្គលូផ្លូវត្រួតពេង បុច្ចាសមិនបស់បុគ្គលូផ្លូវត្រួតដីកនាំទៅ
ការផ្លូវត្រូវ ។

២. ឧទាហរណ៍សំណង់ សម្រាប់បុគ្គលូដីលជាអ្នកគ្រប់
គ្រង ជាអ្នកដីកនាំ ត្រូវតែងមានស្ថានតិ នាំណាត់នរតែងតែនៅព្រោះ
ខ្លួនបំផុត រាល់ការនីះនានាប្រមាជ់មិនជាបាយ មិនចោរក ដីល

ជាការរាយប្របារ នៃពីសំណាក់ខ្លួនដីទៅ សំដីសង្គមឱ្យប-
ភាពជាក់ស្ថាស ក្នុងទីចំពោះអុខ្ពី កំប្រាំសមុខក្នុង ហើយត្រូវធ្វើ
ខ្លួនច្បាបនីនបីង ប្រយោមអុខយ៉ាងភ្លាបាល ចំពោះឧបសត្វ
ចាំងនស់នោះ តាតីយ៉ាងនគត្រូតបំផុត រួចហើយព្យាយក្បែងទីមទួល
ស្ថាល់រាល់បញ្ហាអាំងនស់នោះ ដោយត្រានភាពព្យាយក្បែងទីមទួល
បន្ទាប់មកត្រូវសំឡើងនូវវិធីបញ្ហាលម្រាប់ជាបារ៉ីសិល្បៈបំផុតទៅម៉ោបី
មួកដែលគិតមកលើខ្លួនយ៉ាងណាក់ដោយ ខ្ញុំមានភាពវិករាយ
យកហេតុការណ៍ចាំងនោះ មកវិកទីច្បាបនីជាបារ៉ីសិល្បមាន
ប្រយោជន៍ ក្នុងជីតស់នោះប្រចាំសងដឹង ។

~បោកិយេះ: ការប្រាក់ព្យាក បុគ្គលិោលជាផ្លូកត្រូប់ត្រូង
និងជាប្រាក់ដីកវាត្រូវឱ្យមានភាពល្អាសទៅក្នុងកិច្ចការងារ និង
ការព្យាកិច្ចរបស់ខ្លួន ត្រូវមានសតិន្ទារតីត្រាក់ព្យាកច្បាបនរៀបចំ
រួចជាស់ព្យៀវត្រូវរំពុករាល់សកម្មភាពការងារ ដែលខ្លួនប្រាន
បំពេញជាណិច្ច ហើយមិនត្រូវបែណ្តុបែណ្តាយ ច្បាប់ការ-
ណ៍ខាងក្រោមា ដែលប្រាសចាកគុណាងមិ សិលផមិ មក
ប្រាំព្យិះថ្មីថ្មីប្រានច្បាបនច្បាបនោះ ទោះរាជតីជារំពើអូយ ដែលធ្វើច្បា-
កសលផមិរបស់ខ្លួនប្រាក់ប៉ុះ ដូច្នះត្រូវវិវេចាកប្រាប នកសល
បែងច្បាបន ត្រូវមានសតិ សម្បុជញ្ញោះ ត្រាក់ព្យាកជាណិច្ច ។

~**ឧត្ថៃនេះ**: ការស្មោះន្ទាត ត្រូវតែតាមបុគ្គលមានភាពព្យាយាម និស្សាប័ណ្ណ ហើយស្មោះស្មើប្រើប្រាស់ប្រសិទ្ធភាព ដោយការ យកចិត្តទុកដាក់ខ្ពស់បំផុត មិនត្រូវបង្កើតបង្កើត នៅថ្ងៃពេល នៅលា ចាំថ្ងៃនេះ ថ្ងៃនោះទេ ប្រុងចាំព្យូទ័រកដិចក ដួយ ឆ្លាន់ដែលបានធ្វើឡាផ្លូវ ឆ្លាន់ដែលបានធ្វើឡាផ្លូវ ឆ្លាន់ដែលបានយើងបានយើងក្នុងត្រូវការ មិនត្រូវខ្លួនប្រើប្រាស់នៅទេ ដែលជាបាត់ថ្ងៃច្បាប់ប្រយោជន៍របស់សង្គមជាតិនឹង សាសនា ។

~**សំពិនាគត់**: ការថែករំលែក ក្នុងសេចក្តីនោះលាកចាត់ ថ្ងៃការពន្យល់ថា សម្រាប់បុគ្គលដែលជាមួកត្រូវប្រើប្រាស់ដឹកនាំ មិនត្រូវក្រាបក្រាប់នំណាមដីត្រូវកំណើននោះទេ ហើយត្រូវបើក ចំបារម្បែរមិត្តច្បាប់ទុលាយ ដើម្បីថែករំលែកនូវនំណាមដីដែល ឆ្លាន់ដល់សមាជិក ដែលនោះគ្រាមិត្តវារបស់ខ្លួន ពេលន័យ ការបែងថែករំលែកការងារ ហើយត្រូវតែន្អាត់ នូវ នៅត្រូវខ្លួនថ្ងៃការងារម្ខី ? សម្រាប់បុគ្គលដែលជាសមាជិក ត្រូវថ្ងៃនេះ ? ត្រូវតែទុលស្អាត់ពីដល់នឹងវិបត្តិរបស់ សមាជិកនេះ ។ ចំពោះសមាជិកដែលបានប្រព័ន្ធដែលនំពីបទ-

បញ្ជាក្រុងបស់ថ្វីក្នុង មុនវិសសម្របចិត្តជាក់ទាល យើងត្រូវ
គិតព្រម្ពាណត្រប់ប្រឈរជាយ កំព្រមាណការយល់ច្រឡំ ចំពោះ
មនស្សុប្បញ្ញព្រៃសោះ ។

~ឯម្ធា សេចក្តីរាងិតនាស្បែ បុគ្គលត្រូវមានទឹកចិត្ត
នង្វារប្រឈរ ចេះរាងិតនាស្បែ ហើយចំណុចនៅក្រោមឱ្យបានទឹកឯក្រុង
ដល់មនស្សុប្បញ្ញព្រម្ពាណជាយណាដើលប្រាកស់នៅក្រោមឱ្យបានទឹកឯក្រុង
ពោលត្រូវដ្ឋីសេចក្តីសន្នោស ដោយបច្ចើយចំណុលព្រម្ពាណ
ស្រីទីទៅចំនួនសំខាន់ ចំពោះការបិបងបិចការាងសក្តារ:វិញ្ញត្រូវ
និតមាណការអនុត្រាំ: ដល់បុគ្គលចំណុនោះ ដ្ឋីយ៉ាងណាផ្រម្ពាណ
ទ្រើនជាមួន ។ ហើយមិនត្រូវគិតចង់ដើម្បីតែម្នាក់ការបាននោះ
ទេ ដូចពាក្យបុរាណដើរប្រាកសោលថា “ អូយខ្លួនត្រូវតែសំឡើង
មិលឱ្យបានដើរប្រាក ឬ ឲ្យបានទីក្រុង ឬ សំឡើងឱ្យជាកំព្រាកំឱ្យចំ
កុប្រែងសង្កែវ ឬ ពាក្យចំនួនសំនោះ សម្រាប់ដ្ឋីការជាន់
ត្រូវនិងដល់បុគ្គលខ្លួនត្រប់ត្រូង ព្រម្ពាណស្អាតតិចប្រឈរ ប្រយ័ត្នទឹកសំ
កំព្រម្ពាណការប៉ូលទៅក្នុងនំណាចនៅលោកចិត្តព្រៃសោះ ត្រូវព្រា-
យាមជុសជាតិចិត្តព្រម្ពាណស្អាត កំព្រម្ពាណត្រូវឱ្យសោប្បែននៅ
ក្នុងចិត្ត ។

~តែក្នុងណា ការវិពេល មានវិយថា បុគ្គលត្រូវតោបេះ

សង្គភាពមានបៀបឯក្សាត្រាតិនិញ្ញមិលច្បាលម៉ែត្រតំបន់ នឹង
ពិចារណាភាល់ត្រូវបិទ្ទុការ ត្រូវសកម្មភាពនៃការសំនោះប្រើ
ថា ព័ត៌មិន របស់មនុស្សដីលានសំនោះក្រាមការត្រូវត្រូវបស់ខ្លួន
ដីក្រោងបុគ្គលទាំងនេះ ប្រានប្រព័ន្ធដឹក្សាច្រើន ប្រាន់មាក
សិលជមិ របស់សង្គមជាតិ និងសាសនា រួមហើយត្រូវត្រូវ
ត្រូវត្រូវដែលដឹងទូទៅ ព្រៃដីរមកការនៅផ្លូវនិងរឿង មិនត្រូវ
ទីនេះដីរមកដីនេះ ទីនេះដីរមកដីនេះទេ ត្រូវតើត្រូវបាបនាកែង
លម្អិត ដោយការនេះត្រូវសន្នោសត្រូវប្រណិត បន្ទាប់មកជាក់
ទូទៅក្នុងច្បាសមសិលណុមនិងទោស ប្រសិនបើនេះត្រូវប្រាន
នោះ ត្រូវតើត្រូវនិកដីលានទោស ព្រម្ពយោងនិងពីរដីនិងសិល បើនោះតើត្រូវ
មិនតើកនោះ ថា យើងជាក់ទោសជាមានក្រាយតិចមិនប្រើបាន ពេល
ទេ ដើម្បីធ្វើច្បាសង្គមប្រុមច្បាប់ដោយសុខលាត្រូវការ នឹង
ត្រូវអំពើបិង្សា ។

ត្រូវសេចក្តីនោះ ចង់ព្រៃបញ្ជាក់ព្រៃយើងទៅ ដើម្បីព្រៃការ
ត្រូវត្រូវមានប្រសិទ្ធភាព ចំពោះខ្លួនត្រូវត្រូវដីកនាំត្រូវមាន
គោលបំណងប្រើដីនៃការបញ្ចាស់លានសំណាមួយ ដីលាត្រូវត្រូវធ្វើ
តិច្ឆួនដីលាត្រូវធ្វើដីលាត្រូវ មន្ទុរាយដីលាត្រូវបើប្រាន់
ដើម្បីច្បាសមចេចប្រាននូវគោលបំណង និងដីកនាំត្រូវត្រូវ

គ្រួសរបៀបណា ដើម្បីធ្វើព្រឹត្តសម្រេចប្រាកននូវភាពជាតិជីយេ ?
សម្រាប់គ្រួសរបៀបណាដីកវា តាមព្រមទាំងប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធផ្លូវការ
របស់ព្រមទាំងប្រព័ន្ធផ្លូវការ និងអ្នកប្រព័ន្ធដីប្រព័ន្ធ ប្រាកនលើក
ទីផ្សារ ការគ្រួសរបៀបណាដីកវា និងប្រព័ន្ធទីផ្សារ ប្រព័ន្ធទីផ្សារ
ដោយប្រកាសយកនូវមាតិកណាល តិចនិតិវិធីគ្រួសរបៀបណាដីកវា មិន
ធ្វើរបស់ពេល ឬ (មិនមាបឯុទ្ធសាស្ត្រ) ទៅត្រូវមានភាពងារសំណាន់
ប្រព័ន្ធដែល មិនមាបឯុទ្ធសាស្ត្រ និងសំណាន់ប្រព័ន្ធដែល និងប្រព័ន្ធ
ត្រូវត្រូវ និងត្រូវមានចុក្រិតសំយេ សម្រាប់យេះពេលយុទ្ធសំង
ទីបារាំងគ្រួសរបៀបណាដីកវា និងទូលប្រាកននូវភាពជាតិជីយេ
ទូលប្រាកនប្រសិទ្ធភាពក្នុងការគ្រួសរបៀបណាដីកវា និងការរកឯកសារ
និងការរកឯកសារ វិកចំណុចនិតិវិធីគ្រួសរបៀបណាដីកវា ។

មួយក្នុងទីផ្សារ សូម្បីតាការគ្រួសរបៀបណាដីកវា សង្គមជាតិកីឡិ វិញ
រាយមក ត្រូវសារកី និងខែនុងកី តិច្ចូវរាជ្យប្រើយេលើប្រព័ន្ធដា
អ្នកគ្រួសរបៀបណាដីកវា មានសតិ សម្បសញ្ញា ហ្មក់រព្យកជាប្រជា
ហើយដើរសំពិសិទ្ធិ ការព្យកិច្ច និងការទូលាបុសត្រូវបានស្អាត់
ទីបារាំងគ្រួសរបៀបណាដីកវា មិនដូចប្រសព្វនូវបញ្ហា និង
ឧបសត្វកាំងស្នុំនានា ដើម្បីរកចនិងកើតមានទីផ្សារ ក្នុងពេល
ណាម្បយេនោះ ។

ភាពខាងមុខជីវិត

ឯម្ធាសសព្វិលម្អិតមួយបញ្ជាផ្ទៃ តើអាមេរិកខ្លះបានមែបញ្ចប់របស់វា
ក្រុមការងារម្អិយ និងការពារក្រុមការ និងការងារម្អិយ ត្រូវតែមាននូវការដឹងទិន្នន័យ និងការ
អ្នកដឹងទិន្នន័យ ត្រូវតែមាននូវការដឹងទិន្នន័យ និងការ
នាំ គឺត្រូវដឹងទិន្នន័យ ត្រូវតែមាននូវការដឹងទិន្នន័យ និងការ
ត្រូវដឹងទិន្នន័យ និងសកម្មភាពកំណត់មិនសុចង្វាក់ត្រូវ មិនមានភាព
ថ្មាល់លាងស់ នំពីត្រូវគោលដៅនិងរក្សាបំណង និងយ៉ាងណាយ-
មិញ្ញត្រូវបែងបន្ទាត់ទាំងនេះ កំពង់ការព្រមទាំងនូវការដឹងទិន្នន័យ
ហើយដឹងម្វៀរប្រាណសម្របលទ្ធផលប្រាណល្អប្រសើរ ចំពោះ-
នូវការដឹងទិន្នន័យ ត្រូវបង្ហាញព្រមទាំងនូវការដឹងទិន្នន័យ
ត្រូវបង្ហាញព្រមទាំងនូវការដឹងទិន្នន័យ និងបង្ហាញព្រមទាំង
នូវការដឹងទិន្នន័យ និងបង្ហាញព្រមទាំងនូវការដឹងទិន្នន័យ ។

រាយជាម្យកដឹងទិន្នន័យ : គឺសម្រាប់រាយដឹងទិន្នន័យ ប្រជុំពូល
នូវការទូរគីតក្នុងក្រុម ក្នុងនិងការងារ.....ព្រមទាំងនូវការដឹងទិន្នន័យ
សម្របតាមគោលដៅ ។

អ្នកដឹងទិន្នន័យ : ជាបុគ្គលិោនត្រូវប្រាណទិន្នន័យ នំពី
បុគ្គលិោនត្រូវប្រាណទិន្នន័យ ត្រូវប្រាណទិន្នន័យ ដឹងម្វៀរដើម្បីជាម្យក-
ដឹងទិន្នន័យ ដឹងទិន្នន័យ ដឹងទិន្នន័យ ដឹងទិន្នន័យ ដឹងទិន្នន័យ
ដឹងទិន្នន័យ ដឹងទិន្នន័យ ដឹងទិន្នន័យ ដឹងទិន្នន័យ ដឹងទិន្នន័យ ។

កាលណាមានមនុស្សមជ្ឈាម ធ្វើការចាប់ពីរលាក់ទីនេះ ទៅ ត្រូវវិភាគនឹងកដីកនាំ ដូចជា ត្រួសារអូយ វត្ថុរាងមាមអូយ ភុមិអូយ យុំអូយ នង្វោរាមូយ ប្រសិនបើគ្មានឱ្យកដីកនាំ រាន់ដ្ឋីត្រូវត្រួសារនោះ វត្ថុរាងមេនោះ ភុមិនោះ យុំនោះ និង នង្វោរាមេនោះ ទូ៖សណ្ឌាប់ច្បាប់ ទូ៖សន្ទិសុទ និងមិនមានការ វិកចេច្ចិន ឬ ដូច្នោះ ឱ្យកដីកនាំមានសារ៖សំខាន់លាក់សំខាន់លាក់ ឬ

ឱ្យកដីកនាំជាបង្ហាញបន្ថែមការសម្រេចចិត្ត ដីលដ្ឋីត្រូវ មានទំនាក់ទំនងគ្នា ពីក្រុមមូយ ទៅក្រុមមូយទៀត និងជានឹងកដីយដីរញ្ជីកចិត្ត ផ្តល់សហគ្រោះគុងការងារនោះដែន ឬ

ឱ្យកដីកនាំថែរកជា :

-ឱ្យកដីកនាំជម្លាត់ “ក្រោមការ” ឧទាហរណ៍ និទ្ទក-
មាយកុងក្រុមត្រួសារ ឬ

-ឱ្យកដីកនាំផ្តូវការ ឧទាហរណ៍ នាយកសាលា លោក ត្រួសីនុវិការ ប្រធាននង្វោរាមេនា ឬ

ឱ្យកដីកនាំមានបិប្រកេះ :

ក-ឱ្យកដីកនាំជាប់ការ “តាំងខ្លួនជាចំ មិនស្មាប់យោបល់
សមានិក”

ខ-ខ្លួនដីកនាំផ្លូវលើ “ខ្សោយក្នុងការគ្រប់គ្រង”

គ-ខ្លួនដីកនាំប្រជាធិបតេយ្យ

ធ-ពេលចំណែកមានមិនិយោ កំមានបិប្រហែលដែរ :

ក-ខ្លួនដីកនាំយកការងារជាង

ខ-ខ្លួនដីកនាំលិយមសមានិក “យកមនុស្ស”

គ-ខ្លួនដីកនាំដឹលចេះដីប្រយោជន៍ការងារជាងគោល

“យកទាំងសាច់ការ យកទាំងមនុស្ស” ។

ឧត្តមាណ៖ សម្រាប់ប្រកបដីស្ថាបន់

ក-លក្ខណៈសម្រាប់អ្នកដីកនាំលើ : សង្គមនឹងយុទ្ធសាស្ត្រ កំណត់
លក្ខណៈសម្រាប់ប្រកបដីខ្លួនដីកនាំលិយក្រោពិត្យ ឬ បុន្ញជាទុទា
ខ្លួនដីកនាំលើគ្រប់មានកុណាសម្រាប់ដីចាប់នូវក្រាម :

១-សេចក្តីភាពរាល

២-ចិត្តលូចេះស្តីយត្តា

៣-មាននរម្ភុណីវិសន

៤-ប្រមូលទីនៃនាក់នឹងន្វាយ (មានចក្ខុវិសំយ)

៥-មានសមត្ថភាព

៦-ស្វោះត្រង់ (មានតម្លាការ)

ពេ-យុត្តិធម៌

៤-ទំនាក់ទំនងល្អ

៥-សុខភាពមំផ្លូន

៦០-សាមញ្ញ ទន្លេវត្ថុ និងចំណាំ ។

៦-លក្ខណៈសម្បត្តិអ្នកដីកនាំមិនល្អ នៅទីនៅក្នុងការដំឡើង
មិនល្អ ទ្រឹវនៅក្នុងសាមញ្ញ ។

៧-ប្រើឈាន ល្អានីស

៨-លោកលាន់ គិតនៃពីប្រយោជន៍ដ្ឋានលំខ្ទុន

៩-ទីះចំណោះដី ទីះសម្រាប់ភាព

១០-ប្រើឈានត្រួតពិនិត្យ (អំណាច) មិនធ្វើគុណភាពចំពោះនូវការដែល

ចំណាប់ទូទាត់ ។

១១-មិននឹងន មិនចេះនក់ឡើត

១២-ទិន្នន័យប្រើឈាន

១៣-ទស្សន៍ចំណោះដី

១៤-ប្រមិត ប្រាត់បង់សតិ សម្បជញ្ញា៖

១៥-ក្រុងក្រោះការ ទន្លេប្រាយ ។

១៧-របាយក្រុងអ្នកដី នៃរបាយក្រុងដោយប៊ែនដី នៃការប៊ែន

៣ ចំណាច់ :

១-លក្ខណៈលើផ្ទៃកបរិមាណ និងគុណភាព

២-ការពន្លាន និងស្វោះត្រួសពីនឹងករការបង្ហាញបំផុត

៣-មនសិការ និងសាមគ្គិភាព

យ-កត្តាមួយចំណុះដំឡើងធ្វើឱ្យអ្នកនឹងកនាំសម្រេចដោកជំយ៉ាំ :

១-បុគ្គលិកក្នុងរាជរដ្ឋភាពនិមួយៗ

២-ប្រព័ន្ធការងារ និងប្រព័ន្ធការងារ ម្នាក់ទម្រង់

និងយោងក្នុង និងខាងក្រោមនឹងភាព ។

៣-សភាពបរិស្ថាន

៤-ជំហានជំនួយកនាំ ។

សោរ៍សំខាន់របស់អ្នកជីវិតខ្លះ (ខ្លឹមត្រូវបានពិនិត្យ)

អ្នកជីវិតខ្លះ នាយក ប្រធាន ប្រធានាធិបតេ ពោះរាជ ប្រមុជ ប្រមុន្តុ មានសារ៖ សំខាន់យ៉ាងលាស់ ចំពោះប្រជាពលរដ្ឋនិងសង្គម ដើរលើនឹងត្រួសចំណុះដំឡើងការខុសត្រូវនោះ ។

ក្នុងទីនេះ យើងសូមលើកយកទិន្នន័យនៃរបស់ពោះសម្រាប់ សុខ ដើរជាមិនជីវិតខ្លះ យ៉ាងដឹងដីដើរពិភពលោកទូលាល្អាច់ និងជីវិតីពោះពួកដីការបស់លោកថា មានសង្គភាពយកមក ដូនមិនធម្លូករាន ដោយត្រូវបែងចែក ។ ទិន្នន័យនៃរបស់ពោះនេះ មានសម្រេចចុក នៅក្នុងគម្ពិយពោះសុភាពលិងក នៃក្នុងនានាដីកាយ

ចក្ខភន្តិប្តាត ឬ ឆ្នងពេសុទ្ធនេះ ពេសុស្សបីពាក្យពេសុរាល់ស្ថាល់នូវកដឹកនាំប្រទសដុទៅ ឯុទ្ធស័ុមនូវករណ៍
សម្រាប់សម្រាប់នូវកដឹកនាំប្រទសដុទៅ និងពាក្យនូវកដឹកនាំ នាយក
ប្រធាន ប្រធានាសិបតី ពេសុរាល់ប្រធាន ប្រធានរដ្ឋ ប្រធានយក-
រដ្ឋមន្ទីរទេ ។

ព្រះសុព្រោះមានសេចក្តីផ្តើមទេ :

-ម្នាលកិត្តទាំងឡាយ សម្រេចបាត់ពាក្យពេសុរាល់ប្រធាន មិនប្រ-
កបដោយនិមិត្ត សម្រេចបាន៖ ពួកខ្ញុំរារការ កើមិនប្រកបដោយ
និមិត្តទេ ។

ម្នាលកិត្តទាំងឡាយ កាលពួកនូវករណ៍ការ មិនប្រកប
ដោយនិមិត្ត ពួកព្រោះប្រុណី និងគបាបតី កើមិនប្រកបដោយនិមិត្ត
ទៀន់ ។ កាលពួកព្រោះប្រុណី និងគបាបតី មិនប្រកបដោយនិមិត្ត
ទៀន់ សម្រេចបាន៖ ពួកនូវកនិតម និងនូវកនុលបទ មិនប្រកប
ដោយនិមិត្តទៀន់ ។ កាលនូវកនិតម និងនូវកនុលបទ មិនប្រកប
ដោយនិមិត្តទៀន់ ហើយ ពេសុទ្ធនិងពេសុរាល់ប្រធាន កើតការនៅមិនស្មើ
ទៀន់ ។ កាលណាបានពេសុទ្ធ និងពេសុរាល់ប្រធាន កើតការនៅមិនស្មើ
ពួកថ្វាយនភ្លាមប្រក្ស កើតការមិនស្មើទៀន់ ។ កាលពួកថ្វាយ
នភ្លាមប្រក្សការមិនស្មើទៀន់ យប់និងថ្វាយកើតការនៅមិន

ស្មើដីរ ឬ កាលប់និងថ្ងៃព្រំព្រៀត្តទីមិនស្មើ ឱនិងកន្លែង ឯធន
ក្រប្រព្រៀត្តទីមិនស្មើដីរ ឬ កាលណាទីនិងកន្លែង ឯធនប្រព្រៀត្ត
ទីមិនស្មើ រដូវនិងឆ្នាំក្រប្រព្រៀត្តទីមិនស្មើដីរ ឬ កាលណា
រដូវនិងឆ្នាំប្រព្រៀត្តទីមិនស្មើ ឱល្បែកបំពុំមិនស្មើដីរ ឬ កាល
ណាទីបំបកបំបក ឱល្បែកបំបកបំបក ឯធនប្រព្រៀត្តទី
មិនស្មើដីរ ឬ កាលណាទីបំបកបំបក ឯធនប្រព្រៀត្តទីមិនស្មើដីរ ឬ កាលណាទី
ចាំងឡាយឱនសម្បារ ត្រូវក្រុងកម្រិតបង្កើតក្រុងមករដាយប្រព័ន្ធ ឬ កាលណាទី
ចាំងឡាយឱនសម្បារ ត្រូវក្រុងកម្រិតបង្កើតក្រុងមករដាយប្រព័ន្ធ ត្រូវចាំង
ឡាយក្រុងកម្រិតបង្កើតក្រុងមិនស្មើ ឬ កាលណាទី

-ម្នាលភីក្តុចាំងឡាយ ព្យាកមនុស្ស កាលបរិភោគត្រូវ
ឱនសង្ឃឹមបង្កើត រឹមងមានរាយក្តី មានសម្បរភាក្តិ
មានភ្លាមៗតិច មានរាយក្រុងប្រព័ន្ធ ឬ

ម្នាលភីក្តុចាំងឡាយ សម្រេចឈរព្យាករចោះរាល់ ប្រកប
ដាយជមិ សម្រេចឈរនោះ ព្យាករដាយក្រប្រកបដាយជមិដីរ ឬ
កាលបើព្យាករដាយក្រប្រកបដាយជមិ ឬលើ កាលបើផ្លូវឱល្បែក
ចាំងឡាយស្មើ ព្យាកទីរាជីមិនឱនសម្បារ កាលព្យាកទីរាជី
ឱនសម្បារ ត្រូវក្រុងកម្រិតបង្កើតក្រុងមករដាយប្រព័ន្ធ ឬ កាល

នៅក្នុងបង្កើរទឹកនៅក្នុងចុះមកដោយប្រធៃន ស្រូវកែវច្បាសលស្ទឹន្ទុ ឬ
ម្នាលកិច្ចទាំងឡាយ មនុស្សទាំងឡាយ កាលបរិភោគ
ស្រូវដែលមានដលស្ទឹន្ទុ រីមងមានរាយឱ្យឱះ មានសម្បរណ្ឌ
មានភ្លាំង ចោមទាំងមានរាពាលតិច ឬ

យកចោះសុត្រមកវិភាគយើងនឹងយើងឡាចា ភាពមិនណ្ឌ
ប្រុងចិនីរបស់ខ្លួនកដីកនាំពោលតីខ្លួនកដីកនាំដែលត្រូវកូណាគារមិន
នឹងនាំច្បាស់បង្កែវនៅ៖ ជាសង្គមមិនណ្ឌ ត្រូវកូណាគារ កូណាគារមិន
ឱ្យឱះ ឬ សង្គមដែលត្រូវកូណាគារ កូណាគារមិន រីមងនាំច្បាស់ម្នា-
ជាតិមិនណ្ឌ ហិរញ្ញបាថ ឪប្រប្រឈរ មិនប្រក្រតី ហើយកាល
រាជម្នាសាតិមិនប្រក្រតី រាជម្និរុ ចោះផ្ទិកសិកម្មមិនណ្ឌ
រីមងកើតឡើង ឬ សូមយើងទាំងនេះសំត្វាអ្នបានឯក ហើយសិ
មិចជា កាលរាជបីមនុស្សកើតឡើរុ ពោលគីតកម្មនឹងបិរិ-
ភាគ ប្រការបិរិភោគមិនត្រូវត្រាន់ តើនីនិងកើតឡើង ? ការ
សិរីមិច ? ការកាប់សម្បាប់ ? ផ្ទិះសង្ក្រាម ? ដលនេសង្ក្រាម
យើងដីងហើយជា តីមនុស្សខាងនេះនៅក្នុងដែលនឹងត្រូវរង
ទុក្ខនៅ ឬ

នៅក្នុងបញ្ហាបន្ទិនចោះសុត្រ ចោះសង្កាត់សម្បទ្វានទេស្ទឹន្ទុ
ប្រុំបន្ទិនបង្កើរទឹកនាំទៅនឹងការមេប្បាស ដែលមានសម្បតិ

ដូចនេះ :

ម្នាលកិត្យទាំងឡាយ បើកាតាំងឡាយកំពុងឆ្លងទៅ បើកាមេប្បានវាំទីកាលផ្លូវខុសកំពង់ ពួកកាតាំងនៃស៊ន្យាគំនាំ ត្រូវការកាតាំងនៃស៊ន្យាគំនាំ ត្រូវការកាលផ្លូវខុសកំពង់ដូរ ឬ មានឧបមាយៗនាយក ត្រូងពួក មនុស្សកិត្យផ្ទោះដូរ ឬ ន្នូរឈាមដីលេកស្តូតថា ប្រសិរីជាន់ គេ (ជាប្រមុខធោ) បើន្នូរឈាមប្រព័ន្ធឌីតុនកាមង្គល និងមិន ប្រាថែនិយាយថ្វីទៅដីលេកស្តូតថា ប្រសិរីជាន់ ឬ

បើច្បាប់រាជរដ្ឋប្រកបដោយចម្លើ រាជ្យទាំងនៃស៊ន្យាគំនាំ និងមិនបានកិត្យទៅ ឬ

-ម្នាលកិត្យទាំងឡាយ បើកាតាំងឡាយ កំពុងឆ្លងទៅ កាលបើកាមេប្បានវាំទីកាលផ្លូវត្រូវកំពង់ កាតាំងនៃស៊ន្យាគំនាំ និង ទៅកាលផ្លូវត្រូវកំពង់ដូរ ឬ ន្នូរឈាមដីលេកស្តូតថា ប្រសិរីជាន់គេ (ជាប្រមុខធោ) បើន្នូរឈាមប្រព័ន្ធឌីតុនកាមង្គល និងមិនប្រាថែនិយាយទៅដីលេកស្តូតថា ឬ

-បើច្បាប់រាជរដ្ឋប្រកបដោយចម្លើ រាជ្យទាំងនៃស៊ន្យាគំនាំ និងមិនបានកិត្យទៅ ឬ

នៅក្នុងច្បាប់ស្តីត្រូវនេះយើងយើងព័ត៌មានថា ទំនាក់ទំនងរវាង រាជ្យនិងន្នូរឈាមដីការណា ក្នុងការរោគបណ្ឌិត ឬ

បុប្រទេសជាតិ ៤ បើកញ្ច្រោតិសវិសប្រមុខដឹលណ្ហ ប្រមុខ-
នោះក៏វិនាទានំទៅរកសេចក្តីសុខ ដឹលជាគោលបំណងជំប់ផ្តល់
របស់រាជ្យប្រាក តាមពួកវិចនេះដឹលថា “បង្ហាគ សុខ មហូរោម”
សេចក្តីសុខរបស់រាជ្យតីជាបស់ខ្លួន ឬ តើបើកញ្ច្រោតិស
វិសប្រមុខមិនណ្ហ ប្រួចកដឹកនាទីនៅប្រជាពលរដ្ឋ (ឡើងការអំណាច់ដោយ
កម្មាធិធីរាជរដ្ឋ) នោះ សេចក្តីទុកក្រុកវិនាទានំក៏ទូចឱ្យដឹលប្រជាប្រាក
រាជ្យខាងក្រោមនៃវិញ្ញាបាទិនខាង ឬ

គុណសម្រួលិលូរប់អ្នកដឹកជា តាមទេរូណេះព្រះរួមសាស្ត្រា

(សុត្រូបិនក នង្វោត្តរវិកាយ តិកវិប្បាទ)

-សុខភាព

-សម្រួលភាព

-គុណភិទ

១-សុខភាព : “អរោគ្រា ឃរមា លាកា” ការមិន
មានរោគ តីជាលាកដឹកជំប់ផ្តល់
បរមច្ចុ សរសើរពីការមានសុខភាពណ្ហ ប្រការមិនមានរោគ ឬ
ជ្រកដឹកជា មិនត្រូវគ្មប្រើមិនបំបាត់នូវសុខភាពរបស់ខ្លួនឡើងនោះ
ក៏បួចជាប្រជាបាគ្រួងដឹង ក៏មិនត្រូវវិសមនុស្ស ដឹលមាន

ហេត ប្រសុទ្ធការពិនិត្យមកដឹកនាំខ្លួនទី២ ។ ជាយយ្យមទៅ
សុខការបស្ថមនុស្សមានពីរយ៉ាងតី៖

-សុខការពិនិត្យរកាយ

-សុខការពិនិត្យរចនា

២-សម្បត្តការ : ន្នាបញ្ជូកម្នាក់ចាំងទ្វាយ ដីលនឹងរាជ
ឈរតាំងនៅមំប្រាន ព្រោះនាគ្រឿងច្នៃៗជាមួលដ្ឋានទៅ យ៉ាង
ណា ន្ទៃកដឹកនាំក្រុងច្នៃៗថាក់ច្នៃៗសម្បត្តការពាណិជ្ជកម្មទៅ សម្រាប់
បំពេញកិច្ចការនានាដូនយ៉ាងដូច្នោះដីរ ។ ជាតិសែលបើការ-
អារីសនិតិដំនឹង និងលំប្អាកកច្នៃៗសម្បត្តការ កិច្ចនិតិក្រុងនៅមំបែង
ទុក្ខដីរ ។

គ្រឿះសម្បត្តការមាន ៩ យ៉ាងតី៖

១-មួលឲ្យតា : តីការស្អាត់ ដីនបោក គោលការណ៍
ស្អាត់និងដីលនឹងនាំទីជាន់គោលដៅ ថាមាននីតិ៍ខ្លះ ? ហើយ
មានលក្ខណៈយ៉ាងដូចមេដីខ្លះ ? មានរបៀបបើយ៉ាងណា
បោកណា វិនិយោគនាំទៅការកសាល និងគោលដៅបែបណា ។

២-អត្ថឲ្យតា : តីការដីនដល ដីនគោលបំណាន ស្អាត់
ប្រយោជន៍ និងនីមួយាថាននស្ថែដីលគេត្រូវបាន ។

៣-អត្ថប្រយោជន៍ : ការស្វាល់ពិនិត្យនថាមាលបាន៖ ការ៖ កេច
កម្មាំង ចំណែះដឹង សមត្ថភាព ការស្វាត់នឹងបញ្ជី និងគុណភាពមិ
ជាដើម ។

៤-មតិប្រយោជន៍ : ការស្វាល់ប្រមាណ ស្វាល់នឹងដែលល្អម
ដែលសមរម្យបាន គូរធ្វើបាន គូរក្រុរៀតចោលបាន គូរ
យកមកក្រើម្រាស់ ដូចជាស្ថានការណ៍ដើម្បីបនេះគូរយកទៅនៅ-
នៅក្រោម ឬប្រចាំបច្ចេកទេសមប្រឈម ។

៥-កាលប្រយោជន៍ ការស្វាល់កាល ស្វាល់ពេលនៃរោង ស្វាល់
កាល៖ទេស៖ ស្វាល់ស្ថានការណ៍ ដែលគូរនឹងធ្វើ នឹងនិយាយ
គូរនឹងក្រើម្រាស់ច្បាប់ចាន់ពេលនៃរោង ត្រូវឱ្យការស ច្បាប់នឹង
ស្ថានការណ៍ជាដើម ។

៦-ហិរិសប្រយោជន៍ : ការស្វាល់បិរិស់ទ ប្រាកដល់ការស្វាល់
ទិប្រជុំនន ស្វាល់សបាតមន្ត ស្វាល់ប្រទេស ចាំងវិស់យោករ
ត្រូវបាន ការសិក្សា សេដ្ឋកិច្ច សាសនា ក្រុមត្រូវសារ ការកំ
សាន្ត តិករុវប្បធម៌ (បង្កើត) ប្រើដែលយើងទៅដែននិយាយថា
ស្វាល់ដឹងពី ប្រព័ន្ធសេដ្ឋកិច្ច និងរបៀបសំរាប់កន្លែងនោះ។

៧-បុគ្គលប្រយោជន៍ : ការស្វាល់បុគ្គលម្នាក់ ចាត់មាន

នង្វាន់ទូលាយ សមត្ថភាព គុណាគមិ ចំណោះដឹងបុណ្យា ចេះនឹក ដឹកជិត ព្រៃងប៉ុន្មាន ពីមនុស្សអាក់ទៅមនុស្សអាក់ទៀត ប្រចាំថ្ងៃដែលបានបង្ហាញ មនុស្សនេះគួរសេចក្តីប្រចាំថ្ងៃ គួរព្រៃងការប្រភេទ នៅ សមនឹងនូវការណ៍បើបបណា គួរព្រៃងត្រួចតាំងកំណើង បុណ្យា មនុស្សនេះគួរប្រជាធិបាទណាដើម្បី ។

៣-គុណធិរបស់អ្នកដឹកនាំ

ជាការពិតណាស់ សុខភាព ជាកុណាសម្បញ្ញត្តិទាក់ទងនឹង បានរាយដឹកនាំបានរាយ ព្រៃងយកជិត្តុកហាក់ ដឹកចាំថ្ងៃបានរឹងបុង ។ ហើយ សមត្ថភាព ជាកុណាសម្បញ្ញត្តិទាក់ទងនឹងសតិបញ្ញាបីដឹកនាំបានរាយ ព្រៃងបំពេញបន្ថែម ថ្លែកទៅបានរាយ និងបានរាយ ។ និង គុណធិរិញ្ញ ជាកុណាសម្បញ្ញត្តិទាក់ទងនឹងផ្លូវជិត្តុ និងការប្រព្រៃងជិត្តុដឹកនាំត្រូវរក្សាណិងគោរពនៅរឿងរបស់ខ្លួន ។ ព្រោះថា :

⇒**សុខភាព** ទុកដុំបានសរដ្ឋៈ មាននាថិសប្រាប់ទេ

⇒**សមត្ថភាព** ទុកដុំបានសរដ្ឋៈ មាននាថិសប្រាប់បិទប្រាំង ។

⇒**គុណធិ** ទុកដុំបានដឹងបុណ្យបន្ថែម មាននាថិសការពារ

យចា អតាំ ទូលាយ ពិនិត្យ សមតិត្តិ

នាំ អភិវឌ្ឍ ឬតាំ រតា សមតិត្តិ ។

ត្រូវសង្គមដែលបានក្រោមផ្ទាល់ ដើម្បីត្រួតព្រៀងមិនជិតយ៉ាង
លាត ចំពោះភក់រួមដែលបានក្រោមផ្ទាល់ ដើម្បីត្រួតមិនបាននរប់
កិច្ចយ៉ាងនោះដូរ ។

តាមនឹមុនភ្លេត្តេះ តើកនឹត្តមានដីបុល ជាគ្រឿងសម្រាប់
ការពារ កំពុងទីកន្លែងទីកទ្វោសម្បត្តិ ដើម្បីត្រួតព្រៀងមិនជិតយ៉ាង
នោះបើលប់ត្រូវសង្គមប៉ុយ គឺទ្វោសម្បត្តិចាំងនរស់នោះ កើ
នឹងខួចខាតនរសារបង់ជាថិនខាន ។

ដូចត្រូវដូរ ត្រូវកើតការនាំដើម្បីត្រួតព្រៀងមិនបាននរប់បិត្ត ព្រៃនិត្ត
នោះក្នុងគន្លឹះគុណាសមិទ្ធិ រួមដែលត្រួតព្រៀងរតាំ ជាសេចក្តី
ត្រូវឱ្យបាន និងលោក៖ គឺសេចក្តីប្រាថ្ញាចង់បានប្រុសបោក
ថ្មូលមកត្រួតដូរប៉ុយ ។ ឯការឱ្យសេចក្តី ការបៀវត្សបៀវត្ស កើ
ថ្មូលមកតាមជាលំដាប់ប៉ុយពេលនោះនៅ ដើម្បីត្រួតព្រៀងមិន
សេចក្តីរីងមិនដីងខសត្រូវថ្មូលមកត្រួតប្រព្រៀងដីកទៅមិន
យើង មានត្រួតពិនិត្យមិញយ៉ាងប៉ុយល្អាង ។ ព្រៃនិត្តដល់ប៉ុយល្អាង
ប៉ុយ ក្រីនិយស ទ្វោសម្បត្តិ ដើម្បីត្រួតខ្សោយកប្រាណ
មកដោយកម្លាំង សុខភាព និងសម្បត្តភាព កើត្រូវរលាយសាប

សូន្យជាក់បានមិនខាន ។ ដូច្នេះបែងចុះក្នុងគ្រប់គ្រងជីវិត រួចរាល់ទៅក្នុងប្រព័ន្ធទំនាក់រាយមិនអាចបានការ រាយ រាជ ចិត្តច្បាប់នូវកំពូល នកសល់ជីវិត ដូចមកដ្ឋីត្រូវដីប្រកប្រានច្បាស់ បែងចុះទៅក្នុងបានប្រព័ន្ធ ។

នៃស៊ិទ្ធិ

សិទ្ធិស្របតាមច្បាប់គ្រប់គ្រងជីវិត

(យកវិសាទិចារិនី ជាក្រុណីមេ(ត្រូវរាយ)

១. សង្គ័៖ ពោលពាក្យពិតប្រាកដ

២. ឈុំ ចេះទឹននានចិត្ត បុរិចប់ចិត្តបសិទ្ធិន

៣. ឧត្តិ សេចក្តីសំនៀន

៤. បាន លេបង្គំចិត្តរបស់ខ្លួនច្បាប់លីនូកដីដលខ្ពស់ ។

៥. ពេទ្យសាសនា ប្រានចង្វាលប្រាប់នូវសិល្បៈនិងវិនាករ

គ្រប់គ្រងជីវិត និងជីវិតរបស់ខ្លួនដីជីវិត ។

ជាមួយក្នុងគ្រប់គ្រងជីវិត និងជីវិតរបស់ខ្លួន គ្រប់គ្រងជីវិត និងជីវិតរបស់ខ្លួន ។

ជីវិត និងជីវិតរបស់ខ្លួន គ្រប់គ្រងជីវិត និងជីវិតរបស់ខ្លួន ។

ជីវិត និងជីវិតរបស់ខ្លួន គ្រប់គ្រងជីវិត និងជីវិតរបស់ខ្លួន ។

ជីវិត និងជីវិតរបស់ខ្លួន គ្រប់គ្រងជីវិត និងជីវិតរបស់ខ្លួន ។

មួយច្បាប់ដីជីវិត ។

-សង្ឃ័េះ ពេលពេក្ខុទិតប្រាកដ សម្រាប់បុគ្គលិះលជ្ជាណ
ត្របាស្ថ ិះលប្បាលសាងស្រីករាងពីពារ៉ែងដាមួយត្រា ត្រូវ
ត្រូវការសម្រេចក្នុងសាងស្រីករាងពីពារ៉ែងដាមួយត្រា ហើយត្រូវផ្តល់តាមដ្ឋាន
និងផ្តល់កិត្តិយសព្រៃនាទីរឿងទីមក មិនត្រូវការចិត្តករិយា
ស្ថាថី សូម្បីតារាងនិយាយស្តី និងការគិតក្នុងត្រូវការសម្រេចក្នុង
ស្ថាទីត្រូវបរិស្ថាន ន្ថានការរៀបចំនៃកំពង់ប្រាក់ ក្រឡាសំពេក្ខសម្រេច
ទីសង្គមភាពនោះទេ ។

ការពេលពេក្ខសម្រេច: តីវាសម្រេចតិតទៀនចំនួនត្រូវដាមួយ
បុជាចម្លើយិះលមិនចេះស្សាប់ ហើយតីវានៃតាមបុគ្គលិះល
ទីរកសម្រេចតិតទៀនជាលិច្ឆេច ផ្សាយទីរឿងប្រសិនបើបុគ្គលិះល
ប្បាលពេលពេក្ខុទិតទៀនចំនួននោះទេ ហើយិះបន្រាជានិយាយ
ពេក្ខមុនាភាគទ ក្តាបក្រោកបន្ថោត ប្រាសចាករំពីការពិត
វឿង្វនោះ រឹមងង្រឹងច្បាប់និងសាធារណក្រោន ទូទៅតីបញ្ចប់ទីឱ្យយេ ។

ឯក្រាមសង្គមធម្មល

(ទប-ទ)

(ការស្រួចទាំងបំបាន មានឯក្រាមសម្រេច)

កាលរន្ធសម្រេចនៃព្រះបរមសាស្ត្រ ទេសចរណ៍សម្រេច

សម្រាប់ទំនើបចងក្នុងក្រសួងសារពី មានប្រព័ន្ធផ្សេងយុបសិរី
ក្នុងខែនីងម៉ោង ឬ កាលពីនៅពីការតិចនាគិត ប្រព័ន្ធផ្សេងនោះជាទ្វី
មួយឯកសារដែលត្រូវជាកិរិយារបស់កុដុធិម្មាក់ ក្នុងក្រសួងសារពីនោះ
ដើរ តិចនាគិតត្រូវរាយការក្នុងម្នាក់នោះ ឬ ថ្វីមួយពុកញ្ញាតិ
ទាំងឡាយ និយាយទៅការការកុដុធិម្មាក់នោះថា កិរិយារបស់ខ្លួនឱ្យ
ជាទ្វីរាយការក្នុងមួយនោះ ចូរឱ្យទៅការកិរិយាណិទេទ្រីតម្រក
និងក្រសួងមានក្នុងខែនីងម៉ោងពាណិជ្ជកម្មត្រូវលាងទៅទ្រីក ឬ និង
នាគិតកិរិយាក់និយាយទៅការការកុដុធិម្មាក់ដើរថា ខ្ញុំជាទ្វីរាយ
ក្នុងក្នុងទៅ ពុជាមួយនួយត្រូវលាង មុខជានឹងត្រូវរលកតង់តងត្រួច
នោះហើយ ដើម្បីបន្ថែមរបស់ខ្លួនឱ្យម្នាក់នៅម្នាក់នោះដើរបាន ចូរអ្នក
រកកិរិយាមួយទ្រីតម្រក៖ ឬ កុដុធិជាបាយយើងថា កិរិយារបស់
ខ្លួន យុទ្ធឌ្ឋានទ្វីយកប្រព័ន្ធមួយទ្រីក ក៏ទៀតនឹងនឹងនាគិត
កុមារិកាម្មាក់ម្រកដ្ឋីជាកិរិយា ឬ កិរិយាក្រាយនោះនៅឯមន់
ជាមួយកុដុធិមិនបានយុទ្ធឌ្ឋាន ឥណទានកិត្តិក្រោកដែលទ្រួស ឬ និង
ត្រូវបានយើងទ្វីនាគិតកុមារិកាលនោះ មានគិតុដែល និង
ថា “ នាគិតនោះមានក្នុង នំណែកំណែនឹងត្រូវបានជាមេដ្ឋានជាដំ
ត្រូវត្រូវលើនៅពីរពុំខាន មួយតាមនុស្សដែលនៅក្រោមនំណែកំណែនឹង
ខ្លួនកិត្តិក្រោកដែលស្ថាបាយចិត្តក្នុងកាលណាមួយទ្រួស បើដុំដ្ឋាន ”

គ្នានេះព្រមទាំងបាយណាមួយ ដើម្បីពន្លេតកកិនានេះចេញ ” ឬ
តិករបីយនាគកស្ថិតបិញ្ញាសកម្មាក់ដីលបិនប្រសប់ នាងស្តីពី
សម្រាប់ពន្លេតកកិ ឬ លុះបិញ្ញាសកស្តីពីរប់ កិយកមកត្រូវនាង
ប្រានចំនៅថ្ងៃថា ” ចូរនាងយកច្នាំនេះ ដាក់លាយនិងប្រាយព្រសិ
តកិនិងលួយត្រាក់បីយ ” ឬ ត្រឹះនោះធ្វើតាមបណ្តាំបិញ្ញាសក
កិប្រានសម្រេចតាមចំណាត់ថ្នាក់នេះ ឬ កាលដីលកកិត្រាក់ចុះផុត
ទៅ នាងកម្មវិកានោះ កិនិយាយរៀងរៀនោះប្រាប់ដល់ស្មានិ
ម្ពាយនិងប្រាតិចំនៅនៃរបស់ខ្លួន ដើម្បីតិចនិត្យរាយហានុញ្ញប្រាទនៅ
ត្រីវានោះ ឬ ពួកប្រាតិប្រាស៊ីបន្ទាល់ត្រីវានោះជាប្រឈម ទៅ
ត្រីវានោះដីកាំប្រមុជុលនារាណភាពថ្មីនប្រានធ្វើវេចពីរក-
ក្រក់ដុះឡើយ បើនសូមចំនៅបំពាលថា បើនាងប្រានធ្វើនៅ
វេចពីរកក្រក់ដុះឡើយនៅ សូមចេញត្រាក់ទៅងុករៀនតាមនរក
រួចពីនោះមកកែតាមប្រព័ន្ធផិតក្នុងនេះ សូមចេញត្រប្រាយក-
បាយទីក ចេញនូវនេះដែលស្មើយុទ្ធយករាយជាដានិច្ច ឬ តីជាយវំ-
ណាមាបកម្មធម្មទីត្រូវធ្វើបន្ថែមនេះ លុះលាយកាយទៅ ត្រី
វានោះ កិត្រាក់ទៅសោយទុកដាក់នរក រួចប្រានត្រូវបំពីនរក
មកកែតាមប្រព័ន្ធប្រព័ន្ធដែលវាគ្រែកក្នុងនោះ ឬ

កាលនោះមានចំណេះចំណេះដែលនេះ គឺជាស្ថាបន្ទុក្នុងនេះ

បទអូយ លុះចេញស្តូរកិច្ចនឹងជីវិត និងអូយ
នមស្សាការ ព្រះពុទ្ធវាបរមក្តុ ប្រានចេញពីផ្លូវទៅសម្រាក
នៅក្រុងប្រព័ន្ធដែលបានបង្ហាញដោយផ្លូវបែនលក្ខ-
ជាក់មានទីក្រឡាយដែលយើងយល់ដី ។ នប្រព័ន្ធនឹងនោះប្រាន
ស្រីប្រព័ន្ធផ្លាមីត្រូវបានចំណាំដូចមួយនៅយើង ទីប្រព័ន្ធសង្គ្រោះ
ពីនង្កែទីតាំង ប្រានយើងបើយស្តូចជាបទ ព្រះគាត់ថា :

នាងត្រានសំព័ន្ធស្តូរក មានខ្លួនរាជក្រុកវិក មានវិន
ធម្មប្រព័ន្ធសោច័ំ មានរយៈរោមពេញចាំងខ្លួន មករាជ្យប្រើយក្រុង
វិប្រាណ៖ ព្រះធ្វើក្រុមដីបាន ?

នាងប្រព័ន្ទាន់ តបនឹងចែរដីការបស់ព្រះសង្គ្រោះ វា-
ពីរីនីពីរាជក្រុកលាងកដីលួខ្លួនប្រានធ្វើដោយបញ្ញាក់ថា ខ្លួនកំ
ទៀនោយទួតក្រុងនរក រួចប្រានមកកែវតាមប្រព័ន្ធដីនេះ ក្នុង
រោលាប្រើក្នុងខ្លួន មកបើយខ្លួនឱ្យសំនើន់ទៅ រោលាសេវ្យល
រលូតចេញទីតាំង សូន្យសំទីតាំងទៅ ទុកជាមួយសូន្យដែល កីឡាឌីតាំ
រាជចំនឹងកន្លែងខ្លួនខ្លាស់ប្រាន ក្នុងចិត្តខ្លួនខ្លាស់រួច្សោះ មានសេចក្តី-
ក្រុកយ្មាន ភ្លាក្របាល់ក្របាយ ពីដីលប្រានរាបារដីមាន
រសជាតិទូលទានម្នាស់លាក់ទីយេ ដូចព្រះនង្កោប្រានជាប្រើប្រាប់
បើយ ខ្លួនខ្លួននឹងនោច័ំ មានរយៈរោមពេញខ្លួន ។ ព្រះចែរ

ដីលើកស្តូវទេរទៀតថា នាងធ្វើប្រាបកម្ពុជាមួយប្រាកាសជាគ្រោះគ្រោះទូទៅប៉ុប្បីក្នុងនៃវិញ្ញុ ? នាងប្រព័ន្ធចុលតាមបាន បពិត្យច្បាប់ក្នុងក្រុងមានម្នាស់ កាលពីនេះតិះតាតិ ខ្សែម្នាស់នេះជាគ្រឹះរាយមន្ទីរជាមួយ នាងកុមារិកាម្នាក់ជាប្រព័ន្ធដីន ទៅយកនាងកុមារិកាម្នាក់ ឥឡូវតាមចិត្តបស្ថាប្រចាំណាងលើសញ្ញាយាមធ្វើឡើងក្នុង របស់នាងនោះលើក ត្រូវកែសម្រេចដូចជាបំណងខ្លួន ។ នមោតាស្ថាថ្មីប្រចាំថ្ងៃតិះប្រាកាណស្តីប៊ែន្ទាល់ខ្សែម្នាស់ដោយប្រការផ្សេងៗ ខ្សែម្នាស់កីឡាប្រើប្រាក់សារាជបំពេនស្អែចថា បើខ្សែម្នាស់ធ្វើតាតិឡើងលើក សូមឡើងខ្សែម្នាស់នៃក្នុងមួយធ្វើដីបំកំឡូលិន ឡាយក្នុងស្ថាយរសាទ់សំរាប់កាលជាលើម្នាស់ បានធ្វើឡើងខ្លួន មានក្នុងស្ថាយរសាទ់សំរាប់កាលជាលើម្នាស់ ។ ដោយវិញ្ញុបានធ្វើឡើងខ្លួន និងសម្រេចតាំងបំពេននោះ ប្រាកាណធ្វើឡើងខ្សែម្នាស់ទៅសោរយទួរក្នុងវរក រួចពីវរក មកទីប្រាកាណមកកិត្យជាប្រព័ន្ធដីន ដូចច្បាប់ក្នុងប្រព័ន្ធដីន និង ។ ទូលច្បាប់ចែរដីការច្បាប់សង្គមទ្វាយបៀហៀយ នាងប្រាកាណត្រូវបាន សូមច្បាប់ក្នុងក្រុងមានម្នាស់ មែនបានធ្វើឡើងខ្លួន ព្រាប់កុងតិះនោះ ឡ្អប្រាកាណទាន់ ដល់ច្បាប់ក្នុងក្រុងមានម្នាស់ជាប់ ហើយសូមឡើងខ្លួន ដីបៀហៀយសូមឡើងខ្លួន និងសម្រេចតាំងបំពេននោះ ដីម្នាស់ប្រើប្រាក់ប្រព័ន្ធដីន ដោយប្រព័ន្ធដីន ។

ទ្វេះមបានចែងចាំងច្បាយ ទឹងមនទិន្ទ័យទ្វេះទីយប់ប្រកបដោយមេត្តា កើប្រាណនិមន្ទនៅផ្ទះកុងមីនោះ និងប្រាយសៀវភៅបានចាត់ចែងថ្មាយទានខ្លួន ដល់ប្រព័ន្ធឌីបស់ប្រព័ន្ធ កុងមីកើប្រាណចាត់ចែងថ្មាយទានខ្លួន នាន់ប្រព័ន្ធឌីបស់ប្រព័ន្ធ ដោយស្អាតប្រែងប្រាយដីក្រុលដៃ ត្រីនៅប្រព័ន្ធនោះ ប្រាកដនៃដោះបាកទុក ប្រាកសោរយសុខសម្បត្តិដី និសនមនាម្យ ។ នាន់ប្រព័ន្ធសម្រេចការយក្សកុងមីនោះប្រាក យើងឱ្យបានសំគូងឈរណ៍នោះនេះ ។ ទ្វេះមបានចែងចាំងច្បាយនាំយកទីផ្សេងៗរវាន់ ទីក្រាបទូលស្អារចំពោះទ្វេះបរមសាស្ត្រា ទីបទ្វេះនេះទឹងសម្រេចបញ្ចូកកំពើកម្មនកសាលនោះ លូបចំប្រាក ធ្វើឡើមបាននស់ប្រជនរវិយនិច្ឆិត្រប៉ុងប្រាក ។

ទីផ្សេងៗនោះសបញ្ញាកំពើយើងឱ្យបាក សម្រាប់បុគ្គលិជ្ជបញ្ហារ សំបានមួយប្រាក ហើយខាងក្រោមនេះទៅរាយក្រោមសង្គមដី ទីផ្សេងៗនោះនៅវិនាសដោយពិត បីនិន្ទ័យទីផ្សេងៗ ចំពោះមនស្សីចាំងច្បាយណា ដែលចែះអារពេសនិត្តិត្តា ក្នុងការសំនោះជាមួយប្រាក ចោះផ្លូវសិទ្ធិប្រជនទីផ្សេងៗទីមក ហើយពេលវិត ពាក្យពិតចំពោះប្រាកទីផ្សេងៗទីមក រវាងករិយាស្ត្រាចិត្តនមានការក្រោតចិត្តភាពនោះទេ សុភម្ពលក្ខុងក្រុមត្រួសរវៈមេដីកែត្រានទីផ្សេងៗប្រាកដជាកំជាមិនខានទីយ ។

-៤៩: ថែះទូនាទិន្ន ប្រទប់ចិត្តរបស់ខ្លួន ចំពោះបុគ្គល ដីលនោត្រប់ត្រង់ផ្លែៗសម្រេច រវាងបុរសនិងស្សី ដីលប្បាន ចាប់ដឹកឆ្លា ធ្វើជាកិរិយាយ្យាមី ឯកសារសារសុភម្ពលជាមួយ ត្នោត្តិវិកាត្រីនីងសំបានស្អារតី ប្រុងប្រយ័ត្នត្រប់កិរិយាបច្ចាំន ឬន មានដឹក ដើរ ឈរ និងយក ជាពិសេសនោះ តីច្បាចាំងបី មានកាយច្បារ វិចិច្បារ មនោច្បារ ។ ត្រូវវិភ័យរៀនសម្របសម្រល ឯកសារយុទ្ធស័យត្នោត្តិប្បានល្អ កំបង្រីតច្បាបននវរំពើ ហិង្សរាជ្យត្រូវការច្បាបននៅ៖ ហើយមិនត្រូវគិតចា ត្រាតិត្រ ប្បាបរុបរាងកាយ យកមកសប្តាយត្រីតាមតំបន់កិលេស តណ្ហាបស់ខ្លួន ហើយវិបរជាម្មោះបង្ហាញចោលនោះទេ ។

បង្ហាញនុស្សយើងត្រប់រូប ដីលប្បានកែតមកហើយ តិកនវិភាគការឧស្សាហ៍មាត្រឹះជាក់ជាថិនខានឡើយ បុន្លំ វារកស្រើយេទិនិចនី និងទីកចិត្តនៃផ្លូវយោរវិងនូកចាំងពីរ នាក់ចេះរបៀប្រា ថែះកិលម្វត្តា ទីត្រូវទិមកដោយទីកចិត្ត មេត្តា កុណា នាយុត្រកាសុរដល់ត្នាណិងត្នា ។ ប្រសិនបើ យើងស្សាមី កំពុងវិភាគដើរផ្លូវខុស កិរិយាផ្លូវកិចិសាប្លូនបំបុរី តិកលម្ម ដោយទីកចិត្តត្រូវជាក់ មិនត្រូវយកភាពក្នុងត្រូវបាយ ទិន្នន័យត្រីនរបៀបនោះទេ ជាបោត្តិច្បាបនកាត់ច្បាបនប្រស

ប្រទុសរៀយឆ្នាកាណ់តែខ្លាំងឡើង ។

ដូច្នេះអ្នកចាំងពីរការ ត្រូវដែលចាប់ខ្លួននៅត្រូវដោយទីក្រុងត្រូវដែលត្រូវសង្គម សន្លាសត្វាប្រណី ដោយសេចក្តីបិសុទ្ធដើល កេតាបេញ្ញាតីត្រូវរាប់ដូចគិតា ហើយត្រូវយកច្បាប្រាសារតី មកត្រីវិនិច្ឆ័យ រាយការកំបានទុសឆ្លងចាំងនស់នោះហើយ ត្រូវដោលប្រចិត្តថ្មាយទៅជាមនុស្សផ្លូវ ភ្នំបុរាណត្រូវសារ និង សង្គមជាតិ សង្គមសាធាល់ ។

-ខ្លឹ សេចក្តីវត្ថុប៉ុណ្ណោះ បុគ្គលិះល្អមរស់នាម្នយឆ្នា ត្រូវដោលប្រចិត្តបស់ខ្លួនឡើងនៅថ្ងៃនេះ ដូចមានសេចក្តីវត្ថុប៉ុណ្ណោះ កំពើដោលដូចជានំ-ខ្លឹថ្មីស្មោះ ពេលត្រូវមានសេចក្តីវត្ថុប៉ុណ្ណោះ នៅព្រៃនត្រូវបានខ្លាំង ត្រូវបានចំណាំ ត្រូវបានចំណាត់ថ្នាក់នៅព្រៃនដូចជាភបិប បញ្ញើម្នាស់នៅក្នុងប្រចិត្តប៉ុណ្ណោះ ប្រចិត្តប៉ុណ្ណោះដើម្បីការណ៍ឡើងនៅរាជធានី ត្រូវដោលប្រចិត្តប៉ុណ្ណោះ កំពើការណ៍ឡើងនៅរាជធានី ដោយក្នុងការយករាយ ចំពោះនៀងរៀងរាល់ខ្លឹនកីឡា ត្រូវដោលប្រចិត្តប៉ុណ្ណោះនៅបន្ទាន់ទេ ។

ឧខ្លឹមាន ៣ យ៉ាវតី

ក/ ឯកិត្តា នៃសំណង់ចំពោះការងារត្រូវបានរក្សាក់ឡើង

ខ/ ខ្លឹ នៃសំណង់ចំពោះទូក្រទេនា

ព/ អធិរាសនខ្លួន នគរបាល នគរបាល នគរបាល នគរបាល នគរបាល

-ពីតិក្តា នគរបាល បំពេញការងារ ត្រូវការក្រោម សម្រាប់ដី-
លើកនឹងនីតមនសុវយ៉ីង ដីល្អប្រាកេតិកមកក្នុងលោកស្ធី-
រសនេះ តែងតែប្រកបមុខរបរ ប្រចូលការងារចិត្តឯមិនីតរបស់
ខ្លួននិងក្រុមក្រុង ត្រូវមានចិត្តនៃនគរបាល បំពេញការងារនោះ
ទៅបីជាការងារ ត្រូវការក្រោម ការងារក្រោម ដោយមិនវិភាគជាលំ
ការនៅឯធម្មបាត់របស់ខ្លួនឡើយ ។

-ខ្លួន នគរបាល បំពេញការងារទាំងនេះ មនុស្សយើងត្រូវបាន
មានជីវិតកៅក្រោមការបើយ តែងតែប្រកបប្រសើលុយបញ្ជាផារត្រឹម
និងសាធារណៈត្រឹម ដីល្អត្រូវទូទាត់លើយក ទូទាត់លើបោក-
ការណ៍ទាំងអស់នោះ ។

បង្ហាញថ្មីជាតិក្នុងលោកទាំងអស់នោះ មានសារតិ
មិនបុចឆ្នាំចាំងត្រូវនោះទេ បុចជាន់ល្អបណ្តុលេពទេ រសជាតិ
របស់វាតីលើយើង ក្នុងឆ្នាត់សារតិរបស់វាតីនូវា នំបិលរសជាតិប្រ
សុរសជាតិដូចមួយ ឬតាមរយៈត្រូវសារតិចតែ ចំណោរសជាតិ
នីតរបស់មនុស្សនិង តិមានសជាតិរបស់យឺងឯក បុចជាតិប្រ
ដូចមួយ ឬនូវ ឬ ចត់ នាក់ក្រក់ ឬ ឬ ហើយ មានលាក
តតាយក មានយស តតាយស សរសើរ និន្ទា សុខ និងទុក

ចំងនស់នេះ តីជារឿងចម្លាកាបស់ជីវិត ត្រូវឈើតាបីវាទុល ស្ថាល់នូវយុទ្ធសាស្ត្រនៃរឿងណ៍នៅ ហើយត្រូវមានចិត្ត នត់នស់ចំពោះតីទិន្នន័យនៅត្រូវបានចូលរួមដោយ ដំឡើងចំពោះរឿង ចំពោះរឿង ចំណុចករាយ និងថ្មីរឿង ទៅបីទិន្នន័យនៅ ទៅបីទិន្នន័យ ត្រូវតាំងចិត្តភាពសិរីពីពេលរាយបសត្ថនោះ ហើយត្រូវ ព្យាយាមនត់ផ្តល់ពេលរាយបសត្ថនោះត្រូវបានរាយដោយ ។

-អធិរាសនី នត់នស់ដីក្រិលអ ចំពោះការឈើចាប់ ចំពោះការនត់នស់ប្រភេទទីបីនេះ បុគ្គលមានចិត្តនរត់ផ្តល់ដីក្រិលអនៃការឈើចាប់ចំនួយ ចំណុចករាយ និងថ្មីរឿង ទៅបីបុគ្គលដីទៅប្រឈរប្រឈរដល់កិត្តិវារកីដោយ ដោយការ ប្រឈរប្រាស់ដោយក្នុងការឈើចាប់ចំនួយតី ដោយសម្រារ៖តី កើចនប្រទួល ឥបតិដី ។ នជិរាលនខ្លួនឯ៉េនេះ កម្រិតធមានបុគ្គលិករាយ ធ្វើបានលាត់ បើសិនជាមាននោះ តីមានតិចត្ថមបំផុត ឬវិ និលអនឹងនៅត្រូវបានប្រឈរប្រាស់បាន ដែលជាបុគ្គលមានការ សន្សំប្រារមិនបានប្រឈរបំផុត ព្រោះព្រោះប្រឈរបានប្រឈរបានការ នត់នស់ដីខ្លឹមក្នុងដីក្រិល ទៅបីមានបុគ្គលិករាយ មករាយធ្វើ

ប្បាបថ្លែករាងកាយ ត្រូវការតែងវរៈយេរៈគ្រប់មានដើម្បី នឹង នឹកវិត្ថុក ដារដើម ប្រើការបំសម្រាប់កែងដាយ ព្រះនរោត្តមន្ត្រីត្រូវបាន និង ហើយកិច្ចមិនបានខិះសម្រារចំពោះបុគ្គលនោះទី២ ដូច ជាទន្លឹវទិត្យបសនិសលត្រូវព្រះរាជ និសលមានចិត្តការបេករបៀ ប្បាបកាត់ដើម កាត់ដើម និងវរៈយេរៈដើមទៀតទី២ទី៣ បុន្លែខន្លឹវ រិទិត្យបសនិសលខិះនឹងព្រះរាជ ទី២ព្រះនរោត្តមន្ត្រី ? ព្រះនិតព្រះនរោត្តមន្ត្រីនោះដើមទៀត ត្រូវបានធ្វើឡើង ដើម្បីបានត្រាស់ ដើម្បីព្រះពួកម្មយព្រះនរោត្តមន្ត្រីនោះទេ ។

-ចាត់៖ លេខ់បង្គោលបស់ខ្លួន ព្រៃដល់ខ្លួនកិដលគ្គរព្រៃ យករាសចម្លើបុន្ណោះ ចន្ទ់សិម្បងបញ្ញក់ និងពន្លឺលំព្រឹងយើង ថា សម្រាប់បុគ្គលនិសលជាត្របស នៅត្រូវបំត្រូវដែលសិម្បង មិនគ្គរមានសេចក្តីប្រមុជ ហើយសិរីនឹងរៀងគ្រួងគ្រួងនិវិត្ត គ្នា វិយ គ្នាដារមិនមានរោគ គ្នាដាយសសត្តិ ទៅសម្រាប់ទី២ទី៣ ។ បន្ថាប់មកត្រូវពិចារណា ទ្វាយើងរៀងគ្រួងគ្រួងនិវិត្ត សម្រាប់ និវិត្តសម្រាប់និវិត្តយើងទាំងនេះគ្នាដាម្នាចង និង ត្រូវពិចារណាលាករីយ្យប៉ូចា នាក្នុងបញ្ញមានការប្រាក់ដារដើម្បីបង្ហាញ មានការ ឃើងអាត់ជាម្នាស់ មានសេចក្តីស្ថាប់ជាម្នាស់ មានការ

ព្រៃត្រាស់ចាកសទ្ធ និងរបស់ជាជីវិតខ្លាថ្វេចក្នុង មាន
កម្មជារបស់ខ្លួន ។ ពេលដើរបុគ្គលិកបំរុបពិចារណាយើញ្ញា
ជូនដែលបានប្រើបានរដ្ឋសក្តីសក្តីបន្ទុក នាមជម្រើន
នស់នោះទីឱ្យយោ ជាពិស់នោះ តីចិញ្ចុសម្បញ្ញតិ ជំងឺចិញ្ចុ
ដើរមានវិញ្ញាណា និងតាតវិញ្ញាណា ហើយប្រាកដថ្មីចិញ្ចុដើរ
ន្ថានតែម្បនោះ ព្រៃទៅជារបស់មានប្រយោជន៍ និងមានតែម្បន៍
ពេលតីលេខបង់ចិញ្ចុសម្បញ្ញតិរបស់ខ្លួន ព្រៃដល់បុគ្គលិកដើរក្នា
ព្រៃ ប្រុបិរាណ ។ ជូនដែលបានប្រើបាននៅតីបំ
គ្រងដែល មុននឹងចិញ្ចុស ចាយវាយចិញ្ចុសម្បញ្ញតិ ត្រូវតែតិ-
ត្រូវតែបំបាត់ ជាមួយភីយាភ្លាថ្មីរបស់ខ្លួន ព្រៃប្រាកដជាមុន
សិន មុននឹងសម្របចិត្តព្រៃដល់បុគ្គលិកជាអ្នក ជូនជាការជួន
ចំពោះទីពុកម្នាយចំងសងខាង ព្រោតិមិត្តបង្ហូន ប្រការថ្មីទាំង
ដល់សមមាប្រើប្រាក់ ដើរប្រាកដបង្ហូនច្បាប់ពុទ្ធសាសនា ពាំ
នោះស្រាត ការចូលរួមកសាងក្នុងប្រទេសជាតិ ប្រសិទ្ធភាព ដល់
មនុស្សទិន្នន័យ ក្នុងកំព្យ ដនពិការ.....។

ជម្រើនចំងប្បនប្រការនោះ ប្រសិនបើមនុស្សយើង យក
មកប្រណិតតួនាទី តីសារនឹងដល់ច្បាម ដោយសូកម្នាល
ដោយពិត ពីច្បាប់តិចបុគ្គលិកចំនោះមានតីននៃត្រូវតាត ទីវិញ្ញា

ទៅក្នុង បុន្ណែផ្លូវយោទីព្រៃ បើចនសុរីយីន មិនបានយកចិត្ត
ចាំឆ្នាំនៅមក(ប្រណិតតាមទេរី) ហើយការសំនោមិនចេះវរកជីវិន
ត្រួត្រានៅទេ មានតែភាពចង់លួយ៖ ចង់ចាប់ត្រួត្រានៅ គីឡូន
សេចក្តីសុខទឹកឱ្យយ និងក្នុងចំណែកសុភាសាលិខិន ។ ចំពោះ
វំពិបិស្ថានិព្ទុ វិមានកែតមានប្រាកដមិនខាងទឹកឱ្យយ ។
វំពិបិស្ថានិព្ទុដើម្បីលក់តមានវំពិបិស្ថានិព្ទុក្នុងក្រុមក្រុងក្រុម បើ
ភាពទស្សន៍របស់សង្គម លោកអ្នកប្រាប់ចាំឆ្នាំយបានពេល
ថា ហេតុវិជ្ជាសំពីកែតមានវំពិបិស្ថានិព្ទុ :

១-ប្រភពដែលនាំឱ្យកើតអំពើបិស្ថា

- ក្នុងទំនាក់ទំនងបំផុត ប្រចាំឆ្នាំនៃបិស្ថា
- ការប្រើប្រាស់គ្រឿងប្រើប្រាស់និងគ្រឿងព្រៃន
- ភាពក្រុងក្រុង
- ការប្រចំណាង
- ការប្រើប្រាស់
- ការសិក្សាក្នុង
- ការលេងនិល្អាតសិស្ស
- មិនត្រាសាមភ្លាមទិន្នន័យកិច្ចរបស់ខ្លួន ។

២-អំពើបិស្ថានាំឱ្យមានដល់ប៉ះរាល់

☛ជល់បែងបាត់ផ្ទាល់ខ្លួន

- ឧបតម្យសុខភាពថ្មីការងារកាយោយ
- កើតវិបត្តិផ្សេវបិត្ត
- ឧបចាត់ពេលវេលា
- ឧបចាត់ទ្វេសម្រោគ
- ឧបចាត់កិត្តិយស ၅၈%

☛ជល់បែងបាត់ដៀកប្រឈរ

- ក្នុងការប្រាក់ប្រាក់កាយោយ
- ក្នុងក្រុាណភាពការកំណែ
- ក្នុងក្រុាណការសិក្សាយេវនសូច្ច
- ឧបក្រួនល្អោះវិស្សុត្រកូល
- ប្រាក់បង់សេដ្ឋកិច្ចក្រុសរាយ
- ក្រុាណសុភម្លៃល ၄

☛ជល់បែងបាត់ដល់សង្គម

- បែងបាត់ដល់សណ្ឌាប័ត្រប័សង្គម (សន្លឹសុខ)
- បង្កើតរូបរាងក្រោកដល់សង្គម
- ធ្វើឡើសេដ្ឋកិច្ចជាតិភ្នាក់ចុះ
- ធ្វើឡើកិត្តិយសជាតិប្រាក់បង់

-ធ្វើឡាមានបន្ទក ការវិទ្យាល័យលំរាប់រាជ្យដ្ឋាកប្រាល ។

* សំណើលិខ្សាខេះមាន ៥ ប្រភេទទី :

ក/ អំពើបិន្ទាដែកផ្លូវការ

ខ/ អំពើបិន្ទាដែកផ្លូវចិត្ត

គ/ អំពើបិន្ទាដែកលេងអូកិច្ច

ឃ/ អំពើបិន្ទាដែកផ្លូវក្រោច

ក/ អំពើបិន្ទាដែកផ្លូវការ បុរស^{ត្រួវ}ដែលមានការល្អោះ
ប្រកែកត្រា ដោយមិនបានគិត(តីវិវេច្ឆារណាមានច្បាប់នៃនោយ
ហើយមានការខិះសម្រារទៅភាគីមាន បានរាយធ្វើបាបកិយា
ស្ថាថី ដោយសំរាប់លើកផ្លូវការ បុរកក្លាហំងរាន់ន បានធ្វើ
ឡើដែកគ្មាល ឲ្យកក្រាល ប្តាក់ដែល ប្តាក់ដើង មានឈាម
ប្រាប់ ធ្វើច្បាប់ពេញរាយការ នេះជាអំពើបិន្ទាដែកផ្លូវការ ។

ខ/ អំពើបិន្ទាដែកផ្លូវចិត្ត ចំពោះកិរិយាស្ថាថី ដែលមិន
មានចិត្តនៅត្រាងោះច្បាប់ មានការប្រព័ន្ធក្នុងចិត្តត្រា ហើយ
បានបញ្ជីត្រា បានបង្ហាញច្បាប់យើងនវសកម្មភាព នៃការក្រោត
របស់ខ្លួន និងធ្វើឡើដែកមានទូទៅ មានការយើងចំក្បែង
ចិត្តជាមុន ។ ស្ថាណកាលកិតមានឡើង នំពីក្រុមត្រួសរាយ នៃ

និងកម្មាយចាំសសងខាងក្រុងនៃតំបន់ មិត្តភករាលចាំឆ្នាំយ៉ា
ចំពោះវំពិបិបុរាណថ្មីក្នុងរបីត្រឡវ៖ នៅក្នុងសង្គមយើងបច្ចុប្បន្ន
ភាគច្រើននៃកំពង់ចំណែកចំណែកចំណែក ដោយបុរស
ជាស្ទាឡីនោះ ប្រាកដស្ថិតិស្ថិតិ ហើយប្រាកដស្ថិតិ
ស្ថិតិបីនោះ មកបញ្ជីកិច្ចរបស់ខ្លួននៃទីត្រូវ ។ ពេលខ្លះ
ទោះបីមិនមានស្ថិតិក្នុងកំពង់ចំណែក នៃការសំនោះ
ជាមួយគ្នា បុរសជាស្ទាឡី ប្រាកប្រើប្រាស់ប្រាកប្រើប្រាស់ មាន
ការលេងលើរឿងសុសង ត្រូវបានស្រើស្រាវ ត្រូវបានស្រើស្រាវ
នៃកំពង់ចំណែកចំណែកចំណែក កិច្ចរបស់ខ្លួន នៃកំពង់ចំណែក
ច្បាស់ដឹងកិច្ចត្រូវសារព្យាក់ចុះ កិច្ចរបស់ខ្លួន និងពិ-
ប្តាកចិត្តជាមួយ នេះជាមាំដើម្បីផ្តល់ការិយាល័យ និង

តុ / អាមេរិកឱ្យផ្តល់ការិយាល័យត្រូវសារដើម្បីក្រុងកំពង់
ចំណែកចំណែកចំណែកចំណែកចំណែកចំណែកចំណែក កិច្ច
បោតុវាំង្វេកំពង់ចំណែកចំណែកចំណែកចំណែកចំណែក
មានភាពឈរល្អាយត្រូវបានស្រើស្រាវ នៅក្នុងកំពង់ចំណែក
នៃកំពង់ចំណែកចំណែកចំណែក ការនិយាយនឹងការបានសមានិកត្រូវសារ
នៃកំពង់ចំណែកចំណែកចំណែកចំណែកចំណែកចំណែកចំណែក ។

ដូចនាបេជ្ជរោងភាពត្រូវបានបញ្ជូនប្រសើរ ដោយស្ទាឡីជាមួយ
ក្រុងកំពង់ចំណែកចំណែកចំណែកចំណែកចំណែក បុីនិនិនសុវត្ថិភាពចិត្តទូលំទូលាយ

ទីឃីយេ ហើយកម្រិលប្បាលផ្លល់ត្បាវចិថាគារដំណឹងនានាករិយាយដើរ
ព្រះទ្វោសម្បរត្តិទាំងទ្វាយ ដើរលបុរសជាស្អាថី ករប្បាលមក
មានលូយកាក់ជាដើម មិនដើរលប្បាលឡាត្រូវនានាករិយាទុកដាក់
ទីឃីយេ ដោយសំរាប់ចាយខ្ពស់បងប្រាក់ក្រោមទីព្រៃ ត្រានការទុក
មិត្តចំពោះនាន់បើរជាទុកដាក់ប្រកាលលូយខ្ពស់ ដូចពាក្យម្មយេ
ពោលទុកថា “ទុកស្រីបានលូយ” នេះជាម៉ែនិយោត្តែកសេដ្ឋកិច្ច ។

យ/ អំពើឯុវាធ័ណ្ឌកដ្ឋុំកែទេ មិត្តម្មករវាណាំងទ្វាយ ជាទី
រប់រាល ភួនវាមួលបង្ហាកលិនរលូរយោប្រយោះ សូមមិនធ្វើសេច-
ភ្លើនត្រានិប្បាយ ចំពោះប្រកែទនៅវំពិបិស្សាជីបុននេះទេ ប៉ុន្តែ
សូមឡើងការបង្ហាញសំត្ថា ធ្វើការពិចារណាដោយខ្ពស់បច្ចេះ ពី
ទីផ្សេងៗយើងធ្វើនៅ តុបីចំពោះមនុស្សដែលជាទីស្របតាមបស់យើង
ដើរបូទេ ? ធ្វើយើងពាល់បេញតាមត្បូនាទីរបស់ខ្ពស់ហើយបូទេ ?
មុននេះធ្វើនីមួយៗ យើងត្រូវតែត្រួតព្យាយាយចំណុនៗ១០០ជាន់ ទៅ
១០០០ជាន់ ទីបសុកម្មង់លក់តមាលប្រាកដប្បាល ។

៣-ដំណោះស្រាយអំពើឯុវាតាមបេហទូទឹរវារ៉េ

-ទួលយកសិលមកនៅប់ំ (កាយ វាទា ចិត្ត)

-នៅវាទាករវំពិនប្បាយមុខ (មានសេពសុរាជាដើម)

-**ត្រូវមានព្រប្រើបារោងចិត្ត** (មានមេត្តាដារដើម)

-**ត្រូវប្រព័ន្ធប្រយោជន៍ទាំងចិត្ត** (មានប្រយោជន៍បច្ចុប្បន្ន)

-**ត្រូវនឹងនរោត្តការមកដល់ការកិច្ចរបស់ខ្លួន** ។

☛ត្តុលាទិនការកិច្ចផ្តើមជាតិ :

ត្រូវសិក្សាលកស្ដីពី ពេះមានព្រៃះភាគ ជាព្យាល់នៃយើង
ទៅដ្ឋានត្រូវសិក្សាលកស្ដីពី សម្រាប់គុណភាពកិរិយា គោរព
ប្រុងប៉ុន្តែ ចំពោះត្រូវកិរិយាទៀមក មានប្រាំបុរាណត្រូវតិច :

☛ស្មានិស្ស្រោះបំពោះកិរិយា

ក/ **សម្ងាត់រាយ រប់រាយកិរិយាទោរុមុខ**

ខ/ **អវិមាននាយ មិនត្រូវមែនបាយកិរិយា**

គ/ **អនុញ្ញាតិរិយាយ មិនត្រូវប្រព័ន្ធក្រោតចិត្តកិរិយា**

ឃ/ **តិស្សិយជោរិយាយ ផ្តល់ភាពជាងត្រូវប្រព័ន្ធផ្លែតិស្សិយាយ**

ង/ **អលអ្វារាងុប្បញ្ញទាន់ ផ្តល់(ត្រូវ)សុបនិតិវិធានការយោបាយ
តាមសមត្ថក្រុងកិរិយា ។**

**-សម្ងាត់រាយ រប់រាយកិរិយាទោរុមុខ ត្រូវប្រព័ន្ធស្ថាន
លើកនាគ្មេងនាន ថាដារកិរិយាទោរុមុខ ។**

ការប្រាកដកិតមកជាមនុស្សត្រូវបែងច្នោត ជាព្យាប់ដិតប្រា-

កសិរបស់ខ្លួន ដើរបានជាថ្មីកម្មាលបុណ្យ បានធ្វើទុកបៀបឃើយ
មិនដែនបានមក ព្រោះការសូកប្បាស់ ឬ ព្រោះតែការការណ៍ច្នៃ
ជាយប្រការណាមួយនៅទេ ដូច្នះគ្នរកចំណាត់ការមនុយទាំង-
ពីរដើរបានឡើងដើរកំពើជាតិបុនមក ។

កិរិយាតីជាមនុយត្រូវដើរបានប្រើជាថ្មីកម្មាលចិត្តឱម មានប្រើ
ជាថ្មីសំណើ ឬ សម្រេច ត្រូវ និង នស ដោយចិត្ត៖ មានប្រើជាផំក្តុងការ
ត្រួតពិនិត្យ ដូច្នះស្មាថីត្រូវការពាណាពិរបស់ខ្លួន ជាថ្មីកម្មាលចិត្តឱម
ជាថ្មីសំណើ និងជាថ្មីកម្មាលចិត្តឱមការត្រួតពិនិត្យដែលចំណាំ ព្រៃនលំនានីម្ពាក់
ដើរបានយកនាន់ជាកិរិយាបៀបឃើយនៅ៖ យ៉ាងនេះទីបសម
នឹងឈ្មោះថា រស្សា ស្សាមិ ឯី ។

-អវិយាទាយ មិនត្រូវដើរបានយកនាន់ជាកិរិយាបៀបឃើយ
ការព្រមយកប្រព័ន្ធបុច្ចប្រព័ន្ធភាពការណ៍សមរភុមិ មិនដែនមិន-
ដើរបានយកនាន់ជាកិរិយាបៀបឃើយនៅ៖ បៀបឃើយដែលបានប្រព័ន្ធយកនៅ
ព្រៃនយុទ្ធសាន្ត្រ ចំណែកជាថ្មីកម្មាលចិត្តឱមដែលកិរិយាបៀបឃើយ
សម្រាប់ត្រួតពិនិត្យដែរ ត្រូវបានប្រើជាថ្មីកម្មាលចិត្តឱមបស់ខ្លួន
ដែល ទប់ទល់ជាមួយចំពោះកិរិយាបៀបឃើយ ការ-
ពារិបត្តិភាពយកនាន់ជាកិរិយាបៀបឃើយ ការ-
ជាយប្រការណ៍ជាតិ ជាតិបំផុត ជាតិខាតកកំយកការមិនបានយក

មិនបានការព្រៃះជាថម្ចាស់ រាជីនព្យីកទីឃើញ ការមិនបានយក^១
សាធារណៈរាជការប្រើបាស សេចក្តីប្រើបាសជាចំណុចថាង់ ។

បង្ហាញត្រូវប្រព័ន្ធសុខទិនបានអាណាពកិលស ហើយជាបង្ហាញបស់កិលសរួមជាសារនំមកនូវសេចក្តីទីក្រុង ដូចខ្លះកិលស
ទីបណ្តុះចាប់សារត្រូវ តើវាលុប្បាកបុរាណទៅចំពោះដីក្នុងនីរាងដែល
រស់នៅក្នុងដីនៅត្រូវនោះ ណើយធម្មេសទៅ ! ហើយត្រូវខ្លួនចិត្ត
ទូនានចិត្ត ទម្រាប់ច្បាប់ស្អាត់តាមនឹករលិករឿយ្យាយនូវសេចក្តី
ល្អរាយនគ្គាលិងគ្គា កំមិនបាយគ្គាល្វេសោះ សុខទិនបានអារ៉ា
ខ្លោះជានេះសំគ្គាទ ត្រូវមានមេគ្គាលិក្សានិច្ឆ័យប្រើពេល ។

-អនុធមិយាយ មិនត្រូវប្រព័ន្ធក្នុងចិត្តករិយា ការនោះ
ត្រូវចំពោះគ្គាលិងគ្គា តីជាប់ដីនៃរាជបៀវិបាក់ ស្ថាថី
ទោះបីទី៖ នានាក្នុងមុខនាទិន្នន័ះ បុន្ថែនត្រូវក្នុងរាជបាលនោះចំពោះ
ករិយាទុកប្រាកដជាបាយល្អ មិនក្នុងចិត្ត មិនប្រុកប្រលៃក្នុង
ការគុណាបានជាមួយត្រូវដែល នាមបាត់ទុកប្រាកដជាបាស្ថាថីដែលល្អ
ម្នាក់ក្រោរ ជាស្ថាថីរាជធ្លើច្បាប់ត្រូវក្នុងសារកក់ក្នុង មានសេច-
ក្តីសុខ រស់នៅជាមួយគ្គារប្រព័ន្ធដែលចាន់ មានសម្រស់ល្អដែល
ក្នុងចំណុច ដូចដែរប្រាក់បំរស្ថិតនៅក្នុង ។

និង ប្រព័ន្ធដែលប៉ះខ្លួនជាបានម្នាក់ បុន្ថែន

ប្រាក់នៅជាម្នយោត្តាគោយល្អ ព្រៃញ្ញតិ៍ជាម្នកទាំងរាបរារ វីន
និន្ទាតជាម្នកច្បាប់នូវរាបរារនោះ បង្កើលចុះ បង្កើលទីនៅ
របៀបលេបចូលពេះប្រាក់នៃសំគាល់សំត្វាត យ៉ាងណាមិញ្ញបន្ទិត
ប្រុះបង្កើចជាប្រៃញ្ញ ប្រព័ន្ធប្រុះបង្កើចជានិន្ទាត កាលនៅជាម្នយោត្តា
ធ្វើការជាម្នយោត្តា កីវិមេងទាស់ទិន្ន័ំសង្គ្រាក់រាក់នៃនៅ
នឹងត្វាន់ពុំខាង កីយ៉ាងនោះដីរ បុន្ថែការស្វោះត្រួសប្រកប
ជាយេចត្រាក្នុងរាបរារប្រុះបង្កើចជានិន្ទាតមាត់ ។

-តែសូមិយនាស្សីត្រួត ផ្លូវការជារដ្ឋបានដ្ឋានដ្ឋាន កិរិយា
តស្សូរិយយសរបស់ស្សាជី ត្រួតត្រួតជាកិរិយាជន្ទោះត្រួត ទៅបី
នាងមានរូបល្អយ៉ាងណាក្នុង មានទ្វាយមរតករបស់នាងត្រួតត្រួត
មានញ្ចាតិត្រួតត្រួត មានសិលជមិចិយាមាយហាលូប្រិពេតត្រួតត្រួត រួម
ទាំងក្នុងបុគ្គលិកត្រួតត្រួត សុរបទាំងប្រាំនេះចូលត្រួត កិចនមាន
ក្នុងក្នុងតស្សូរិយយសរបស់ស្សាជីប្រាក់នៅដីរ នេះបញ្ចក់ត្រួយឱ្យ
ថា ក្នុងក្នុងតស្សូរិយ៖ដីលស្សាជីត្រួតត្រួតបំត្រួតកិរិយា មិនចង់
និយាយថា ស្សាជីត្រួតបំត្រួតត្រួតត្រួតជាម្នកទាំងក្នុងនគរនោះទេ តើ
ត្រួតត្រួតលើកទីនៅនូវនគរការសំខាន់ម្នយោដីលនាងជាកិរិយាមាន
ចំណែលចិត្តត្រួតការចង់ប្រាក់ប៊ូណារោះ ។ ដូច្នេះស្សាជីត្រួតត្រួតប្រ-
តាល់នូវការជារដ្ឋបានដ្ឋានដ្ឋាន មានការចាត់ទិន្ន័ំសង្គ្រាក់រាក់នៃរាបរារ

ដារដើម្បីសល់ករិយា ដំណើរការខ្ពស់ត្រូវខ្លួនឯងច្បាស់ព្រៃការងារករ
ប្រាក់ ឬទូទៅសម្រេចទិន្នន័យករដាក់ព្យករិយាដាច្នករក្សា មិនមែនថា
មិនដូរយក្សាទេ តើត្រូវដូរយក្សាណាស់ ឬនឹន្ទោកកំប្រើត្រូវតិចប្រាកដ
ឱ្យសំតាមត្រូវការងារបស់ខ្ពស់ ។

-អយអារាងយុទ្ធផល ផ្តល់ត្រូវដើម្បីសកបនិភ័យការងារការងារ
សមគ្គរព្យករិយា ជាជម្រើនប្រើប្រាស់ប្រាកដអនុវត្តន៍យក្សាណាស់ ទៅបិទិប
ទ្រួលប៉ែងឈានកើតជាយ តើប្រពេញតាមការងារប្រាកដបាន ឬប្រែះ
ស្អាមិចបំពេញចិត្តករិយា ត្រូវដំណើរការងារប្រាកដបាន ហើយ កើត
ឡាច់ប្រាកប់សោះ ទៅបានដើម្បីប្រាកដប្រាកដប្រាកដ ឬប្រែះ
ត្រួលប៉ែងឈានកើតជាយប្រាកដប្រាកដ ឬនឹន្ទោកសំតាមត្រូវការងារ
ឱ្យសំតាមត្រូវការងារបស់ខ្ពស់ ។

តាមពិត ពោះសម្រាតសម្រាត ទូទៅត្រូវដើម្បីសម្រាតសម្រាត
សម្រាតសម្រាតសម្រាតសម្រាតសម្រាតសម្រាតសម្រាតសម្រាតសម្រាតសម្រាត
សម្រាតសម្រាតសម្រាតសម្រាតសម្រាតសម្រាតសម្រាតសម្រាតសម្រាតសម្រាត
សម្រាតសម្រាតសម្រាតសម្រាតសម្រាតសម្រាតសម្រាតសម្រាតសម្រាតសម្រាតសម្រាត
សម្រាតសម្រាតសម្រាតសម្រាតសម្រាតសម្រាតសម្រាតសម្រាតសម្រាតសម្រាតសម្រាត
សម្រាតសម្រាតសម្រាតសម្រាតសម្រាតសម្រាតសម្រាតសម្រាតសម្រាតសម្រាតសម្រាត
សម្រាតសម្រាតសម្រាតសម្រាតសម្រាតសម្រាតសម្រាតសម្រាតសម្រាតសម្រាតសម្រាត

ឡូលេចក្បួនស្វោះត្រង់ ឬល។ បនិសែនការម៉ឺនអាយម៉ឺនថាករ
ការរាយដីទាត់ដាក់ និងសំពើរក្រក់ផ្សេងៗទៀត ដែលជា
លាមក មិនមែនជានលប់អារសោះទីឱ្យ ។

☛កិរិយាសង្គោះចំណោះស្រាស់

ក/ សុសុំបិតកម្មណា ចាត់ថែងការងារច្បាស់ណ្ហ

ខ/ សុសុំបិតហិនណា សែន្ទោះញ្ចាតិចាំងសងខាន់ដោយណ្ហ

គ/ អនតិចានី មិនត្រូវប្រព័ន្ធក្រោតបិតស្រាស់

ឃ/ សម្អិតុ អនុរក្តិ រក្សាថ្វូនិដែលរកប្រាក់

ដោយណ្ហ ។

ឃ/ ទក្តា ច ហោតិ អនុលសា សញ្ញកិដ្ឋែសុ ជាន្លើ
ល្អាសមិនខ្លួនប្រើប្រាស់ ក្នុងកិច្ចការចាំងពុំ ។

-សុសុំបិតកម្មណា ចាត់ថែងការងារច្បាស់ណ្ហ កិរិយា
ត្រូវតម្លៃលើនាមច្បាប់ ចាត់ថែងការងារច្បាស់ណ្ហដោយមិន
ខ្លួន ទុកស្សីដូចម្នាយ ប្រើប្រាស់ ពុំនោះសោតទ ត្រូវទុកស្សី
ជាចិត្តសម្ងាត់ ជាមួយនៅស្រាមិរសល់ខ្លួន ហើយបើទុកដាក់
ខ្លួន នូវទីត្រូវក្នុងកិច្ចការចាំងពុំ ក៏វាត្រានថាការប្រើ
ទីឱ្យ នេះគឺពេលចំណោះ ការចាត់ថែងក្នុងកិច្ចការងារនេះ

ភីយាលុ ដីលជាកិរិយាលិច្ឆាប់ការងារ ។

ពាក្យថា ប្រឡុ ដីប្រថា ចំណាស់រឿន ដូច្នេះប្រព័ន្ធដឹង
ស្តីម្នាក់ដីលចេះចងបីដើរយិរាយមានយាទុ សណ្ឌាប់ឆ្នាំ
សិលជិ ឈ្មានវិវ ស្អោះត្រង់ និងចាត់ដឹងការងារក្នុងផ្ទះ
ដើរប្រើពេញ ។

កំទិល កំទម្រន់ ទោះការទិន្នន័យប្រព័ន្ធដែលបានគិតិ-
ភាស បើធ្វើរឿយប្រកល់ដោចជាបានម្នាប់ដីល ការងារសព្វត្រូវបែប
បីដូចជានរណីរាយ ដូច្នេះច្បាប់ការងារប្រាសបាកទេស ធ្វើទៅ
ទោះត្រូវនិនិយាយណា ត្រូវគិតចាត់ជាសិស្សសិ ឲ្យបានកើតមកជា
ស្រីហើយមានបី ត្រូវតែងកិរិយាលុម្នាប់ទិន្នន័យប្រព័ន្ធ ។

-សុសង្គបិតបិរិជនា សង្ឃារ៉ាតិចាប់សងខាងដើរយុទ្ធផ្លាតិខាងស្តាគី និងញ្ចាតិខាងខ្ពស់ និងចំនួនសំខ្លោះតែង
ឲ្យបានបីរឿយប្រកបក្រោនេះថា “មានប្រាក់មានអីទាំងអស់” នូម
ទាំងនៅត្រូវបាក់ទាំងការចង្វែកចង្វែល់ ទោះតែសំ តែខ្លួន និង
ទាំងខ្លួនការដោចនិនិយាយដែលដឹងទៅ ? ឬនូវបីពេលច្បាប់ត្រូវជាង
បីនេះ គ្នាបាលថា “មានបុណ្យតីមានអីទាំងអស់” ។

មនុស្សយើង មិនអាចមាននូវសេចក្តីសុខត្រូវបែបយើង
ដើរប្រាក់តែមកប្រាក់នោះទេ វាត្រូវតែនរកស្រែយប្រជាប្រឈម

ប្រាស់ចាត់ដឹងនូវប្រាក់នោះ ព្រមទាំងជាការសំខាន់ ដែរស-
រាងការចាត់ដឹងទៅក្នុងការងារដើលមានទេស ជាទិសនុបង
មិត្តព្រមទាំងប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធដើម្បី ដោយការបរិច្ឆេទសំខាន់ ទៅក្នុងការងារ
ការងារប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធដើម្បី បីនេះបីទី៖ការរបៀប
រក សេឡាភ្លៀពេញចិត្តនិងពិនិត្យការដឹង ទៅបីដីយើងជាស្ថ្ទិក
ដោយ រាជីបាទិណ្ឌិណីក្រុះក្រុះដើលខ្សោះសជាតិនិងបងប៉ា
ជីតិតាវជ្រាវកំដើរ និងដឹងទៅក្នុងការងារប្រព័ន្ធដើម្បី បីនេះបីទី៖
ប្រាក់ទៅបីយើងទី៖ការសំខាន់ប្រព័ន្ធ ឬ ការសំខាន់ប្រព័ន្ធ ។

-អនុធិមី មិនត្រូវប្រព័ន្ធក្នុងមិត្តស្សាជី មិត្តមនុស្ស
មិនងាយដើលផ្តុះ សំពូកប្រកបសេរការ មិត្តសត្វតិរប្រាណ
ងាយសង្ឃត្រូវដើងជាន់ ។ សម្រាប់ចំណាយព្រមទាំងបានពេលចាំ :

(រឿងស្សាជីមានក្នុងស្អោរា ពនយល់ចិត្តភ្លាមេរិយ្យមេរិករារ រហូត
មានបុគ្គមានទាំងពីតា តែនៅក្បែរតែថ្មាមពាណិជ្ជកម្មអស់ខ្សោយ ។ នៅ
ថ្ងៃរួចរាល់ការងារអស់ប្រាកាតិមិត្ត បងបុណ្យមេរិយ្យជិតស្តាតមកមិនសល់ ត្រីខ្ល
ភ្លាតពាណិជ្ជកម្មបារ ដែលបានប្រព័ន្ធដំសូលូហិ ។ ដែលបានដើម្បីរាយការ
ប្រែសួលូរួចរាល់មេរិយ្យទេរតា អង្វីរូប្រោះតែងប្រែបុណ្យដែរ ត្រាយ
ជាតិការរោបាយមិត្តមិនយកៈ) ។ មិត្តស្សាជីត្រូវនាំបានក្នុងមិត្តយស
ការសរសើរលើកតាថ្មីដើងនិងពិនិត្យការដឹងទៅក្នុង ដូច្នេះមានវិការ

តាំងចិត្តមួយម៉ោចកំសំខាន់ខ្ពស់នៃ ដែលរកចទ្ទូលយកប្រាកននូវ
មង្គលល្អប្រាកដប្រជាសក្តិស្ថិដ្ឋជាន់ទៅការពាណិជ្ជកម្មទៅទំនើស។
ដើម្បីថ្លាកនត្រាស់ជាងោះពុទ្ឞ ពុះបរមពេជិសត្វត្រូវរងចិត្តដោល
ប្រាកដ គឺការតាំងពុះទីយេមាំកុងការងារ មិនមែនប្រាកនត្រាស់
ដោយសារការព្យូទ័រដើម្បីការងារនៃក្រុងការទេនោះទូទីយេ ធ្វើជាមនុស្សត្រូវ
ដើរីលីការតាំងចិត្តរបស់ខ្ពស់ជាសំខាន់ ។

-សម្រួល អនុរ័ត្ធិ ករ្យាប្រព័ន្ធដែលរកប្រាកនមកដោយល្អ
មិនមែនមិនព្យូទ័រដើម្បីប្រាក់នោះ កុំហិន្តបាយព្យូមានរបៀប
ជាចំនាតកំលងដើរីលីស្តិសង មានប្រវែងជាន់មិនព្យូនោះ កុំព្យូ-
មានចិត្ត លូចលាក់ទុកប្រាកបីរោះ ចុំរោះ នាំព្យូមានលើរោះ
ជាកិរិយាជាទោ ត្រូវការប្រើប្រាស់ចាត់ទិន្នន័យដី ត្រូវដីនឹងជាតិ
មួយស្តាចី និងមួយស្តីទេរៀន កុំចង់បើកបានដោយសម្រាន:ប្រុស
សមត្ថភាព ប្រុប្បីសប្រាកចំណុល ត្រូវសំនៈព្យូស្តាចីទុកចិត្ត
ស្តាចីមានកម្មាំងចិត្តធ្វើការដើរីករិលីស បើប្រព័ន្ធសម្រានត្រូវដី
ឥន្ទំរង្វួយ ទោះទេនាន់ជាកិរិយាមានមានយោទបេះទុកជាក់ដីទាំង
ដោយប្រព័ន្ធ ។ កិរិយាជានានីថ្មី មានពាក្យសម្រួលទៀតៗនោះ
ប្រកបដោយទីក្រុងប្រើប្រាស់ទូទៅលក្ខុណីមកពីធ្វើការ ឬលើ
ដើរីកម្មាំងចិត្តពីតានាទិសសជាន់កម្មាំងកាយ ដូចម្នេះសុមនាន់

ជាករិយាល័យរបច្ឆ័ន្ទរក្សាាំងទាំងពីរឡាតាំង កំព្យូលប្រឹបាស ដើម្បីការងារក្សាាំងចិត្តឡាតាំង ត្រូវព្យាយាមជាណិថី រាប់ដើម្បីទាំង ជាជម្រាប់ លទ្ធផលជាទីកាប់ចិត្តវាត្រូវប្រាកនមកខ្ពស់នៃជាករិយា ហើយបែងចែក ។

-**ទភ្តា ៣ រោគិ អនុលោយ ស្វីកិច្ចិសុ ជាល្វីល្អាស**
មិនខ្លួនប្រើបាន ភ្លើងកិច្ចការទាំងពីរ កិច្ចការប្រើបានលាងខ្ពស់
នៃប្រាកនជាយើរបែក កិច្ចការមេដ្ឋាននានាប្រាកនបំពេញ
ល្អដើរទេ មានសេចក្តីលប្រើបាន មកប្រចុកប្របល់ដើរប្រើទេ
បើយើងបែក ទូទៅទាត់ក្នុងបំពេញ បើច្បាប់លាក់បំពេញលេញ
បែកយកក្នុងប្រាកនទៅទំនាក់ទំនាក់ ការងារផ្លាស់បែកម្នាល់ដើរប្រើបាន ។

សម្រួលក្រក់លាមករបស់ខ្លួនការដើរទេ តីទុកត្រូមខ្លួនការដើរទេ
ទេៗ កំស្រោប្រមូលមកត្រូវប្រឡាក់ដើរប្រើបាននៃ ទោះជាដំឡើ
ដោយការយកក្នុងប្រាកន ត្រូវប្រើបានដើរប្រើបានដើរប្រើបាន ឬនេះ
របស់គេ បើចោរការឯកសារក្នុងប្រាកនបំបែកប្រាកនប្រើបានប្រើបាន ឬនេះ
ចំពោះខ្លួននៃវិញត្រូវការក្នុងប្រាកនបំបែកប្រាកនប្រើបាន កំតីយើក្នុងប្រាកន
លើសគោរនៅៗ ពេលរស់នៅមិនយុទ្ធប្រាកនទីឱ្យ ឱ្យការសេវាប្រាកនប្រើបាន
សេវាប្រាកនក្នុងប្រាកនតិចត្រូវបានសេវាប្រាកន ។

ឈ្មោះសេចក្តីល្អសំរបស់ខ្លួននៃប្រាកន ដោយការសិក្សា-

និស្សរបស់ ឈ្មោះសេចក្តីលប្បាន ដោយការព្យាយាម ឈ្មោះ
សេចក្តីក្រោងប្បាន ដោយការមិនក្រោង ឈ្មោះសេចក្តីរាគក្រក
ប្បាន ដោយការធ្វើសេចក្តីលូ ឈ្មោះសេចក្តីកំណាព្យៃស្តិតប្បាន
ដោយការព្យូទាន ឈ្មោះការលិយាយទ្វានេះទ្វានេះប្បាន ដោយពាក្យ
ប្បានការ ។

សុរបសេចក្តីមកវិញ សបញ្ញកំព្យូយិញ្ញថា សម្រាប់
បុគ្គលិះឈីនៅក្រោចក្រោងចិនដីសិម្បែង ហើយមានសេចក្តីប្រាថ្ញា
ចង់ប្បាននូវសុភាពនូវលក្ខុងក្រុសារ ក្រុរីតនៃវេរចាករាំពីរប្បាយ
មុខ ហើយក្រុរីតគោរពតាមត្បូនាទីការកិច្ចរបស់ខ្ពស់ ចេះនគត់
ទិន្នន័យ មានសេចក្តីសន្លាសមិត្ត រួចហើយក្រុរីប្រកាល
យកយុវវារសងមិ ទៅនូវនូវត្រូវឱ្យក្រុប្រចាំថ្ងៃ ទីបការសំនោះ
របស់បុគ្គលិះនោះ ប្រកបដោយភាពខ្ពស់ខ្ពស់ម មានសិរី-
សិល្បៈ ប្រាសចាកភាពនូមនុសល ប្រមុំជំងឺសេចក្តីនាសជំងឺ
ពុង ហើយមានចិត្តប្រកាលយកយុវ របស់ព្រះមានព្រះភាគ
ដើម្បីរកវិនិច្ឆ័នេះ និងក្រុមក្រុសារ ប្រមុំជំងឺប្រទេសជាតិ
ជំងឺមូលដឹងដី ។

នាយក* * *នេះ

៩. គោលដៅអនុវត្តន៍របស់ព្រះមហាក្សត្រ និង ក្រសួង

១-ការពិនិត្យឡើងវិញ្ញូវការណែនាំ

២-ការរៀបចំដែនការនិងអនុវត្ត (ពុទ្ធកិច្ច)

៣-ដម្លេសនានិងការផ្តល់ប្រាក់សង្គម

៤-ការបញ្ចប់នៅម៉ោងចុះពេលវេលានាតិ

៥-ការធាក់ឡើងស្ម័គ្រីម

ដីលើករិទ្សាឌីតនៃព្រះពុទ្ធគ្រួចបំព្រះនៅក្នុង ទីតាំងស្រីប
ចំគោលដៅដែនការនិងអនុវត្ត និងចុះប្រាក់ព្រះនាមីប្រាស
សត្វនាក់ ដោយមិននឹងនិរិះ ប្រកាសពុទ្ធដែលសារីត្រូវ
សម្រួល ចាស់ ក្រោង កម្រោះ ក្រោម នូវកម្មាធិការ និងសារីត្រូវ
ទីតាំង ដោយទីតាំងប្រកាសយកដូចមួយមិនមែនជាបុរាណ
ការពិនិត្យនាមីប្រាសទៅ :

-ការពិនិត្យឡើងវិញ្ញូវការណែនាំ គោលដៅដែនការនិងអនុវត្ត
ដីលើករិទ្សាឌីតនៃព្រះពុទ្ធគ្រួចបំព្រះនៅក្នុង និងចំណាំបញ្ចប់នៅការនិងអនុវត្ត
កិច្ចការនិមួយ ។ បើតាមពុទ្ធប្រវត្តិប្រាសដើម្បី ព្រះពុទ្ធដោ
បរមគ្រួចនៅយើង ទីតាំងស្រីប្រាសីតិច ពីជាតិទីមួយ
ដីលើករារនិងអនុវត្តន៍ ដើម្បីព្រះពុទ្ធប្រាសីដើម្បីជាប្រព័ន្ធព្រះពុទ្ធ

កំសំពីសម្រេចយោនៃព្រះពុទ្ធប្រាជ់នាម ទីបង្កួរ ហើយព្រះនរោត្តនៈដោយ
ពេលមានល្អ្អាជោ សុមេធ ប្រាណប្បូសជាតាបស ។
ក្រោយពីទូលាការព្យាករណី នំពីសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធ ទីបង្កួរ
មក សុមេធតាមស ប្រាណកំសំចិត្តនៃនរោត្តនាមគោលដៅទាំង
៣ ចំណាត់ថ្នាក់ទាំងនេះ រហូតដល់ជាតិចុងក្រាយក្នុង
ពេលដែលព្រះនរោត្តនេរបេញចូលស ព្រះនរោត្តនេរក្នុងគោលដៅ
នៃជាប់ជាមួយខ្លួនជាយ៉ាវេងសំរហូតមក ។

គោលដៅ ៣ នោះគឺ :

ក/ ការកសាងសន្សំនូវសេចក្តីផ្តើម (ពារិធម្មប្រាណ
ព្រោសជាប្រាជ់ពុទ្ធ) (ឯុទ្ធផ្លូចិយា) ។

ខ/ ការសេច្ត្រោះជន់សត្វលោក ព្យាយចចាកនំពីសេចក្តីផ្តើម-
ទុក ហែង (ិយាខ្លឹមិយា) ។

គ/ ការសេច្ត្រោះព្យាតិមិត្តច្បែងកន្នុងពីសេចក្តីទុក ហែង
(ព្យាពត្តិមិយា) ។

សូមបញ្ជាក់ថា ព្យាតិក្នុងទីនេះ សំដើរយកព្យាតិទាំង
ប្រាំពីរសន្តាន ច្រោះទាំងព្យាតិទាំងនេះយេ ដែលរស់នៅក្នុងរដ្ឋ-

សង្គរចងចាំនូវ ឬ ពេះពួកទេស្ថ័ន ពុំប្រាកដដើម្បីប្រគល់ដោតាំងនោះ ទេ តីចិត្តដែលត្រូវដោតានីតារក្សាហុកនៅដើម្បីល រួចរាល់ពុំប្រាកដ ស្រីបច្ចុប់ដែលការនវនវរត្សប្រចាំថ្ងៃទៀតដែង ឬ

-ការរួចរាល់ដែលការធិនអនុវត្ត (ពុឡិច្ឆេទ) តីចាប់តាំងពី

ពុំសិក្សាធិទី១៧ដល់រស្សីទិន្នន័យ (តីត្រូវឱ្យដែលម៉ោងរួចរាល់) ដោយ
សង្គមចននស្សុសម័យនោះ ប្រាកដផ្លាស់ប្តូរអុខមាត់ យ៉ាងឆាប់
រហូត ពេលតីត្រូវការមបារាំណាច ប្រាកដលើករាណពេញ
លេញដល់ការត្រួចប្រាកដ ឬ វណ្ណោះដើលគោចចិត្តបាយតីត្រួចប់ទៅ
ជាគោគោក និងក្រោមឈ្មោះរបៀបរាយពីពុំប្រាកដ ឬ នូវមានប្រាកដ
បរិច្ឆេទក្រោមឈ្មោះស្រោះដល់ខ្ពសក្រីក្រ វណ្ណោះតាំងបុរីយោងសំ
នោះដោយស្វ័ិតាត្រាក្តុងសង្គម ឬ ស្វែម មន្ទីរស្វីតានោក្តុងទស
ពិធាននិង នូវមានក្រោមឈ្មោះស្រោះដល់ខ្ពសក្រីក្រ វណ្ណោះតាំងបុរីយោងសំ
នោះដើលមានចំណុនវត្ថុនិងលើសលប់ មានមេទនការ
និងសេវាការបសិទ្ធភាព ប្រាកដទូលប្រាក់ក្នុងប្រចាំថ្ងៃទៀត និង
កិច្ចប្រើប្រាស់ក្រោមឈ្មោះស្រោះដល់ខ្ពសក្រីក្រ ឬ ស្វែមសក្តី និងខ្ពសក្រីក្រ
នោះប្រាកដបានចូលរួចរាល់ប្រាក់ក្នុងប្រចាំថ្ងៃទៀត និង
ប្រាកដបានចូលរួចរាល់ប្រាក់ក្នុងប្រចាំថ្ងៃទៀត និង

បន្ទាប់ពីត្រូវសំដើរមក ពុំពួកប្រាកដបានវាំយកពុំចិត្តទៅ

បច្ចុប្បន្នសត្វលោក (ព្រោសស្ត្រ) ពោះនគ្គប្រាណចំណាយពេល
នៃលាតាំងដែចំនុយចំ ដោយពិមាណការបង្កើងថ្មីថ្មីបូយប់កន្លែង
ទៅដោយតតប្រយោជន៍ឡើយ ឬ ដោយពោះពុទ្ធដាបរមត្តិន
យើង ទូសប្រាណស្រួបចំនឹងការនៃការនន្ទរត្ថលិមាណសប្តាហិរញ្ញវត្ថុ
នទៅ :

* ការយោងចុះផ្តើមសត្វលោក (បុរីណ្ឌ ិណ្ឌុពាណិក)
ជាយេស្តរាល់ត្រីកត្រលិមាបរិតាសិល្បៈថ្មីបត្រិសពោះនគ្គយាន
តាមកុមិសនបទ និត្យាយ ជាធិសោយាល តាមច្រកណ្តុក រហូត
សិល្បៈរាល់និង ដើម្បីផ្តើបង្កាល់ជាមួយប្រជាពលរដ្ឋ ប្រស ត្រី
ក្រុង ថាន់ ន្ទកក្រីក ន្ទកមានទេព្យសនាគាន សេដ្ឋី ឥបាបន្តិ
ពោហ្មណ៍ មន្ទីត្រិកបំសារិនត្រិកបំជាក់ផ្ទាំក ពោះមហាក្សត្រ
ន្ទកមានដីដី ន្ទកត្រានដីដី ន្ទកកែតុកុក្រប្បុយ ន្ទកសប្បាយវិក
រយ ន្ទកល្អាណានៅ ន្ទកដីលត្តុរោគល្អាណានៅ ឬលើ នីយ
ចំនុសស៊ន់នេះរាជមាតិទុកជា :

-ពោះពុទ្ធវិស៊ិក្សាលិការប្រាក់បញ្ចារបស់ន្ទកត្រីក
-ស្រួបសិត្តិកិត្តិសកម្មភាពនៃជីវិតស៊ន់នៅប្រចាំថ្ងៃបស់
សត្វលោកចាំនុច្បាយ ឬ
-បច្ចុប្បន្នសត្វលោកថ្មីយល់ច្បាស់នាំពិមាតិសត្តិមត្តិត្រីមត្តិ

ទំនាក់ប្រាការ (អង្គភិកមត្ត) ៤៧៤

- ទទួលការប្រជាប្រជាពលរដ្ឋ (ធម្មនៃ) ពីបរិស៊ីទេដាយចម្លើ

- ព្រះពុទ្ធឌីជីថ្លាស់យោងការនិតមជនបទ ក្នុងដំបាក់
ប្រាកា បន្ទាប់ពីព្រះនរោត្តប្រើតិវិយាបថ ចំណុលបីនស់ពេលជាប្រើ
ប្រាក់ដៃកន្លែងដែលមិនមែនជាបាយចម្លើ

* - នៅក្នុងការប្រជាប្រជាពលរដ្ឋ (ធម្មនរោត្តប្រើតិវិយាបថ) ពេលដែលបានក្រោម
ការសិក្សាប្រជាពលរដ្ឋ (សាយឈ្មោះ ធម្មនេសាំ) ដែលបរិស៊ីទេដាយចម្លើ
និស្សុទ្ធផីជិនប្រាក់គេនិងប្រាក់ទូទៅ ឬ ព្រះនាមិនដឹងព្រះនរោត្ត
បន្ទាប់ប្រើតិវិយាបថ មានរបៀបព្យាល់ទំនាក់សកម្មភាព វីរីងកុវ៉ា ឬ
មិនរាជ្យ ដឹងព្រះនរោត្តថ្លែងប្រាក់ពី ផ្ទប់យើងដឹងប្រើតិវិយាបថ ការប្រជាប្រជាពលរដ្ឋ
តិវិយាប់នានា យកមកជាជាបារណ៍ដែលបានក្រោមប្រជាប្រជាពលរដ្ឋ សំរាប់
ខ្លួនប្រាក់នានាប្រាក់ប្រជាប្រជាពលរដ្ឋ ឬ នៅក្នុងការប្រជាប្រជាពលរដ្ឋ ជាប្រជាប្រជាពលរដ្ឋ
តិវិយាប់នានា ហើយ និងនៅក្នុងការប្រជាប្រជាពលរដ្ឋ នៅក្នុងការប្រជាប្រជាពលរដ្ឋ នៅក្នុងការប្រជាប្រជាពលរដ្ឋ
តិវិយាប់នានា និងនៅក្នុងការប្រជាប្រជាពលរដ្ឋ និងនៅក្នុងការប្រជាប្រជាពលរដ្ឋ និងនៅក្នុងការប្រជាប្រជាពលរដ្ឋ និងនៅក្នុងការប្រជាប្រជាពលរដ្ឋ

* - នៅក្នុងការប្រជាប្រជាពលរដ្ឋ (ធម្មនរោត្តប្រើតិវិយាបថ) និងនៅក្នុងការប្រជាប្រជាពលរដ្ឋ
ខ្លួនប្រាក់ (បានរៀបចំ ឯកសារ កិត្តិរាង) និងនៅក្នុងការប្រជាប្រជាពលរដ្ឋ

ខ្លួនដើម្បីការត្រួតបញ្ជូន ហើយការចិត្តធម្មជាមាត្រិបានលើខ្លួន តីត្រូវពីដែល
ដើម្បីត្រួតបញ្ជូនចំនួនស្ថាឃុង ឬ នេះជាដើម្បីការងារ នៅការពាណិជ្ជ
សហគមន៍សង្គម និងបន្ទូលសមត្ថភាពនៃព្រះសង្គម ដើម្បីធ្វើ
មានការត្រួតពិនិត្យនៃការងារ ព្រាសាយទៅជាកំណើនឯងជាលិស់សហគមន៍
របស់ត្រួតបញ្ជូនដើម្បី ឬ

*-ស្រីសារលេខាថ្មានព្រះនរោត្តម្ពោះ ទីត្រូវពីការដោះស្រាយ
សំណើរដ្ឋីជាប្រជាធិបតេយ្យ និងពួកគេទៅការបានស្ថិតិ
(អនុរៗ ឈរបញ្ញា) ឬ ដោយព្រះពុទ្ធដែន្ន ទីត្រូវមានកិច្ចការ
មម្រាវិកកុំប្រាផនស្រីបរាប់មកនេះ ទីបញ្ហាគទេពិនិត្យការងារ
ប្រជាធិបតេយ្យនេះ ប្រាក់ដើម្បីសម្រេចការពេលរាជ្យព្រះ
ជាការចូលរាល់ព្រះនរោត្តម្ពោះ ដើម្បីស្ថិតិបញ្ញាចំនួន
ដើម្បីបញ្ហាគទេពិនិត្យ តិន្នន័យ ឬ ព្រះមហាក្សត្រនិង
មន្ត្រីជាប្រជាធិបតេយ្យ កាលពីសម្រាប់ប្រាការប្រជាធិបតេយ្យ ដើម្បីបញ្ហាគទេពិនិត្យ
រាជ្យព្រះ ជាការប្រជុំត្រូវការកិច្ចការជាប្រជាធិបតេយ្យ ដើម្បីបញ្ហាគទេពិនិត្យ
របស់ជាតិខ្លួន ឬ

*-ស្រីសារលេខាឌីត្រូវ ព្រះនរោត្តម្ពោះប្រជិលបម្រិល ឧបនិស្សីយេ
របស់មនុស្ស ឬ (បញ្ជូន គត់ ការឃើញ រោង រោង)

វិយោកាំ) ។ ពេលពុទ្ធបានបញ្ចប់ ពេលមានបញ្ហាប្រាក់សែសន
ជាថ្មីននេរក ពេលរាជប្រជុលយើង្វាបនិស្សីយេរបស់
មនុស្សសត្វប្រាក ។ ឥឡូវមួយថ្ងៃ ពេលរាជបាត់ឧបនិស្សីយេ
មនុស្សសត្វ ឥឡូវលំដាប់រាជិភាពពីខ្លួនទៅបាប ឯឧបនិស្សីយេ
នៅ៖មិនប្រកាលថាដារូកម្រាន ត្រូវក្រុង នៃពេល ប្រាកត្រូវទៅ ដូន
ឈានរាជិភាពថីមួយ ប្រាកត្រូវលើជនក្រឹងក្រុងប្រជក វិនេស្សីបសិត
ឥឡូវរាជិភាពចុងបូចគក់សិនិតែមានដែរ ហើយពេលពុទ្ធបាប
ទៅប្រាសសត្វប្រចាំថ្ងៃ តាមលំដាប់នៃរាជិភាពដូចប្រាក បិ-
យាយខាងលើនេះទៀត ។

-ធម្មលេសនានិងការផ្ទាល់បញ្ជាប់សង្គម ពេលពុទ្ធដាម្បាល់
និងសរីកប្រាក ត្រូវបានប្រាក់បាន ដើម្បីបន្ថែមវត្ថុរាជ ពេលនិកមជន-
បទ រាជធានី ឥឡូវនាករចំនួន២១ ។ ពេលនិកមជនប្រាកត្រូវលើក្នុង
ស្រែចាប់ អ្នកត្រូវបានប្រាក់បាន (ឃ្លោម មន្ត្រី) អ្នកប្រាក់បាន មេលទិន្នន័យ
សាសនានំប៉ុយ នគរិនន សេដ្ឋី គបាបត្រ ពាណិជ្ជករ កសិករ និង
ទាលករ ។ លើមួយ ឥឡូវពេលពេលនិកមជនប្រាកត្រូវលើក្នុងព្រៃនបស់
មនុស្ស ចាប់ពីពេលនិកមជនប្រាកត្រូវ រហូតដល់ទាលករមក ទិន្នន័យ
ខាងក្រោមប្រាក លេចត្រូវដែលបានប្រាកដើម្បីក្នុងព្រៃនបស់
យោង ក្នុងពេលនិកមជនប្រាកត្រូវបានប្រាក ខាងក្រោមនេះ ដើម្បី

មានលក្ខណៈសំខាល់សំចាប់ ៣ ចំណុច តី៖

ក/ ចំណុចរួម

ខ/ មុនពុទ្ធកាល

គ/ សង្គមផ្ទាស់ប្បរភូមិសម័យពុទ្ធកាល ។

៥ចំណុចរួមមានដូចខាងក្រោម៖

១-សិទ្ធិមនុស្ស

២-សេដ្ឋកិច្ច

៣-សេដ្ឋមករិច្ឆេទ

៤-ទំនាក់ទំនងក្នុងសង្គម

៥-ការគ្រប់គ្រង

៦-សង្គមភាពអនុវត្តជាតិ

៧-ការប្រជុំនឹងវិសាសនា និងពិធីក្រុង ។

៥មុនពុទ្ធកាល

១-សិទ្ធិមនុស្ស មិនមានពេញលេញទីឃើញ ដោយតើ
យកមនុស្ស ពីសេសស្សីក្រម៉ា និងសត្វពាបន់ទៅអីការទាំងនេះ
ដាក់បុរាណយ៉ាង ដើម្បីថ្មាយចំពោះប្រែកាទិទេ តាមដីនឹង
សាសនាប្រែប្រួល ដើម្បីស្តីសេចក្តីសុខក្នុងនគរ ។

២-សេដ្ឋកិច្ច ជលិកកម្មភ្នែកស្រុក និងលក់បេញក្រោរ
សិតភូអាណាប់ដីនៃអភិវឌ្ឍន៍ នរណ្តោះសុទ្ធ៖នៅវិសាទាកម្មករ
តាមដំឡើងដីដល់ ឬ គម្ពាតផ្លូវកម្មាលនិងខ្សែកក្រោនវិឆ្លាយត្រា ឬ

៣-សង្គមកិច្ច វណ្ណោះសុទ្ធ៖ មានដីរាជធានីជាបច្ចុប្បន្ន
មុខរបរវិសម្បួយគត់របស់វណ្ណោះនេះ តីសុធម៌លនូវវណ្ណោះនូចត្រូវ
ដើម្បីចិត្តឱ្យមជីរាជនិងត្រួតពិនិត្យសារ ឬ ចំពោះខ្សែកសុំទានសុខទិន្នន័យ
កែវកម្មបេញបីវណ្ណោះសុទ្ធ៖ជាំងារសំខាន់ខាងក្រោម ។

៤-ទំនាក់ទំនិញសង្គម ព្រៃកគេប្រកាសនិត លើវណ្ណោះ
រៀងរាយខ្លួន ឬ ចំពោះការទំនាក់ទំនិញដែលវិញវណ្ណោះនោះមិនសូវមាន
ប្រត្តាណសោះ ឬ វណ្ណោះសុទ្ធ៖ និងត្រួតពិនិត្យប្រព័ន្ធដែលត្រូវប្រាកដ
ស្ថិតិថិជន និងប្រមាជ់ចិត្តលាងបាយប្រុះប្រុះចំនួនស្ថាបាត ។

៥-ការត្រូវប្រើប្រាស់ នគរជាំងារសំខ្លួនសម្រេចបាយនោះ ប្រាកដប្រើ
ប្រាស់របបភាគាសិបតេយ្យ ប្រអភិវឌ្ឍន៍សិបតេយ្យ ឬ ពោះភាគ
មានអំណាចច្បាស់ត្រូវដើរដល់ គេចាត់ចាត់នគរជាំងារមូលជាកម្មសិទ្ធិ
របស់ព្រះមហាក្សត្រ ។

៦-សម្បែនភាពអនុជាតិ ចំពោះ នគរមកដ និង នគរកោសល
តីជាលករមបារាំណាច ឬ រដ្ឋជាំងារនេះ ប្រាកដបាយកនករក្តួច្នាប់
មកដ្ឋីជាបំណុះរបស់ខ្លួន ហើយត្រូវប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធផារការ

ទ្វាត់ប្រចាំថាយែរ៉ែងរាល់ឆ្នាំ បីនៃនគរដ្ឋិនករាជ្យដែរ ឬប្រជាណាគរ រីនី ។

១-ការប្រើប្រាស់សាសនា និងពិធីកម្ម មាននូវប្រាប់ដែល
ជាមេល្ឌិះសាសនាដំបារ៉ែន ដែលមានក្នុងសិស្សរប់នៃន
នាក់ មានស្ថិត មន្ទីរ នគរមាន ព្រៃប្រុណី សេដ្ឋិ គបាបតី
ព្យកគគេនិងខ្លួនខ្លាយ នៅរៀងរែងរាជ សាសនា និងពិធីកម្ម
ហើយក្នុងសាសនាបស់ព្យកគគេ តីប្រក្សតប្រជិះនៅត្រា នៅពីរៀង
សាសនាណិងរែងរាជបីណ្ឌែ: វិនិយោះសុខទិន្នន័យបស់ប្រជាធិបត្តិ
និងសង្គមវិញ រាជប្រុណិតប្រាការកំណត់ទុកច្បាស់ បិនិយាយ
ដោយខ្លួនខ្លះ វណ្ណៈជាបុន្ណោះត្រូវប្រាការច្បាប់ច្បាប់ កំណត់ទុកច្បាស់
ត្រូវបិយ ពុំមាននរណារាជនិកដីប្រ ប្រជាស់ប្រច្បាស់រួមទៀត
នៅប្រាការទូទីយេ ។

☛សង្គមផ្លាស់ប្តូរកុងសម័យឯកទូកាល

២-សិទ្ធិមនុស្ស ច្បាប់ដែលបុគ្គមនុស្ស ប្រសព្តិទាំងនេះ
ត្រូវប្រាការលប់បំបាត់ចោលចាំងត្រូវឱ្យ ច្បាប់ច្បាប់មបាក្សត្រ តី
ពុំទិន្នន័យនិក គោយលំថា ជីវិតមនុស្សត្រូវប្រមាណតិះស្សែន្ត្រា
វិនិយោះត្រូវប្រើប្រាស់ដូចត្រូវដែរ ។ ចំពោះសេចក្តីសុខ និងទិន្នន័យកែត
មេញតិចដើរបស់មនុស្សស្វែងត្រូវប្រើប្រាស់ ។

២-សេដ្ឋកិច្ច ចំពោះននដីលក់ក្នុងរំណោះស្រួលទៅខ្លះ
បានឆ្លាយជាកាបបតិតនិងសេដ្ឋកិច្ច នគរិតាសេដ្ឋិចខោះឆ្លាក់ខ្លួនជាកម្មករ
វិញ ឬ នគរិតាព្យាក់ចំណូលរបស់កម្មករកែវទីនេះ ព្យាក់គ្របាន
សិក្សាថ្មីសំខាន់សំខាន់ និងផ្តល់បន្ទីរបន្ទាល់ខ្លួន និងមានកម្ម
សិទ្ធិជិត្តប្រើប្រាស់ប្រើប្រាស់ ឬ ននដីលក់ការពិពុកនៅ បានឡើន
ទោះនិងទំនើប ឬ ចុះចាប់ ឬ ចាន សិល ប្រយោជន៍បច្ចុប្បន្ន
អនាគត និងប្រយោជន៍ខ្ពង់ខ្ពស់ គឺជាប្រព័ន្ធដាមីម ឬ

៣-សេដ្ឋកិច្ច ព្យាក់សេដ្ឋកិច្ច និងអភិវឌ្ឍន៍ ភាគទីប្រើប្រាស់បាន
សាសនាឌី ហើយព្យាក់គ្របានសំច្បាប់សំលៀកសំលៀក និងខ្លួនកំ
សត្តុគិត ឬ និយោជនិតបានស្ថិតស្ថាលជាមួយក្នុងលួយ ដីលក់
កែវទំនើបក្នុលចិត្តិល និងរំណោះស្រួល គ្របានប្រាក់លួយ
ទីប្រើប្រាស់ជាលំបាត់ដៃង ហើយពេលឈើថ្ងៃតែម៉ោង និយោជនិត
បានផ្តល់យុទ្ធបន្ទាល់ដីមទៀត ឬ

៤-ទំនាក់ទំនិញក្នុងសេដ្ឋកិច្ច ទោះនិងទីប្រានស្ថ្ទិតកម្មាធ
រវាងរំណោះនិងរំណោះ ឬ ទោះនិយបុគ្គលិនេះមកពីរំណោះស្រួលទៅខ្លះ ឬ
ទោះរាជប្រះថ្ងៃនិងថ្ងៃយប្បីទោះនិយបុគ្គលិនោះ ឬ ទោះរាជ
មន្ត្រី គាបបតិ សេដ្ឋកិច្ច អ្នកខ្លួនជាមានទំនាក់ទំនងយ៉ាងជិតស្ថិត ឬ
នៅថ្ងៃនោះពេលយុវវទោះនិងពីរំណោះទៅខ្លះ នាពេលរាយ

ព្រកគទ្រប្រើប្រាស់យកកំទងត្រា ក្នុងនាមជាលិស្សូរមច្ចាក់ និងរួម
ត្រូ ដូចជាសម្រេចយសញ្ញាដែលនេះដើរ ។

**៥-ការត្រូប់ត្រូង ចំពោះការត្រូប់ត្រូងនគរិយ្យ នៅនៅតិត
ជាបបរាជាថិបនេយ្យ ប្រុងកិននាថិបនេយ្យដីដល និត្រពោះ-
រាជាណិងមន្ទីរបាននូវត្រូវការធម៌សពិធាននិងមិថុនាលិកអនុការ និង
នរបិបរាជាណិយនិចិត្តយ៉ាង ។ ការយកពន្លាបាន និងទោសប្របារ
ជីត្រូវបានបន្ទានបន្ទាយ ប្រុលប់ចោរ ។**

**៦-សម្បន្តរាយអនុរាជាតិ គ្រាយពីប្រកាសខ្ពស់ជាពួនិក-
សនិកមក ព្រះប្ដុទ ពិមិនរាជ ដីដលជាប្រព័ន្ធនិងជិរដែន
នគរមកដែល និងព្រះប្ដុទ បានបន្ទានប់ចោរបញ្ចប់រាជាណិកម និង
នគរការសល ប្រានប្រកាសលប់ចោរបញ្ចប់រាជាណិកម និង
សូបយនរនរាជករ ។ ព្រះរាជាណិងនាថិបនេយ្យនៅនៅនគរមកដែល និងដីដល
ការសលទុកជាក់ពុនិត្យព្រះពួនិក ជាបងបុន ។ ចំពោះព្រះ
ប្ដុទបន្ទានប់ចោរបញ្ចប់រាជាណិកម ប្រានយកប្រការជាមួយបរិកញ្ញា មកពី
ត្រូវបានបន្ទានប់ចោរបញ្ចប់រាជាណិកម ប្រុគ្រាតមករដ្ឋបន្ទានប់រាជាណិកម (ព្រះពួនិក) ។ នគរ
ត្រូចបានទទួលនករដ្ឋបន្ទានប់ចោរបញ្ចប់រាជាណិកម (ព្រះពួនិក) ។**

**សម្បន្តរាយ សេដ្ឋកិច្ច នយោប្រាយ រប្បធមិ...ត្រូវបាន
គោរព្រះនគរនគរនានា យ៉ាងផ្លូវលក្ខណៈសាកាលសម្រេចយោនោះ ។**

៣-ការប្រាក់ដើម្បីសាសនា និងពិធីកម្ម ត្រូវបស់ទេសចរណ៍

ពិធីសារ ចំងារបម្ចាន ឱ្យដែលកស្សឹង និកស្សឹង តិចកស្សឹង ពិធីស្សឹង ប្រចាំឆ្នាំ និងក្នុងនិតចបំន្លន់ ១០០នាក់ទីផ្សេងៗ ប្រាក់លាយ-សាសនាបស់ខ្លួនខ្លាល ហើយចូលប្រឈមក្នុងពុទ្ធសាសនាទាំង នៃសំខាន់ ប្រចាំឆ្នាំនៃប្រជាធិបតេយ្យសង្គម្ពាក់និងគុណភាព: ទីផ្សេងៗ ឬ នគរិកចំសាសនាទាំងបារុបនេះហើយ ដើលជាដីនូយការិមាណប្រសិទ្ធភាពបំផុត ក្នុងការដ្ឋាយប្រចាំពុទ្ធប្រាស សត្វក្នុងនគរមគេ: ឬ ក្នុងរយៈពេលដីមាណមនុស្ស១២ម៉ែន នាក់ប្រាក់សម្របចិន ក្នុងនោះមានប្រចាំរដ្ឋាភិបាល ព្រៃប្រាក់ សេដ្ឋិកបាបតី និងបរិរាយសរប១១ម៉ែននាក់ទីផ្សេងៗ ប្រាក់សម្របចិន ប្រចាំរដ្ឋាភិបាលថ្មី (សោរាបត្តិធម៌) ក្នុងនោះមាន១ម៉ែន នាក់ទីផ្សេងៗ ប្រាក់ស្ថាបនីលប់ និងនិលដ ឬ

ពិធីកម្មណាងដើលប្រាសចាករបាតុជល និងត្រានប្រ-យោនអ៊ីសម្រាប់ជាតិ សហគមន៍ និងបុគ្គលទេ ត្រូវប្រាក់តែ លូបប្រុបំភ្លើចខ្លាល ឬចងារ ពិធីបុរាយបញ្ជី ពិធីបន្ថែម ឬ ស្ថាន នាថិទេន ដើមឈើ ត្រូវ.....ដើម្បីសំនួរសេចក្តីសុខ ចោម្រឿនជាបើដើម ឬ

-ការបញ្ចប់ដោយអ្នករដ្ឋាភិបាល ការសិន្និជិទសនា

ក្រសួងសាធារណៈ ដែលចាត់ទុកចាប់ប្រព័ន្ធសាព្យ ដើម្បីរក្សាទុក្ខនៃ
ពោះពួនិជ្ជនាសាស្ត្រ តីការបញ្ចប់នៃម្ចារការណ៍នៅក្នុង និង
ទេរ៉ែហ ដីលើរឿងមានឯចការទាំង៖

ក្រឹមបណ្ឌិតដីធម្មបញ្ជីក្រសួងសាធារណៈ

កសិកម្ម តីជាន់លិកដលជាបាយក្នុងសម្រេចយោនៈ
នគរ មគរៈ កោសល កិច្ចការ និង ទេរ៉ែហ តីជានគរដលិត
(ត្រូវ និងដាក់ដីផ្លូវបានចេញ ដូចជាពោត លំដាប់លេខ១
គ្នានៃពិភពលោក នានចំណែក និងនគរទាំងនេះ មានវំ-
ណោយដលខាងដីនិងទីក យ៉ាងស្ថិកសន្ដាប់រំពីក្នុងបោមពាន់
(ត្រូវឱ្យមានកិច្ចការដោតមួយព្រមទាំងប្រើប្រាស់ តណ្ហា ទីបេ
ពីកិស្សាន នៃព័ល និងបូតាន មម្យាយ ២.៥០០ គ.ម មាន
កម្មស់ ៥.៥៥៥ គ.ម) ។

កសិករនៃនគរកបិលក្នុង និងទេរ៉ែហដែលនឹងបាប
ស្វែងរកបិនី ជាស្ថីជីថេកខំណុលនគរទាំងពីរប្រាកដ្ឋីក្រុង ចាប់
ពីចេងការបានដីក្នុងមួយឆ្នាំ លើដីក្រុងដែល បូន្ថែន្លះជាមួយនោះ
មានគ្រោះកំស្មុរនុសបន្ទាយយ៉ាងយុរវន្ទាប់និងសម្រេចបាន (តណ្ហា
និងនៃព័ល) បណ្តាលឡាចលដីលាកំដូចជាស្រុវជានិម ត្រូវបាត់

បង្ករស់ជាន់ធ្វើនៅបិទកា ឬ កសិករនៅនគរកបិលកស្ស
មានប្រុះបនាំទីកចច្ចាតិស្សី យកបញ្ហាប្រឈមនឹងផ្លូវបស់ខ្ពស់
ប្រាកដធ្វើនៅជាន់កសិករនគរទេទេបា ឬ

ជាយបរិមាណទីកម្មាលមិនត្រូវបានត្រាក់ដោយ ទីបន្ទីទ្វី
ត្រូវកសិករជាន់នគរទេទេបា ត្រូវឱ្យបាករស់ជាន់ធ្វើនៅបិទកា
នៅជាមួលបោកបច្ចេកដ្ឋានដែលវាំង្វែកឱ្យកម្មាលសង្ឃាររវាង
ប្រទសចាំងពីរនេះ ឬ ជោង្វោះផ្តើមចេញពីកសិករ និងកសិករ
រួចកំណើលជាលិល់រក្សាងនូលដ្ឋាននិងមន្ទីរចាំបន់ ឬ គេប្រាក
ធ្វើការជាន់ស្រាយកាមដិលាក់ប៉ុន្មោះ ឬនឹងតាំប្រាកសម្រេចនី
ស្រាជ ហើយចុងក្រាយជោង្វោះនេះ កំណ្មោះមកជិល់រដ្ឋាភិបាល
និងរដ្ឋាភិបាល ឬ នគរទេទេប្រាកដប្រាកសសង្ឃារជាមួលយើ
នគរកបិលកស្ស ហើយប្រទសចាំងពីរ ប្រាកដឱ្យកងងទៅជាន់
ទីសង្គមដែលបានប្រើប្រាស់ប្រាកដប្រាកស នៅតាមត្រូវប្រទស
នៃវិស័យ តាមដីស្តីដីរកបិលកស្ស ឬ

ការចចារបញ្ចប់ជោង្វោះប្រាកដធ្វើឱ្យររាងនឹងឧត្តមសែនវីយេ
ចាំងពីរនគរ ឬនឹងប្រាកដប្រាកសលួចដល់នីស្សីស្រាជ ជាន់នគរកបិល
កស្ស នៅតែប្រាក់ថាជីកស្តីដីជាសម្បត្តិសាធារណៈ ជាន់លាក់
ប្រើក្របាកដុប្រាកដ ឬប្រើប្រាស់កសិករនៅនគរទេទេបា គ្មានធ្វើទ្វីបុប្រាណ

កសិករនៃនគរកបិលភ្លួច្ចៃះ ។

ភាពតាមនៃការងារកុបសិបក្ស ប្រានច្បាប់នូវចាបានចាំង
សងខាងកំពើច្បាប់ដាក់ត្រានិយាយចុងនរវិធី ពេលនោះពុទ្ធដាច់
ផ្ទាល់ពុះនង្គច្បាប់ ពីពិមាណសព្វច្បាប់ ហើយកើយាយនៅ
តាមនោះ (ឈរ) ទល់មុខគុបសិបក្សចាំងពីរ រួចពុះនង្គច្បាប់
មានពុទ្ធឌីកាត់ : ប្រសិនបើការច្បាប់នូវត្រូវកើតឡើង យោមរបស់ទា-
ហាន និងប្រជាពលរដ្ឋចាំងសងខាងនឹងហូរចូលកុងស្តី ហើយស្តីនេះកើ
មានយោះថីថា ស្តីឯណាម បន្ទាប់មកពុះនង្គប្រានស្ថូរទៅការនៃ
ឧត្តមសែនីយ៍ជាមជបញ្ញាការនៃការទំនាក់ទំនាក់ពីរកាតី តើឯកស្តីនេះ
និងយោមរបស់ទាហាន និងពលរដ្ឋ ណាមួយមានតម្លៃជាម តើព្រះ
ហេតុអ្និ ? មេទៀតចាំងសងខាងគប់ថា នីវតមនុស្សមានតម្លៃ
ជាម ព្រះថាបើនៅសៀវភៅប្រានសាងស់បន្ទីលូត្រូវនូវនេះ និង
នូវការទៀតប្រានច្បូន តើបើស្ថាបនិញ នូវនីងកើតប្រានច្បូន
ប្រាស់ទីកនោះដីរ ពុះពុទ្ធដាច់ផ្ទាល់ប្រានស្ថូរបញ្ញាក់ថា បើកាតី
ទំនាក់ទំនាក់ យល់ស្របត្រាយាននេះហើយ តើត្រូវធ្វើដែលមេចឡើត ?
ពេលនោះ ឧត្តមសែនីយ៍ចាំងពីរួចបន្ទាក់នរវិធីស្រីបន្ទីន និង
កុនចាបានចាំងនស់កើតបន្ទាក់នរវិធីតាមមេដងដីរ បន្ទាប់មក

ទាំងក្នុងនិងមេទាបាណ គឺលទ្ធផលនៃការប្រចាំយប្ប័ន្ធឌែលម្នាស់
សម្រាប់បើយប្រចាំមួយឆ្នាំ យើងមិនម្នាប់ឡើយ យើង
ថែកទីកញ្ញាយើប្រាស់តុល់ យើងគោរពតាមមាតិស្ថិភាពរបស់ ព្រះ-
សម្ងាត់ម្នាប់ជាប្រជាធិបតេយ្យ ។

បានតាំងពីថ្វីនោះមក ទីកន្លែងនេះត្រូវប្រាកដនៅថ្ងៃបីន
ថែកច្បែកប្រជាពលរដ្ឋនៃប្រទេសទាំងពីរប្រើប្រាស់ យ៉ាងសមរម្យ
ដល់ជួរត្រូវបានទីកបរិបុរាណិ ។

-ការដាក់ឈ្មោះស្រួល ដើម្បីច្បែកបានការងារប្រចាំយប្ប័ន្ធដើម្បី
ប្រចាំថ្ងៃនាលេម៉ែននោះជាបី និងដើម្បីច្បែកជើងកញ្ញាប្រចាំប្រចាំថ្ងៃ
ទុកជា ជារបស់យើងទាំងអស់គ្មាន ដីន ទីប្រព័ន្ធពីប្រចាំសប្តាហិរញ្ញវត្ថុ
ទស្សន៍ដីយ៉ាងទ្រឹវនេរកនឹងការងារប្រចាំថ្ងៃ សូមលើកយកមកជាបី
និងបានរៀបចំការងារប្រចាំថ្ងៃ ។

ក/ខ្លួនប្រាស់នាន់នោះយើល់ចាប់រក្សាទុកណារំបស់សម្រាតិ
មានចាប់យ៉ាងតិច ១-ការផ្តល់ប្រាក់ ២-ការរើកចម្លើនិង
វិនាស (ឡើង) ៣-មានខ្លួន (អគ្គា) ចំណែកច្បាប់ពីពីរ ៤-នង្វែង
ទូទៅទូទៅយកនឹងការងារប្រចាំថ្ងៃដី ៥-នង្វែងទូទៅទូទៅយកនឹងការងារប្រចាំថ្ងៃ
ដី ៦-ការផ្តល់ប្រាក់ ៧-ការផ្តល់ប្រាក់ ៨-ការរើកចម្លើនិង
វិនាស (ឡើង) ៩-មានខ្លួន (អគ្គា) ចំណែកច្បាប់ពីពីរ ១០-នង្វែង
ទូទៅទូទៅយកនឹងការងារប្រចាំថ្ងៃដី ៥-នង្វែងទូទៅទូទៅយកនឹងការងារប្រចាំថ្ងៃ
ដី ៦-ការផ្តល់ប្រាក់ ៧-ការផ្តល់ប្រាក់ ៨-ការរើកចម្លើនិង
វិនាស (ឡើង) ៩-មានខ្លួន (អគ្គា) ចំណែកច្បាប់ពីពីរ ១០-នង្វែង

របស់នរណាម្ពាក់ទូរឃើយ (អន្តោ) ។ ធម្មនេះយើងឆ្លាប់និយាយ ថា ត្រូវក្នុងណី ។

ខ/ន្ទុកប្រាស់នៅលានេះយកថា ព្រះព្រាណឈាកដ្ឋាន
កំណាត់ សុខ ទួន មាន ក្រ នាក្រក់ ល្អ...ទឹកច្បាបនុយម្ពាក់
ជាស្រួល (នីយនេះយើងឆ្លាប់និយាយថា ព្រហ្មិឬីត ប្រានកំ-
ណាត់ច្បាបនុយម្ពាក់រៀបចំឡើងក្នុងណីក្នុងណី) ។ បើមនុយច្បិកច្បាណា ទោះជាកម្ពុ-
នាក្រក់ក្នុង ល្អក្នុង កម្ពុនោះនឹងកំណាត់ តីច្បាបលប់ន្ទុកប្រើតាម
សម្ងាត់នូវវិធីប្រស់នៅប្រាកដ ។

សូបសេចក្តីមក គោលដៅនូវត្រូវបស់ព្រះមានព្រះ-
ភាគ ចំងប្រំប្រាការនេះ តីជាការបង្ហាញច្បាប់យើងឆ្លាប់និយាយ
រួមយ៉ាងខ្លាំងឆ្លាប់ផ្តល់ របស់ព្រះពួកសាសនា និងសង្គមរស់នៅ
របស់មនុយ គ្រប់សេចាប់រណូ៖ ចំងនេះសំខ្លែងលោកយើងនេះ
ដើលប្រកបទីជាយិកចិត្តមេញ ក្នុងរាយក្រឹងព្រាណប្រើប្រាយ
ពោះមនុយសង្គចំងនេះ ហើយប្រានិស្សនរក្សារមាត្រិសន្តិ-
ភាពច្បាបនុយសន្តិសង្គមដីរ ។

នាមេក នគរ

ចែងក្រោមសេដ្ឋកិច្ច

(ទិន្នន័យមិនអាចបង្កើតឡើង បាន ដែលបានក្រោមសេដ្ឋកិច្ច)

១-ខ្សោយសម្បទា សេចក្តីផ្តើមស្ថាប័ណ្ណយាមប្រើប្រាស់ប្រាស់

២-អារក្សសម្បទា ចែងក្រោមសេដ្ឋកិច្ច ដែលបានក្រោមសេដ្ឋកិច្ច

៣-កល្យការណ៍មិនអាចបង្កើតឡើង បានក្រោមសេដ្ឋកិច្ច

៤-សមិនធនា ចែងក្រោមសេដ្ឋកិច្ច ការប្រើប្រាស់ប្រាស់ប្រើប្រាស់ប្រាស់

ពាក្យថា “ប្រយោជន៍” ដែលលោកបញ្ជាផ្ទៃក្រោមសេដ្ឋកិច្ច

ខ្លួននេះ ជាពាក្យដែលបានបញ្ជាផ្ទៃក្រោមសេដ្ឋកិច្ច ថា “ប្រយោជន៍”

ការសំណើន៍ថា “ប្រយោជន៍” សំគាល់សេដ្ឋកិច្ច ថា “ដល្លូយកំពៈ

ដែលសម្រកបប្រុងបែងដែលត្រូវប្រាញា” ។ ពាក្យនេះ ក្នុងការបញ្ជាផ្ទៃ

បែកព្យាស់ប្បញ្ញត្តិប្រើប្រាស់ ដូនកាលបែកថា អត្ថ ឬប្រចា ដល់

ប្រចា សេដ្ឋកិច្ច និង ឬប្រចា បែកព្យាស់ប្បញ្ញត្តិប្រើប្រាស់ ដល់

ប្បញ្ញត្តិប្រើប្រាស់ ឬប្រចា សេដ្ឋកិច្ច និង ឬប្រចា បែកព្យាស់ប្បញ្ញត្តិប្រើប្រាស់ ដល់

ឱ្យយក្សា សំដើរត្រូវដល់ប្រយោជន៍ ដើម្បីស្វែងរកសេចក្តីសុខ
ការយក្សាសុខចិត្ត សមប្រកបដោយសេចក្តីប្រាថ្ញាជុប្រក្សា ។

មននឹងនគ្គារិប្បាយ នំពីសម្បទានមិចាំងឲយ៉ាងនេះ
ដើម្បីជាការកំពើកំពើកំពើកំពើកំពើកំពើកំពើកំពើកំពើ
បានចិត្ត ត្រូវពេលវំពិច្ចរាមុនសិន ។ លោកអ្នក
នានាំងទ្វាយ ទូរសម្បត្តិជាបស់មនុស្សលោក ពួកគេ
ដើម្បីត្រូវបានចិត្ត ព្រោះវាគីជាការកំពើកំពើកំពើកំពើកំពើ
សេចក្តីសុខការយក្សាសុខចិត្តចិត្ត ឲយ៉ាង ។

មនសុប្បន្នកម្មានទូរត្រូវកញ្ចប់ រួមងមានសេចក្តី-
វិករយឲយ៉ាងចិត្ត ដោយនឹកសង្ឃឹមថា : ទូរសម្បត្តិរបស់
ខ្លួនមាននឹងចង់បរិភោគចាយទូរប្បាលតាមច្បាជការ ។ ការងារ
សិល្បៈវិធាន ប្រចាំណាមេរោគ ដើម្បីនេះចំណាំដ្ឋានចិត្ត
ហើយ ជាបាក់ក្នុងសេចក្តីប្រាថ្ញាជុប្រក្សា ហេរថា កំ
ណាប់ទូរនៅក្នុងខ្លួន ។ ទេន សិល្បៈ ភាព់នា ឬណូរកសាង
លាង ដើម្បីសាប់តាមក្នុងលួចច្បាស់ ហេរថា កំណាប់
ទូរជាប់តាមខ្លួនទៅ ។

កំណាប់ទូរចាំងឲយ៉ាងនេះ ចិប្បន្ទល់នឹងរកប្បាល
ហើយ ជាដល់ប្រយោជន៍ ក្នុងកំពើកំពើកំពើកំពើកំពើកំពើ

និងលោកខាងមុខ ។ ច្បាសជាលោកទ្វាយឈ្មោះថា កំណាប់ទ្វាយ
ទ្វានេះជារបស់ដែលបុគ្គលត្រូវដឹកតាស់នូវឡើង ដោយចបជីវិក
តីសេចក្តីប្រើប្រាស់ ស្អាតធិបាតយ៉ាងឆ្នាំង ព្រមទាំងជាផន្លឹះ
តាស់កំណាប់ដែលកប់គ្នានឹងនីមួយៗ បិទិន្ទុលប្រអូសមិន
អាចនឹងតាស់យកប្រាណឡើយ ទ្វានេះបាននៅ ច្បាសជាវ្វះ-
នៅនានាព្យាលោជាបរមត្រូវ ពេលនេះទ្វានេះត្រូវសម្រេចនូវបច្ចុប្បន្ន
ទៅសនាគំពីសម្បទាត់នៅពី ដែលជាបាតុច្បាបនកំណាប់ទ្វាយ
ជាប្រយោជន៍ នាំព្យូរកំណាប់សម្បទាត់នៅពីក្នុង គ្នានេះ
ទ្វានេះនឹងយក ឧបានសម្បទា និងប្រាមជាប្រយោជន៍ប្រើប្រាស់
និងនូវនឹងសម្រេចនាប្រជាលនៃសម្បទាត់នៅពីរ ។

១-ឧបានសម្បទា និងប្រាមជាប្រយោជន៍ប្រើប្រាស់ប្រើប្រាស់
កូលបុត្រគ្នានេះ សម្របការចិត្តធម៌ជីវិត ដោយសេចក្តី
ប្រើប្រាសេដ្ឋាន ធ្វើការអារម្មណីម្មយ ទៅការសិក្សាយ័រសិក្សាដី
ធ្វើឱ្យបានការកិត្តិវិធី ដីស្អាតកិត្តិវិធី ការចិត្តធម៌គោរព៖ ប្រៀបាគ់
ជានេះ វិដ្ឋាការខាងបារាងកិត្តិវិធី វិដ្ឋាការខាងមុនកិត្តិ
វិដ្ឋាការនូវខ្លួនដែលបានការអារម្មណោះ។ មិនខ្លួនប្រអូសនឹងប្រ-
កបជាប្រយោជន៍សម្បទាត់នៅក្នុងការអារម្មណោះ ឯប្រាយដែលក្នុងធ្វើការកិត្តិ
ខ្លួន ទៅការប្រយោជន៍ប្រកបនានីវកម្មកិត្តិ ដើម្បីព្យាយាយទ្វានេះប្រើប្រាស់

នោះ ត្រូវត្រួតវិនិច្ឆ័យលទ្ធផលសង្គមកិច្ចជាបច្ចុប្បន្ន តី (ផលិតកម្ម) ឬច្បាស់ បាននិយាយត្រូវឯកជាមុន ព្រោះវិធានសង្គមកិច្ច ទីបន្ទីតិចកិច្ចខាងក្រោម ពួកសាសនាពាមស្តានប្រើបាលជាងម្បយពាណ់ឆ្នាំ ។

ឬចសុការបិតក្នុងលោកវិត្យករណ៍ពាល់ថា :

ការរារសម្រេចដោយព្យាយាម មិនមែនបានភាមមិត្តភិត

បើដោក្រារិយមួយបុណ្យភិត ដល់កំយិវិតក់តែសុខ ។

ស្វ័យប្រវត្តិមានបានពេញព្រោះ ពេលត្រవានសិប៊ីដោក្រសម្រួល

ស្វ័យប្រវត្តិកណានឹងពេលសម្រួល ហើយកុងមាត់ខ្សោយសិប៊ី ។

ពួកភាសាបិតសំដីងថា :

វាយមេចវ ិឱ្យសោ យាក់អត្ថស្ស និប្បទា

និប្បនេសោ កិនាមត្តា ខ្សោកិយោ សិជ្ជកិ ។

ធម្មភាមនុយិនុលមានជាតិជាប្រើស ត្រូវវិតព្យាយាម
ត្រូវិតបានសម្រេចប្រយោជន៍ ប្រយោជន៍ិនុលនិងសម្រេច
ទៅបានមិនមានន្តីក្រុលដានជាងសេចក្តីវត្ថុចំឡើយ ។

ឯសេចក្តីព្យាយាម ក្នុងការវិស្វករទ្វូសម្រោតិមាន
ទ្វូនយោង មានព្យាយាមធ្វើ ព្យាយាមសន្សំ ព្យាយាមសំចែ
ព្យាយាមប្រយ័ត្ន ព្យាយាមត្រីវិនាទិមិន សេចក្តីព្យាយាមធ្វើ

នឹងព្យាយាមស្ថុ ជាកុណាដារតិចសំខាន់ក្នុងការបង្កើតទី
សម្រាតិច្ឆេកវត្ថុ ពីតិចចាប់ សរុបច្បាស់ ទៅក្រោម ។

ចាន់ចោរយសារសេចក្តីផ្តើម

(បុណ្យកសិរីជាតិក)

កាលពូកទែនសម្រាលមួន ទោននឹងបង្កើត នឹងក្រុងក្រុងពីពី
ជីវិកម្នាវីន (សុំស្សាយរបស់គ្រូពេញអានីវកៈ) វិក្សាក្រុងរាជត្រី
ប្រាកសទ្រួសជាតកាប់សង្ឃឹមបន្ទាកចេរ៖ថា ឱ្យប្រាកសទ្រួស
នូវក្រុងប្រាកច្បាថ្នា ដោយសារវិធាននៃការបង្កើត និងជាតិមក
ហើយមានរឿងរាជការតាមរបៀបនេះទេ :

.....កាលក្នុងទោះ តាតកាតកកៅវិតជាស្ទើស្វែក ក្នុង^១
ក្រុងពាក្យលានី ដីលមានលួយៗថាបុណ្យកសិរី ជាផ្លូវកម្មន
ចំណោះដឹងខាងទស្សន៍ទាយ ។ ត្រាមួយខណោះទោលដីល
បុណ្យកសិរី កំពុងធ្វើដីលរីទីចូលគាល់ទោនក្រុងក្រុង-
ពាក្យលានី តាតក់ក្រុងប្រទេសឲ្យកណ្តាលធម្មយក្តាលដែកងារបំ
នៅកណ្តាលលួយៗ ។ បន្ទាប់ពីគិតទស្សន៍ទាយ និងទោលមួយ
សន្នេះមក តាតក់ក្រុងពាក្យលចំនាយទូទៅ ។ “បើនរណាមាចយកសព
កណ្តាលនេះ ទោះធ្វើឱ្យកើតជាប្រយោជន៍បាន អ្នកនោះនឹងបានសម្រេច-

នោតដំយកដូចមុខដំឡុងដាក់ជាមិនខាន់” ។

ចូលនៅវាសិក នូកបន្ទីរបស់សេដ្ឋិត្យការ ពេលប្រាកដ
ពាក្យទាំនាយនេះបែបឱ្យ គគឺវិសាយកសាងកណ្តុះនោះ យក
ទៅលក់ត្រួតកាថ្វិកដីពីរដ្ឋាម្បួយកន្លែង កើត្យានកវិចម្ចួយកាកណិក
សន្តិទឹកធ្វើជាទុនលក់ផ្លូវក្រោម ។ ក្រាយមកកើត្យានយក
ប្រាក់បន្ទីចបន្ទប់នោះ ទៅទិញសុវត្ថិភាពីកជីកប្រាកដប្រើបាល
ជាម្បួយក្នុង ហើយកើត្យាននោះទៅដើម្បីចែកចាយ មាលាការ៖
(នូកបនេះឆ្នាំ) នៅខាងមុខទូទាត់ក្នុង ។ ឯន្មោះត្រូវបានបើ
យើង្វាត់មានសន្តានចិត្តណាមុខច្នោះ កើត្យាបន្ទីមកគិត្យ
ពេលប្រាកដបានហើយ គគឺយកត្រូវនោះទៅលក់បន្ទប់ទីតាំងបុរី
ប្រាក់ ដកបាបណា៖ ។

ក្រាយពីនោះមក គគឺប្រាកស្អាត់នូកជីវិះជាបានប្រើ
ហើយកើត្យិនីនូប្បញ្ញមត្តា ចំណោញកើតមាសប្រាក់ជាបានប្រើ ។
នៅពេលដើលមានទួរស្តីកស្សាមបែបឱ្យ ទិបគគឺយើង្វាត់
ទាំនាយសេដ្ឋិត្យកាលក្រាមុននោះ ។

ក្រាយមក គគឺប្រាកយកទួរសម្បត្តិរបស់ខ្លួនពាក់
កណ្តាលទៅជិត្យនៃសេដ្ឋិត្យការតាមបណ្តុះ ។ នៅពេលដើលទៅដែល
ដូចំនួន គគឺប្រាកយកទួរសម្បត្តិរបស់ខ្លួនពាក់

ស្ថាប់ពីនិលវិវេស្សរបស់ខ្លួន ។ សែន្ទីយល់យើង្ហោចា មានាព
ផ្ទាក់នេះ ជាមនុស្សមានបញ្ញានិងមានចិត្តភាពញ្ចា តាត់កែវិក
នានជីតាដាក្រុនឡ្វេធ្វើជាកិយា ព្រមទាំងប្រគល់ទេព្យសម្រាតិ
ទាំងនេះឡ្វេគ្រប់គ្រង ហើយក្រាយមកស្ទើកែវិកបញ្ជីជាប្រឈស
ជាតាបស ។ ចំណុចនាព្យាល់ខ្លួនបាននៅក្នុងបន្ទាន់ជាស្ទើ ។

កាលព្រាយមក ធម្មនៃវិកនោះកែវិកជាបុលបន្ទាន់
វិនិច្ឆ័ន់កស្ទើនោះ តីជាតាតាតាត ។

ផ្តូវយើង្ហោ ប្រសិលបើបុគ្គលគ្រប់រូបមានភាពឆ្និលប្រ-
អូសវិញ្ញុនោះ មិនអាចធ្វើនឹងគ្របានសម្របភាពជាតិយ
ប្រាកដឡើយ មានវិតភាពរាប់និនិន នៅថ្ងៃយើង្ហោ ទួលិតភាពបរាណ-
ជីយ ព្រមទាំងសេចក្តីនៃនាសង្វែរបានដើរ ។

ថវិជ្ជាគារពាណិជ្ជ

(វិណ្ឌជាតក)

កាលនិសលព្រះសម្បាលម្នល ព្រះនង្វេងទេស្ទើក្នុងវត្ថុ
ដែកពាណ ទូរប្រក្រងសារត្រី ។ ព្រះនង្វេងបានប្រាកេដល់ហេតុ
ការណើនិសលភិក្តកុម្ភិតិកបុគ្គតិស្សុន្ទរោះ (ប្រោះដែរ ប្រោះនាម ពិស្សេះ
ជាក្នុងអ្នកមានឡ្វេ) ការបំពេញចិត្តទាំងបន្ទីបន្ទាល់ពេក ទីប
បណ្តាលឡ្វេនរប្បស ព្រោះពេលមុននេះ វរណ៍វិតឆ្និលប្រអូន

ទីបច្ចុប្បន្នលើកយកជាតកមកសង្គមនៃពីរនេះ ដើម្បីចូលឱ្យរំពឹងទាន់
និស់បញ្ជីការឡើលប្រអូស មានសេចក្តីថា :

☛កាលក្នុងឡេ តម្លៃតកកេតាមរាយចិនប្រា
មោក បន្ថែងនមាតាពចំនួន ៥០០នាក់ នៅក្នុងនគរគន្តារ
រាលូ ។ គ្រាមួយ លោកត្រួតពិនិត្យមាតាពចំនួនឡាយទៅការការសក្តី
និង ១ មានមាតាពម្នាក់ យើងដើមចំបំប៉ុយមានផ្លូវបំណង
កំណើលទៅដែកនៅក្រោមដើមចំបំប៉ុយនោះ ដោយគិតថា ពេល
ក្រោកពីដែកចាំទៅការការសក្តីប្រានដើរ ឬ ចំណោកមាតាពដើទី
ទីរីករាយសម្រាប់ប្រានដើរ ការការសក្តីប្រានដើរ ឬ ចំ
ណោក មាតាពកម្ដិល ពេលយើងបានកំណើនដែកនោះ ឬ ចំ
ណោក នានសំបើយ កំស្មោះទៅការចំងារចំប៉ុយ ឬ បីនៃគេចិនប្រាន
ការចំងារសក្តីការនោះទៅ ឯធម៌ជាតិចំងារសក្តីការនោះទៅ ឯធម៌ជាតិ
ក្រោកចំងារសក្តីការនោះទៅ ឯធម៌ជាតិចំងារសក្តីការនោះទៅ ឯធម៌ជាតិ
ការចំងារសក្តីការនោះទៅ ឯធម៌ជាតិចំងារសក្តីការនោះទៅ ឯធម៌ជាតិ
ឯធម៌ជាតិចំងារសក្តីការនោះទៅ ឯធម៌ជាតិចំងារសក្តីការនោះទៅ ឯធម៌ជាតិ

ឬ ឯធម៌ជាតិចំងារសក្តីការនោះទៅ ឯធម៌ជាតិចំងារសក្តីការនោះទៅ ឯធម៌ជាតិ

ក្រកកំងពីព្រលីម ដើម្បីច្បាប់មចញ្ញទៅធ្វើកិច្ចការផ្សេងៗ នៅឯឬស្ថុភាពនោះ ព្រមទាំងប្រាប់ថ្លែកអបវិភាគរាបារព្រ ដឹងតសិនអនុវត្តន៍ងចេញដើរីរទៅ ឬ បុន្ថែនានេងចុងក្រោះដីល មានភ្លាមទីចង្វឺនអបររាបារ ប្ដានទៅយកឧសត្វសំដីលនៅ លើគោនោះមកបន្ថាត់ត្រូវឱ្យ ជាយប្រើពេលបៀវយុវវិជ្ជសនោះ នៅវិតមិននេះ ធ្វើថ្លែកសិស្សច្បាប់រួមចាំ រហូតដល់ថ្ងៃខែសំណើនៅថ្ងៃយើង ឬការប្រើប្រាស់បៀវយុវនៅវិតមិនទាន់ដឹងនៅថ្ងៃយើង ឬ

មាតាតទាំងឡាយយោកសេចក្តីនេះទៅប្រាប់លោក(គ្រូ) ថា មកពីនានេងចុងក្រោះយកដើរីកចំបក់ស្តីបំផុត ដីលមាតាត កម្រិតការចំមកនោះ យកទៅធ្វើឧស ទីប្រាលជារមិននេះ ដីផ្ទះ ឬ ពេលដីនេរោះបៀវយុវលោក(គ្រូ)ក្រោមពេលថា “បុណ្ណោល ដែលមិនរួមបំណោរកិច្ចការដែលសមត្ថរើនធ្វើ តើដែលតែនាំបញ្ជាផលខ្លួន នាយេលរោយ និង បើសិនជាអ្នករៀបចំកិច្ចការរួមជាមួយអ្នកធ្វើនេះ អាចបង្កើតឡើងមានបញ្ហាមជាមួយដោយ ដូចជាករណីថែមាណណាព កម្រិតដែលយកដោកលើស្តីបំផុត មកធ្វើឱសនេះដូច្នោះដោយ” ឬ

ការរោគយោមក មាតាតកើតជាកិត្តកុំពិភីកតិស្សុត្រោះ នាំដីលការរាជរាយគិតចាត់គត់ ឬ

ទៅការព្យាយាមសន្ឍឹម ដោយប្រព័ន្ធដែលនានាបាននូវប្រចាំខែ ឬឆ្នាំ ដែលបានបញ្ជាក់ថា ខ្លួនឯងទាមទំនាក់ទំនងរបស់ខ្លួន មិនត្រង់បានបញ្ជាក់ថា :

ខ្លួន វិនិត្ត ធំ នូវកម្មាធាមព្យាយាមវិមាននូវទេរី

២-អារគ្គសម្បទា សល់ប្រចាសដោយការថែរក្សា កាលបី
កុលបុត្រិស្វែងរកទេរីសម្បត្តិ ដោយក្នុងការបង្ហាញចិត្ត ខ្លួន
ធ្វើការងារបែកប្រើសប្រាក់ និងក្នុងការបង្ហាញត្រាងបែកប្រើប្រាក់
រកសារសំណើនៅប្រាក់ប្រាក់ កើតឡើងដោយចិត្ត ហើយកើតឡើង
មិនច្បាប់នូវការបង្ហាញដោយកំប្រឈមឱ្យ មានរាល់កំប្រឈម
នៃត្រូវកំប្រឈម ឧទករណ៍ ប្រាបមិត្ត ដោយបានត្រួតប្រើប្រាក់
ក្នុងចិត្តជាណិច្ចថា “ធ្វើមេប៉ុន្តែ ! កុងមិនបានអូសយកតីកុង
លក់ពិនិយោគ” ឬ (ឡាយឡុង)ទៅបាន កំច្បែងចោរល្អប្រាក់ប្រាក់
បាន កំច្បែងនេះបាន កំច្បែងចំណុចបាន កំច្បែងប្រាបមិត្តនៃបាន
មិនតាប់ចិត្តឡាតា និណ្ឌិមយកទៅបាន ឬ ការបែកប្រើប្រាក់
របស់ប្រុកបាក់ទេរីសម្បត្តិដែលគោរកបានមកហើយ ត្រូវត្រូវ
និងតំណាលសន្ទឹម ឬសំចែទេរីសម្បត្តិ ឬ

នូវកំណើនមានបំណាណ និងថែរក្សាព្យាយិតស្សាន់ និងត្រូវត្រូវនិង និង
ត្រូវត្រូវនិង និងត្រូវត្រូវ និងត្រូវត្រូវនិង និងត្រូវត្រូវនិង និងត្រូវត្រូវនិង និង

១-មិនត្រូវដែលធានាទាំងឡាតាំង

២-មិនត្រូវដែលធានាទាំងឡាតាំងត្រាក្រា

៣-បរិភោគជូនប្រជាពលរដ្ឋ

៤-មិនត្រូវដែលធានាទាំងឡាតាំង ។

ធម្មតាថែរដែលការិនឲ្យនៅ ប្រវត្តិថែរដីនឹងប្រាណ ក៏
ដោយសារតែចាត់ចែរដែរក្នុង ចែរបាយ ចែរប្រើ ឬ
ឯករាយក្នុងនោះ តាប្បីកំណត់ដោយនាការដូចខាងក្រោម ដែរការក្នុង
ចែរប្រើប្រាស់ ចែរប្រាស់ ចែរប្រើប្រាស់ ឬទៀត ដែរការក្នុង
ដែលត្រូវ ។

ផ្សាយទៅថ្មី បុគ្គលមានចែរសម្រាតិត្យកសាងមុនិយ
មិនចែរក្នុងចែរប្រើប្រាស់ រួចរាល់នៅចែរប្រាស់ ឬទៀត ឬ
នឹងវិនាសនន្តរាយដោយហេតុ គ្រប់គ្រងៗ ។

១-របស់ណាត់ទៅមិនរកមកវិញ

២-របស់ណាត់ទៅមិនរកមកវិញ

៣-ត្រូវការដែលដឹងដូចមិនមានប្រាក់ប្រាក់

៤-ប្រកល់មួយនានាដំបូងក្នុងក្រសារ ឱ្យស្ថិតិប្រុសត្រាងសិល ត្រាង

វិនិយទុកដាក់ទេ ។

សេចក្តីផ្លែវេស់បញ្ហាកំពង់ច្បាប់ ត្រូវលួមឃើយ។ ទៅវាដែរ
មានភាពស្ថិតិយោស់មិនមែន នៅក្នុងក្រឹងក្រារតុងតុងសំ យ៉ាងណាក់
ជាយ បើទីនេះបំណោះ ទីនេះបំណោះ ទីនេះបំណោះ នៅសេដ្ឋកិច្ច នឹង
សិលជមិនិងលក្ខត្រូវត្រូវណាប់ ត្រូវប្រព័ន្ធប្រតិបត្តិ ប្រព័ន្ធនវវត្ថុ
ដូចឆ្លាប់មាននៅក្នុងលោកនេះបំបាយ កំសុះមិនរបាយពីឆ្លាក់អុន
ជាបក្សង់ទីបំផែតទីឱ្យ ។

និទនដីណាលប្រាប្រាប់រឿង នូកកំណាលព្រៃលពេក
ថាមានសេដ្ឋកិច្ចកំណែៗ អបុត្តិកស៊ី ជាសេដ្ឋកិច្ចក្រុន ឬនេះ
ជាអ្នកមានទ្វាយសម្បត្តិថ្វីនិតិវិធានជាមនុស្សកំណាលព្រៃលពេក
សូនគត់សូនុយ្យានមិនបានបាយទ្វាយសម្បត្តិ ហិរិកាតប្រើប្រាស់
ថ្វីខ្លួនច្បាប់ទៅការបង្កើតឡើងក្រ ឬបែងចាយទៅសម្បត្តិនោះ ឆ្លាក់
ជាប្រះរាជទ្វាយចំណែនសំ ឬ ប្រះប្រាជបសនទិកាសល ទ្រូង
ស្វែបយាយទៅតាមប់ ព្រះបរមសាធារណូលរឿងនោះ ព្រះនង្គក់
សិដ្ឋិនិងបញ្ជីកម្មរបស់សេដ្ឋកិច្ចនោះថា : ដីលប្បាលជាសេដ្ឋិកៈ
អំណោយទាន ដីលប្រើប្រាស់សូន្យច្បាក់ប្រាង ព្រះបច្ចេកទុក
ព្រះនាម ពិភសិី ដីលមានទ្វាយសម្បត្តិ ហើយមិនប្បាល
ជាប្រើប្រាស់និងបែងចាយ ព្រះទោសនៅសេចក្តីកំណាលព្រៃល អំពី
កាលក្រឡូកយិត្យបង្ការនិងលួន ច្បាក់ប្រាងព្រះនោះណូ ក៏

នីកស្សាយក្រាយថា “មិនធ្វើយកទៅប្រគល់លោកស្រោះ ត្រូវទុកឱ្យខ្សោះ
កំសរសិរិយាល្អជាម៉ោង” ។ កាលសែន្ទីនោះ នាប់ឆ្នាំការពារខ្ពស់
មហាអ្នរោនរក ៤៣៩៖ទោសកំណាល់ត្រូវ និងសម្បាប់ម្នាក់ទ្រព្យយក
សម្បត្តិក ។

ពុទ្ធកាសិតប្រាណពោលទុកជា

ឃន្ទិ ការកាតា ទុម្ខិ នោ ច បារុតជីសិនា
ការកតតណ្ហាយ ទុម្ខិជា ឃន្ទិ អរញ្ញវា អត្ថិន្ទំ ។

ភាគិសម្បត្តិចាំងទុកយក វិចអនុសម្បាប់មនុស្ស នឹកមាន
ប្រជាធារក្រក់ និតមិនសម្បាប់មនុស្ស នឹកវិស្វានកវត្ថិយ និ
៤៣៩និព្ទន់ទីយ មនុស្សនឹកមានប្រជាធារក្រក់ និតមិនសម្បាប់
ខ្លួនឯង ដូចសម្បាប់នឹកនិទែ ៤៣៩៖ចាប់ប្រាណនូវភាគិសម្បត្តិ ។

សុរបសេចត្តិមក អារក្សសម្បទា ដល់ប្រមជាយករារថែ-
រក្សា បែកិយរាយក្នុសម្បទានេះ មាននានភាពសំខាន់ខាន់ផ្លូវ
ទ្រព្យសម្បត្តិចាំងពុងព្យូតាន់រង្វួនៈ ។

៣-កណ្តាលមិត្តតា ភាពជានឹកកតប់មិត្តល្អ កុលបុត្រិនឹក
នាក់ស្រើប្រើនៅក្នុងប្រុកប្រាសិតមួយ និងលមានពុកគបាបតី
ជាមនុស្សន្តៃ និតមានកិរិយាមានយាទសណ្ឌាប់ប្រាប់និបបចាស់

ប្រមនស្បួនដែលមានភីយាយរបាយច ជាមនស្បួនចំណុចនៅតី
ជាមនស្បួនបរិបុណ្ណិជាយ សង្កា សិល មាត ហញ្ញា ប្រាកចប់
ប្រសព្វរប់រកវិយាយសិចរាជប្រើក្នុងសាកស្ថឹរសិក្សាគារកតិលោក
គតិងមិ ចផ្តល់បៀវបៀបដែលបស់នានាំសរម្បាលនោះ កាល
បើធ្វើដូច្នោះ រដែលជាមនស្បួនមាន សង្កា សិល មាត ហញ្ញា
ទៅតាមនេះ ឬ ការចេះគប់មិត្តមានបិត្តស្អាត៖ តាត់ មានសេចក្តី
វិនិច្ឆ័យ មានតំនើសិក្សាទីពីព្រៃនទីមក ប្រើប្រាកាណនឹងនៅង
ការសមាគម ប្រុបិស់ទ ប្រុសបាករណ៍ ដែលមានការចាំប្រាថ់
ត្រូវប្រើសវិសរកបុគ្គលដែលមានខ្លួនមកតិត្តិស់ ហើយនៅក្នុង
ចំណោមបុគ្គលជាសមានិក ដើម្បីចាត់ការប្រើប្រាស់ សមាគម
គឺនៅក្នុងបាន៖ ជាក្រុមនៃក្រុល ប្រគល់កម្មការនាយក នៅក្នុង
ក្រុបខ័ណ្ឌនៃការនៃកិវឌ្ឍ ដើរការបស់សមានិក ដោយប្រកាន់
យកប្រើយានវិស្សារជាតិ ឬ

ការគប់មិត្តល្អវិមេងមានអាណាពិសស្បួន ព្រៃកីតសម្បត្តិចាំង
ព្រោះ មានមនស្បួនសម្រាតិ ទេរតាសម្រាតិ និងនសម្រាតិ ផ្លូវយ
ទីពីព្រៃនប្រសិនជាបុគ្គលគប់រកមិត្តពាលនោះ រដែលមានទោស
នាំច្បាស់សម្បត្តិចាំងនេះ និងវាំច្បាប្រព្រៃត្តិនប្បាយមុខ មាន
ត្រូវ មានស្នើ មានលើកដ្ឋានលំក់ ការប្រព្រៃត្តិនប្បាយមុខចាំងនេះ

ទេព្យសម្បត្តិធនាគារដែលមិនទាន់កើត កិច្ចនរាជកើតទីផ្សេងប្រាន ដែលកើតទីផ្សេងបែងយកនវាទិភ័យទិន្នន័យ កំប្មាច់និយាយដល់
ទេព្យសម្បត្តិបន្ទិចបន្ទប់ សូម្រីធ្វើនរប់រយលាកសល់នៅ មិនប្រាន លោកស្របព្រៃបង្កើចបិះនូវលាកដែលមានផ្លូវ បញ្ចូលទីក ីតុម្មយ មានផ្លូវបង្កើចការបញ្ចប់ទិន្នន័យ បិះនោះវិចអវិសស្អាត ប្រព័ន្ធដែលនឹងរបស់ទាំង ដោយនាប់របស់ ដីរាបជីលិន និតិមានសែសសល់ ត្រីនីបទនេះបែងយ ត្រូវតែមនុស្សទាំង ទ្វាយ ត្រូវសកលលោក តប្បីសពតាប់ទៀមនុស្សណ្ហ បែងយ បាយវាយទេព្យទ្វាត់ត្រីមត្រូវតាមដើម យ៉ាងនេះបែកចា កល្អរាល មិត្តភា ការជាម្ពារមានមិត្តណ្ហ ។

៤-សម្រើនិតា ការចិត្តធម្មជីតស្តីប្រើប្រាណ : កុលបុត្រិដីន ហេតុចំនួន និងវិនាសរបស់ទេព្យសម្បត្តិបង្កើនូវថា “សេម្បត្តិចំ និនិមិនក្រុបសង្គត់សេម្បត្តិនាសេដាយទំនួននេះ សេម្បត្តិនាសេនិនក្រុប-សង្គត់សេម្បត្តិចំនិនដាយទំនួននេះ”បែងយកសម្រចចការចិត្តធម្មជីត ទ្វាសម្រាមតាមករ្មាំងទេព្យ ដែលប្រាន ដែលមាន មិនចាយខ្លះ ខ្លាយពេកមិនវិតក្នុងទៀតទ្វាត់ពេក ។ ការប្រើប្រាស់បាយវាយទេព្យ ទេព្យសម្បត្តិ ទ្វានីត្រូវកម្រិតល្អប្រចាំសម្រាប់ ដល់បានរបស់ខ្លួន

ប្រស់នៅត្រួចនៃការស់នោះ ក្នុងភាសាសង្គកិច្ច ត្រូវប្រើពាក្យ ចិវិកប្រចាំត្រូវសារនេះជាដូរសែនកន្លែ ឬ ចិនដូរដឹងត្រូវត្រូវបារិច្ឆេទ ចិវិកសេដ្ឋកិច្ចជាតិ ឬ ចិនិយាយដោយខ្លួនឯងឯកសារនៃការពិនិត្យ ស្ថិតក្បែរតាមលក្ខណៈជាមួយ ព្រមទាំងត្រូវបានផ្តល់ជាទិន្នន័យ ត្រូវនឹងពាក្យនៃពួកសារនាយក សម្រាប់

ព្រះពួកសារនា ប្រាក់ប្រែកប្រែងនៃការងាររាយរាយ ទិញសម្បត្តិមាននីមួយ ២ប្រើប្រាស់ នីមួយទីម្នាយមាន ៥ភាគតី :

-រោងចែកប្រាក់ការសង្គមឱ្យនៅក្នុងពេណក៖

-រោងចុកសំរាប់បរិភោគមួយឱ្យនៅក្នុងពេណក៖

-ចំណាយជាផើមទុនប្រកបការរកសុធម៌យឱ្យនៅក្នុងពេណក៖

-ទុកឱ្យនៅទីនៅសំរាប់ការពារអន្តរាយមួយឱ្យនៅក្នុងពេណក៖

នីមួយទីពីរនេះបានចែកប្រាក់ការសង្គមឱ្យនៅក្នុងពេណក និងក្នុងមួយភាគទាំងពីរ មិនច្បាស់ប្រើប្រាស់ប៉ុណ្ណោះ ហើយបាយក្នុងភាគទាំងពីរនេះម្នាយបានចលប្រយោជន៍ ជាតិនៃជាតិនេះ និងជាតិខាងមុខ ដើម្បី

១-មួយភាគឱ្យដោះបំណុលមាស (ចិត្តធមាតាបិតា)

២-មួយភាគឱ្យសងបំណុលធ្វើ (ចិត្តធម្ពនារបស់ខ្លួន)

៣-មួយឱ្យដោះទៅក្នុងរោងរោង (ចិត្តធម្ពនឹងត្រូវសារ)

៤-មួយភាពកប់ទុកដាក់ណាប់រៀង (ការធ្វើបុណ្យកុសល)

ការចែកចាយនូវទីត្រូវសម្រេច ដារចំណែកដូចច្បាស់

ពាណិជ្ជកម្មនៃបោរិចា សម្រើសា ការចិត្តធម្មនឹកសម្រាប់
ជីវិតស្នើត្រូវ ។ មួយការទៀតបុគ្គលជាគ្របាល្អ វិមានប្រកប
ដោយសេចក្តីផ្តើម ត្រូវការប្រើប្រាស់ ថាយករាយទីត្រូវសម្រេច
ដើលខ្លួនមានដូចមានសម្រាប់ទុកក្នុង សុវត្ថិធម៌ អនុញ្ញាតិកាយ
ចិត្តក្នុងធនធាន ភាគ៤២ ទំរៀរ៧០ ថា :

សុខធម៌ត្រូវបានក្នុង ខាងក្រោមនេះ

១-អតិសុខ សុខកើតអំពីការមានប្រឈម

២-ភោតសុខ សុខកើតអំពីការប្រើប្រាស់ប្រឈម

៣-អនុលោសុខ សុខកើតអំពីការមិនជំពាក់បំណុលបេដ

៤-អនុវត្តសុខ សុខកើតអំពីការមានប្រើប្រាស់ចាកចេះ ។

សុខកើតនំពីការមានទីត្រូវ វិកាយក្នុងចិត្ត ព្រោះដើរ
ថ្មីខ្លួន មាននូវភោតទីត្រូវ ដារទីត្រូវដើលប្បាលមកដោយក្មោះ
ព្យាយាមរបស់ខ្លួន ហើយតាមផ្លូវសុចិត្តទីត្រូវបានប្រើប្រាស់ ។

សុខកើតនំពីការប្រើភោត ប្រើប្រាស់ថាយករាយនូវទីត្រូវ
សម្រេច ការយកប្រើប្រាស់ចិត្ត ព្រោះថ្មីខ្លួនប្បាលប្រើប្រាស់ទីត្រូវ ដើល

ប្ដាណមកដោយសុចិតកម្ម ចិត្តធមជីតុខ្លួនដែលជាន ចិត្តធមមាតា
បិតាបុត្រកិរិយាជន ចិត្តធមខ្ពស់ដែលទ្រូវដែលគ្រប់ចិត្ត
ជន និងបំពេញនូវគុណាប្រយោជន៍ ដោយធ្វើនូវវំពិល នឹង
ទក្កិណាភាសាដន ។

-គ្រប់ប្រាប់ជាតិ សេចក្តីសុខចាំងពីរប៉ាងនេះគឺ អ្នកឈ្មោះ
និង កោតសុខ វិមានមានការជាប់ទាក់ទងជាមួយបុណ្យ ដើម្បី
ខ្លួនប្ដាណធ្វើទិកបែកឱ្យកាលមុនជន ព្រោះបីទីបុណ្យនោះ
សូម្បីកំណើតជាមនុស្សនេះ យើងមិនដឹងជាមានរបៀបដែល
ប្ដាណទៅ ចាំប្រាប់ពេលថ្មីដែលសេចក្តីសុខដោយទ្រូវពេលនោះ ។
ម្រោងទ្រូវត ប្ដាណកែតមកបែកឱ្យបីទីបុណ្យ សម្រាប់ធ្វើឡើង
មានរាយឱ្យដឹង វិមានស្ថាប់ចាំងនៅវីយក្រុង កិច្ចិនដឹងតារីជាតិ
មួយខ្ពស់គណាទីដែរ ។

សុខកែតនំពីការមិនដឹងពាក់បំណុលទៅ វិកាយក្នុងចិត្ត
គ្មានមានម្នាស់បំណុលមកទាមទារ ។ ការដឹងពាក់បំណុល
ទៅ វិមានដឹងពីសេដ្ឋ ម្រោងដឹងព្រាក់ ម្រោងទ្រូវពាក់កម្ម ។
ការដឹងពាក់កម្ម ព្រោះការនៃស្អាប់បែកឱ្យប្រព័ន្ធនូវបញ្ហានៅក្នុង
ពេរវគ្គប្រការ មានការស្អាប់ស្អាប់ ល្អប្រព័ន្ធគារដឹង ។
ស្អាប់ស្អាប់ដឹងពាក់នឹងត ធ្វើការល្អប្រព័ន្ធដឹងពាក់ទ្រព្យទៅ ប្រព័ន្ធ

ខុសក្នុងការគុណាថាចំនះទ្វាយ ដីពាក់សេចក្តីប្រសើរឱ្យអារម្មណដឹងទៅបី
និយាយកុហាក ដីពាក់សេចក្តីពិតត្រូវ បរិភាគទីក្រុងឯ៉ាត
បង់ស្ថារតិ ដីពាក់ការងារដែលប្រព័ន្ធក្នុងសង្គម ។ នៅក្នុង
លោកនេះ វិធានមានការសងបំណុលច្បូលណាស់ ទៅការដំឡើង
នាក់ក្នុងឯ៉ាតប្រព័ន្ធបែកឱ្យ ដូច្នេះបែកឱ្យធ្វើជាមនុស្ស
ត្រូវតែមួយដែលបានដែលបានប្រព័ន្ធដែលបានបង់ស្ថារតិ
តាមទៅ ។

សុខកើតនៃពិការងារប្រាសចាកទាស វិកាយក្នុងចិត្ត
ស្ថិតុនមានការប្រព័ន្ធសុចិត ចិត្តឱ្យមជីកដោយប្រព័មិនធ្វើ
ជាសាស់នៅថ្ងៃទៅក្របាប ពេលតីចិត្តតាមបំរើចិត្តប្រាបរបស់-
ខ្លួននឹងទូរឱ្យ ។

បណ្តាលសុខចាំនៃប្រព័ន្ធដែល សុខទីបី អនេយ្យសុខ មាន
គុណាតិផ្លប្រសើរដីក្រុលដែល តីប្រសើរជានុងសុខ ពាយឱ្យនាង
ដើម ។ សូមមនុស្សចាំនៃទ្វាយ កំមើលរំលងសេចក្តីសុខទីបី
នេះត្រូវស្មោះទូរឱ្យ ។

ដោយនាក្សែបែកនេះបែកឱ្យ ប្រាបជាពេដ្ឋាសម្រាត-
សង្គមទីប្រព័ន្ធបង្ហាញបែកប្រព័ន្ធភាកទីក្រុងសំណើនៅក្នុង នឹងសិទ
ជមិ ដូចប្រាបពេលមកនេះ ។ យើងអាចឆ្លើយនូវបញ្ហាផីល

បុគ្គលូយចំនួនប្រាកេណែលម៉ោង ព្រះពួកសាសនាបន្ថែម ព្រៃន
ថ្លែងសុខិល ថ្លែសំនោះជោយនាស្ទើយដើរតា ថ្លែដឹក
ផ្សេងៗព្រោះសំណាន ឬលី ជាន់នៅសំនោះ ពួកសាសនាឌីនប្រាកេ
បន្ថែមយ៉ាងនេះទេ សូម្រីត្រីមីតម្មយុទ្ធតែ កំត្តានដែងដីរ
ត្រូវក្រុមហ៊ែងនេះទៅទៀត ក្នុងករណីខ្លួន ព្រះពួកបរម
ធ្លីព្រះអង្គប្រាកេសត្វុងសំពីចម្លេសម្បញ្ញត្តិ ក្នុងការប្រកបរាជនីរកម្ម
ប្រកែទីនេះ ដូចការលក់ដុរាប់ដោយបញ្ចូកកំយ៉ាងង្វាស់លាក់
ថា នឹកលក់ដុរាប់ប្រសិនបើខ្លួនគេប្រាកេប្រកបដោយចម្លេសម្បញ្ញត្តិ
ពាប្រការ តែមួយជានិងមានកែច្រៀមយ៉ាងខ្ពស់ជាឌីនខាន ។

ធម្មសម្បត្តិ ៣ ប្រការទី

១-តែជាបុគ្គលមានសេចក្តីកណ្តុប្រឈប់កណ្តុកណ្តិ៍ : សំដើរយកសេច-
ក្តីដែលជីងិច្ឆិនប្រសិនបើក្នុងមុខរបរដីន្លូយ ត្នាល់ដីមួល ត្នាល់
កែច្រៀមជាតិសេចក្តីកណ្តិ៍ និងពាណិជ្ជកម្ម ។

២-តែជាបុគ្គលមានសេចក្តីព្យាយាមយ៉ាងម៉ោងម៉ោះមុត :
សំដើរយកខ្លួនទូលាបាយ ចេះស្តីសំដើរយក ចេះពិចារណា ចេះពិ-
និត្យកាល់ទិន្នន័យ ឬ មានតំនើបប្រែកទិន្នន័យ មានសេចក្តីដី
ផ្លាស់ប្រើប្រាស់ ដីសក្ខឺជីសកល ដូចជាតីសំងម៉ោ ទៅទិញបស់
នោកនៃនិន្ទេសណាមានតែផ្លូវជាក យកទោលក់នៅផ្លូវណាមាន

តែងច្បាស់ ជាពិសេសបើប្រាណចំណោញថ្លែង គេកកិនល្អប្រចា
ស្វារកី ខាងនេះទុនគេចិនសុខចិត្តលេខដៃបានប្រើបាយជាល ។

៣-គេជាបុគ្គលមានមនុស្សនិយមកប់រកនេថ្លែង តីគ
សម្បូរិធមិត្រសំឡាល់ ន្ថាល់របៀបធ្វើឱ្យន ពួរមនុស្សត្រូវបែ
មផ្លូវជានុទេច្បាក់ចិត្តនិយម មានដីលើ មានសេចក្តីទុកបិន្ទុ
ទុកបិន្ទុមរហូតដល់សិទ្ធិខាង សូចំណោញជាមួយត្រាខ្សែតាន ។

តិ៍និត្យអាជីវនា

ធិ៍សម្រួលៗនាម្ញី?

-សម្រួលៗប្រើប្រាស់មិនអស់	តែបើប្រើប្រាស់កំរើតហិង្សា
ការិយាងគជាប់ក្នុងមិត្តា	អាចហើនប្រហារប្រចាំថ្ងៃធ្វើយាត ។
-បើប្រើប្រាស់ត្រូវគ្រប់តាមប្រែងដឹង	នាំដូចជាលូបវរតេរបាយការ
សម្រួលៗយសរស់មានមិត្តព្រាតិ	សម្រួលៗយាមប្រាក់ប្រាក់ ។
-សម្រួលៗជាតុដជារលូតាប់	សម្រួលៗតែតែបង់ត្រព្យខាតខូច
សម្រួលៗមាននិយមឲ្យត្រាយរាប់យោជន៍	សម្រួលៗតែខូចប្រយោជន៍តែមាន ។
-សម្រួលៗគាប់ជាប់ព្រហ្មរិបារ	ព្រមដោយសម្រាប់ជាសិលទាន
សម្រួលៗជាចម្លើរកដីមក្សាន	ប្រាប់ដូរិទ្យនិងមួយបានបិរយាយ ។

ចង្វាស្សុបិនប័ណក

ឧសភា រូបា តានិយោ តា ឬ អនេរី គំនោះ
សិកាលី ឬ កុឡា ល្អក្នុងវិ ឬ អចាគចន្ទិត ជាតុ
និតិជនិ សិបា បុទ្ធនិ មិនុកិយោ កណ្តាលមេ្ស គិចនិ
រាកំ សុទល្យា មុនាយុលិ តសាតកា ឯក្សារាសំ
សយាយិ ពិច្ឆូរិយាយោ ពន្លិត ឯឈិចមសិតិ ឬ
គោលកទាំងឡាយ១ ឃើញទាំងឡាយ១ មេគោទាំងឡាយ១
គោលយ៉ាល១ សេះ១ រាន់មាស១ មេចចក១ ពិមិមួយ១ ស្រែ
ពេក្តរណី១ ធយុវិ ឬ ឯុមចំនួន១ ផ្លូយកទាំងឡាយលិច១ ថ្ម-
ទាំងឡាយអំណុំតែ មេកដូចទាំងឡាយខាងក្រោមសំរឺទាំងឡាយ១ រាង
ហិរញ្ញមាសទាំងឡាយពេមិក ខ្លាមេបងទាំងឡាយក្រោកផ្លូល-
រួមខ្លាមពេទាំងឡាយ១ បិរិយាយដីម៉ែងក្រុពីក្នុពេមិនមកឯកងណែល
នេះទេ ។

អប់រំប៉ែនឡូប

នីងកត្តិមួយ តីច្បែះប្រាជបសនទិកាសលរាល់ នៅ
យាមនិត្តី ច្បែះនោះបានទទាសិល្បោច្បែះសុបិននិមិត្ត ១៦ប្រការ
ដីចំនួកនស្សាយ្យ ៤ ច្បែះរាល់ទីតក់ស្តុតារន្ទៃត ច្បែះទីយជ្លាបំន

ឈាល់ ប្ើាសត្រាល់ប្រាប់រៀងសុបិនិត្យចាប់ចាប់នៅលើ ដល់
បុរាណបិតចាំងឡាយក្នុងព្រះរាជីលាក់ដីម្បីទស្សន៍ទាយថ្វាយ
សេចក្តីផ្តល់សុបិនិត្យនៅ ឬ បុរាណបិតចាំងឡាយនៅ ត្រានដីន
ត្រានយល់ស្ទឹង ហើយត្រួតចុះប្រាការលាកសភារ៉ា កែវត្រាប្រាប់
ទូលាទា បពិធីព្រះសម្ពគិទច សុបិនិត្យនេះមិនល្អទេ ព្រះនៃនេះ
នឹងជួបនវនាយកប្រការតី :

⇒ -អស់រានសម្បត្តិ

⇒ -មានរោះរាជាភាពផ្តល់

⇒ -ត្រួតពេញឯករាជ្យ

ចាំងបិយប៉ុននេះនិណានីម្បួយ ហើយក្រាបទូលាប្រាយការ
ិណានាំធ្វើពិនិត្យសម្រាប់សត្វវត្ថុផ្សេងៗ ម្បយមុខីៗ ដីម្បីបុរាណ
យក្សំដោះព្រះគ្រោះនៅ ឬ ព្រះរាជាប្រឈមព្រះទេរក ទីនេះ
នឹងត្រួតចុះប្រាការ ព្រះគ្រោះនេះរៀបចំធ្វើពិនិត្យបុរាណ
យក្សំនៃបុរាណកំតិត ព្រះគ្រោះនេះរៀបចំពិនិត្យបុរាណ

ព្រះគ្រោះគឺជាប្រាការិកសាធារណក្រុងក្រុងពិនិត្យ
នៅ តាមកាលឧប្បាយរបស់ខ្លួន យើងត្រួតពិនិត្យគ្រោះព្រះគ្រោះពីរ

រោះ ព្រះនាមមិនិកាទី ប្ើាសត្រាប្រាប់រៀបចំរាជរាជ្យនៅក្នុង
ទីតាំងព្រះប្រាជបសនទិន្នន័យ ក្រាបទូលាទា ព្រះនៃនេះ

ប្រព្រៃល់ប្រព្រៃល់យោងទៅកាល់ ព្រះទសពុលម្ភាសមួគ់ សិវទៅ
ព្រះអ្នន់លោកនេះ ព្រមទាំងទេរលោក ន្វានបុត្តិលូរ ន្វាន
ព្រៃល់ឈាយល់ដីនៃហេតុការណ៍ ឬថ្ងៃថ្ងៃដែលស្ថាប់ប្រាកដ
ដូចជាព្រះសម្បាលសម្បូទេ ឬ ព្រះនង្ហោររាជនឹងដីស្ថាប់ន្រោយ
ប្រុកររាជនឹងដីស្ថាប់ន្រោយឡើងដីលផ្លូវត្រូវនៅប្រាកដ ឬ
កាមការណែនាំបស់ព្រះនានាមន្ទិកទៅ ព្រះប្រាជបសនទិកកា
សលស្អែចយោងទៅកាល់សម្បចព្រះចមកព ឬ

ព្រះប្រាជបសនទិកកាសល ក្រាបបង្កើលច្បាប់យន្តិសុ-
បិននិមិត្តទាំងទ្វាយ ៧៦ ប្រការដីយសញ្ញត្រូចប់ ឬ

ព្រះចមកពសម្បូលមួគ់ ទីសំត្រាសំតបចា មបាបពិត្រ
ហេតុការណ៍នឹងរក្សាក់នេះ នឹងកើតមានពិតប្រាកដឈារសំនៅ
មិនមានចំណោះព្រះនង្ហោនឹងដីនៃបស់ព្រះនង្ហោទេ តើកើតមាន
ដល់មនុស្សលោកទូទៅ នឹងដល់សាសនាបស់តប៉ាត៉ត ក្នុង
នវាគកកាលនេរាង ឬ

មហាផុទិន ១៦ ប្រុករ

⇒ព្រះប្រាជបសនទិកកាសល ក្រាបទូលសុបិនទិះចា
បពិត្រព្រះនង្ហោចំនើន ទូលព្រះបង្កើលយិញ្ញសុបិននិមិត្តដីចនេះ
មានគោលសកែ ពណិកឯកចង្វានរង្វែនវេតមកពិទិនទាំងទេ សំ-

ដោត្រឹងមកការវាលម៉ែរ ព្រឹករាជការ៖ ដូចជានឹងជល់ត្រា ឬ៖
មបាននយើងព្យាយុបីយេ កំប្រឈុត្តាលីងមិលគោលជល់ត្រា នៅ
ឧសភាការចាំងឈ្មោះ កីសិលីមួងនូវរាជការបាក់ដូចជានឹងជល់ត្រា
បន្ថីសំឡុងខ្សោយ អ្នកជាក់ត្រា រាជីនីងកង ហើយកិច្ចក្រោម
ត្រូវប់ទីព្យាយុបីយិនប្បាលជល់ត្រាទៅ តើសូមិននេះនឹងមាន
ដល់ដូចម្វេចដីរ ?

⇒ ពេះសម្រាលសម្រួល ទីនៅត្រាសំថាគារ មបាបពីត្រឹងលីន
មបានសុបិននេះ នឹងព្យួញឱ្យនរាជការកាលនេះ តីពេះរាជ
មិនតាំងនូវក្នុងទសពិនាមជាថិស្វការ នាមឱនមួមន្ទី ឬករាជការ
ឬក្រុមការ មិនការ់ជិស មិនគោរពច្បាប់ ប្រជាពិនិត្យមាន
សិលជិស សូម្រីសមណា៖ ដូនដីព្រៃប្រាក់ កិមិនប្រព័ន្ធដិស្វិត
និងវិនិយោដីរ បុណ្យក្រសួលសាររណាបទៅ ប្រាបនក្រសួលចេះ
វិកីកចេត្តិនីង ស្រុកទេសនឹងកិត្តិរិប្បីតាមូរី កើត
ចម្លាំងរាំងជល មយិត្រូវរាប់ខ្លួនដីតុលិនិតមកពិនិត្យចាំងឈ្មោះ
បាក់ដូចជានឹងឆ្លាក់ត្រូវឱ្យ កិច្ចនឹត្តតាមូរីប្រាក់នោះ ដូចជា
គោលក មានរាជការ៖ ដូចជានឹងជល់ត្រា វិតមិនប្បាលជល់ត្រា
ដូចនោះដីរ ប្រជាពននឹងកិត្តិរិប្បីនៃតិចរាល់ប្រាយ ក្រុក-
ប្រាយពេញពេញពេញ.....។

⇒ ព្រះប្រាខបសនទិកាសល ក្រាបទូលសុបិនទីចាំថា
បពិធីព្រះនរោងបីចំឡើង ទូលព្រះបង្កើប្រាណយើង្ហានឱមឱីកូច្ចាប់
គុម្ភឱីតាប់ កំពស់ទាំងម្នាច់ កំពស់ទាប្រាប់ មានផ្លាមាន
នឹងទៅតាមត្រូវ ។ តើសូបិននេះនឹងប្រាកដដូចមេដីនៃ ?

⇒ ព្រះព្រះជាម្នាស់ទីប្រាកដបាយ បពិធីបាយការ
ក្នុងនរណាគតនឹងឆ្លាយនៃរោង តីមនុស្សលោកមានសិលសមិ
ទ្ទីខ្លួន មានកិលសចំនើនឡើង មានរាជៈសេចក្តីប្រាក
ព្រោះព្រោះត្រូវប្រាកដការនឹងត្រូវឡើង កុមារីមានវិយក្នុងប៉ា
ចេះទាក់ទងស្ថិបាបាបាម្បយបុរស មានរដ្ឋវិរិទ្ធិ មាននឹងពេះតាំងពី
គុច្ចាប់ទៅតាមត្រូវ ។ ការនិស់លកុមារីគុច្ចាប់ មានរដ្ឋវិរិទ្ធិដីមឱី
គុច្ចាប់មានផ្លាប់ កុមារីមានបុគ្គលិក ដូចដីមឱីគុច្ចាប់មាននឹង
ដូច្នោះដីនៃ ?

⇒ ព្រះប្រាខបសនទិកាសល ក្រាបទូលសុបិនទី៣ថា :
បពិធីព្រះនរោងបីចំឡើង ទូលព្រះបង្កើប្រាណយើង្ហានឱមឱីមក
សុំប្រើដោះពីកុនភោគគុច្ចាប់ដីលទិននឹងកែតក្នុងថ្វីនេះ តើសូ-
បិននេះនឹងប្រាកដដូចមេដីនៃ ?

⇒ ព្រះសម្រាប់ព្រះជាម្នាស់សិលសមិទ្ធិជា មបាបពិធី
ក្នុងនរណាគតកាលមនុស្សនឹងលេបង់ដោយបាយិកកម្ម ការភោ-

រពទិនលំទោនដល់ថាល់ទុក្ខលើរៀងចាយស្ថាបិតា
របស់ខ្លួន កែវិនសុវត្ថភាពបុរាណដី បើកចង់ឡើងតាត់រវាជ
ប្រាយទីកន្លែង ហើយក្នុងក្រុងក្រុង តើបើកចិនចង់ឡើង តើបើកចិន
តើបើកចិន និងក្រុងក្រុង ឬ មនុស្សបានដឹងលាសាបិតា
ដឹងលាស្រីការងារចិត្តឯកជាតិក្នុងនិងមិនបាន ត្រូវយកចិត្តយក
ផ្លូវ នង្វែរករ សុំទានក្នុង បើកចង់ឡើងវារការបរិភោគ ដូច
ជាមេគ្រោះប្រាប់ប្រាប់ សុំប្រាប់ជាមេគ្រោះប្រាប់ប្រាប់ ។

⇒ ព្រះប្រាបសនទិកាសល ក្រាបទូលសុបិនទីថ្ងៃ
បពិត្រព្រះនៅបីចំនួន ទូលព្រះបង្កើតបានយើងពួកគោលបោះ-
បង់ចោល គោលបោះដឹងលាសាបិតា មានការប្រើកបាត់
ស្ថាត់ជីវាទ្វ ហើយកចិនយកទីថ្ងៃទេះទេ តើបើកចិត្តទីម
តើគោកគ្រួងគ្រួង ដឹងលមិនទានស្ថាត់ជីវាទ្វទីពីរ គោកគ្រួង
គ្រួងនោះរារូសរទេះមិនឱ្យច រារូសសំនើមចោល ហើយលាយ
នៅឯស្សែរ នទេះកែវិនចង់ឡើងនៅឯស្សែរ មិនឱ្យច តើសុបិន
នេះនឹងប្រាកដជីថ្ងៃប្រាប់ប្រាប់ ដី ?

⇒ ព្រះសម្បទិនបាម្ញាល់ ទីនៅក្រាស់គប់ថា មបាបពិត្រ
ក្នុងនោះគាត់កាល នូវកដីកនាំប្រទសជាតិ តើមិនតើកដីកនាំនូវក
ប្រាប់ រារូសបណ្ឌិត នូវកដីកនាំប្រទសជាតិ មុខមិនឱ្យច ប្រាប់មានមុខ

នាថីនីសំខាន់ទេ គេយកវិត្យាត និនិសនិសយកវិត្យាតង្ហោប្បុរាណ
មិនទាន់មានបទពិសាសន៍ ព្រមទាំងនឹងសាស្ត្រទេវិញ្ញុ ពួក
ក្រុងចំណុចមិនឃើញ ហើយការងារកំសងមិនជិនឈរការ ។
ពួកមាសំប្បុរាណប្រើប្រាស់បណ្តិតរាក់នវត្វិតនៅថ្ងៃនេះ ទៅនេះទេ
ទុកពួកខ្ពស់នៅក្រោមពីរ ផ្សែនៅក្រោមពីរ ទៅនេះទេសាម្បត្តិ
ទៅមិនឃើញ វិនិកតិត្យាកំចុះដុលដាបទេ.....។

⇒ ព្រះប្រាជបសនទិនកាសល ក្រាបចូលសុបិនទិះចំចោះ
បពិធីព្រះនរោងចំចោះច្រើន ទូលព្រះបង្កើប្រានយិញ្ញសេះមានមាត់
ពីរ មបានយកស្អោះបញ្ចកម្មតំងពីរនៅសេះនោះ មាត់
តំងពីរនោះ ក៏ដែលនឹងស្អោះតំងពីរចំណុចនៅទៅ ។ នៅ
សុបិននេះប្រាកដដល់ជុំចេញចិញ្ញា ?

⇒ ព្រះនរោងប្រាកសំបុត្រិត ព្រះត្រាល់តបចា មបាបពិធី
ក្នុងអនាគតកាលនូករដឹកនាំប្រទសមិនតាំងនៅក្នុងចម្លើ វិមេង
តំងតាំងមនុស្សដើរលុបេះក្នុងរំណាចនៅនគតិចមិនព្រមទាំង
ក្រុកពិភាក្សាកាត់សេចក្តីកយុត្តិធម៌ព្រមទាំង ពួកទៅ
ក្រុមនោះ តីមិនព្រមទាំងមុរាប់ទេ វិបរជាស្តីសំណុកសុកប្រើនៅ
ដើមប្រាទង្វើក្នុង ចងចោមង្វើក្នុង តីស្តីតាំងសងខាង ដល់
ពេលកាត់សេចក្តី កាត់នៅព្រះស្ថាសាមរំពើចិត្តរបស់ខ្លួន

ផ្លូវការ... និងការប្រជាពល កែតុក្រលំប្បកស្សារកបាយជាន់នៃក្រប់
ការ... ។

⇒ ទំនាក់ទំនងទិន្នន័យ ក្របទុលសុបិនទី១ថា:
បពិច្ចទំនាក់ទំនងច្បាស់ ទូលទំនាក់ទំនងយើង ពួកមហាផល
ដូចខាត់ចាសមាសមានកន្លែងរបៀបនឹងសារបាបណា៖ ហើយយក
ទីក្រុងផ្ទាល់ចកចាស់ វាដីនាមជាក់ចាសមាសនោះ ផ្ទាល់ចក
ចាស់ វាក់ដីនាមជាក់ចាសមាសនោះទៅ ។ នៅសុបិនវីង
ប្រាកដិជលីបច្ចុប្បន្នដីនៅ ?

⇒ ទំនាក់ទំនងទិន្នន័យ ក្របទុលសុបិនទី២ថា មហាបពិច្ច
គុណនាគាត់កាល នឹកដីករណ៍ប្រទួលជាតិ គេមិននិយមរបៀប-
រាល នឹកកែតក្នុងក្រុលខ្ពស់ខ្ពស់ទេ គេមិនតែងតាំងត្រូវមាន
បុណ្យសក្ខិតិ៍ទេ គេនិយមរបៀបរាលនៅក្នុកកែតក្នុងក្រុលទាំង
ផ្លូវការ នឹកដីលល្អប៉ែនមានពុជាវិស្សរិយ្យក្រុលខ្ពស់ខ្ពស់
ពីដីម កំព្យាក់ខ្លួនទៅជានឹកក្រុលទាំងនេះ គេប្រគល់ត្រូវជនិត
ប្រាកដិជលីបច្ចុប្បន្ន នឹកដីលជានឹកក្រុលទាំងនេះ ប្រុងបង្កើតជាប្រាក
ដីនាមជាក់ចាសមាស ផ្ទាល់ចកចាស់ វាដីនាមជាក់ជីបច្ចុប្បន្ន
នោះដីនៅ ?

⇒ ពោះប្រាជបសនទិនកសល ក្រាបទូលសុបិនទិនចិត្តថា:
បពិធីពោះនង្គីដីចំឡើន ទូលពោះបង្គីប្រានយើង បុរសម្រាក
នង្គីយើង លើដីនឹងម៉ាចុងដីខ្សែម្នាវដីលើយើង ហើយត្រូវកំ
ចុះសល្លូយចំឡើនក្នុងក្រាមដីនឹងម៉ា មានផ្លូវបារក្សាទីម្នាយ ទិនក
ប្អាលដីក្រាមដីនឹងម៉ានោះ វាគេដែលតែនរង្គវិញ្ញុរឿយចំឡើន
ដើរយបុរសម្រាកឱ្យដីខ្សែនោះពុំប្រានដីនឹងទីយើង បុរសវិតតែខំ
ប្រើប្រាស់ដីខ្សែ មេផ្លូវបារក្សាទីកំតែខំប្រើប្រាស់ដីនឹងទីនោះទេ ។
តើសុបិននេះនឹងប្រាកដនូលដូចម្ចោប្រើដីរ ?

⇒ ពោះសម្បទាម្មាស់ទិនក្រាស់តបថា មហាបពិធី
គ្រឿះមេដ្ឋែះបាយលូយខ្លះខ្លាយ តីបូលចិត្តកុបតែនស្ថិតន្នាវិនិន
ដើរលាងកំសាន្តទិន មិនស្ថាល់យប់ពាលប់ មេលកិច្ចការ
ខ្លួនជាមេដ្ឋែះ ថែមដីក្នុងរដ្ឋបុរស និយាយទ្វោះទ្វារៈទីទ្រូប
ឃាយសប្តាយនឹងបុរសដីទេក្លែចន្តិវបស់ខ្លួន ទិញសម្បត្តិដីល
ជួរកប្រានមិនមានសល់ ចាយវាយសប្តាយនេះ ដូចជាមេដ្ឋែះ
ចបកប្រាកប្រាណដូចខ្លោះដីរ ?

⇒ ពោះប្រាជបសនទិនកសល ក្រាបទូលសុបិនទិនចិត្តថា:
បពិធីពោះនង្គីដីចំឡើន ទូលពោះបង្គីប្រានយើង ពាយម្បយដំនោះ
ចំកណ្តាល មានចិកពេញហើយ មានពាយទទួចចិត្តចុះជាន់ទិន

នៅពេលនីរឿង ឬបាននៃមកពីសមាជិកបានចាក់ពាយ
ដីដែលមានទីកន្លែងបើយោនោះ ឬ ទីកន្លែងបារុំរបរបច្ចាណ់
សូម្បីដូច្នោះ គេកែនៅតែនាំត្រូវដឹងទីកន្លែងដែរការណ៍ ដីដែល
ពេលបើយោនោះដីដែល ជាយមិនវិនិច្ឆ័ន់មិន
ជាក់ទីកន្លែងពាយទទួលបានស្ថាន់ទីឱ្យ ឬ តើសូមិននោះ
នឹងប្រាកដដីលម្អិតផ្សេចដីរ ?

⇒ ពេលនីរឿងមានច្បាស់ច្បាស់ត្រូវបានចូលរួម មហាបតិត្រី
គុងនវាគតការ ប្រធែសាទិតិនឹងក្រួយតែរក្សាល ពេលរាយ
ចាក់ចិត្ត មានសេចក្តីទីក្នុងលំប្បាក ពេលរាយអង្គុលរាយដីលប្បាក
ទីឱ្យជាតិ មានសំណាម កំមានចូរយ៉ាងច្រើនត្រូវតែត្រូវដីត្រូវយើ
និសនបុរិណោះ ឬ ពេលក្រួយតែកំណើលប្រជាធិបតេយ្យ ក្នុងក្រួយតែត្រូវ
ចំការ យករោគនិងជាក់ខ្នាំងពេលចូរយ៉ាងច្រើន ឬ ប្រជាធិបតេយ្យច្បាស់
មែលកិច្ចការរបស់ខ្លួន ហើយនាំត្រូវបានចូលរួម នាំដែល
ដលមកជាក់ពេលយុទ្ធសាស្ត្រ សូម្បីយុទ្ធសាស្ត្រពេលបើយ
កែនៅតែនាំត្រូវ យកមកចាក់ទីកន្លែងទីកន្លែង ជាយមិនបាន
មិនបានចាក់ជាក់ជាក់បង្កើតទៅ របស់ពួកគួរនោះស្ថាន់
ទីឱ្យជាតិដីរ ?

⇒ ពេលបាននីរឿងទីកន្លែង ក្រាបទូលសូមិនទីតាំង:

បពិត្រពេះនរោងចំណុច ទូលពេះបន្ថែមបានយើង្ហានសេះប្រាក្យរ-
ណី ឬយើង្ហានដែរជាសំដាយផ្លាស់ឈរការណិតផ្សេងៗ ស្រែ៖នោះ
មានទីក្រឹងប្រើប្រាស់កណ្តាល មានកំពង់សំរាប់ចុះទីនេះដីរឿង្ហាន
សត្វទូប្បាទ ចត្តប្បាទ និងសំត្វាចុះដីក្រឹងប្រើប្រាស់នោះដោយ
ជីវិត ឬនិន្ទ័យប្រើប្រាស់កណ្តាលស្រែ៖ដីលមានទីក្រឹងប្រើប្រាស់
ជាល្អក់ ឬ ដីលាកទីក្រឹងខាងមុខីរឿង្ហានសេះប្រាក្យរ សូមឱ្យក
សត្វបានប្រើប្រាស់ដីក្រឹងដោយទីក្រឹងនោះត្រូវដីល ឬ តើសុចិន
នោះនឹងប្រាកដិសលជួចម្ចប់ ?

⇒ ពេះសម្បទាម្មាស់ទីក្រឹងប្រាក់ មហាបពិត្រ
ភុំនៃនាគតកាលនូវការដីក្រឹងប្រើប្រាស់នោះ មិនតាំងនៅភុំនៃចិ-
លុំនិងនំណាច់នៃនាគតតិចមិ ប្រាថ្ញាតីប្រើប្រាស់នៅក្នុងប្រាប់ខ្លួន
មិនមានមេភ្លាករុញា មិនមែនសុខទុកប្រជាកញ្ញ និងនៅតែ
កាបសង្គតនី៖ជាក់យកពន្លាបានរាករប្រើប្រាស់ប្រជាសាលា ដូច
ជាគគកាប យកទីក្រឹងប្រើប្រាស់ដោយឱ្យបាបយន្តជួចជាប់ ឬ ពុកប្រជាប
ជនប្រជាបន នំត្វារត់គេចចេញពីពេះនករ ពីទីប្រជួនទៅ
សម្រំ នៅកាមតំបន់ជាយិសនិវាងតាក់កាប់ ដូចទីក្រឹងស្រែ៖
ប្រាករណិតដីលណូកកណ្តាល ផ្លាស់ឈរីរឿង្ហានដោរ៖ដីរ ឬ

⇒ ពេះប្រាជបសនទិនកាសល ក្រាបទូលសុចិនទី១៧០ថា

បពិត្រច្បាប់នៃអង្គភាពថ្លែងទូលាបោះបង្កេរាណយើងមនុស្សជីរាយ មួយឆ្នាំ នៅក្នុងមិនបាន ផ្តើមកើតមាន ជាយកើតមាន នៅក្នុងឆ្នាំ នៅក្នុងមួយឆ្នាំ ។ តើសូចិននេះនឹងប្រាកដិសលដូចម្អោច ?

⇒ ច្បាប់សម្រួលជាម្នាស់ទីសំត្រាសំថា មបាបពិត្រ ភួន ននាគតកាល ច្បាប់រាជមិនទីសំទិន្នន័យជាបច្ចុប្បន្ន នូវការជាការកើតមិនការលើបច្ចុប្បន្នខ្លះ នឹងនូវការនឹងបញ្ចប់ប្រឈម នូវការស្របតាមរបៀប ដល់ទេវតា កើតមិនប្រពេញនូវបច្ចុប្បន្ន សូម្បីតសមណ៍៖ប្រហុណីកើតមិនប្រពេញនូវបច្ចុប្បន្ននិងយើង ។ ដូចនេះជាបោកក្រឹមត្រួតព្យៀងផ្ទាក់រួម ចុះមកមិនស្រីល្អ កនឹងខ្លះមានត្រួតព្យៀងលួមធ្វើស្របតាមរបៀប ស្រួរនៃអង្គភាពមិនបាន កនឹងខ្លះមានត្រួតព្យៀងតិចពេកធ្វើត្រួរស្រួរការ កនឹងខ្លះមានត្រួតព្យៀងផ្ទាក់ប្រពេញពេកក្រឹមត្រួតព្យៀងលួមយើងជាបាយ មួយឆ្នាំ នូវកើតមាន នៅក្នុងមួយឆ្នាំ ។

⇒ ច្បាប់ប្រសិនបើកាលល ក្រាបទូលសូចិនទី១១ថា: បពិត្រច្បាប់នៃអង្គភាពថ្លែង ទូលាបោះបង្កេរាណយើង និមិច្ចនានា វគ្គមានកនឹងរបៀបនិសនគបាបណោ: “បុន្ថែមនុស្សគួរក្នុងចន្ទន៍ ដីមានកនឹងនោះ ទៅដូរយកខ្លាប់ស្អាយ ។ តើសូចិននេះនឹងប្រាកដិសលដូចម្អោច ?

⇒ ច្បាប់សម្រួលជាម្នាស់ទីសំត្រាសំថា បពិត្រមបាបារាង

ទៅនៃនាគតកាលក្នុងសាសនាបស់គម្រោគនវិក្ខសង្ឃឹម
និងដ្ឋានកម្ពិសន្ទាសប្បាប ឆ្នាចប្បាបធ្វើនៅ ឬ ពួកភិក្ខនលដ្ឋីនោះ
និងយកនូវច្បាប់ដែលគម្រោគ ប្រានសម្រេចបែកឃើយដោយណ្ឌូ
ដើម្បីច្បាប់និញ្ញន ដើម្បីរលកតុក្រុទិសមិន្ទេង ដើម្បីបច្ចើយបុន
លាកសភារេខានិញ្ញ ឬ និលដ្ឋីភិក្ខនេះ ទៅនីងយកនូវចិត្តយុងប្រ
មានចិត្តធម្មតាល់ជាថីម ហើយសម្រេចបែកឃើយការសម្រេចបែក
ប្រសិរីនោះ ឬ កិច្ចិយកបច្ចើយបុនរកលាកសភារេខា ដូចជា
ន្នកដើលយកនូវចិត្តយកនូវចិត្តយកនូវចិត្តយកនូវចិត្តយកនូវចិត្ត ឬ

⇒ ច្បាប់បានបសនទិកាសល ក្រាបទូលសុបិនទិំចាប់
បពិត្រច្បាប់នីងចេចធ្វើនូលច្បាប់បង្កើប្រានយើង្វើផ្លាកដើល
គោយកបណ្ឌុលចេញនស់បែកឃើយ រាជរាជ្យក្រុលឈាមាស់ត្រូវតិ
នវិណ្ឌនទិក ឬនឹនីរត្រូវបែកឃើយចិត្តទិកនិញ្ញ ឬ តិសុបិននេះនឹង
ប្រាកដដល់ជូនដ្ឋានចិត្តយកនូវចិត្តយកនូវចិត្តយកនូវចិត្ត ?

⇒ ច្បាប់សម្រួលជាម្នាស់ទិន្នន័យ មបាបពិត្រ ក្នុង
នាគតកាលច្បាប់រាជន្នកដីកនាំប្រទលជាតិ ប្រាសចាកគុណា
ចមិ មិនទិន្នន័យន្នកមានពុនិធុយុងឱ្យត្រូវបានដឹងទិន្នន័យ មាន
ចិរយានូ ច្រឡូលដីឈានជាភាណីន មុខមន្ត្រីទិន្នន័យ ក្នុងសង្ឃឹម
ក្នុងសាសនាក៍មាននឹងយកនូវចិត្តយកនូវចិត្តយកនូវចិត្តយកនូវចិត្ត

របស់មនុស្សល្អបស់ភីកុលសង្គម្រកប្រព័ន្ធទាមដីនៃយោ នៅ
មិនយកទៅប្រើការទៅ ត្រូវគេប្រាជែបង់ចោល ឬ នឹកដីកវាំនៅ
ថ្មូលចិត្តដែលតាំងមនុស្ស ប្រធាបប្រើបាននឹងបរិយប មានចិរយា
ថាករាប ព្រមទាំងនឹងជាមន្ត្រីទូលនាទីផ្សេងៗតាំងនិយម
យកតាំង ឬពាក្យសម្រួលរាកប្បញ្ញកើយា របស់មនុស្សនឹកសុខក
កាប់ចាក់នោះ មកប្រើជាការងារនឹងព្រម ត្រូវដើលគោចោល
មនុស្សល្អមនុស្សនោះបានចោលកាលិច ឬ

⇒ ពោះប្រាជបសនទិកាសល ក្រាបទូលសុបិនទី១៣
ថា បពិត្រពោះនអ្នដីចេច្ចីន ទូលពោះបង្កើប្រាណយើង ឬដីតាល់
បុនប្រាសាទ ជារបស់មនុស្សនៃចេច្ចីនឈាន់ ត្រូវតែលិចទីក
បុន្ថែវត្រូវបែងការនឹងព្យាពទីរឿង ឬ តែសុបិននោះនឹងប្រាកដ
ដល់ដីចេច្ចីដីរ ?

⇒ ពោះពួនជាម្មាស់ត្រូវត្រាស់តាបថា បពិត្រមបាករ
ក្នុងនាគាត់កាល ពោះរាជ្យកដីកវាំប្រើសជាតិចិនតាំងនៅ
ក្នុងចិត្តដែលតាំងមនុស្សថាករាប ប្រធាបប្រើបាន
នឹងបរិយប មានចិរយាថីនៃផ្លូវព្រៃជាមន្ត្រី តាំងលើកភាគីន
ពាក្យសម្រួល និងតាំងសុវត្ថិភាពសង្គម្រកប្រព័ន្ធប្រើប្រាយនោះ
ថា ជារបស់ល្អដីចេច្ចី ឬ សង្គម្រកប្រព័ន្ធដើលមានពុជាវិញ្ញា

វង្វីត្រកូលត្រឹមត្រូវ មានសណ្ឋាប់ឆ្លាប់ចិយាល្អកី តិកុសង្គរ
នូវកបសិបត្តិល្អតាមចិវិនីសំយកី នូវកដិកវាំគមិនរបៀបយកជា
ការជាផារវិធីទេ ។ ត្រូវដើលគោលឯកមនុស្សថែកទាបនោះ
បែរិច្ច ផ្ទុរិណាន ។

⇒ ព្រះបានបសនទិកាសល ក្រុលទូលសុបិនទី១៨
ថា បពិត្រព្រះនង្គិចចេចថ្លើន ទូលព្រះបង្កើប្រានយើញ បញ្ញងមេ
ភ្នាក់កុច្ចមួចក្នុងកិច្ចបង្កើតាមខំប្បុសពលវិករដ្ឋាភិបាល
ខំសីុំ ។ តើសុបិននេះនឹងប្រាកដិសលដូចម្ចប់ដីរ ?

⇒ ព្រះពួនជាម្នាស់ប្រានព្រាស់តាបថា បពិត្រមហាការ
ភ្នាក់នវាគតកាល មនុស្សមានកិលសតណ្ហាបេច្ចិន មានរកៈ
សេចក្តីពូកព្រោរាលភ្នាក់កាមកុណាបេច្ចិន ព្រកប្រុសចាន់លំនៅ
សប្បាយនឹងប្រើប្រាស់ និងលុំភ្នាក់ភ្នាក់នវក្តីល្អបានឱង
គិតិលងពិចារណាវិធីទីឃីយ ហើយព្រៃសម្រេច និងកិច្ចការ
សញ្ញយ៉ាងឆ្លាក់ចុះភ្នាក់កណ្តាប់ដីនៅព្រឹង ពេលនោះហើយដើល
លើចេកមានរំលាចចាំងប្រើប្រាស់ និមិនបានមាក់កិច្ចទេ ត្រូវនៅ
ខ្លាថេក បើមិនស្ថាប់បង្ហាប់គោលឯកមួចចុះពិធី៖កិច្ចប្រាន ដូចមេភ្នាក់
ដីប្រាប់ទៅនឹងដោះដី ។ និតែកស្រាវិជ្ជកម្ម ឬមារោងកតម្លៃ

យើងឱ្យជាកំស្សែង ហេកត្តាចុក្ខព្រៃស សេនចំហេងអ្នកនាយដើរ ។
ការឈរនេះ លោកអ្នកប្រាប់ លោកចង់ជាស៊ីន ព្រៃស ឬ
កិរិយា ចេះគោរពនឹងស្រឡាញ់រកត្រា ចេះនគរ់ចំណោះ
ទោសកំបាតស្រួលទិញព្រៃស ។

⇒ ទោះប្រាបសនទិនកាល ក្រោមទូលសុបិនទី១ថ្ងៃ
បពិន្ទុទោះនេះដើម្បីនឹង ទូលទោះបង្កើតបានយើងឱ្យបាន
ឲ្យបាបមន្ទីរក្នុង ដើម្បីត្រូវការស្នើសុំស្រួលទិន្នន័យ ។ តើសុបិន
នេះនឹងប្រាកដិសលជូនមេច ?

⇒ ទោះពួកជាម្នាស់ត្រាស់តបថា មបាបពិន នៅក្នុង
នគរាលកាល ទោះរាជាណាចំនួយ នូករក្សាត្រូវការស្នើសុំស្រួលទិន្នន័យ
ចំនួយ មិនមានចំណោះវិធី មិនមានសមត្ថភាពក្នុងសិល្បៈ
ផ្សេងៗមានយុទ្ធសិល្បៈជាគិច្ច ទោះរាជាណាចំនួយនូក
ចំនួយនោះ ព្រមទាំងបុណ្យស្ថាបិជ្ជិទ្ធេ ។ តាំងឈរសំខាន់ៗនឹង
ផ្សាក់ទីលើ ពួកនូករក្សាត្រូវការស្នើសុំស្រួលទាប តែមានសមត្ថភាព
នឹងមានចំណោះវិធី ត្រូវត្រូវដើម្បី ។ កាលបីប៉ែងនេះ ទោះរាជា
ចំនួយ នូករក្សាត្រូវការស្នើសុំស្រួលទិន្នន័យ មិនរាជនឹង
មិនត្រូវដើម្បីបានប្រុណ ត្រូវត្រូវទៅនឹងបរិបទ នូកមានត្រូវបាន
បាប តែមានបុណ្យស្ថាបិជ្ជិនឹងចំណោះវិធីនោះ ដូចជារាជបាយក្សោ

ិកបាយនឹងករណីផ្លាស់បាន ។

⇒ ព្រះបាយបសនទិនកាសល ក្រាបទូលសុបិនទី១៦ថា
បពិច្ចព្រះនង្វែងចំឡើងទូលព្រះបង្កើតបានយើង្វាស្ទាត់ពេលយ៉ា
តាមខ្លួនដែលជាបង្ហាញ សាន្តខ្លាចំនួយយើង្វាស្ទាត់ពេលបើយ កំយ
កក់ស្ថាករត់យកតែត្រាសរាយ ។ តើសុបិននេះ នឹងត្រាកដ
ដល់ជាមួយដែរ ?

⇒ ព្រះសម្បូរដឹកជញ្ជាស់ត្រាស់ពាណិជ្ជកម្ម មហាបពិច្ច
ក្នុងនវាតតកាល នូវករកើតក្នុងត្រកូលទីនៃខ្លួន មិនបានទូល
មុខតំណែងនៅទីនេះ ឬនូវករកើតក្នុងត្រកូលទាបនៃយើង្វាស្ទាត់
តំណែងជូនតំណែងគុណាការជាដើម ។ កាលបូលបើយ៉ាងនេះ
ព្រះនូវករកើតក្នុងត្រកូលទាប នឹងរឹបជាល់សង្គត់សង្កិនយកទូរ
សម្រេចនូវករកើតក្នុងត្រកូលទីនេះ ទីនូវករនៃនោះ បាន
កាត់ គេធ្វើប្រាបថាប់ជាក់គុកត្រូវកំប្រឈមនៃមាន ផ្លែៗ
បើយ ព្រះនូវករកើតក្នុងត្រកូលទីនេះ សង្គ្រោះតិចតិចពីលាក់ខ្លួន
ព្យាយាយត្រូវឱ្យបាន សូម្រឿកសង្គមឈុលព្យកភីក្នុងរលន្តី
ទិន្នន័យ កំពើប្រាបបែរីត្រូវនៅក្នុងកម្មាធិនិយោគ កិច្ច
នូវកម្មាធិនិយោគ ត្រូវត្រូវកំចុចនូវព្យាយាយសម្រេច ដូចស្រប
ខ្លួនចាប់ពេលផ្លាស់បាន ។ ផ្លូវលានិសបុព្ទិស្សរកណ្តុក នូវតាមាស់

ស្រុកខិបង់យំ កំពិសទេរីនពងលើកំពុលហ្ម ក្នុកសសម្បែក្តុងគុម្ភត្រន ។
ពោធិ៍ព្រឹករូបាស់ស្តីកុំចាក់ប្រឈរ ពស់នឹកមានពិសដំកន្លែង ក្រិចិលាក់
ខ្លួនប្រួចដំប្រួល រាជធម្មបើរីស្រួលកាថែមសំបុក ។ ពាមេក្រាបពន
ក្រាមទឹក ក្នុកពារដែលរាយត្រប់ស្រុក អ្នកដឹងយើងបើយំខ្លះជីសទុក
តំណរទៅមុខទីឱ្យដាក់ខ្លួន ។ ស្អាក្រិសក្រពីនឹងបីជាតិគុន លុះយើង
សេចក្តីបុន្ណែកតំបន កុកលេ កនឹងនៃនឹងត្រូវបាន ចានីនចំនួនត្រីក្នុងទីការ

តំនិតត្រូវពិបារណ៍

-បុណ្យទិន្នន័យប្រសិរីក្នុងលោក រូបកាយមានភាពថែងលំអេរ៉ែ
កាលខ្លែនដែលរាយបានប្រឈរ ត្រូវបុណ្យទៅទេរីនមិនស្ថាប់សោះ ។
-បុណ្យជួយរៀបរាបិញ្ញាណូ សម្រេចនោះក៏បានពិរោះ
បានកែតក្នុងវង្វួរត្រកូលខុស មានសំគិតមានយសក៏ប្រាប់បុណ្យ ។

ឯកសារស្នើសុំប្រចាំឆ្នាំរបស់ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ទីក្នុងអំពេក ក្នុកខ្លួន ិត្តវានសិ សំដីប្រះតស្សរ ផ្លូប្រះតន្ល
សុបិនបានស្នើសុំ ប្រាជ្ញាចន្ទាយ សហ្មាយស្រុមមោម ។

ចន្ទូលេងហ៊ាត្រី
(កម្មាធិក្សី និងជាតិទីរបស់បុរុស)

១. គម្ពោះទួប

២. គម្ពោះទ្វាច្រ

៣. គម្ពោះទប្បាគិ

៤. គម្ពោះទច្ចាថ្នា

៥. គម្ពោះទសិរី

ស្លើត្រូវបន្ថែមជាភាសកំពង់រាយជីវិតនេះ

នឹងត្រូវបន្ថែមជាភាសកំពង់រាយ ចង់ទ្រួលជាមនុស្សលូនក ជាជីថាប់
អារម្មណ៍ និងពេញចិត្ត ពេញនិមួយំពីបុរស ឬ ទោះបិយបាន
កាយរបស់នាង មានពណិសម្បរ នាក់កំ ឬ ស ឬ ទ្រូវ ឬប
ទិន្នន័យ នាត់ យ៉ាងណាក់ដោយ ពុកនាងក្រោមចង់ទ្រួលជាបុរស
ចេះប្រើបាននាង និងលុះក្នុងសំណាតរបស់នាងជានិច្ច ឬ

ស្លើខោះបោត្តិតាមប្រាការពាណាក់ទាញពីបុរស ប្រាការទៅ
កំសន្លេចូរ (ផ្សេកលាបការកំសម្បិយៈមានការប្រពិកម្មដៃប្រុក ឬមុខ
មាត់កំសិនធោនុះដោ) ប្រើបានក្រុមនាក់ម គ្រូបញ្ជីស្វែបក់
ទោះត្រូវបានការក្រោម ដើម្បីធ្វើទ្រួលសក្នុងលោកស្រី តាម
សំសាលក្នុងស្វែបកា តីសែបក្នុងក្រោមរំពីខននាង ប្រើបាន

សង្ឃឹមដើរសក្ខុណយដីភ្នែក តាមចំណែកនាង ដោយមិនប៉ែប្រើប្រាស់
រហូតដើរត្រូវដោរស្ថានតី ។

ត្រួលខ្លះទទួល ហេតុតែចង់ប្រាការចាប់រារម្មណី នំពី
បុរសការតែត្រូវបាននៅ ពួកនាងខំបង្ហាញជាមួយសម្រាវនិ-
យម រហូតដល់ការប្រើប្រាស់ត្រូវដោន្ទីរក្សាក់ទទួលដង ។
ចំពោះត្រូវដើរដោលតាមសម្រេចយុទ្ធសាស្ត្រ ពួកនាងប្រាការ
បំភ្លើចង្វាលនៃ នូវទីតាំងរបស់ប្រើប្រាស់ប្រចាំថ្ងៃ នូវទីតាំងបស់ខ្លួនឯង
ហើយទូលាយកន្លែងរបស់ប្រចាំថ្ងៃ នូវទីតាំងបស់ខ្លួនឯង
នូវសវិញ ដូចជាដែនីកងសម្រេចយុទ្ធបង្ហាញនៅ ឬនៅយុទ្ធដីតុប
តែតែនូវទីតាំងប្រើប្រាស់ការស្វែកសំលោកបំពាក់ ឱិចនើ ឱិច
ក្រោម លេចលើ លេចក្រោម ស្វែនតែត្រូវបីសំយែនប្រចាំប្រឈរ
យុទ្ធដែលហើយទៅហើយ ។ ដោយពួកនានីចំណែននៃនោះ យឺត់យើង
ថា ការស្វែកបំពាក់តែត្រូវបាន តីវាទាលសម្រេចយុទ្ធដីតុប
បំពាក់ទាញដែល ទីបន្ទាន់ត្រូវបុរសតាមសង្ឃឹមចំណែកនាងដោយមិន
ជាក់ដីភ្នែក តាមពិតាថែដោយពួកនាងមិនបានគិតទំនើកនានី
មាន ដើរដោន្ទីរក្សាណាពីរដីភ្នែកដែលបង្ហាញនាក់នោះទេ ។

មិនត្រូវការរាលទាំងទ្រូយ ចូរយើងទាំងនេះត្រា ធ្វើការពិ-
ចារណាតិភាពចំណែក តើសង្គមយើងបង្ហាញនេះ ប្រាការទូលាយ

នូវការងារនៃគ្រែទេសចរណ៍សម្រាប់ត្រួតពេងដែន ? ។

យើងទាំងនេះត្រូវ ត្រូវប៉ះប្រាណរាល ត្រូវប៉ះប្រាណពុំហើយថា
មានសារព័ត៌មានជាបន្ទីរ គេប្រាយជូនចូរយកនៅពីករណីថាប់រ-
លោកបំពាលលើផ្លូវកែវ វិលោកសិទ្ធិ ប្រធានបំរុំពីបិស្សា
ទូរសព្ទ ទាំងនេះយើងគូរព័ត៌មីនីៗ រករបាងនឹងលទ្ធផ្លាម
ត្រឹមត្រូវ មុនវិសសម្រចចិត្តធ្វើឱ្យមួយ ដោរសរាងកំញ្ចូល
ឆ្លាក់ទៅក្នុងកក់ប្រើប្រាស់ ។

បើកាមទស្សន៍របស់ពេទ្យសាសនាអីញ្ញ សម្រាប់ត្រួតពេង
ដែលសម្បរទៅដោយមន្ត្រីស្ថិក ការចាប់រវាម្មណ៍ ការទាក់
ទង្វាយ មិនដែលអារម្មណ់ប៉ុណ្ណោះទេ ការដែកសម្រួល ត្រូមនាក់មេ
បញ្ជានេះស្ថិក ប្រសិទ្ធភាពបំពាក់ខិត្តលើ ខិត្តក្រោម លេចលើ
លេចក្រោមនោះទេ ពេទ្យសាសនាអីញ្ញ ពេទ្យសម្រចចិត្តប្រាយត្រូវសំ
សម្រេចបាន ត្រួតពេងលិត្តប្រធានប៉ះប្រាយក្នុងចំណែកប៉ះប្រាយបាន
ដែលក្នុងនៅ និងជាថ្នូរទិន្នន័យប៉ះប្រាយក្នុងការប្រើប្រាស់ប្រាក់
និងប្រាក់ប្រាក់ និងជាថ្នូរទិន្នន័យប៉ះប្រាយក្នុងការប្រើប្រាស់ប្រាក់ប្រាក់ ។

.....ក្នុងរូប រូបសម្បរត្រូវ គឺជាប្រធានប៉ះប្រាយ ដែល
ប្រាយក្នុង ដោយនាស្រើប្រាយបុណ្យ ដែលខ្ពស់ប្រាយសម្រេច
មក ពណិតសម្បរណ្ឌ រូបសម្រេចស្ថិកដែលបានបង្កើត ដែលប្រាយ
បង្កើតបង្កើត និងបង្កើតបង្កើត និងបង្កើតបង្កើត និង

ការចាប់រវាងម្នល់ ឬ រូបសម្រេចសំជាស (ត្រូវឱ្យលម្អិតខាងក្រោម បុង
រវាងក្រោះការពារនូវរៀបចំយុទ្ធផល កិត្តិយស និងការពារឱ្យលូរញ្ញវត្ថុ
ត្រូវត្រូវបុរិបែប ហើយជាត្រូវឱ្យសម្រេចលើកកម្ពិសនឹងផ្លូវយកិត្តិ
ដីចំមេទៀត ។

រូបសម្រេចសូសំន្លាត គឺជាការចំណាត់ថ្នាក់បំផុតសម្រេច
ត្រូវកែទៅ ដីលត្រូវត្រូវបុរិបែបនៃតែប្រាថ្ញាចង់ក្នុងនាយកដាននិង
ក្រោះថាត្រូវដីលត្រូវសំន្លាតណាម នៃតែប្រាថ្ញាចង់ក្នុងលោក
លង់ចិត្តសុំស្វែបកំពើពួកនាន់ ហើយត្រូវដែងមាននំណាចត្រូប
ដីលូប់លើបុរសដើរយុបសម្រួលូខ្ពស់ ឬ មានត្រូវខែែនៃ ហេតុនៃ
ខ្ពស់ មានរូបសម្រួលូលើតែងយោ ប្រានធ្វើក្នុងបុរសលូប់កំពង់
ក្នុងបញ្ហាកាមគុណា ប្រានញ្ចាំញ្ញូងចិត្តបុរស ក្នុងយោទៅជាប៉ានុំ
កញ្ចោះនៃតែងយោទៅវិញ ក្រោះនៃខ្ពស់មានរូបលូ ប្រានដឹកនាំឡើ
បុរសប្រព្រឹត្តនំពីរក្រក់ ដោយការយក វាទា ចិត្ត រហូតដល់
ប្រព្រឹត្តនំនៃពីរសាលាបញ្ចប់ដោយ មានការរួចរាល់ជូនសុវិ
ជ្រួញជូនត្រូវឱ្យលូរញ្ញវត្ថុ បុរិប្រាថ្ញាចនុសូលូ ក្នុងយោទៅជាប៉ា
នុនអនុលោល បង្កើតឱ្យការដល់សង្គមជាតិ និងសាសនា ។

ដូច្នេះហើយ ត្រូវដីលមានរូបសម្រេចសូសំន្លាតនោះ
មិនត្រូវយករូបសម្រេចសំខ្លួន ត្រូវបុរសលូប់កំពង់ទៅ នឹង

ត្រូវប្រើប្រាស់រួបសម្រទញមានប្រយោជន៍ ហើយត្រូវប្រកបដោយគុណភាពចិត្តអង្គភាពស៊ីវិកស៊ែនា ពេលតីត្រូវយកភាពស្នើសេនា៖ បញ្ចប់ទាក់ទង្វើដំបូរសច្ចោមៗដែលប្រើប្រាស់បន្ថែមកទ្វោតត្រូវដឹកនាំចុះចុះដែលប្រកបដោយសេចក្តីម៉ោនា ក្នុងរាល់មនុស្សស្ថាទុទៅទីជាងនស់ បន្ទាប់មកទ្វោតត្រូវដឹកនាំចុះចុះដែលបានស្នូលប្រយោជន៍ ជាងពីរ តីប្រយោជន៍ក្នុងលោកស៊ែនៗ៖ និងប្រយោជន៍លោកខាងមុខទាំងអ្នកដែលបានស្នូលប្រយោជន៍ ដើម្បីបានស្នូលប្រយោជន៍ ហើយព្យាយាមពន្លេចុះចុះដែលបានស្នូលប្រយោជន៍ ។

.....កម្មាំងទ្រូយ ទេរសម្រោតីជារោន្យាតាតុយ ដែលសម្រាប់រោន្យាទ្រូវ ធ្វើឡើសេដ្ឋកិច្ចត្រូវសារ និងសេដ្ឋកិច្ចជាតិមានការវិកចេងប្រើប្រាស់ប្រាការ មានវិស់យកសិកម្មជាដើម ។ ព្រោះទេរសម្រោតីបានដូចជាម៉ាកចំពេចនស្សីលោក ប្រាកបដោយសេចក្តីសុខជាងទ្វាយបូនប្រការ មានសេចក្តីសុខដែលកែតែព្រោះការប្រើប្រាស់ទេរយ ថាយវាយទេរជាដើម ។

ទេរសម្រោតិចិនដឹងនៅលើត្រូវដឹកនាំបូនប្រការនោះទេ នាមធ្វើចុះចុះនស្សីមានសេចក្តីសុខត្រូវលាតាំងផ្លូវការយទ្ធផល ដែលដោយចិនសុវត្ថិភាពភាពនៅឯ័របាត់ទីឱ្យ នាមដូចជាយបូនប្រាការនៅលើក្នុងលោកស៊ែន៖ ប្រាកបប្រើប្រាស់ដោយជាមួយ ហើយកែចំបំ

ពេញនិត្យនៃពេញ មានការបរិច្ឆេទការណានៅដើម ។ ដូច្នះប៉ីយ៍
ទិញសម្បត្តិ រាជីជាយបងចិត្ត នាមចិត្ត ដីដលមានសារ៖សំខាន់បំ
ធុកកុងការផ្លូវបន្ទាមគាំទ្បូវដីរការពារសំនោះ ហើយរាជរដ្ឋបាល
មនុស្សចូលការនៃកិរីឡូនីឡូនីង លាយនៅក្រោកការពារជាបុន្ណែនិត្តម
ឱ្យដឹងទិន្នន័យដែលដឹងទិន្នន័យទៀតនេះ ។

ត្រូវដីដលមានទិញសម្បត្តិ ព្រោះនាក្រុមៗដោយបុណ្យ
កុសលេប្រាសវិសនា ប្រាកដលំពួកកិត្តិកុងត្រូវឱ្យដឹងទិន្នន័យក-
ស្ថ្ទុម ប្រើកិត្តិកិច្ចិនដោយការទស្សរប័ណ្ណយាមប្រើប្រាស់នៅ
ខ្លួនឱ្យដឹងត្រូវប្រាកដលំប្រាកដឡើយហាត់ ទាំងនេះជាតិណា
ប្រយោជន៍នៅទិញសម្បត្តិ ព្រោះជាក្រុមៗយ៉ាងវិនិច្ឆ័យ(ម្រាប់
ត្រូវដី ហើយនិងប្រាកដពីការទទួលប្រាយ នៅខ្សោយ ត្រូវជាដ
វិនិច្ឆ័យប្រាកដ ដោយពីនិងផ្លូវការទៅលើទិញសម្បត្តិប្រាកដគាំទ្ប
ប្រាកដដើម្បីការសំនោះការនៃប្រែប្រឈម ។ ត្រូវដីដលមាន
ទិញសម្បត្តិនាក់បាន និងដឹងទិន្នន័យប្រាកដស្ថ្ទុការ
នៃកិរីឡូនីឡូនីងជាតិប្រាកដទៀតនេះ ។ បុន្ថែមិនបានទិញសម្បត្តិសំ
ខាន់ជាងនោះទៀតទៀត និងប្រែប្រឈមបំផុតនោះ គឺវិយទិញ
ទាំងពី មានទិញគីសឡាតាំ ទិញគីសលេះ ទិញគីសចក្ខុនាស

ប្បាប់ ទេរគីសចក្ចុនាប្រាប់ ទេរគីការវេវនៃពិន្ទាប់
ទេវិន់ ទេរគីការលេះ ទេរគីបញ្ញា មនុស្សទេរគីជានេះ
ទេដីលរាលដ្ឋូយច្បាមនូវមានភាពប្រសើរបាន ដូច្នោះបែកឃើ
សុមត្រួតបំរុប ព្យាយាមដីការងារបុរសដើរតាម ផ្ទិតមានទេរ
ជានេសស់នេះ ។

.....កម្មាំងញាតិ សម្រាប់ជីតមនុយើងគ្រប់គ្នា
ដីលមានជីតាស់នៅក្នុងលោក កែតមកវិតានប្រាតិ
ជាយហេតុថា ប្រាតិមិត្តសាច់សាលាបិត ប្រុសាច់សន្តានជា
កម្មារីយដឹស់លាក់សម្រាប់ត្រួត ព្រោះពួកប្រាតិជានេះវិមាន
ប្រានជាតិពីងពំនាក់ ជាតិនាស្រើយជាក់ជាថិនខាង បែកឃើជា
កម្មារីស្តូលដីនៅម៉ានីដីលកាមដ្ឋូយការពារដើរក្បាលវិក្បែនីល្អោះ
កិត្តិយសរបស់នាន ចាំងចិចំពេះអុទ និងទិកំបាំងអុទ ។ ដូច្នោះ
សបញ្ញាកំច្បែយឱ្យបាន ត្រួតដីលមានប្រាតិដូចជាមានរបៀបការ-
ការដីនៅម៉ានីដីលសម្រាប់ការពារទេស្តាត់ សត្វពាបាន:
កាថសាបារនិងមនុស្សរាងករក ដូចជាការពារនូវពេក្តុំប្រមាជ
កាត់ទាន នំពីសំណាក់បុរសប្រទេសជានេះ បែកឃើក្នុនបុគ្គល
ណាមួយ ប្រមាជដីលងាយប្រានដីរ ទោះបិមានស្ថាថិកជាយ
បុន្ថែនដ្ឋូយទេវិញ ចំពេះត្រួតដីលក្នុនប្រាតិ វិតានដីស្តីប្រ-

សញ្ញាការនៃវរយជាន់ចិន ហើយធ្វើឡើងឱ្យក្រស់នៅប្រជែង
ដូចជាសមាជិកលំប្អាក និងបញ្ជាផ្ទៃចិនក្នុងជីវិតសំទៀរសង ។

មិនត្រូវការវាន ជាទិន្នន័យបំរាណ ! យើងទាំងនេះសំគាល
ឆ្លាប់ប្រាកដឱ្យហើយថា សម្រាប់ត្រូវដឹងលក្ខានញ្ចាតិ នៅពេល
នូវបញ្ហានឹងខ្លះក្នុងជីវិត ត្រូវដឹងលក្ខានញ្ចាតិ តីមិនមានភាពកក់
ក្នុង មាននៅការការណ៍បច្ចេកវិទ្យាបន្ថែមនៃតម្លៃកំណើង ប្រចាំបីថ្ងៃជាក
កោះនៅកណ្តាលមបានអូទិសកា ប្រសិនបើមានស្ថាបីរួចរាល់
នៅ៖ ញ្ចាតិខាងស្បាថីនិងស្បាថីខ្លួន នៅពេលដាក់បាយ ចិនថាកក
និងចាប់ទេសនូសដីលើរបាយការណ៍ ធ្វើឡើងមានសេចក្តីទិន្នន័យ
មានអារម្មណីតាមតីន់ ការរស់នៅត្រូវបានសេចក្តីសុខឡើយ ។

ហេតុនេះហើយ ត្រូវដឹងលម្អានញ្ចាតិ មានបិរិយាយចិន
ប្រាកដឱ្យជីវិតជា និងសារ៖សំខាន់បំផុតសម្រាប់ខ្លួន ហើយ
កើតរាបជូនយស្ថាថីប្រាក ក្នុងការបង្កើតមុខជានូយ ដូច្នេះប្រកួន
ការរស់នៅក្នុងសេដ្ឋកិច្ចត្រូវសារ និងសេដ្ឋកិច្ចជាតិ ពុំនោះសោរ
រាបជូនយច្បាប់ល្អបំណើកក្នុងកិច្ចការស្ថាបនាសង្គមជាតិប្រាក
និមិនទៀរសង ។

.....កម្មាំងបុត្រ ឬបានត្រូវដឹងលនៃនៅក្នុងពិភព-
លោកយើងនេះ នៅពេលដឹងលជីវិតភាពប៉ែពិចាប់ប្រាកដកើត

ទីនេះ ចំពោះមនុស្សចាំងពីរកោទនេះទៅបីយេ គោលចំណាត់ថ្លែង
បង ដើម្បីលាសព្យកនៅចានបំផុតនៅតីបុញ្ញ ដើម្បីយកមកកណ្តាល
ពាយូរិង្ស្រីត្រកូលរបស់គេ ទៅបីស្រីប្រុបសក៍ជាមេរ ព្រោះថា
បុញ្ញតីជាចំណាត់ថ្លែងដើម្បីធ្វើតារាពាប័ពិពាប័របស់ព្យកនេ ។ ត្រី
ដើម្បីលាសបុញ្ញ តីប្រាណចង់ឆ្លាប់ស្ថាដីរបស់ខ្លួន មិនត្រូវបិទ្ធិ
បុឆ្នាតចេញឆ្លាយទៅការទីនេះទៀត ហើយបុញ្ញតីជាចំណាត់សំ-
រប់ចងនីព្យក មិនត្រូវប្រែបកចិត្តចេញពីឆ្លាយ ព្រោះត្រី
ដើម្បីលាសបុញ្ញ តីមានកន្លែងដឹងឆ្លាប់របាយការណ៍ ប្រសិនបើយើង
ធ្វើសេចក្តីប្រែបន្ថែមបាម្បយដីព្យកនោះ ជាមេរបោត្តជាបុញ្ញ
ជីតាច្រើបំរុបចាំងនេះសំ និងជាប់ជីពេកជាបាម្បយឆ្លាយ ជាងនីព្យក
ជាមេរប់តាំងពីកុវននៅក្នុងនុទរបញ្ហាទេរួច ឱ្យប្រាណ
បំប្រាក់កើតដោះក្នុងត្រូវសំរាប់រាយការ ហើយរួចរាល់ជីវិត ដើម្បីរួចរាល់ជីវិត
ជាម្បយដើម្បីបានបស់ឆ្លាយជាភីត្រូវ ព្រោះដើម្បីបានបស់ឆ្លាយ
ប្រាណឆ្លើលំនួរការកំភ្លាត់ក្នុងត្រូវក្នុង សម្រេចបានបស់ឆ្លាយ តីជាមនុ
ស្ថូបៀវិសក្តិសិទ្ធិ ចេច្ចោះនិងលើម៉ែច្ចោះបំពេរ និងធ្វើច្ចោះបំ
ក្នុងគោរោងលក់ប្រុល ដូច្នេះហើយ ប្រាណជាក្នុងត្រូវបានចិត្ត
ដែនទៀតឱ្យឆ្លាយជាងនីព្យក ។ ជាមេរបោត្តជា នីព្យកចេញទៀតឱ្យ
ធ្វើការជានៅពីស្ថុរប្រាណនៅជាម្បយនឹងក្នុង នៃលំនៅធ្វើបានកច្ចោះ

សម្រាប់ប្រើដែលជាមាតិ និងកិរិយា មិនស្បែរមានទិន្នន័យឡើងវា
រួចរាល់ឡើងយ៉ា ។

សម្រាប់ប្រើដែលជាមាតិ ប្រសិនបើមានការនៃបំប្លាញ
ជីវិត និងកិរិយាលើមិនស្បែរអ្នកដែលសង្គមនៅ៖ រួចរាល់ឡើងយ៉ា
ប្រើដែលបំផុត ជាជាន់មានកិរិយាបស់ស្អាតី ព្រោះក្នុងនរណាទ្រូវ
កិច្ចការដំនឹងសាធារណក្នុងត្រូវសារ សង្គមជាតិ និងសាសនាប្រាការ ។

.....កម្មាមសិល សិលជាសាស្ត្រៈអ្នយដែលវិប្បោយ
មនស្បែមិនល្អ ព្រោះជាមនស្បែល្អប្រាការ ដោយបោកុចាសិល
នៅ៖ តីជាងមិរបស់មនស្បែ ពេលដែលមនស្បែបានទូលកាល
យកមកនៃវត្ថុ និងបានបិទ្យិបោយនោះ នឹងព្យារំងព្យមនស្បែមាន
សេចក្តីផ្តើមប្រើប្រាស់ពីបាប រួចខំប្រើប្រាស់ប្រចំត្រូវដោរំ-
តើល្អដោយកាយ រាជា ចិត្ត និតិបុំណ្ណាង់នេះ ។

នៅក្នុងទស្សន៍ព្រោះពួកសាសនា ប្រាការពន្លេវិណាសំថា
បុគ្គលិកប្រើដែលវិប្បោយទៅជាមនស្បែពេញបិបុរិបិណ្ឌប្រាការ
ត្រូវដោកាលសិលមិជាប់នឹងខ្លួន ពេលតីត្រូវដោកាលយកសិល
ប្រាំ បោីយនៅក្នុងសិក្សាបទចាំបាច់ប្រាំ មានសិក្សាបទម្មយោលក
មានសេចក្តីប្រើប្រាស់ប្រចុងជាក្រោលម៉ាសីន ព្រោះក្រោលម៉ា-
សីនរារភាពបញ្ជាផ្លូវដែឡើងយ៉ា និងឧបករណ៍ដែឡើងយ៉ា

ធ្វើបុដ្ឋិសាមុខ ចំពោះសិក្សាបទទីប្រាំតីសុវត្ថិភូមិដែរ នៅ
ពេលដែលបុគ្គលប្រានប្រើប្រាល់ដែកបង្ហើន តីវាប
ធ្វើឡើបុគ្គលរដ្ឋធម៌ មិនសូវក្នុងលំណើនក្រក់ឡើយ មាន
វិកសេចក្តីប្រមាណក្នុងខ្លួន បុគ្គលដែលឆ្លាប់និតមានសន្លានចិត្ត
ល្អបរិស្ថាត ដើរជាល្អកំប្រាក់ពីប្រជាពិនិត្យវិញ ព្រៃនេះនិតរក-
ស៊ីយដោយសុវត្ថិភូមិដែលជាគ្រឹះស្រីដែលធ្វើឡើង ហើយការ
ប្រព័ន្ធនូវបទនេះនឹងនិក្សាបទបូនប័ណ្ណ រាជនឹងបានប្រ-
ព័ន្ធធ្វើឡើងឱ្យសង្គមដងដែរ ព្រៃនេះនិតក្បាលច៉ាសុីនុច គ្រឹះ
ប្រការដែលទូទៅឡើងឡើយ ។

ស្ថិដែលមានសិល តីមានវិយថា ជាស្ថិដែលប្រព័ន្ធ
ល្អដោយទារទាំងបី ក្នុងជីវិតសំរាប់នីរបស់ខ្លួន ជាស្ថិដែលមាន
វិបបបទក្រមនឹងសិលដី ដែលពាក្យឡើងយើងប្រានបោរិថា ជាស្ថិ
គ្រឹះគ្រប់លក្ខណ៍ សរាប់ទន្លេនៃ សុភាពរបស់ តីជាកម្មបំងប់
សំខាន់ម្មួយធ្វើការឡើត ហើយស្ថិមានសិលជាទាមពលបែសក្តីសិទ្ធិ
និងជាសេចក្តីល្អប្រសើរខ្សោះស្ថាបីគ្រឹះតិច ហើយកុរាជទាក់
ទង្វូបុរសព្រឹត្តិក្តីក្នុងក្រមនឹងសិលដី កុណាគម្រិត មិនព្រឹត្តិបានប្រ-
ព័ន្ធនាប្រក់បង្គុំស្រាមចបានកយប្រាន ។

សុរុបសេចក្តីមកិញ ស្ថិដែលសម្បរទៅដោយមន្ទ-

ស្ថូប៍ ភាពទាក់ទង ចំណាំការងារថ្មីនៅលើ គីឡាល់
វិកប្រកបដោយកម្មាធិធីនៃប្រែកប្រឈម ដើម្បីស្ថូប៍ជីវិត
សិទ្ធិនឹងរកម្មនៃស្ថូប៍ដើម្បីប្រើប្រាស់បញ្ជីមពុំប្រាណទីផ្សេះ ។

សារណ៍ * ខែកុម្ភី

បុរសប្បុទ្យ និង ហត្ថលេខា

១. តាមគ្រប់គ្រង់

២. សេដ្ឋកិច្ចនិងបានប្រើប្រាស់

៣. បេះបេរិច្ឆេទ

៤. មិនប្រើប្រាស់នៃជាប់ដែលបានប្រើប្រាស់

នូវ.....បុរសទួលទៅបាន យើងចាំងនស់ត្រា ឆ្លាប់ពីពីរ
គតិយកយកក្រឡាត្រានិតិបុរស ឬនេះ បុគ្គលិនីនិយកយកបាយការនេះ
បុគ្គលិនីបាយការនេះ ដោយយកសេចក្តីណាមួយពិត្រាការ
ពុំប្រាណទីផ្សេះ ព្រោះវាទាក់ពីរបានក្រសួងមិនមែនមក
ក្រឡាត្រា ត្រានបេក្ខជាក់លាក់ពិត្រាការពិត្រាការនេះទេ ឬ
មួយកិត្តិប្រើប្រាស់ នៅក្រសួងបានក្រឡាត្រានិតិបុរស មិនរាជ
យល់ច្បាប់សិទ្ធិប្រើប្រាស់ យល់ច្បាប់សិទ្ធិប្រើប្រាស់នៅបុរសពិត្រា
ពិត្រាការប្រាណទីផ្សេះ ។ អ្នកដីបើយ ត្រូវនាមខ្លឹមបានរស់នៅ

នៃប្រព័ន្ធដែលបានបង្ហាញថា ប្រាកាលៗ ប្រាកដីនេះ ប្រាកដីនេះ ប្រាក
ពុ នំពីចនាស្ថ្បប្រុសជីវិតប្រាកដ តើត្រូវដល់ប្រាកដុណា៖
សម្បត្តិថ្មីបានមួយទៅ ? ។ ដើម្បីក្រោយទៅជាបុរសពេញនៅ
គ្រប់លក្ខណៈបរិបុណ្យ ត្រូវតែដល់ប្រាកដុណាយឱ្យបានប្រាកដុណា៖
លក្ខណៈសម្បត្តិទាំងប្រាំ ធិះប្រាកដុណាយឱ្យបានប្រាកដុណា៖
ដែលបានប្រាកដុណាយឱ្យបាន ។

..... រាយក្រឹង តីជាសក្តាណុពលមួយ ដែលកែតិ
ចេញនាំពីផ្លូវជាតិ និងក្រោះនឹងចិត្តរបស់មនុស្សគ្រប់រូប ទោះវា
ប្រាកដង្វាន្តូរឱ្យបានរដ្ឋរាជ ការពុំរាយមានតម្លៃ ការ
នគរបៀវត្ថុ ការតាមលំដាបូយនិងឧបសត្វគ្រប់ដើម្បីបានប្រាកដុណា៖
ដើម្បីស្រាយនាំពីបញ្ជាផីតារបស់ខ្លួនទៅត្រូវតាមដង ។ ការពុំរាយបាន
មោះអុក សេចក្តីនាំរាជការតាមដង និងការកសិក្សាបាន តីជា
រាជរដ្ឋប្រជាធិបតេយ្យការការពារ និងឈ្មោះទីរករាជជាតិ
ដើម្បីប្រាកដុណា៖

សម្រាប់បុរសវិញ ក្រុមពីខែមានសេចក្តីបានជា
ចំបង់ហើយ តីត្រូវតែមានដីលោកៈស្រាយមួយទៅក ដែលខ្លួន
ត្រូវដោះស្រាយ ហើយត្រូវហើនទុលាទុលត្រូវខ្លួនបំផុតចំ
ពេះទដ្ឋីរបស់ខ្លួន នៅពេលដែលប្រាកដុណាយឱ្យបានប្រាកដុណា៖ ឬ

ក្បុត្រចិត្តភីយា មានលើផ្ទើដោយលាក់កំប្លែង ដោយប្រការណា
អ្នយ ចំពោះមនុស្សដីដល់ជាតិក្រុច្ចាថ្ងៃបស់យើង មនុស្សក្នុង
គ្រូសារ មិត្តភក្តិ មនុស្សក្នុងសង្គម និងប្រទេសជាតិបស់ខ្លួន
ទៅក្នុង នូវនាមខ្ពស់នាបុរសមិត្តក្រុវគ្គចេះដើរបញ្ជាផ្ទៃដី
ដីដលូខ្លួនធ្វើឱស ដោយត្រាណភាពទឹកលើសក្រុវនោះទៅ ក្រុវត្រូវ
បានប្រឈមអុខដោយសេចក្តីភាបាល ដោយភាពនៃវរាងបំ
ជីត ដោយមិនមានការរាយ ងារនៃគម្រោងអុខទៅលាងដើរីយ
ឬ៖ត្រានឹត្តបានដីយុជ្ជៈ បុរាណសារភាពប្រាប់នូវកំហុសនោះ
ទីបសុខចិត្ត ។

នៅក្នុងរាល់ត្រូវបានបញ្ជាផ្ទៃដី

(អាណាព្យានាតក)

កាលក្រាញ់សម្រាលមួន ទីនៅនៅក្នុងរាល់ដែលពាល់
ពោះនៅសិន្និជ្ជនាតកសិល្បៈក្នុងយេរោន ដីដល់បន្ថែមបានបញ្ជាផ្ទៃ
ព្យាយាម ដីម្បីថ្ងៃយើងទៅពីរាជប្រេយាននៃសេចក្តីភាបាល
មានសេចក្តីថា :

.....កាលក្នុងនៅ នៅក្នុងសម័យពោះប្រាជព្រឹបទន្លេ
ទីនៅសោយរាយ នៅក្នុងពាណាល់ ពោះនៅក្នុងត្រូវបានការិត
ទាំងពេនករ ទូរាមពីទូរាមប្រការ ក្រាយមកទីនៅដីសរក

ផ្លូវការនានាដឹកជញ្ជូនទំនួល ។

គ្រាន់ តចាកតបានកែតជាសេះចម្លាំងមួយដីខ្ពស់រាជ
ហើយតារាណនីះសេះចម្លាំងម្នាក់ក្របាលស្អែក្រចិនីនីះសេះនោះ
ចេញចម្លាំង ។ ជោយសារតិចសេចក្តីភាពរងគ្រាល
ពុះពាររបស់តារាណនីះសេះ និងសេះដែរនូយ្យមួយក្បាលនោះ
ទីបន្ទាន់រាជរាជរាជបំបែកកំពើពេងការពារទាំងប្រាណយ៉ាងងាយ ។
បុីន្ទោរក្នុង គ្រាន់សេះចម្លាំងភាពៗស្អែក្រចិនីមួយដីផ្លូវ
របស់ស្អែក្រចិនីថ្វូនរបុសច្បាប់ក្នុងកំឡុងពេលចម្លាំងនៅក្នុងទី
ប្រាំមួយ ។

តារាណនីះសេះចម្លាំងគិតថា នឹងប្រសេះដីមួយទៀត
ដីនៃសេះចម្លាំងប្រាប់ទីក្រុងថ្វូននេះដូចជាប្រាណដី
នោះ មិនរាជទួលប្រាលដីយេងដី៖ ទីបំផុតរាជកំខណ្ឌចម្លាំងបន្ថ
របាងនៅក្នុង ព្រះទាំងប៉ែន្ទនេះព្រះរាជទាំង ពន្លេ ព្រះមក
ធ្វើសង្គមបែនដល់ព្រះប្រាជព្រះប្រុទន្ទទៀតជាង ។

ក្រោយមក មុននឹងសេះចម្លាំងដីការដើរដី រាជបាលសំ
ព្រះរាជព្រៃកល់គុណាសម្បត្តិទាំងនេះដីលេខ្លួននីះសេះចម្លាំង
ម្នាក់នោះ នឹងសុំថ្វូដោះលើសព្រះរាជទាំង ពី នង្វែកិរិញ្ញ ។
បន្ទាប់ពីនិយាយចប់ សេះនោះកំពុងដីដីជីថោះ ។

.....កាលព្រេរមក ពោះរាជការក្នុងពោះរាជនាយ នូវ
នីស់សេះចម្លាំងកែវគ្មាន ពោះសារីបុត្រ ចំណុចសេះដែលចេញ
ទៅថ្វីរដូចជាដីយធម៌នៃនោះ គឺវង្វាតចាត់ទៅ ។

នាម នាម * នាម

.....ដើរក្រឡើយ ទួរសម្រាប់ជាក្នុងការងារ នូវ
សង្គមមនុស្សនិយមប្រើប្រាស់វា សម្រាប់ជួយឱ្យបន្ថែមកំទ្ទេន
នីរភាពរស់នៅ របស់មនុស្សថ្មីការណ៍នៃប្រជុំនឹង ព្រមទាំង
សេចក្តីសុខទ្ធេលកែវទីនេះមួយកើតផ្ទើបែងទៀត ពេលគីឡូទ្វូ
សេដ្ឋកិច្ចត្រូវសារ និងសេដ្ឋកិច្ចជាតិ មានការវិកចេច្ចិនជាលំ-
ជាប់ និងជាបន្ទូបន្ទាប់ ហើយទួរនេះរាជការសម្រាប់ជួយ
ដែលធ្វើការរស់នៅ របស់មនុស្សមានភាពឆ្លែង ហើយក៏
រាជកំបាត់បង់សេចក្តីទូទៅសាក ដែលកែវទីនេះពីការប្រក
ម្មាន បុសុខក្នុងការប្រើប្រាស់បច្ចុប្បន្នបុន្ណោះដើម ។

សុភាពបុរស បន្ទាប់ពីមានសេចក្តីភាពហើយ ដី-
ហើយជាបន្ទូបន្ទាប់ទីនោះ គឺការស្វែងរកទួរ ដែលស្ថិត
នៅក្នុងបណ្តាញរីយៈជាប់ ៣ គីឡូទ្វូ :

ក / ប៊ូម៉ែយ

ខ / មជ្ឈិម៉ែយ

ព/ បច្ចុមវ័យ

-បច្ចុមវ័យ ត្រូវស្លែងរកទួរគីថំណោះវិញ្ញា យកមកទុកដាក់ព្យួមានភ្នៅងូខ ន្រោះថំណោះវិញ្ញា នាទួរគីថំមានតីផ្សេបំផុតរកទួរគីងលាក់យើងនេះ យកមកប្រឈប់បច្ចុមពុំប្រាណទីឃើយនៅពេលដឹលមនុយើងមានវិញ្ញាបីយ នាចយកថំណោះវិញ្ញានោះ ទៅដោះស្រាយបញ្ញានីតប្រាណ ដីម្បីបង្កើនទួរព្យួមានកាលតែប្រសិរីទីឃើយ ដូច្នេះនឹងពុកម្នាយ ដឹលប្រាណបញ្ញាកុវត្ថុទៅសិក្សាយេរ៉ែនសូត្រ ដូចជាប្រាណសន្តិទួរទុកទ្វុកនាម យើងនោះដីរ ។

-មជ្ឈុមវ័យ នៅក្នុងវីយនេះ ជារីយចុះយើដឹលមនុយធនប្រឈប ស្លែងរកគូស្រក គីកិយាស្ថាថី ដីម្បីយេរ៉ែបចំផ្លូវនៅនោតករបស់ខ្លួន បន្ទាប់ពីការសិក្សាចប់ ។ ក្រោយពេលដឹលជីតាពេរ្តិពាប់កែតាប់ទីឃើយនៅក្នុងយើងដោយមាតាបិតា ប្រាណយេរ៉ែបចំទុកដាក់ព្យួជាបីយ បុរសជាស្ថាថីត្រូវស្លែងរកទួរសម្បត្តិ មានមាសប្រាក់លួយការកំជាបីដីម យកមកចិត្តិចបុត្រិនីកិយា ប្រាមទាំងមាតាបិតាដឹលភាត់មានវីយមាស់នៅទៀវតង់ ដីម្បីធ្វើទួរត្រូវសារមានជីវការធ្លាល មិនលំប្រាក

នៃទន្លេ ប្រាក់ព្រំងច្បែសន្តែមនុវត្តទូលាស្អាត់ នំពីកិត្តិយស
គ្រឿវិធីយោះរបស់ខ្លួនទៀតនៅ ។

-បង្កើមវិយ ជានីយចុងគ្រាយ ហើយកើនីយចុង ដីល
ត្រូវកសាងសន្ដែសបត្តិថ្នូរកញ្ចប់ប្រើប្រាស់ត្រូវប្រើប្រាស់
នៃផ្លូវល្វែងទូទៅ ល្វែងសេចក្តីស្ថាប់នាន់ទៅ ត្រូវដ្ឋីការពិចារណា
ច្បាប់នឹង ដីមីត្រូយឱ្យល្វែងសេចក្តីពិត ដីលមានប្រាកដ
នៅក្នុងលោកយើងនេះ ហើយត្រូវបញ្ជីមុខត្រូវនឹងការ
ពិតជានីយសំនៈ បន្ទាប់មកត្រូវសន្ដែទុកនូវនឹយទៀតជានី
ពិតបាន ដីលជាប្រព័ន្ធប្រសិទ្ធភាព សម្រាប់នាំផ្លូវនឹងការកែតាមសំ
ណង របៀបដល់នូវច្បាប់នឹង ដីលជាជិតិមានការកែតាមសំ
ណង ឬស្ថាប់ទៀតឡើយ ។

សុរុបសេចក្តីមក បុរសត្រូវចេះស្ថិសរកទៀតជានីបិទ
ការនេះច្បាប់ ដីមីត្រូវបញ្ជីតាមនឹងត្រូវសារច្បាសិត់នៅក្នុងឧត្តម
ភតិនឹងក ប្រាសចាកប្រាបនកសលដផ្លូវនៅ ដីលមករារកែតាមបិទ
ចុំងផ្លូវចិត្តមិនច្បាប់ពេញសេចក្តីថ្នូរ សម្រាប់ជាតិនេះ និងជាតិ
ខាងមុខ ។

.....ធ្វើការមិនដាក់អុរារ៉ែល ក្នុងសង្គមនុវត្តិយីន

ការងារមានចំណាំប្រកាសរាល់ ទាំងការងារប្រើប្រាស់ និង
ការងារប្រាស់ប្រាស់ បុន្ថែមដើម្បីប្រើប្រាស់ប្រើប្រាស់ និង
នៅ៖ មិនបានពេលចំពោះការងារឧសញ្ញាប់នោះទេ សូមលើក
យកវិតកិច្ចការណាយដើម្បីប្រើប្រាស់ប្រើប្រាស់ មិនប្រកបដោយទាល់ជា
កិច្ចការ ប្រកបដោយសុចិត្តទូរសព្ទត្រួតពិនិត្យ ក្នុងការសំនើរបស់
សង្គមមនុស្សត្រូវបានប្រើប្រាស់នៅ ។

ការសិក្សាយៈវស្សាគ្នី ការរក្សាទោក្នី ការងារកសិក្រុ
ក្នី ពាណិជ្ជកម្មក្នី សុខសិស្សជាកិច្ចការដើម្បីផ្តល់នូវប្រយោជន៍
ដឺលសង្គមមនុស្ស ហើយធ្វើឡើសង្គមមនុស្សសំនើក្នុងការពិនិត្យ
ឧត្តមប្រសិរីវិថីថ្មី ដូច្នេះហើយក្នុងនាមខ្លួនជាបុរស ពេល
ដើម្បីប្រសិរីមិនបានកិច្ចការ បុន្ថែមការងារនឹងមួយនោះ ត្រូវ
តាំងចិត្តព្យាយាម ធ្វើឱ្យបានសម្រេច មិនត្រូវបានប្រើប្រាស់
បានប្រើប្រាស់ប្រើប្រាស់ប្រើប្រាស់ប្រើប្រាស់ប្រើប្រាស់ប្រើប្រាស់
ការនោះទេ បុក្រោនប្រន្តិជានិនិត្តនៃប្រព័ន្ធដែលធ្វើកិច្ចការរបស់ខ្លួន ព្រ
ប្រាស់ប្រេច ហើយបែរជាទុកជាក់ការងារតាំងនៃនោះទេ ពេល
ទីនីញ្ញ កាលបីបុរសធ្វើប៉ែងនោះ ឈ្មោះថាកំចាត់បង់នូវប្រ-
យោជន៍តាំងពីរចោល ។

ហេតុនោះហើយ បុរសមិនត្រូវជាក់អ្នរះចោលនោះទេ

ត្រូវតែត្រូវយកច្រើនដែលធ្វើកិច្ចការងារព្រាសន់ប្រចាំតាម-
គោលបំណងដើម្បីលទ្ធផលចង់ប្រាន ទៅការងារសិក្សាយករាយរៀនសុត្រក្នុង
កសិកម្មក្នុង ពណ៌និដ្ឋកម្មក្នុង ត្រូវតែទទួលបារកិច្ចការនោះ។ ហើយត្រូវដល់ប្រចាំដោយ
ខ្លួន: វិឃ័យ: មិន: វិម័សា ទីបរាងសាប្រចាំតាមសេចក្តីប្រាថ្ញា
ចង់ប្រានរបស់ខ្លួន ចំពោះការសំនេរិញ្ញ កិច្ចការប្រសិរិផ្តែងត្រា
ចង់ដើរ ។

.....ដោយកិច្ចការ ជាជម្រើនការសំនោត្រូវក្នុងសង្គម
ត្រូវតែចំណេះរដ្ឋប្រើប្រាស់ទិញប្រាក់ ហើយធ្វើសេចក្តី
សង្កោះសន្ដាសត្រាប្រណិត ដល់មនុស្សមេស់ជាមួយគ្នា មិន
មានការប្រកាសពីរបាយសាសន៍ ពណិសមុរារ វណ្ណោះទាបនូវសំណង់
ដែលនឹងសាននាទីទីឃើយ ដោយយកលើយើងថា មនុស្សស្ថាដើល
ប្រានកិច្ចក្នុងលោកយើងនេះ ប្រាថ្ញាចង់ប្រានសេចក្តីសុខ
ក្នុងការសំនោជូនគ្នាដើរ ហើយគ្នាលបុគ្គលិកម្នាក់ ឬសត្វ
ឈាមួយ ចង់ព្រោះប្រើប្រាស់សង្គមប្រើប្រាស់ប្រចាំតាមសំខាន់
នោះទេ ហើយកិច្ចក្នុងចង់ព្រោះបុគ្គលិកម្នាក់ ឬសត្វ
ដល់ខ្លួននោះដើរ ។

សម្រាប់មនុស្សយើង នៅពេលដើរដើរ ខ្លួនមាន

កិច្ចការងារល្អ វិនិរោរាយសំនើនឹង កំប្រឈរសៀវភៅងង្ហែកដីទៅ
ជាបុគ្គលដែលប្រកបដោយសេចក្តីផ្តើមចូលចិត្តប្រការ ត្រូវការទួល៖
ខានដោយប្រការណាមួយក្នុងការប្រើប្រាស់ទូទៅ ដូច្នះបែីយ៉ា
ត្រូវតែមានស្ថានចិត្ត ចេះបំពេញធ្វើសេចក្តីល្អ ពេលតីត្រូវ
ចេះថែកកំណើលកវត្ថុដែលខ្លួនមានឡាត់បុគ្គលង្ហែកកំសត់ទុកិត
មានអវរយៈពិការ មានពិការត្រូវកំណើនដើម្បីជួយ ដោយយើង
ភាពវិកលវិការបស់សាន់នោះ ហើយកំមានសេចក្តីសង្ឃ័េត
មានការរកណិតរាស្សរដល់សាន់នោះ ។

ការថែកកំណើលក តីមានចំណុចប្រការ និងចំណុចប្រការ
លាកស់ បើនិនិត្យយើងចាំងអស់ត្រូវ ធ្វើការពិចារណាក្នុងការ
ចេះថែកកំណើលកចាំង ២ ចំណាត់កីឡា :

ក/ ការថែកកំណើលកនូវចំណោះដី

ខ/ ការថែកកំណើលកនូវបចិនិយាទ

គ/ ការថែកកំណើលកនូវប្រព័ន្ធដែលខ្លួនមានជាទាន

យ/ ការថែកកំណើលកនូវចំណាកបុណ្យ

ការចេះថែកកំណើលកចាំង ២ យ៉ាងនេះ ដែលមានស្តី
យើងចូលចិត្តបំពេញមិនដែលរកកំណើន ដោយម៉ែន
យើងសេចក្តីទុកលំប្បាកទៅនារបស់ញ្ចាតិមិត្តបង្កុនចោរ

មាត្រាបិតា សាច់សាលាបិតា មនុស្សក្នុងសហគមន៍ ប្រទែន
ជាតិរបស់ខ្លួន ច្បាប់ដំសមនុស្សស្ថាក្នុងសកលលោកយើងនេះ
ព្រោះថាបុគ្គលិះលោប់ដែលកំណើន ល្អាចេះថាប្រានបំពេញនូវ
អភិវឌ្ឍន៍ទីផ្សារ ឬ ហើយប្រាលសឡើងត្រូវយើងបំពីទីកច្ចាស់បរិស្ថាន
គឺត្រានការប្រឡាក់ប្រឡុស ដោយមនុស្ស ប្រាបនកុសល មាន
សេចក្តីលោក សេចក្តីក្រាស សេចក្តីវង្វែងជានិម ឬ

☛មិនស្រីនអំណាចដោលតេប្រគល់ឱ្យ នំណាចយស-
សក្តីកិត្យីន ដោយការឧស្សាហ៍ព្រាយមប្រើប្រាស់ប៉ុន្មាន ក្នុង
កម្ពស់បុណ្យប្រាប់ប្រាប់នៃការប្រាប់ប្រាប់ ដែលខ្លួនប្រាលសនូវទុកកម្មការនៃវិសេរ
បើត្រានបោត្តិជាប្រាប់ប្រាប់នៃពីរប្រការនេះទេ មិនអាចសម្រេចតាមការ
ប្រាប្រាប់ប្រាលសនោះទីយោ ប្រសិនបើបុគ្គល មិនប្រាលសត្រូវទីជាប់
នៃស៊ែរ ហើយត្រាត់នៃនៅរបស់យុទ្ធបច្ចុបបន់ស៊ែរ ត្រានសេចក្តីព្រាយ
យោមទេ តើនឹងសម្រេចតាមការចង់ប្រាលសបស់ខ្លួន ឬចង់ប្រាប់ប្រាប់
ប្រាលសទៅ ? ដោយបោត្តិ បុគ្គលត្រាននូវវិសេយកាទ ហើយក៏
មិនប្រាលសនូវបុណ្យទុកកម្មការពីកាលមុននៃវា ឬ យសសក្តីកិត្យី
ទីផ្សារដោយការព្រាយយោមដែង ដោយបុណ្យប្រាលសត្រូវទុកការពីកាល
មុនដែង ទីប្រាបនកុសម្រេចតាមការប្រាប្រាប់ប្រាលស ឬចេះហើយ

បុគ្គលគិចិនត្រូវប្រើឱងរង់ងារក្នុងរំណាចយេសសត្វិខ្លំងពេកទេ
ទៅចារបសិរិយាជីលនៅប្រភពត្រួយឱង រាជិនប្ើាននៅកន្លែង
រង្វួយឱ្យររដ្ឋឱ្យក្នុងទីឱ្យ រីតឱ្យនៅកម្ពស់ការប្រើប្រាស់បានឯត្តិត្រូវ នៅ
ក្នុងទស្សន៍ទៅសាលានា ប្ើានសន្លែក្នុងទុកមកចា មនុស្ស
ជីលប្ើានកើតមកក្នុងលោក នីតុងនីតុងប្រសព្វនឹងសជាតិន
ជីវិតការបៀរយដីពុក មានថ្មីម ល្អឱង ស្បែរចត់ សាប ទីប្រ ស ទ្វាង
ល្អ អាណក់ បុន្ថែន្ទីជីលជាគាលការណ៍ ដីមានសារសំខាន់
នោះ តីទៅនៃបង្គង់ច្បាបនុស្សសត្វ ស្ថាប់រំពីសជាតិបស់ជីវិត
ទាំង ៨ ប្រការ តី :

-ការមានលាក

-ការតែតលាក

-ការមានយស

-ការតែតយស

-ការសរសើរ

-ការិន្ទា

-សេចក្តីសុខ

-សេចក្តីទុក្ខ

ប្រសិនបើយីងថែកចេញជាតិនោះ មានបុនគុម្ភ ហើយ
រសជាតិជីវិតទាំងប្រាំបីនេះ តីមាននៅក្នុងលោកយីងនេះនូង
បោក្តុនោះ បុគ្គលមានរំណាចយេសសត្វ ិនត្រូវប្រើឱងរង់
ក្នុងខ្លួននោះទេ ត្រូវគិតឡើកចា រំណាចយេសសត្វិល
ជីលមានការកើតឡើងហើយ នឹងមានការវិនាសទៅជាងម្នាតា

ដូច្នេះបាត់លទ្ធផ្លូវព្យាយាមធ្វើឱ្យចិត្តឡាត្រួល មិនត្រូវលួយកំរែងសង្គាំង ពេកទៅ ត្រូវរៀបចំជាក់កាយជាក់ចិត្ត ទឹកលស្សាល់បោត្តការណ៍ ថានឹងកើតឡើងជាលុខន ភ្នែងថ្មីណាមួយមិនខាងឡើយ ត្រូវ ឧស្សាហ៍ប៉ាញាយាម ដើរតាមផ្លូវកណ្តាលជានិច្ច ទីបន្ទីតាមឃើង សំនៈវិប្បុប្រជាមួយក្នុងសុខ ឆ្លាតកាត់សាកស្អាយ និងប្បកប ជាយសុភម្ពលក្ខងការរស់នៅទីតាំងដែរ ។

សុភាពបុរស ប្រុបុរសពិត ត្រូវតែប្បុរាណិប័ត្នតាមនមឺ ចាំងប្រាំប្រការនេះ ទីប្រាប់លួយដ្ឋានៗថា បុរសទូទៅប្រាំបាត្រទៅ ប្រាប់សុមិត្តិន្ទករណ៍ កំសំឆ្លាយលំប្រទាំងគិតខុសច្បោះ ត្រូវ ធ្វើប្រាក់ប្រាក់ដើរលុខនមាន ត្រូវស្អើសិទ្ធិលជាយចក្ខីសំយោ ច្បាប់នៅដើរនាយក្រុងវាការជីវិតបស់ខ្លួន ។

ធម៌នៅ*នេះនេះ

(តោលការណ៍អភិវឌ្ឍន៍ខ្ពស់នូវភាសាអង់គ្លេសប្រចាំឆ្នាំ)

១. គុណភាព

២. សិទ្ធិភាព

៣. មិនភាព

៤. ពន្លេភាព

៥. ពុត្យសាសនិកបន្ថែម

នៅក្នុងសង្គមជាតិបច្ចុប្បន្ននេះ ប្រសិនបើយើងធ្វើការ
សង្គតិនិញ្ញពិចារណាថាច្បាលដឹកជញ្ជូន យើងនឹងយើង
ប្រទសជាតិកំពង់នៃតមានការអភិវឌ្ឍន៍ជាបន្ទប្បាប់ត្រូវកាត់
សំគាល់ប្រាក ជាប្រទសម្ពយដឹកជញ្ជូននៃប្រាជៈជំហាន ឬនាន
ទៅរក សាកលភាពឱ្យបិនយកមួយ ធ្វើឡើងថាកំណែន
ស្រីបសរសិរិច្ឆាប់នីង ចំពោះល្អដឹងប្រាប់នៅ ឬ បុន្ថែនទន្លេ
នឹងការវិកចំនួនបស់ប្រទសជាតិ យើងកំណែនសង្គតិយើង
ថា ក្រុមសិលដ្ឋាននឹងការសំនោះ របស់យុវជនខ្លួនឯងចំនួន
ប្រាកដ្ឋាក់ស្រុកបច្ចុប្បន្ន ដោយប្រុងប្រយោជន៍នាល់សម្រេចបាន
នាប់ដី នាប់ទួលយកនូវប្បញ្ញត្តិ និរិយាយ បរទេសមក
នឹងត្រូវការ ផ្លោះហើយប្រាកដ្ឋាក់ប្បញ្ញត្តិ និរិយាយប្រើប្រាណ

ជាតិរបស់ខ្លួនមានការឆ្លាក់ចុះជាងីសំង ហើយពួកគេបានបំពេញ
ថាលូនស៊ែន្ទំចាំងក្រុង សូម្រីកមាតាបិតា ត្រូវរាជរាយ កើ
ពួកគេចិនសូវត្រូវក្លែងដីរ ។

ដើម្បីធ្វើខ្លួនឡាយទៅជាយុវជនដឹង ត្រូវឈានប្រវិ-
ប័ណ្ណតាមគោលការណ៍រកិវឌ្ឍន៍ខ្លួនឡាយទៅជាមនុស្សបុ-
ពេលនោះហើយសង្ឃមរបស់មនុស្ស លោករបស់មនុស្ស ពួក
គេនឹងទទួលស្ថាប់ និងធ្វើសម្រេចកិរិយាលាសជាមួយយើងជាក់ជា
មិនមានឡើយ ។ ជាយុវជនចាំងឡាយ បានធ្វើឯកទីនៅឯុទ្ធនេះ
ឡាយទៅជាមនុស្សដើម្បីមានសារ៖សំខាន់ៗ និងជាតិត្រូវការចាំ
ប្រចាំរបស់សង្ឃម ហើយជីតាស៊ែន្ទំក្នុងប្រសិរិត្រូវថាមត្រូវ
ឯកទីនៅក្នុងជាមិនមានឡើយ ។

-**រូបឈ្មោះ សម្រាប់ប្រើប្រាស់ជាយុវជន ត្រូវដឹងថា ការដឹល
ប្រាកេតាមរបាយការណ៍នេះ វាតីមានកំពុសំណានសំខ្លះសំណាន
៖ប្រុងបង្កើចជាបុគ្គលិោនប្រាកត្រូវផ្តល់ម៉ោងបានសំណាននៃលំដំ
រកនឹងការប្រុងបង្កើចពីប្រាកេតាមត្រូវ នៅពេលប្រាកេតាមត្រូវ
មកកែតាមរបាយការណ៍នេះ ហើយការប្រុងបង្កើចក្នុងក្រពេកណាស់ ហើយការប្រុងបង្កើច
ជាមនុស្សនោះនៅក្នុងមិនដឹងនៅក្នុងនោះទេ នៅក្នុងក្រពេកណាស់នៅក្នុង
នៅក្នុងក្រពេកណាស់នៅក្នុងក្រពេកណាស់នៅក្នុងក្រពេកណាស់នៅក្នុងក្រពេកណាស់**

ទីបច្ចាថ្មីបរាជកាយ និងជីតិយិនប្រាក ហេតុនេះមាតាបិតា
គីជាព្រះសំសាត់សិទ្ធិបំផុត ដីលប្បាលត្បូល់នូវកំណើត គីរូបរាជ
សាច់លាយមជីតង្វោយឱ្យ ដូច្នោះកាត់ទាំងពីរនាក់ ជាបុគ្គលដីល
មានគុណភាពដីក្រុលង ត្រាលនីមករប្បៀបដ្ឋីម ប្រអូចប្រាណ-
ទីឱ្យឱយ ព្រោះថាទីថ្មីដីលដីប្រសុទុកបុត្រោនេះ ឈាមរបស់ដី
ប្រាកដីចងាយទីកស្សីង ចំណោករូបពុកមានអារម្មណ៍រៀកចំយ៉តកំស្ថុត
នួនតែពេកវិក ដោយមានទីកម្មខស់កស្សីង ដើមប្រើប្រាស់
កាត់តីងិះណែនព្រោះតង្វួយបានអំពីជីតកូន និងកិរិយាលុខ
សុមញ្ញរុវនិងម្នាយប្រសុទុកដោលមកប្រកបដោយសុវត្ថិភាពល្អ
ប្រកបដោយសេចក្តីសុខប្រើប្រាករ ពេលនោះរូបកូននឹងប្រាក
យិន្តិកពេលហេកដីសល្បិស់ស្អាតជាក់ជាថិនខានទីឱ្យឱយ ។

សេចក្តីដីចប្រាណរៀបរាប់ខាងលើ សប្តាហ៍ក្នុងយិន្តិ
ថា មាតាបិតាដាបុគ្គលដីលមានគុណភាពខ្ពស់ណាស់ សុម្រឿន
យកដីនិងកដ្ឋីជាប្រាកដីសល្បិស់ស្អាតជាក់ជាថិនខានទីឱ្យឱយ
មបាសមុទ្ិនកដ្ឋីជាបិតក្នុងប្រាក ហើយសរសើររៀបរាប់នឹងពី
គុណក៍សរសើរមិនអស់ដីរ ។ ហេតុនេះហើយឱ្យបាន ឲ្យរួសន
ដីម្រីប្រកាយឱ្យនាក់ទៅជាកូនល្អ ត្រូវពីតារាងប្រណិប់តន៍ចំ
ពេលៗលោកពុកម្នាយដោយយកចិត្តទុកជាក់បំផុត នូវការ

ចិត្តិមបិប្បាថថីថរក្សាទុកបំរុងឧបត្ថម្ភគាំទេ ពួកគាត់ដោយ
សេចក្តីផ្តើម ។ ត្រូវយកចិត្តទុកដាក់ខ្លស់បំផុតក្នុងការផ្តល់យកគិត
ធាន់របស់គាត់ ដូចជាថ្វីវិស៊ិកចំការ ថីថរក្សាគោរប្រជុះ ការប្រ-
កបរវាណីរក្សា មានការលក់ដូរដូឡើប្រជាមើល ។ ហើយត្រូវ
រក្សានឹងត្រូវកាលថ្មីបានល្អ ទៅនឹងកិត្តិយសក្រីសេដ្ឋាន៖មាតា-
បិតា ដីដូនដីតា ប្រុះប្រុះដូចត្រូវបានល្អ ហើយកិត្តិយសក្រីសេដ្ឋាន៖
ក្នុងត្រូវតែរៀបចំអត្ថបនិត ចិវាយមានយក នាកប្បក្រិយាទ្វ
បានល្អប្រើពេល ហើយត្រូវគោរពការពេកាត់ក្នុងចំពោះត្រូវប្រើប្រ
ឃុំ កំពើជាមនុស្សការការិយាយរយៈត្រូវស្ថាល់ល្អរវាងក្នុង
មានសំខាន់ច្នៃថាម្មាយ បងបុនក្នុងក្នុងយ ប្រកួតិតកម្មាយរបស់ខ្លួន ។
ហើយត្រូវដើរសេចក្តីការពេកប្រណិតតែត្រូវបំនើពួកគាត់ មិនត្រូវ
ទទួលឱ្យសេចក្តីការពេកប្រណិតតែត្រូវបំនើពួកគាត់នៅទេ ដើរសេចក្តីប្រឡាត្រៀចំពោះ
រូបគាត់ថ្មីបានត្រូវបានត្រូវ នៅពេលដែលពួកគាត់មានវិយចាស់ជាក
មិនត្រូវទុកច្បាបគាត់នៅត្រូវបានការិយាយការណែនាំ-
ការណែនាំកោះកោ ត្រូវចិត្តិមទុកបំរុងចំពោះរូបគាត់ ។ ក្រើយ
ពេលដែលពួកគាត់ ដើរដើរណាកាលទៅ ត្រូវព្យាយាមដើរុបរាយ
សន្តំកសាងជួនគាត់ថ្មីបានរឿយ្យកំរាក់ខាន ។

-សិស្សិយុ ក្រើយពេលដែលរូបយើង ចេះតែមានវិយ

ចេច្ចិនបន្ទិចផ្លូវ មាតាបិតាព្យកកាត់ប្រាណបញ្ហាណូបយើង ទី
ទៅសិក្សាយំនសុក្រ នំពីសំណាក់គ្រឿរាជយ៍ ព្រោះថាដែងឆ្លួយ
ក្នុងមានចំណោះដី ប្រាណត្រាយទៅជាមនុស្សល្អ្អាក់ ក្នុងសង្គម
នឹងកៅ ហើយនឹតាស់នោក្នុប្រែសិរិយ៍ ។

ហេតុនេះគ្រឿរាជយ៍ តីជាបុគ្គលូខ្លាក់ដីលមានគុណា
ទៅលើសិស្ស បន្ទាប់នំពីមាតាបិតាមក ដីច្បៃ៖ល្អាឃ៊ា គ្រឿ
មកពីភាសាប្រាលីថា ធមុ វិប្រជា ឆ្លៀត (ធមុគ្រឿ+ > , =គ្រឿ)នឹងក
ដីលមានចិត្តឆ្លៀត ខ្លួរដីលក្ខុរកគោរព តីខ្លួរបង្កាត់បែង្វីន
ចំណោះវិធានផ្លូវ និស្សិស្សប្រាណចំណោះដី ។

គ្រឿ-ធមុ វិ.សិល្បៈសុ សិលំ ធមុ សិលុតិតិ > ធមុ

ខ្លួរស្រាថនុវិសចក្តីស្រប្បាប់ក្នុងសិស្សចំណោះដី ។
គ្រឿតិសង្គមលំនុវិធានចំណោះដី ដ យ៉ាងតី៖

-សិល្បិវិធាន វិធានាមសិល្បិកម្ម ៩

-និតិវិធាន វិធានាមសិល្បិកម្ម ៩

-អក្សិវិធាន វិធានាមអក្សិសាស្ត្រ ៩

-លេខវិធាន វិធានាមលេខ ៩

-យន្តិវិធាន វិធានាមក្រើនយន្ត ៩

-ដៀរិភ្ជាត វិភ្ជាទានិធោ ៩

-សាសនិភ្ជាត វិភ្ជាទាមសាសនា ៩

-បរិភ្ជាត វិភ្ជាអំឡើង ៩

ពាក្យចា អាចាយ មកពីប្រាណិថា អាចិយ ឆ្លកប្រជាវិបាយ បុ
បង្ហាគសមាយទាំង ឆ្លកប្រព័ត៌មាន ឆ្លកការណ៍តីមត្តវ ឆ្លកប្រព័ត៌មាន
រំពើជាប្រយោជន៍សិល់សិស្ស បុ ឆ្លកដែលសិស្សត្រូវប្រព័ត៌មាន
ដោយសេចក្តីគោរព ឬ ត្រូវរាជាយវិធានវិធានសេចក្តីសាធ្រោះ
រាជវិទ្យារាស្សរបស់សិស្សជានិត្រ ព្រោះថ្មីថ្មីសិស្សរបស់ខ្លួន
រៀនប្រាកដីកដុចបញ្ជាតាំងវស់ ឬ

សម្រាប់ប្រជាប្រឈមបាយការ នាក់ប្រជាប្រឈម មានយោទច្បាបណ្ឌ ដើម្បី
ទូទាត់យកចំណោះវិភ្ជាតរំពើត្រូវរាជាយរបស់ខ្លួន មិនត្រូវមានចិត្ត
ប្រមាណចំណោះយកច្បាប់ ហើយពេលដែលយើងត្រូវរាជាយច្បាប់
មកដល់ ត្រូវក្រាកទទូលោកច្បាប់ដោយគោរព ព្រោះជាកិច្ច
ដែលសិស្សត្រូវថ្មីដើម្បីសង្ឃឹមយើង អប់រំនេះផ្សំ
ជាតុននៃត្រូវបានចិត្ត ជាតុណាសមិជ្ជស៊ូស៊ូបស់ក្នុងសន្តាន ឬ
រួចហើយសិស្ស ត្រូវគាល់បន្ថែមត្រូវរាជាយ ដោយការគោរព
កោត្រីក្រោង នេះគឺជាការចុះទុនបន្ទិចបន្ទាប់បន្ទាំង ចុះនៅរា

ប្រាណចែកវិធានក្នុងបញ្ហាថ្មី គឺសេចក្តីផ្តល់ជាបុណ្យសង ចំណោះដីន
សម្រាប់ដោះស្រាយបញ្ចាស់នឹងការងារ ឬ ហើយត្រូវយកចិត្តទុក
ជាក់ក្នុងការស្វាប់ទិន្នន័យ នំពីសំណាក់ត្រូវរាជ្យ ព្រោះថាបុគ្គល
ដីលស្សាប់ដោយល្អ គឺស្សាប់ឡើយលំ ហើយពិចារណាទាមបោក
និងសល យ៉ាងនេះវិធាននូវបញ្ហា ត្រួសនាមជាសិស្សត្រូវ
មានសេចក្តីស្រួលរាយត្រូវដោយចិត្តស្មោះស្សែត្រូវ គោរពការបេះ
ដីន និងគុណភាព ឬ សិស្សត្រូវគោរពប្រឈានិចក់ ចំពោះការ
ងារដីលត្រូវរាជ្យជាក់ឡើ ទោះបីការងារនោះ តួចតាមបន្ទិច
បន្ទចក់ដោយ មិនត្រូវទុកឡើលាកត្រូដ្ឋីដោយខ្លួននេះទេ
យើងត្រូវតែធ្វើការងារនោះដីនសត្រូវ ឬ សិស្សត្រូវរៀបរាយក
ចំណោះវិធាននិងពីត្រូវរាជ្យដោយគោរព ទោះបីវិធានភាក់ដោយ
បើសិស្សមានសមត្ថភាពរៀបចំនេះទេ ត្រូវមិនវិធាននិងពីតណ្ឌប្រ-
លីវ ឬ ត្រួសនាមជាសិស្ស ត្រូវតែក្រុងក្រុងស្មោះរបស់សាលា
និងកិត្តិយសរបស់ត្រូវបានល្អ មិនត្រូវធ្វើស្មោះ និងត្រូវ
រាប់ទិន្នន័យសនោះទេ ។

-**មិត្តល្អ** មិត្តភាពជាជាតិនាក់ទំនង រវាងមនុស្សពីរនាក់ ឬ
ត្រូវត្រូវ ដីលមានសេចក្តីពញចិត្តនិងត្រូវដោយមានការរួរ
បទពិសោធន៍វ និងការប្រាស់ប្រាស់យុទ្ធជាតិសងជាមួយត្រូវ ដោយមិន

មានការប្រកាស់នូវពេលវិសម្បុរ ប្រកាស់ពួសសាសន៍ ជាតិនឹង
សាសនាថ្មីទីផ្សៀម ព្រមទាំងទីកន្លែងនិងពេលវេលាដែលដែលដឹងទៀត ។

ពាក្យថា មិនា មាននៅយ៉ាង ន្ថែកដីលាកប់រាណត្រានិត
និត មនុស្សដីលាស្រឡាត្រូវប់រាណត្រាយ៉ាងជិតស្តិទ្ធ ស្រឡាត្រូវ
និងពេញចិត្តរប់រាណត្រា ។

កាលណាយើងមានមិត្តភក្តិ ជីវិតរបស់យើង ការវិត
មានការចាប់រាយមុនី ហើយឱ្យយើងជានេរស់ត្រា នៃនៅមានការ
ត្រួសនឹសមិត្តទៅតាមចំណុលមិត្ត និងការនិន្ទ័យរបស់ខ្លួន
យើងត្រូវប់ត្រា ព្រោះយើងត្រូវការឡ្វេងការដើម្បី ចូលរួមចំណោក
សប្តាហរិករាយ និងចូលរួមចំណោកដែរ ព្រោះយើង
ត្រូវការមិត្តសម្បល់យោបល់ និងលើកទីកម្រិត ត្រូវការមិត្ត
មិត្ត ព្រមទាំងសម្បល់យោលានំដែង ដើម្បីសម្បល់ប្រជិតនិងបៀវបស់
ជីវិតឡាត្រូវការវិតប្រសិរីទីនេះដើម្បីយកិត្តទេរៀត ។

មិត្តភាពនេះ បើតាមទស្សនៈនរប់របស់ព្រោះពួកសាស-
នា ព្រោះពួកជាបរមត្រូវ ទីនេះបានត្រាស់សិន្ទុងទុកមកជាតាំង ។

មិត្តមាន ២ ប្រធ៉ែ គឺ

១-កល្មរាយមិត្ត មិត្តធម្ម មិត្តពិត្រាការ

២-បាបមិត្ត មិត្តរាជក្រក់ មិត្តសម្បល់

មិត្តលូ មិត្តធិត្រប្រាកដមាន ៤ ប្រភេទ

ក/ ឧបកររកោ មិត្តមានឧបករ:

ខ/ សមានសុខទុក្ខោ មិត្តមួលសុខឃុមទុក្ខ

គ/ អត្ថត្សាយើ មិត្តប្រាប់សុវត្ថមានស៊ី

ឃ/ អនុកម្មរកោ មិត្តមានចិត្តចែះលើផ្ទាល

ឡ.....មិត្តមានឧបករៈ ចំពោះមិត្តប្រភេទទីមួយនេះ ជាមិត្តដែលចែះផ្តូលមិត្ត ដោយមិត្តស្វោះស ហើយជាតិពីង្ហាននៅពេលដែលបើង មានកំយនន្តរាយណាមួយ បើផ្តូលមួយ ការផ្តូលនោះលើសពីសំណុំរាយ របស់បើងទៅទៀត នៅពេលដែលមិត្តរបស់គាត់ ប្តានមានសេចក្តីប្រមាជន្ត្របុខ្ពស់ ដោយប្រការណាមួយ ហើយចំណេះផ្តាយទូរសម្រាត់ ដោយមិនយកចិត្តទុកជាក់ចំពោះទូរ មិនខ្សោះពីភាពនៃគ្មាន ទៅថ្មី ជាមួយ ប្រមានកំយនន្តរាយកំកាលចំពោះមិត្ត ពេលមិត្តមានការចំប្រាផ់នឹងមួយ ឬ ចំពោះមិត្តដែលមានឧបករៈ ប្តានយកចិត្តទុកជាក់បំផុត គ្មានការផ្តូលដែរក្នុងទូរសម្រាត់ចំណេះផ្តាយ គឺចំណេះផ្តាយក្នុងនោះ ហើយតើអ្វីតើចំណេះផ្តាយមិត្ត ប្តានជាតិពីង្ហាន ប្រសិនបើមិត្តគ្នានឹង កំណើនទីមួយ

មេញទ្វារបស់ខ្លួនរួសមិន ពួសល់មិនក្រោះជីវិតជាង ដើម្បីយើទៅទៀត ។

.....មិនមែនសុខរមទុក ជាមិនមានសន្មានចិត្តទៀត ត្រង់ស្អោះសម័ំពោះមិន ហើយដឹកសំគាយករើសសម្ងាត់ថ្មាប់ ខ្លួនប្រាប់ដឹកជីវិតជាណិច្ច សូមរក្សាការពារឱ្យសរាប់កំប្រឈរបស់ មិន តីមិនច្បាប់រាយការណាមួយទៀត នៅពេលរាយមិនទូរឱ្យ ។ នៅពេលរាយមិន មានសេចក្តីទីនឹងច្បាប់ ឬ ដូចប្រចាំៗដោយត្រាងកំយប់ប្រការណា មួយនោះ មិនបានលេបងមិនមិនចោលទូរឱ្យ សូមរក្សាបាមួយមិន សូមរឿន រាយការពារ និងជួយរំលកនូវសេចក្តីទីនឹងជាមួយមិន សូមរឿន ជីវិតបានលេបងមិនមិនបានដើរ ។

.....មិនបាប់នូវប្រយោជន៍ ជាមិនមិនចំណេះត្រីឱ្យ ដឹលមានប្រយោជន៍សម្រាប់មិន ចំណាស់ត្រីនមិន និងសិរី កំណើន រំពូកចំពោះមិន ពេលដឹលយើព្យាមិន ចំរួចធ្វើនូវឱ្យសិរីនាស ដល់ខ្លួន ប្រមាំងក្រុមក្រុសរាយ និងសង្គមជាតិនោះ កំបាម ប្រាមមិនមិនច្បាប់ជីវិតជាប់ខាត ហើយបានឈរលោមិនច្បាប់ ពេញនូវសេចក្តីណូនដោយកាយវាទាមិន បានពន្លេលោមិនច្បាប់ សេចក្តីកំយូឡូចចំពោះទុកតិកពារ ប្រមាំងដឹកជាមិនខ្លួនច្បាប់បានស្ថាប់ បានដឹងនូវនីដឹលមិនមិនផ្សាប់បានស្ថាប់ បានដឹងហើយ

ប្រាប់នូវផ្លូវប្រវិបត្តេទការស្ថានស្ថិតិសល់មិត្តទ្រព្យតាមជាន់ ។

៥មិត្តមានមិត្តមេដឹង នវាទោលដើលមិត្តកៅត មានសេចក្តីចុរ៉ា មិត្តកៅតិតុរ៉ាដីន ហើយនវាទោលដើលមិត្ត ម្មានទឹកសេចក្តីសុខ មិត្តមានមិត្តទ្រព្យតាកវារ សប្តាហ៍រករាយ ជាមួយ ហើយនវាទោលដើលម្មានព្យួរការដីទៅនវាទោលទិន្នន័យ យាយរកក្រក់រំពីមិត្ត ហើយរកមន្ត្រាប្រាយ និយាយការពោ មិត្ត ប្រសិនបើព្យួរតាមនិយាយសរសើររំពីមិត្តនិងនៅ៖ កើតូយ និយាយសរសើរបន្ថែមទ្រព្យតាមជាន់ ។

មិត្តអាណក់ មិត្តបុម ៤ ប្រធេះ

ក/ អញ្ចប់បាយការ មនុស្សគិតនៅពីខាងម្រាវ

ខ/ វិចិថកោ មនុស្សជូននៅសង្គ្រោះ

គ/ អនុឱយភាពិ មនុស្សចេះនៅតាមនិយាយចាក់បន្ថាយ ក្នុងការបង្ហាញ ។

យ/ អាមេរិកបាយការ មនុស្សដីកនាំទៀរកសេចក្តីនើនាស

៥មនុស្សគិតនៅខាងពាន់ ជាមនុស្សជូនបិត្តនឹងបន្ថប ន្ថាវន្ទុវសេចក្តីនោះត្រង់ មនុស្សប្រែកចនេះ ព្រឹនវកិច្ច ការវិធម៌យ មានមិត្តនៅក្នុងកៅតិតិកនៅទីនោះនូវការបាន ហើយជាន់ ។

មនុស្ស ចោមខួបយោជន៍តែបន្ថិចបន្ថច ចង់ប្រានតែធ្វើ
រំពើចិត្តកកិ នៅពេលដែលខ្លាងនូវអាណាពកំយេងនាយ ទីបន្ទះ
ទីផ្សេយដ្ឋីកិច្ចការរបស់មិត្ត ហើយការរបៀបរាជមិត្ត មិនបាន
សេចក្តីប៉ែយភាពន្មោះត្រូវនោះទេ ទៅនៃតែលីងយើង
នូវប្រយោជន៍នីមួយៗ ។

.....មនុស្សល្អទៅសម្រួល ជាមនុស្សបានតែនិយាយ ត្រាន
ការពិត ពោលពាក្យថាថ្មីតែរាជា នការនិយាយដូចជាសំដីត្រូវ
(មានតែសំបកទេ) ។ តើជាមនុស្សចូលមិត្ត ប្រពុទិកយករឿង
ដែលនឹងហើយមកនិយាយ ហើយកំពុងលើកយកនូវរឿង
ដែលមិនទាន់មកនូវយកមកប្រាក្រែយ ទៅនៃរឿងបរាណ់បន្ទាយ
បញ្ចូលដឹងដីរ នៅពេលដែលខ្លាងដូចសោះដល់មិត្ត ដូយ
តែរបស់ណានដែលត្រានប្រយោជន៍ ពោលដែលមិត្តមានធានាផ្លែះត្រូវ
ពីងារនៃលេសចាត់ជាប់រល់ ប្រមាណកិច្ចយ៉ាងនេះ យ៉ាងនោះជា
និច្ច ដោយមិនខ្លួនល់រំពិច្ចទ្វីយៗ ហើយគិតតែនូវនីងជាតិ
ចំបង ។

.....មនុស្សចេះតែនិយាយថាកំបណ្តាយឱ្យតាប់មិត្ត តើជា
មនុស្សចូលមិត្តប្រចាំប្រចំង រូបគេបុនប្រសិទ្ធភាពរាជការ
បន្ទាយរាជាស់ ហើយពោលដែលយើងមិត្តថ្វីនូវរំពើរាជក៏

កែត្រករនសាខានាមួយ ប្រសិនបើចិត្តធ្វើវាំពីលិរិញ្ញ កែត្រករនសាខានាមួយដូច ពោលដឹងលនោចំពោះអុខមិត្ត គិតករនពេលសរសើរជាន់រៀប្សេង្រាយ ឬនិន្ទនោរាយក្រាយ ឬដឹងរិញ្ញនោះ ដូរជាលិយាយីវិនិត្តិតិះដូរលមិត្តទិន្ទិញ្ញ ។

.....មនុស្សឱ្យការណ៍ទៅកសេមក្នុងនាន់ មនុស្សប្រកែទីបូននោះ ជាបុគ្គលដឹងលពិប្បាកបំផុត ព្រោះជាមនុស្សដឹងលដឹកនាំមិត្តភកិ ព្រមឈានទៅកសេបភ្លើនាសទាំងបច្ចុប្បន្ន និង នាយកក ពោលគិតឱ្យការណ៍មិត្តភកិ ព្រប្រព័ន្ធដីនូវវាំពីអប្បាយ អុខទាំងប្រការតី៖

១-ពិនិមិត្ត ជាមួយកាលៗនិល្បែងប្រើ

២-សុរាមិត្ត ជាមួយកាន់កសុរាណ

៣-អក្សរមិត្ត ជាមួយកាលៗនិល្បែងប្រាកាល់

៤-បាបមិត្ត យកមនុស្សរកក្រក់ដីមិត្ត

មិត្តមួយការរាល ជាជីវប់រាល ឥឡឺនាមខ្សែឆ្នាល់ជាមួយកសុរាណ សុរាណដឹកយកនូវសេចក្តីនោះមកបញ្ចាំបន្ថែមទៀតថា អហិយមុខ (បោកទីដឹងលវាំពីនាស) មិនដែលមានតំបនប្រកែប៉ុណ្ណោះទេ ។

នូវការនឹងអ្នកទេរាជៈទៅដំឡាក់មានបុណ្យ ប្ើានត្រាល់សល់ផ្លូវជា៖
អធាយមុខ ប្រានប្រការកិច្ចាន ប្រាំមួយប្រការកិច្ចាន នូវសេចក្តី
នៅ៖ ដោយត្រាល់តែបន្ថែម ការដើរលើលើមួយ ការដើរមិន
មែនស្រួលមួយ ការខ្លួយប្រាស់មួយ ឬ ចំណែកចិត្តបន្ថែមទៀត
ដូចនេប្បាយមុខបុណ្យ ដូច្នះបៀបឈរសុមចិត្តនឹងករណៈ កុំមាន
ទស្សន៍:កែវប្រាស់ ដោយប្រការណាមួយច្បាស់ ព្រោះនេះជាបី
ជមិនិងលទ្ធផលទោះមានទោះភាគ ទេសលវិនិច្ឆ័យទៅកាមព្រឹកជមិនិងប្រាស់
និងប្រាស់ ឬ

ការសេតកប់ប្រាស់រាលមិត្តភក្តិ ជាវីសនំខាងលាក់ណាស់
សម្រាប់ជីវិតយើងត្រូវបាន ជាតិសេសនោះ គីរូបប្រុនបាយវីស៊ូ
និងមួន ព្រោះជារីយិនិលត្រូវការមិត្តភក្តិ ដើម្បីស្អែកត្រូវប៉ុន្ម័េរ
ចំណាតមិត្តភាព ឬ ដូច្នះបៀបឈរមុននឹងកប់រាលមិត្ត យើងត្រូវ
និងតិនិត្យមិនិងប្រាស់ទេប្រាស់ត្រូវបានដើរការ ត្រូវបានសានិន រួចរាល់
ពិនិត្យមិនិលនុវវន្ទបានបស់បុគ្គលនោះដើមទៀតជាមួន ឬ

នៅក្នុងទស្សន៍:ទោះពួកសារឱ្យ ប្ើានសលវិនិច្ឆ័យទៅការជា៖

យានិសំ កុរិត់ មិត្តំ យានិសញ្ញាបស់គឺ សោរិ

តានិសគោ យោតិ សហរាយោ ហិ តានិយោ ឬ

បុគ្គលិយកសនិលិបលិយការជាមិត្ត ចាំងច្បាលទៅសេតកប់

នូវនំនួបបណ្តាល គេកើតឡើងទៅជាដាននួបបន្ទាន់ដីរ ។

ភ្នែកសេចក្តីនេះ ប្រាកាលពីរដ្ឋល័យ ប្រសិនបើយើងរាប់រាយមិត្តឈ្មោះ រួបយើងក្នុងរាយទៅជាមនុស្សឈ្មោះដីរ បូន្ថែមប្រសិនបើកប់រាយមិត្ត រាជក្រឹត្ត រួបយើងក្នុងមានលេខាងក្រោមក្រុកដីរ នៅពេលការសេចក្តីនៃបុគ្គលិក រួមទាំងមានត្រូវបានផ្តល់ទៅក្នុងក្រុកដីរ ទៅទិសជំងឺរាយមិត្តនានាទីយេ ។

បុតិម្មោះ កុសល្វែង យោ នៅ ឧបនយោទិ

កុសាហិ បុតិ រាយក្តី នាំ ពាណូហេសវ៉ោនា ។

នរបនខ្ពស់ប៉ុចិត្តឈ្មោះដោយស្តីកស្តា និងនាំច្បាស់ស្តីកស្តាមានស្តីឈ្មោះដោយទៅក្នុងក្រុកដីរ ការចូលទៅសេចក្តីនៃនំនួប កើតឡើងនាំច្បាស់ឈ្មោះដីរ ។

សម្រាប់មិត្តឈ្មោះ មិត្តពិត្រការ តីជាមិត្តដីលមានការ នៅពេលការសេចក្តីនៃជាមួយមិត្ត មានមិត្តបុរាណ រាជក្រុង សណ្ឋាប់ថ្វាប់ថ្វ និងការសិក្សាយាមសិក្សាល្អក្នុងការសិក្សាយេវនសិក្សាធ្វេទ្រក ដែល ក្នុងការសេចក្តីនៃជាមួយមិត្តការពារនានានឹងត្រូវបានស្រាវជ្រាវ ស្រាវជ្រាវ ដីលជាមធ្យាប្បាយច្បាប់នូវជាតិ រស់នៅប្រាកាលសុខ សាន្ត និងកសាងជីវិតការពារនានានឹងត្រូវបានសំបុរាណទៀត ដែលបានស្រាវជ្រាវ ស្រាវជ្រាវ ។

- ពលរដ្ឋិត សម្រាប់មនុស្សដើរលម្អានកែវតមក នៅក្នុង
 សកលលោកយើងនេះ តើតុងតែមានការសំនួលស្ថិតិកពិត្យ
 ទៅតាមវរិយាលិមិ និងវរបុញ្ញលិមិប្រព័ន្ធផ្លូវបានជាតិរបស់
 ព្យកគត មានប្រធែលិន្ទិនេះ លទ្ធផើនៅការដឹកនាំដុំបញ្ហានេះ ឱសញ្ញានេះ
 សម្រាប់មនុស្សប្រព័ន្ធរឿង និងជាព្រៃនេះ និងជាមាយរដ្ឋិត
 មន្ទីរ និងជាប្រធែលិន្ទិនេះ តើមិនសូរដុំបញ្ហាចាំង(ស្ថិតិ)
 ចំណុច និងច្បាប់ប្រធែលិន្ទិនេះ តើមិនសូរដុំបញ្ហាចាំង(ស្ថិតិ)
 ប្រធែលកម្ពុជាយើង តើជាប្រធែលម្មាយ ដើម្បីលិនសម្បរទៅជាបាយ
 ទីផ្សារបុញ្ញលិមិ វរិយាលិមិ ទៅនៅក្នុងប្រព័ន្ធផ្លូវបានជីវិតដើម្បី
 ចាំងល្អប្រសិរទ្វៀតជានេះ ព្រោះជាប្រធែល ដើម្បីលិនទូលាយកព្រៃនេះ
 ពុទ្ធសាសនាដាចម្បែង ដោយច្បាប់របស់រដ្ឋិតម្នល់ ប្រាការបាន
 ទុកចា ព្រៃនេះពុទ្ធសាសនាដាសាសនាបានបស់រដ្ឋិត ឬ ដើម្បីធ្វើឱ្យនាំ
 ភ្នាយទៅជាបាលរដ្ឋិតម្នល់ការនៅក្នុងសង្គម គោលដៅជាបម្បែង
 ត្រូវគោរពច្បាប់ នៅប្រធែលរបស់ខ្លួន បន្ទាប់មកត្រូវរក្សាស្ថិតិ
 នៅក្នុងប្រព័ន្ធផ្លូវបុញ្ញលិមិប្រព័ន្ធផ្លូវបានជាតិមាន
 បន្ទូលទុកចាប់ឡើង ឡើងបានការសំង្គម កំឡើប្រធែលជាតិមាន
 ការរាប់ឆិនឡើងនោះ សម្រាប់មុខរបរចិត្តិមិនីរឿង ព្រៃនេះ ត្រូវ

នៃរៀបចាគសិន្នលេណាលើលក្ខបដោយទោស ប្រឡិនវិស័ធនច្បាប់
របស់ឱ្យដឹង ដូចជាការផ្តល់ជុំមនុស្ស ជាតិសេសនោះ តីការផ្តល់
ជូនត្រួតពិប្រជសម្អាយទៅប្រជសម្អាយ ដើម្បីច្បាប់ដឹង
ពេស្ទាបាន បំនើសរាកម្ពុសនៃរៀបចាគ ដើម្បីជាការសម្រាយរបស់
បុរាណទីព្រៃន សូម្បីតិការផ្តល់ជូនត្រួតពិប្រជស្សន៍ គ្រឿងសញ្ញា
វិន ក៏រាប់បញ្ហាលចាបានវាំពីខសច្បាប់ដីន ហេតុនេះបុគ្គលជាបុ
គ្គបាន ហើយក្នុងនាមខ្លួនជាប្រជាពលរដ្ឋម្អាយរូបដីន តីមិន
ត្រូវប្រព័ន្ធប្រព័ន្ធដីន្នល់ផ្តល់ជូនច្បាប់ទាំងនេះទេ ។

មិនមែនមានត្រីម៉ែត្របុណ្យវិនទេ ដោយសំឡើងយើងពេញថា
នៅក្នុងបច្ចុប្បន្ននេះ ប្រជសយើងប្រាកដប្រសញ្ញាវិបញ្ញាដា-
ត្រូន ដោយសង្គមមនុស្សប្រាកដកំណត់បញ្ហា ជាពាណិកពលីៗៗ
ហេតុនេះសូមលើកយកវិត ៥ ចំណុចតី៖

១-គ្រឿងច្បាក់ចរាបរណី

២-សេរគ្រឿងស្រីវិន និងគ្រឿងពេញ

៣-បញ្ហាសុខភាពដោយការប្រើប្រាស់ចំណុចអាហារ

៤-ការរំលោភសិទ្ធិ និងអំពើបិនិយ្យា

៥-ក្នុងខាន់ខាងចូលរួមកិច្ចការសង្គម

☞ កត្តាផែលនាំឱ្យគ្រោះធ្វាក់រាជរដ្ឋាំ

មានជូនជាតិ :

- កត្តាថ្មី
- កត្តាមនុស្ស
- កត្តាយានយន្ត
- មិនគោរពច្បាប់ចរាប់ណ៍
- ទេះការនរច្បាប់យ៉ាង
- សេចក្តីផ្តើមស្លឹង

☞ កត្តាដំឱ្យសេរគ្រឿងប្រើប្រាស់ និងគ្រឿងញោះ

មានជូនជាតិ :

- កត្តាសង្គម (ការប្រាប្រួលរបៀបនិយោគមិបរទស)
- ការសេចក្តីប៉ឺត្តិ
- ការទេះច្បាប់ (ជាក់ទោសច្បាល់ច្បាប់)
- អាហ្វោនទេះសមត្ថភាពក្នុងការត្រួតពិនិត្យ
- កត្តាត្រូសារ (ទេះការយកចិត្តទុកជាក់ពីមាតាបិតា)
- កត្តាឭ្មននង ។

☞ បញ្ជាសុខភាពដោយការប្រើប្រាស់ចំណុចធម៌រាជរដ្ឋាំ

មានជូនជាតិ :

-ទី៨ចំណោះដឹងខាងស្រុងការ

-ការប្រក្សាប្រើដឹងដីនេះទ្វាន់ (មិនគោរពឡាយ)

-កត្តានីវការត្រួតពាក្យ

-ទី៩បច្ចេកទេសអ្នកដែលធ្វើឯកចារបរាបារ (ការចុកជាក់
នៃចុខប៉ាញបានល្អ) ។

→ កត្តានីវមានការរំលោភិទ្ធិ និងអំពើបិន្ទាយ

មានផ្តូចជា :

-ក្នុងខាតការវប្បធម៌ចំណោះដឹង

-សេចក្តីណានិងត្រីងឡ្ងាំង

-ការត្រួតពាក្យ

-ការប្រចំណូន

-ការធ្វើឯកចារ

-ទិន្នន័យសិស្ស

-មិនគោរពតាមត្បាទាទិ ការកិច្ចរបស់ខ្លួន

↙ ... កត្តានីវមិនមានការចូលរួមអ្នកដែលស្ថិត

មានផ្តូចជា :

-ប្រជាពលរដ្ឋមិនបានដឹងអំពីសារៈសំខាន់ និងការចំ

ប្រាថែនការចូលរួមរបស់ពួកគេ ។

- មិនបានធ្វូព្យួរដ្ឋាមួយព័ត៌មាន ដែលស្ថិតិកិច្ចប្រជុំ ព្រមទាំងព័ត៌មានធ្វូងមក្សាន់ទូលាយដល់ប្រជាពលរដ្ឋ ។

- មិនបានកំណត់ពេលវេលា ទីកន្លែងអ្នសមសុប មិនបានបង្កើយការសន្ដែកប្រជុំមានលក្ខណៈចំណា ។

- មិនបានយកបច្ចេកទូលាសម្រាប់ព័ត៌មាន និងផ្តល់ព័ត៌មាន ដែលមានលក្ខណៈងាយ និងទូលមានលក្ខណៈទូលយកបាន ។

- មិនបានបង្កើតមានទំនាក់ទំនងណ្ឌ និងស្ថិតិស្ថាលជាមួយពួកគេ ។

បញ្ជាជំនួសសៀវភៅបៀប ដែលស្ថាមយើង កំពង់នៅជីវិតប្រចាំថ្ងៃដែលវាក់ខាន ហើយនៅដើម្បីធ្វើការសៀវភៅ របស់ខ្លួន ប្រកបដោយចិរភាព ឬវត្ថិភាព និងសុភាពដ្ឋាន នៅ នឹងនាមយើងជាប្រជាពលរដ្ឋ ដែលសៀវភៅក្រោមវំណាច់របស់ច្បាប់ ត្រូវតែនៅការពាក្យក្នុងការសៀវភៅ នៅរាជរដ្ឋបាល ច្បាប់ប្រទេស តោរពលិត្តិនឹងការសៀវភៅនៅរាជធានីភ្នំពេញ ត្រូវរក្សាទុកនូវ ទំនៃរៀបចំនាប់ របៀបដែល នរិយាយចិត្តជាកិរបស់ខ្លួនច្បាប់ ត្រូវរៀបចំការពាក្យក្នុងការសៀវភៅ និងមានប្រយោជន៍ ដែលស្ថិតិកិច្ចការងារណាមួយដែលសារៈសំខាន់ និងមានប្រយោជន៍

ដល់ក្រុមត្រួសរាយ និងសល់ដ្ឋានជាតិ ការងារដែលប្រាស់ចាកទៅស
ដូចមាននៅក្នុងបិដកលេខ ១៥ ប្រានសម្រេចដោយការងារសំខាន់
មាន ៣ យ៉ាងតី ការងារកសិកម្ម ៩ ការងារណាពិធីកម្ម ៩
ការងាររាជការ ៩ ការងារទាំងនេះនេះ ជាការងារដែលប្រកប
ដោយសុចិត្តទេរសត្វនៅក្នុងប្រព័ន្ធដែលបានបង្កើតឡើង ។

- ឯកសាសនិកដែលឲ្យ តីពួកបិស់ទ ដែលជាអ្នករាប់រាណ
ពោះនានត្រួយ ប្រានទូលាយកពោះនានត្រួយជាទីពីនិងទីក ។
ពួកបិស់ទ គប្បីនិករលីកសល់គុណរបស់ពោះសម្រាលសម្រួល ទៅ
ជាប្រព័ន្ធផ្លូវដែលបានក្នុងពោះគុណរបស់ពួកបិស់ទ ។
ពួកបិស់ទ ពោះគុណរបស់ពួកបិស់ទ នឹងបានបង្កើតឡើង ពោះ
ក្នុងប្រព័ន្ធដែលបានបង្កើតឡើង ។ ពួកបិស់ទដែលរាប់រាណពោះពួក
គោរពពោះពួក កុំរាប់រាណពោះនាទិ គោរពពោះនាទិដែរ ពោះ
នាទិតីពាក្យទូទាត់ប្រជុំប្រជុំប្រជុំប្រជុំប្រជុំប្រជុំប្រជុំ
ដលនិញ្ញន ។ រាប់រាណពោះនាទិ គោរពពោះនាទិ តីបានដល់ការ
សិក្សាប្រព័ន្ធនាទិ ស្ថាប់ពោះនាទិ ប្រានសម្រួលដែលបានបង្កើតឡើង ។
បើយើរបានពោះនាទិ ជាកញ្ចប់ផ្លូវដែលការប្រព័ន្ធដែលបានបង្កើតឡើង ។
ការងារកម្ម ៩ ដែលបានបង្កើតឡើង ។

ដើម្បីប្រព័ន្ធដែនិងខ្ពស់ការដំឡើង គប្បីលាងសម្រេចដោយស្ថាននៅ
គោរពទ្រោះនឹង បែពិនិត្យថែរីលទោះយើង្វាច់ស្ថាតបីយេ គប្បី
នៅដោយការវិភាគយក្រុងផ្លាសមាជាណក្នុងកសិលមិននៅទៅទំនើស
យុទ្ធសាស្ត្រ ជីវិសាសនាសម្រាប់មនុស្សនាក់ សម្រាប់
មនុស្សដីលមានចិត្តរឹងបីនេះ មានសតិជាត្រីសរក្សាទុន មាន
ការរាយការណ៍នៅត្រូវបានប្រកាសបាន ទិនលំទោនគោរពគុណទ្រោះនីតិវិធី
ការឈ្មោះនឹងបីប្រឈាន់ជាដីម្រោះ ឬ ខ្ពស់ការបំរាប់រាយទ្រោះនីតិវិធី
ប្រកាស ជាមួយយើង្វាច់ស្ថាតនៅទៅការក្រុងក្រុងការដោយខ្ពស់ ដីល
ប្រកាសដោយមនាកម្ម និងដោយក្រុងក្រាត ។

ម្នាក់នឹងទ្រូវបានប្រើបានដោយគ្រប់គ្រង ជាមួយកម្មិនបិទទានផ្លូវ
ពេលគីឡូវិទ្យាលេ និងធ្វើឱានចំពោះលោកខ្ពស់មានសិល ។
ទោះបីជាទាមផ្លូវបីកកីដោយ បីទីនិនិមិនទូលាល មិនព្យូទ័រដំបែក
ខ្ពស់មានសិលទេ តីណូន៍ចាបិទទានផ្លូវ ឬផ្លូវពាក្យចាថិនបិទ
ទានផ្លូវ តីជាលើយ្យេះរបស់ស្ថា ឯលក្តាលេរបស់ប្រកាសខ្ពស់មាន
សម្រាប់ ឬជាលើយ្យេះរបស់ស្ថា ។

ក/ ប្រធានប្រឹតុនការធ្វើទាន លានជ្រោមនិងការក្រុងក្រាត

ពេញចិត្តនិងខ្សោយសេចក្តីសុខដល់អ្នកដៃទៀត ។

២ / ព្រះច្បាស់និងជានជាតិបណ្តាកម្មកម្មាធិល ១

៩ / ព្រះម្ខាក្តុងការស្វាប់ធីរបស់សហគ្រោះ

ក្នុងពេលវេលាដូចមួយចំនួនករបច្ចេកទេសបច្ចីមួយចំនួនដែលបានជិត
នូវការបង្កើតក្នុងព្រះពុទ្ធសាស្ត្រ ព្រះបច្ចុប្បន្ននិងព្រះពុទ្ធសាស្ត្រ
តាំងចេញពន្លាថែរបានបាបចាំឆ្នាំ ជាមួយការបង្កើតព្រាកដីរួច
ព្យាយាមបនិបត្តិកាមធ្យាពនឹងព្រះសាស្ត្រ ឈ្មោះថាសម្រាប់
ដីដល់បរិច្ឆេទ សម្រាប់ព្រះពុទ្ធនឹងចិត្ត ជាមួយក្រប់
គ្នានូវការអារម្មណប្រើពេលវេលាដូចមួយចំនួនករបច្ចេកទេសបច្ចីមួយចំនួនដែលបានជិត

ហេតុនេះសម្រាប់យុវជនយុវវារីចាំងឆ្នាយ ក្រោម្ចី
ខ្លួន ព្រមទាំងការអភិវឌ្ឍន៍ ដើម្បីព្រែរាយជាមួយរបស់ត្រឹម ប្រភាគយ
ទៅជាថម្លែសូន្យលូកដឹងសង្គមនោះ ត្រូវតែព្រៀរាយជាព្រឹក-
ប័ណ្ណ តាមដោយការណ៍ចាំងប្រាំនេះ ទើប្រភាគយជាថម្លែសូន្យលូក
និងត្រឹមសម្រាប់សង្គមជាតិ និងសាសនា ។

କଣନ୍ତା * * * ରେଖା

ពួកសំណើធសម្រាប់ស្លែងយល់

-លើចកើទុក	-លើចក្រញូវ
-លើចក្រោមកំ	-លើចខក
-លើចខាត	-លើចខិង
-លើចខិល	-លើចខិប
-លើចខូល	-លើចគំរាម
-លើចគិត	-លើចគុំ
-លើចគ្ងាន់យ	-លើចគ្ងានសង្កែម
-លើចគ្ងានហេតុផល	-លើចគ្រួយច
-លើចគ្ងានបី	-លើចចំហ
-លើចចំហៈង	-លើចចំអក
-លើចចុកពោះ	-លើចចោទ
-លើចឆ្លួត	-លើចឆ្លល់
-លើចឆ្លើយ	-លើចជំទាល
-លើចជំទាស់	-លើចជំរុញ
-លើចជ្ចនោរ	-លើចជោរ
-លើចជោរ	-លើចលើយ
-លើចដៃល	-លើចដព្យាល

-សើចពេនង

-សើចត្រាប់

-សើចទូន្លាន

-សើចធម្ចាតា

-សើចបង្កាប់

-សើចបញ្ជី

-សើចបញ្ជី

-សើចត្រូវ

-សើចទួលខុស

-សើចទិន្នន័យ

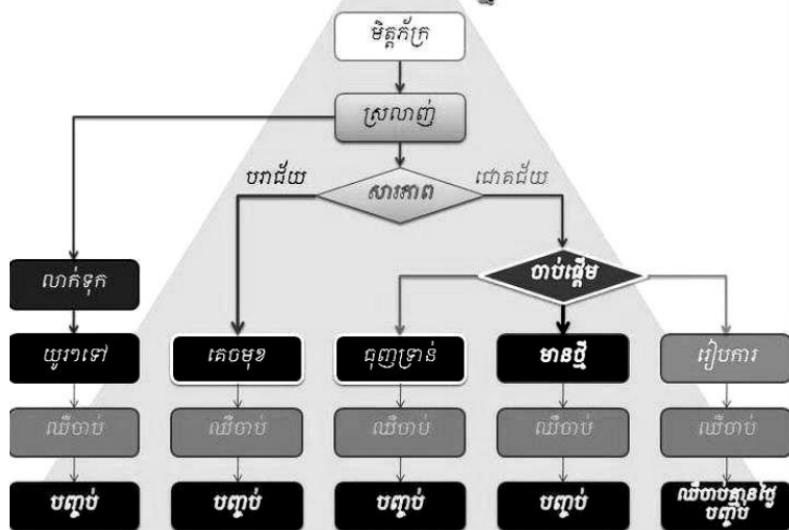
-សើចបង្កីប់

-សើចបង្កីបំ

-សើចបង្កីល

-សើចបង្កីចហង្វី

ពព្យកសំណើចទាំងអស់នេះ សូមចិត្តនូវករណៈ ធ្វើការ
ត្រួតពិនិត្យ ប្រកបដោយបញ្ជាផ្ទាល់ ក្នុងការគ្រប់ការណ៍ ទៅការក្រុមក្រសួង ឬ
ន្រាក់រព្យកត្រួតពិនិត្យ ក្នុងការគ្រប់ការណ៍ ទៅការក្រុមក្រសួង ឬ
ដំណាក់ការលស់បាន

ទិន្នន័យព្រៃនបែងច្នៃលេយ្យបណ្តា

(អវិយសម្ប ៤ ជាក្សត់ដោះស្រាយបណ្តា)

១. ទិន្នន័យព្រៃន រាលិតនៃទុក្ខ

២. សម្រួលយោសទុក្ខ រាលិតនៃហេតុរបស់ទុក្ខ

៣. គិរាងសទុក្ខ រាលិតនៃសេចក្តីរលត់ទុក្ខ

៤. មេដ្ឋានសទុក្ខ រាលិតនៃផ្លូវទៅការង់សេចក្តីរលត់ទុក្ខ

-ទុក្ខសម្ប សេចក្តីមិនត្រូវលិច្ឆ៉ាន មិនត្រូវការយ មិនត្រូវប្រាកែវ ទុក្ខព្រៃនបែងជីវិត ។

ពាក្យថា ទុក្ខ លោកសំដើរយកការពារតំ ការពារទំ ការពារ ការពារទំ ការពារបំ ការពារលំ ការពារទំ ឬលើ នឹង និយនោះថា ទំកែវ ទំសំ ទំងាសំ ទំយី ទំន្លាយំ ទំ ទំក្រុងមក្រុង ទំខ្សែកខ្សែល ទំលើទំ ទំថ្វែងថ្វែក ទំសេចក្តី ចាយក្រោតមុន ទំប្រើបស់មិនជាទីត្រឡប់ ទំប្រាក់បស់ របស់ជាទីត្រឡប់ ប្រព័ន្ធបានរបស់ណាមិនបាន របស់ នោះទំការពារមិនបាននោះ ទំការពារខ្លួនប្រាំនេះជាទុក្ខដែល ។ ទំស្រុក ទំយូន នៅក្នុងជាក់ ទំបីរិភោគការ ទំសុីជីក នាមបិកាណ ដែកដីរ ឈរននង្វួយ ឬលើ នោះជាទុក្ខដីក្នុង ។

ទំសែឡាយព្រៃ ទំស្សប់ ទំជីលោះ ទំសប្បាយទំក្រ ទំមាន
ទំក្បុច ទំដំ ៤៧៤ នេះជាទុក្រប្រាប់ចារាមរយៈពេលវេលា
សធ្លេលាក ស៊ែនវិភីងលាកនេះទំតាំងមាន ទំតាំងក្រ តាំង
ត្បានត្រូចប់រវាងត្បានត្រូចប់រវបភាពទាំងនេះ នេះជាទុក្រសម្រួល ។

-សមុទ្ធយស្ស ហេតុវិនសេចភ្លើទុក្រ ហេតុវិនសេចភ្លើមិន
សប្បាយមិន ហេតុវិនការព្រំព្រៃនឹងត្រូចប់ទុក្រមិន ទុក្រកាយ ។

ពាក្យថា សមឱះ លាកសំដីយកតុល្យា (ចំណាវ៉ែ ចំ
ណាវ៉ែប្រាថ្ញា...) ដោយនៅយ៉ាង ចង់បានរួប សំឡូង និន នស
ផែផ្តើ ។ ចង់ប្រើ ប្រាស់រួប សំឡូង និន នស ផែផ្តើ ។
ចង់ប្រើចែរក្បាហុកនូវ រួប សម្រេង និន នស ផែផ្តើ នេះជា កាម-
ពុល្យា ឬ ចំណាវ៉ែក្បងកាម ចំណុលក្បងវគ្គកាម មានរួប សម្រេង
និន នស ផែផ្តើ ។

កាលណាសធ្លេលាកមានទិលំនោ កវិនិនប្រើក សីវិ
កក្បីធម្មោះ យសសក្តិ វំណាច តិំណាវ៉ែ ៤៧៤ ប្រាប់ទាំងការ
ប្រាថ្ញាចង់បានកក ចង់បានបាន៖ ចង់បានលំនោ ចង់បាន
កវិនិន ចង់បានប្រើក ចង់បានសីវិ ចង់បានកក្បីធម្មោះ ចង់
បានយសសក្តិ ចង់បានវំណាច ចង់បានតិំណាវ៉ែ ចង់បាន

កៅវិវិ ចង់ប្រានអង់ ហែវិថា សវ៉ែណ្ហា ។

កាលណាសត្វលោកមិនមានភាព មិនមានបាន មិន
មានលំនៅ មិនមានកវិនិង មិនមានបច្ចេក មិនមានជី មិន
មានក្រីនិយោះ មិនមានយសសក្តិ មិនមានវំណាច មិនមាន
តំណើរាយ ។ ការចង់ប្រានត្រានភាព ចង់ប្រានត្រានបាន ចង់
ប្រានត្រានលំនៅ ចង់ប្រានត្រានកវិនិង ចង់ប្រានត្រានបច្ចេក ចង់
ប្រានត្រានជី ចង់ប្រានត្រានក្រីនិយោះ ចង់ប្រានត្រានយសសក្តិ
ចង់ប្រានត្រានតំណើរាយ ចង់ប្រានត្រានវំណាច នេះជា឴ិរីសវ៉ែណ្ហា ។

ពិតណាស់ពួកស៊ុទ្ធសម្រាប់ នៅក្នុងសកលលោកយើងនេះ
មិនចាសត្វប្រកចណាទេ មានពាណិជ្ជកម្មនឹងនៅក្នុងរីយៈណា
នោះទេ ជាទិសសសត្វមនុស្ស រីមងមានចំណាយជូយនៅក្នុង
ខ្លួន បើមិនយើងនេះ គឺយើងនោះដីរ បុចង់ប្រាននៅត្រួចយើង
ចាំងនស្ថៀតម្បងកំមាន ពួកខ្លះចង់ប្រានកាម ខ្លះចង់ប្រានភាព ខ្លះ
ចង់ប្រានត្រានភាព ។ ការប្រាថ្ញាចង់ប្រានកាមស្របរើយ ចង់
ប្រានភាព រើយនឹងចង់ប្រានត្រានភាពទៀត ជាបន្ទបនាប់ត្រាតត
មានទីបំផុតនៅខ្ញុំយ៉ា ។

ចំណាយនេះ ពីៗពួកសាលវាប្រានត្រួចយើងថា ជាងក្នុង
វាំត្រួចកេសបក្តិ៍ទុក បុម្ភលបោកនឹងទុក បុងប្រកពនឹងទុក ។

ចំពោះទីរីយសល្អពីរខាងដែមកើ ឯកសញ្ញា ជាថលនៃកសាលាចង
នកសាលាចង ឯសមុទ្យយសញ្ញា ជាបោកតិនៃកសាលាចង នកសាលា-
ចង ឬទីនេលាក្នុកប្រាប្រឈឺ៖ ប្រាណពោលថា សមុទ្យយសញ្ញា ជា
នកសាលមិនដែនជាកសាលទីយេ ឬ គ្នាវ្វេងលីនេរ បើសិន
សមុទ្យយជាបោកនៃនកសាលាធិកម្មាន់ បោកដូចមេចប្រាណជា
ឯកសញ្ញា ទៅជាថលនៃកសាលាចង និងនកសាលាចង ឬ ដោយនា
ត្រូវយកនៅនេងម្នេះ ជាទុទៅខ្លឹមយល់យើងថា សមុទ្យេះ^១ ត្រូវតិ
ចាត់ចូលប្រឈានដោកសាលាចង នកសាលាចងនេរ ទិបនសំបញ្ញា
ថាទ ហើយជាការពិតប្រាកដទ្រួតចង ប្រសិនបើយោងទៅ
កាមកសាលបោក និងនកសាលបោក និងលម្អានដែងនំពី
កសាលមូលនិងនកសាលមូល ក្នុងគ្មែរកិចច្ចនៃប្រែកដាក់សាលា-
សនាយើង។

សមុទ្យេះ ជាបោកនៃនកសាលាចង ប្រាណដល់ចំណាត់
មនុស្សមួយពុក និងលវាំត្រាបង្កើតគ្រឿងស្រោរធន សម្រាប់
ធ្វើស្រោមសង្គម៖ សិក បុយោជបិការនានា មួយនេះដោយ
ការធ្វើស្រោម ធ្វើនូវនំពីកោរកម្ម ពីប្រទេសមួយទៅប្រ-

ទេសដឹងយោ ព្រមទាំងទៀរក្រក់ឡើងទៅ ដើលគេប្រាកដថ្លែងខ្ពស់
សណ្ឋាប់ឆ្នាប់សន្តិសុខរបស់មនុស្សស្ថ្ទា តីមានការផ្តល់ជូន-
ត្រូវឱ្យនូវ ដូចជាអនុស្សជាន់ដើម ហើយពិភពលោកដើល
ឆ្នាប់នៃមានសន្តិភាព ដើរទៅជាន់សន្តិភាពទីពួក នំពើទាំង
នេះ ហើយដើលមនុស្សប្រើប្រាស់ឆ្នាប់ប្រាកដ ប្រាកដស្ថាល់ថា
ជាន់ថ្លែងប្រើប្រាស់នូវអ្នកដើទី ឬ បំផ្តាញសេចក្តីសុខរបស់គេ
ប្រាកដប្រាំងពិភពលោកច្បាស់នូវសេចក្តីនាស ដូចជាបច្ចុប្បន្ន
ត្រូវនេះ មានកែតស្រាមភ្លើងប្រទសមជ្ជីមបុរិ ថ្លែងមនុស្ស
ប្រាកដស្ថាប់ជាន់ត្រូវ ទាំងនេះគឺជានំពើរកសាល ។

សមូទយ៖ ជាបោកនៃកសាងចម្លើ ប្រាកដល់ចំណាត់
មនុស្សមួយព្យកទ្រូវការដើលទាំងប្រើប្រាស់ត្រូវប្រជាប់សម្រាប់
សន្តិភាព និងសង្គរ៖សំរាប់សន្តិសុខ ឬសុខបិន្ទាយនានា មាន
ជានាថី វត្ថុរាយម លំនៅបាន ផ្លូវត្រូវ ស្ថាន ផ្សោរ មនឹកពេញ
មណ្ឌលសុខភាព សេះទីក គិលានជាន់ ឬលី រួមទាំងសេចក្តី
ឬ តាមផ្លូវការយកចាបិន ព្រមទាំងការបំពេញនូវសង្គបានចម្លើ
ព្រហ្មនូវការចម្លើដែលអ្នកកិច្ច កំសត់ទុកិត កុមារកំព្យ ការ
ដើលថ្លែងសេចក្តីឬប្រាកដប្រាកដ ដើម្បីថ្លែងមានសន្តិសុខនៃម្រាប់
មនុស្សស្ថ្ទា និងសន្តិភាពជាការបណ្តាងរាស្ត្រ ឬជាស្ថាពារ

សម្រាប់ពិភពលោក ដើលគេល្អាល់ត្រប់ត្រាថា ជាទីផ្សំនៅ
សេចក្តីសុខសល្អភាគជីទ បង្កើតរដ្ឋូវការ ទាំងឆ្លួចចិត្ត ទាំងឆ្លួច
សម្រារ៖ សម្រាប់មនុស្ស ប្រព្រឹងពិភពលោក ព្រមទាំងការ
លួតលាស់ចំរុងចំឡើងត្រប់វិស៊ីយចំពោះ និតិវិស៊ីយសម្រាប់
ផ្តល់នូវសេចក្តីសុខសល្អឯការនេះនៃតីវា សមុទ្យយស្ស ។

-និរាមស្ស សេចក្តីសុខកាយសប្តាយចិត្ត កើតវាំពីការ
រួមចាកនូវសេចក្តីទី សេចក្តីសោកសោកធនុកុងជីវិត ។

ពាក្យថា និរាម សំដើរិយកការលត់សុវត្ថិភ័ន្ធ ឬ
ការលត់នេះ ដោយត្រានសសល់នូវតណ្ហាជាំង ៣ (កាម-
តណ្ហា រវតណ្ហា វិរវតណ្ហា) ដើលសត្វលោកប្រាណធ្វើការនេះ
កាត់ ការត្រូវយចំណាស់ដើលឆ្លាប់មានភុងចិត្តរបស់គេ ដើល
តណ្ហាប្រាណបង្កើតកាំងពីយុទ្ធមានសំមកបៀប ដោយប្រើរាងធន
និងត្រួតពិនិត្យការងារ និងត្រួតពិនិត្យការងារ ឬ ដោយ
រាងប្រើប្រាស់ ទីបន្ទានមិត្តធម៌ត្រួតពិនិត្យ មាកពីតណ្ហា
មាកការនាមទ្វារៈនាមបៀប ត្រួតពិនិត្យការងារ ឬ ដើលបង្កើតឡើង
ដោយនិត្យនិងតណ្ហា ។ ភុងពេលនេះសេចក្តីទី ភុងទ្វាយ
ក្នុងពេលនេះសេចក្តីទី ភុងទ្វាយ និងតណ្ហាប្រើប្រាស់ សុម្រោះតិត
បន្ទិចបន្ទិចឡើយ ឬ ភុងនៃយុទ្ធមានសំមកបៀប និងតណ្ហាប្រើប្រាស់

មានជារាជីថា ចំសេចក្តីពីក្រុង ចំរាល់ដើលមានស្ថិកស្ថាន
ចំរាល់ត្រាន ភាពទីនាគ ចំធ្វើនូកជា ចំធ្វើនូកតុប ចំធ្វើ
នូកជីជាន់គេ ចំសៀវភៅជានូករួចរាល់ ឬលី ឬប្រសេចក្តី
មកវិញ្ញុតីមានវិយថា នស់វាំណាត់ នស់ការចាំ នស់ការប្រើឯង
នស់ការផ្ទាល់ច្នៃ នស់ការក្រោរ នស់ការស្រួលក្រួយដៃ នស់ការ
ចាប់កំណើត នស់ការចាស់ នស់ការឈើ នស់ការស្អាប់ នេះ
បោរីថា និរាយសម្បូរ ។

-មតិសម្បូរ ផ្លូវជាឃំនួរបញ្ហាថ្មីបាននូវសេចក្តីសុខ
និងសេចក្តីពញ្ជីត្រូវបាន សប្តាយចិត្តផុកក្នីពេញិជ្ជីវិត ។

ពាក្យថា មតិ លោកសំដើរយកផ្លូវប្រតិបត្តិ បុរីសំរប់
ដីរទៅកាន់ ភាពរបស់សេចក្តីទុក ឬដើលតែន្នាប់ត្រូវបាន
មជ្ឈិមាបជីបទ បុរីដឹងកម្រត ។

ព្រះនរិយបុគ្គលចំណែកយោ មានព្រះសម្បទាមប្រធាន
លោកវិតោះនៅប្រតិបត្តិកាមផ្លូវនូវកម្រតនេះ តីត្រូវព្រះនរិយ
ព្រះចានអម្ចាស់កម្រតនេះ ជាជីវិតបំផ្តោះព្រំលែកបង់នូវរការទីក្រុង¹
លេសលេហិយបញ្ជីសម្រេចនូវមតិល្អ ដល់នៅក្នុងព្រះនរិយ
និញ្ញនាបរិយាយសាន ។ ប្រការអម្ចាយទីតាមពេលថា នូវកម្រត
នេះនូយចាករាំពីសិកសាធ្រេចតីកិលេស ដូចជានេស្សបចប្រពេញ

ឆ្លាយចាកបញ្ជាថ្មីទាំងពួស ពុំនោះសោរជូនជាទីប្រុងក្រប់ជាទី
ប្រជុំនៃនៅជីទាំងពួស មានពោធិ៍បញ្ជីយេងជិំណាត់ប្រការ ៤ប្រែប
ជូនជាទីកម្មបាសមុទ្ធជាទីប្រុងក្រប់ ប្រជុំប្រជុំនៃនៅក្នុងជាំង
ជាំងទ្វាយ ឬ នគ្គលិំកម្មភាពមាន៤ប្រការ តី សម្បាទិនិំ សម្បា-
សអ្នប្បែះ១ សម្បាហោម១ សម្បាកម្បន់១ សម្បាមានីវេះ១ សម្បាហោ-
យាមេះ១ សម្បាសតិំ សម្បាសមាផិំ ឬ

មក្នុងជាំងនេះ បើនឹងបោរជា សិក្សាថ្មីការិព្រៃកប្រាណ
តី សម្បាទិនិំ និង សម្បាសអ្នប្បែះ លោកសោក្រោះចូលក្នុងបញ្ញា
សិក្សា ឬ សម្បាហោម សម្បាកម្បន់ សម្បាមានីវេះ តីសោក្រោះចូល
ក្នុងសិលសិក្សា ឬ សម្បាហោយាមេះ សម្បាសតិំ សម្បាសមាផិំ តី
សោក្រោះចូលក្នុងជិតសិក្សា បើនឹងមានកវិនិន័យខ្លះ នគ្គមក្នុងជាំងបី
ខាងចុងនេះ លោកសោក្រោះចូលក្នុងសមាផិំសិក្សាប្រជុំនេះវិព្រៃក
សិស្សិតមាន ឬ

កវិនិន័យខ្លះលោកប្រាណពោលជា នវិយសប្បុវិកបច្ចេកប្រែជា
ពីរ តីទុក្ខេះនិងសម្រួលយេះ មួយក្នុវេះជាលោកកិយេងជិំ ឬ និរោះ
និងមក្នុះ មួយក្នុវេះជាលោកក្នុវេងជិំ ឬ បើនឹងបើសិលជាលោក
បាត់នវិយសប្បុវិកបច្ចេកប្រែជាទីម៉ែរ៉ែង ហើយពី
ប្រាណមាត្រាថ្មីលក្នុងលោកកិយេងជិំដែលនោះទេ យើងចាក្នុងសេច

ភ្នៀនេះ លំប្អកយល់ លំប្អកននវត្ថុបន្លិចហើយ បូន្ថែទោះជាយ៉ាងណាក់ដោយ យើងត្រូវតែតិចត្រូវចាំងរស់ត្រា ឡើងវិញ្ញាចាំងទីទួទៅពីសេសភ្នៀនក្នុងគ្មែរ នង្វានវិកាយ ទុក្រិប្បាស លោកប្រាណចាត់បង្រិចចាំងទ្វាយពីរពុកគី ជាលោកិយចម្លិះ ជាលោកក្នុងចម្លិះ ដោយសំរាប់លើគ្មែរនេះនេះ លើបោកដល់ជាទុក្រិប្បាសជាយ៉ាងក្នុងគ្មែរចាំងទ្វាយ ផ្សាយនន្តិះដោយគំនិត របស់បណ្តិតចាំងទ្វាយភ្នៀន៖ ពួកសាសនាដែន ។

យើងត្រូវតែមានសេចក្តីបាបាន សូមនកបំបាត់ទោសចំពោះលោកដើម្បីល្អប្រាណចាត់ នវិយសច្ចាតីខាងចុងថា លោកក្នុងចម្លិះត្រូវក្រុងជាការត្រឹមត្រូវ ទោះនវិយសច្ចាតីចាំងបុណ្យ ពីរខាងដើមជាលោកិយចម្លិះ ពីរខាងចុងជាលោកក្នុងចម្លិះ ឬ ទីនៅយើងសូមត្រឹមថា នវិយសច្ចាតីខាងចុងនេះ បើសិនជាមនុស្សបុច្ចោនកំពុងប្រាណសម្រេច បុរាណកំពុងដី កំពុងបានិបត្តិ កំពុងរស់នោះក្នុងចម្លិះ បុរាយយកចម្លិះ មកប្រើជាប្រាស់រោងរាល់ យើងសូមច្បាប់លើការបង្ហាញចម្លិះ លោកិយចម្លិះលូបប្រឈមប្រាស់ ប្រាណសម្រេចនវិយមក្តា នវិយចលប់ហើយយើងសូមច្បាប់លើការបង្ហាញចម្លិះ លោកក្នុងចម្លិះ ឬ

ខ្ញុំប្រាណសេចក្តីត្រឹមឱ្យលំយើងវិញ្ញាចាំងទីទួទៅដោយ

ការព្រៃបៀវនោះទេ គឺធ្វើសភាពទន្លេ ដើម្បីព្យាយកគារព
ប្រតិបត្តិពុទ្ធសាសនាអាយូរំលែក ហើយបាននឹងវត្ថិកាមវិត-
ប៉ុណ្ណោះ ។

មិចាំងទ្វាយ ដីលលោកប្រានប្រាប់ចំនួនភ្នែកបិសក
ចាំងបី ថាមានប្រាំបីមីនុនបូនពាល់នម្ចាស់នៅលើ ពុំមានខ្លួន
ឈាមូយ នៅក្នុងពីរិយសច្បាប់ចាំងបូននោះទេ ហើយកំពុង
មានខ្លួនឈាមូយ ចេញ្សាសាទស្របែង នាំពីរិយសច្បាប់បូននោះ
ទីឱ្យ (មក្ខារិយសមិនមេត្តា) ផ្តល់ប្រតិបត្តិមិចាំងនៃ ដីល
មានគោលដៅ ដើម្បីសម្រេចមតិសលនិញ្ញន កំពុងរក្សាដែល
នវិយសច្បាប់បូននោះជាពិសេសដ៏រ (មក្ខាយុត្តាដោយ៖ មក្ខុសមិ
និស្សុដ្ឋា) ។ នវិយសច្បាប់បូនដីលប្រានត្រាស់ជីង ប្រើដីលប្រាន
ល្អាច្រាវកយើង ដោយព្រះសម្រាលមួល ត្រូវប្រានមុនីចាំង
ទ្វាយ ជាពិសេសគឺព្រះសម្រាលមួលច្បាប់នៃពេល ទុកដាក់ជា
មួលច្បាប់ ប្រជាប្រសកល់របស់និច្ចិចាំងទ្វាយដែល ជាកំពុល ជាប្រើ
ប្រើប្រស់និច្ចិចាំងទ្វាយដែល ។ ហើយនេះព្រះទី ? ព្រះ
ផ្តល់ប្រានជាបុគ្គលិកដោយនឹងដោយបណ្តិត
ចាំងទ្វាយភ្នែកព្រះពុទ្ធសាសនា មានតំបែកព្រះត្រូវត្រូវ ភ្នែកចំ-
ណាចមូយ គឺបច្ចេកទេសនាដីលព្រះសម្រាលព្រះនង្វែប្រាន មាន

ពោះតម្រូវ តាល់សល់តាមសតាំងច្បាប ដើម្បីដែលយើងនូវការ
 ត្រូវប៉ោងទៅ បញ្ចូរត្រួតពិនិត្យនោះ ហើយការសំដើរដាចិ មិនមែនដាចិ
 ណាស់ទៅទីឱ្យ តីវិរិយសច្បាបជិនេះនៅ ទោះបីជាមានដាចិតាំង
 ទ្វាយដីទៅ មានអនុវត្តន៍ក្នុងរាជរដ្ឋាភិបាល និងអនុវត្តន៍ក្នុងរាជរដ្ឋាភិបាល
 ដើម្បីនៅក្នុងនោះដែរ នៅពេលដើម្បីបានប្រើប្រាស់សម្រេច ពោះសម្រេ-
 ទេសនា របស់ពោះសម្រេសម្រួលនៃត្រូវមានលេខាដារត្រឹម មិន
 ត្រូវតែបប់ចេសនាទេ តីមានទុកតិយ..តិយ..ចត្តុតិចសនា.
 ឬលើ ទៅហើយ ឬ ក្នុងបប់ចេសនា កាលណាកោតធ្វើការ
 សង្កែះ ឬ វិវកត្រូវការពិនិត្យនោះទៅកនឹងយើង ក្នុងបប់
 ទេសនា មាននីយទុកលីនាយណាស់ មានជាថ្មីស្តីវិតមិន
 មានទីបំផុត មានអន្តរសាធារណៈ មិនរាជរករសជីថមក
 ប្រើប្រាស់ម្នាក់ ឬ

មួយសេច្ចែកប្រែប្រែតាំងទ្វាយដើម្បីនេះ ប្រានមាន
 យោបាយលំស្របតាមក្នុងចំណាយចម្លាយទុកតិច និរិយសច្បាបជិន
 ត្រូវទុកជាក់ត្រូវតែជាមួយល្អជាន់ ប្រើប្រាស់គោលរបស់ដាចិតាំង-
 ទ្វាយប៉ុណ្ណោះទេ តីត្រូវមានទុកជាកំពុល ជាថ្មីយបរបស់ដាចិ
 តាំងទ្វាយដីទៅទុកដាចិដោយ ឬ ព្រោះបានឯណី ? ព្រោះបាន

ថាពេទោសលួចឡើង ទៅជាសំដីសងមិលាក់ជាយ នៅពេលបញ្ចប់
ពេទោសនឹងតែបញ្ចប់ជាយនិយសលួចឡើងជានិរាល់ ហើយក្នុង
និយចាសមិទាំងឡាយ តីត្រូវប្រាកដផ្តើមកើតមានឡើង ជានិបុង
ជាយនាគ្រប់យុទ្ធវិយសលួច ហើយក្រុមបញ្ចប់ទីនៅ ជាយ
និយសលួចដូចត្រូវ ។

ដើម្បីព្រៃលាកម្ម្យករណៈទាំងឡាយ មានពន្លឹក្តឹងនេះការ
តែងច្រាស់ ខ្លួនឯមធ្វើសេចក្តីពលវិធីបញ្ចប់មានដូចខ្លះតី បុញ្ញកិរិយាល្អ
ទាំងឡាយរាល់ តី ៣១ សីល រារ៉ាន តីទានកើតមានពេទោសនឹង ?
ពេទោសជីវិតរបស់មនុស្សប្រាកដត្រូវដូចនេះសេចក្តីទុក្ខ សេច
ក្តីទុក្ខប្រាកដធ្វើព្រៃលាកម្ម្យសេចក្តីទុក្ខនៃការរបស់មនុស្សសង្គ្រាក់ចុះអុនជាប ។ តី
សីលកើតមានពេទោសនឹង ? ពេទោសជីវិតរបស់មនុស្សសង្គ្រាកដ
ប្រចាំឆ្នាំសេចក្តីទុក្ខ ជាយនាគ្រប់យុទ្ធដីជាណេវេត្ថេវេន
របស់ខ្លួនជីវិត ។ តីរារ៉ានកើតមានពេទោសនឹង ? ពេទោសជីវិត
មនុស្សសង្គ្រាកដប្រាកដត្រូវដូចនេះសេចក្តីទុក្ខ ជាយនាគ្រប់យុទ្ធដីជីវិយ
ការសេដ្ឋកិច្ច ការអ្នកច ការឲ្យដែល ដីលជាងកាត់នាំ
ព្របង្កើន បង្កើតជាម្មោះ និយមសង្គ្រាម និយមជាតិសាសន៍
ពុជាត្មូនុវង្វុត្រូវបាល នង្វូរឯណ៍ និយមរាជ្យ និយមរំណាច
និយម យសសក្តិ ។ លើស្ថាបនិយជាទានាន សីល រារ៉ាន ត្រូវ

បង្កើតឡាយនាមដើម្បីបញ្ចបន្ទាន់សេចក្តីទុក និងបន្ទាយនៃ កណ្តាលឡាយកង្វែងខ្សោយចុះបន្ទិចអារម្មណ៍ ឬ៖ត្រាងាយសុវត្ថិភាព បាត់ក្នុងទីបំផុត ។

សេចក្តីនេះសប្តាក់ឡើយពួរដោយ និងចំណែកដោយ និងឈាមជិតិណាន ឡើងដោយនាមព្រំយនុវត្តិយសប្បដ្ឋាន៖ជាមួលដ្ឋានជាកំពូល លើកនៃលាភ និងឈាមជិតិសម្រាប់សុឆ្បរបន្ទាល់ បុសុឆ្បរនៃពារ៉ាវាសំសេចក្តីសុខ នៃពីរគ្នាថាមួលដោយ ដែលមួលការសង្គមបច្ចុប្បន្ន នឹងពីរគ្នាបាន និងឈាមជានាមព្រំពួលជាបរមត្តុ បុមានព្រំ ត្រួយរកនេះនៅក្នុងនោះដែរ ហើយដែលត្រូវបានឡាយ ថា សម្រួលបុរីប តិចជិបនៃមបន្ទាយត្រូវ មិនដែលជាបញ្ហាបច្ចុប្បន្ន ។ បុន្ថែសុម្រីចិតិនេះក៏ដោយ យោបល់របស់ខ្លួននាសេចក្តីត្រូវឱះយល់ដើរដោយ កែតាមនាមព្រំយនុវត្តិយសប្បដ្ឋានដែរ ដូច នោះព្រំទី ? ព្រំចិបនៃសុខនឹងសុខនៃសំសេចក្តីសុខ ក៏មកវិតសំពីសេចក្តីទុកប្រើបាន និងនេះ តុចចានដើរដែលព្រំនេះ ជាការយល់ដើរដើរទុកប្រើបាន ហើយទី ? ហើយចាប់ព្រំសម្រាលមួលប្បាន សម្រាប់សុខទុកប្បាន ត្រូវ

ប្រាកដជាយន្តាស្រើរយការបន្ទែកស្រួល ប្រចាំការសំណូលពារទេ តើ
ត្រូវប្រាកដជាយន្តាស្រើរយការដើម្បី ដែលត្រូវធ្វើការដោយ និងទង្វើ
ដែលត្រូវប្រាកដជាយន្តាស្រើរកិលេសតណ្ហាដែលបានបញ្ជាផ្ទាល់ ។

សូរបស់ចិត្តកិច្ចករ ដើម្បីរៀបចំការណែនាំនឹង មនុស្សត្រូវ
តិចខំប្រើប្រាស់បន្ថែមស្អែកកិច្ច សម្រាប់លោកខាងមុខតីត្រូវខំប្រើប្រាស់
ដែលត្រូវបានបង្កើត ហើយសម្រាប់លោកខាងមុខតីត្រូវខំប្រើប្រាស់
បុណ្យត្រូវបានបង្កើត សម្រាប់ចិត្តអាណាពេលការត្រូវបានបង្កើតតាំងវិនិ
រិយសង្គមជាមួយត្រូវនេះដែរ មនុស្សត្រូវមានតំនើតថា ពេរ
ក្នុង ជំនួយ ការក្រោងក្នុង ការកំណើនក្នុង ការស្នូលក្នុង ឱលើ
ត្រូវប្រាកដប៉ែងជាយត្តាលម៉ោង ត្រូវបានបង្កើយ ត្រូវបំណាន
ឱលើ មតិខ្លះប្រាកដយល់ថា ការធ្វើសង្គមនឹងបង្កើយ
សង្គម មតិនេះត្រូវបានបង្កើយ ពំប្រាកដយល់ប្រើបង្កើយទេ
ទៅ ? ទៅនូវពំនោលក្នុងនិយសង្គមពេលថា ទូកជា
ឡាយជាដែលបស់បាត់ គឺតណ្ហា តណ្ហាដាងគុកប្រាកដមនុស្ស
ទ្វាយជាដែលបស់បាត់ ប្រចាំការសង្គមនេះជាប៉ែងបស់តណ្ហា ។ បើ
មនុស្សនៅក្នុងលោក មានតំនើតចេសប្រកាសយកសង្គម
បំប្រាក់ជាយសង្គមនោះ ក្នុងតំនើតនេះគឺប្រាកដត្រូវបានបង្កើយ
សេចក្តីពីទេ ។ លោកអ្នករាយនាំងឡាយ ប្រសិនបើបង្កើយ

សោន រកសេចក្តីពិត្យនូវរឿងនេះ សូមមេដ្ឋាននៃកថយក្រាយ
វិញ តាមដ្ឋានប្រភពតិន្ទិត្យ តាមដ្ឋានប្រាក់ជាកម្មនុស្សជាតិ
ក្នុង សាសនាក្តី គីនាជាតុពិតជាមនស់នេះ នឹងបង្ហាញឡើយឯង
ឱ្យពួរ តាតិដីលយកស្ថាមបញ្ចប់ដោយស្ថាម វិមិន
ដីលប្តាលបច្ចេកទេទ គីវប្តាលបច្ចប់ផ្លូវ ដីលកាសា
ខ្លកប្រាស្ថប្រភពតិន្ទិត្យពេលថា ចប់ដើម្បីកីត កីតដើម្បីចប់
ហើយនៅក្នុងចំណែកតាំងនៃពួកសាសនាអូយប្តាលពេលថា
ពេរវិធីនៃរម្យប់ដោយការមិនចងពេរ ប្រពេរត្រូវប្តាលបច្ចប់
ដោយគ្រាលចំណាស ឯស្ថាមវិញត្រូវប្តាលបច្ចប់ដោយគ្រាលស្ថាម
ឆ្លើយតបដីរ នេះគីនាកាតពិតនៃវរិយសច្បាបិ បោកនេះ
មនុស្សលោក ត្រូវមានតាំងដើម្បីរកិវឌ្ឍសង្គមជាតិ របស់
ខ្លួនឡើមានការវិកចាប្រើនវិនិលរោននឹងរឿងប្រចាំបីស៊ីយ ។

តិន្ទិត្យពិចារណា

ខ្លួនរកទរពិត្យឱ្យបាយ មិនកំបាយលំចាស់ច្បាស់យកចាយ

ខ្លួនធ្វើបុណ្យពិច្ចាយ សប្បាយលំចាស់ជិតមរណា ។

បានប្រាកដីដើរិតិតជាមេរោគ ត្រូវរាយការណ៍រាល់យណាយពាណិជ្ជ

រិលិនោជាតិដើរិតិដែលដឹង ត្រូវលកដើម្បីប្រើកំច្ចុងបិតបុណ្យ ។

ហាន់សេពនេទេនាខេដើម្បីជីវិតចុងក្រោមរាល់ប៉ុន្មានសំខែដំឡើងប៉ុន្មាន
កាលពីព្រៃសនាយ នៅលីកោះអូយូមានរាន្តុវិជ្ជា
ត្រីនិងលាស់នៅទីនោះ ដូចជា : អារម្មណីរកាយ សោកស៊ា
ឯីស្រឡាយ រាលសៀស្អាត ។ ឬ ថ្វីអូយូមានការប្រកាសនាស្ថិត
ថា កោះនេះនឹងលិចនៅក្នុងពេលវេចប៉ុន្មាននេះហើយ ដូច្នេះពួក
គេចាប់នីងនៅត្រូវ កំប្រឈាប់ស្របចិត្តកដើម្បីចាកចេញពីលីកោះ
នេះរហូតដល់នីងការកាលបុរាណក្រាយ ឬ នៅពេលិងលកោះនេះ
លិចនិតិផ្សាយ ឯីស្រឡាយ កំសម្របចិត្តបោញ្ញត្តិកដូយ ឬ នៅ
ពេលនោះចំពេលិងល រាលសៀស្អាត កំពុងនៅក្នុងជំនួយ
ផ្លូវកាត់តាមទីនោះ ឬ យិញ្ញដូច្នេះ ឯីស្រឡាយ កិច្ចកាទា “
រាលសៀស្អាត តើអ្នករាលសៀស្អាតយើងខ្លួចចេញចាកកោះនេះបានទេ”
ទេ ! ខ្លួចនាមរាលសៀស្អាតយើងខ្លួចចេញចាកកោះនេះបានទេ ព្រោះនៅលីក្នុករបស់ខ្លួចក
ពេញទៅដោយមាសពេញបានចិត្ត ត្រូវកន្លែងទំនេសម្រាប់
ខ្លួចកោះ ឬ បន្ទាប់មក ឯីស្រឡាយ កំសម្របចិត្តិស្សកំពុងដូយផ្លូវកាត់
រាលសៀស្អាត ិងកំពុងនៅក្នុងស្អាតមួយច្បាស់ផ្លូវកាត់

ព្រៃដូយ ។ ទៅ ! ខ្ញុំមិនអាចដួរយកប្រាណទេ មិនទៅខ្លួនខ្ពស់
ទីកន្លែងបៀបប្រឡាក់ប្រឡាកទៀត រាជធីព្រៃគ្រឿច និងខុចទុក
របស់ខ្ញុំ រាយស្រស់ស្អាត ឆ្លើយ ។ ចំណុច ឈាកេសា កិន្ទុយ
នោះដូរ តីផ្សេងៗ កិន្ទិសកច្ចោដូយ បង ឈាកេសា តិចបង
អាចច្ចូលទៅជាមួយដែលប្រាណទេ ? ទៅ ! តីផ្សេងៗ ខ្លួនអាជីវ
ឈាន់ ខ្ញុំចង់នៅតីត្រូវការណែនាំ ។ អារម្មណរីរាយ កិន្ទិសកតិច
នោះដូរ បុន្ថែមជាប្រជាធិបតេយ្យនានានេះដើរការយោពេក មិនប្រាណពុំ
តីផ្សេងៗ តិសករបារ៉ាច្ចោដូយនោះទេ ។ វំពេចនោះមានសម្រាប់
មួយបន្ទីទីនេះ “ មកជាមួយខ្ញុំមក តីផ្សេងៗ ចំខ្លួនយប៉ាប់
ខ្ពស់ ” ។ តីផ្សេងៗ សប្បាយចិត្តពេក ថ្វិកនានេះត្រូវបានស្រែប៊ែន
សិល្បោរសង្គមនោះ ។ នៅពេលព្រកគេមកជឺត្រូវបានសិល្បោរស
ងនោះកើតពីដឹរឈរីទៅត្រូវការពារណ៍ ។ តីផ្សេងៗ ដីជាទា
ខ្លួនជីពេកកុណាសប្បរសង្គមនោះ នានកើតពីស្អាត ចំណោះដីន
ថា តិចខ្ពស់ដួលដួរយកខ្លួននោះគោរពជានរណា ? ។ តាត់តី ពេលដែល
ចំណោះដីន ឆ្លើយ ។ ហេតុនី ពេលដែល ច្បាបដួរយកខ្លួន ? តីផ្សេងៗ
ស្អាត ។ ចំណោះដីន ឆ្លើយច្បាប់មេត្របណ្តិត ទិន្នន័យជាទា

ពិស់ន្ទោយ្យ៉ា មានកែផ្លូចចំនៅបុណ្យ ។

រឿងទោរាប់ខ្លោយទី២

-សំឡើងចិត្តលម្អិត	ដីជិត្តសម្រេច ក្នុងវិរាងរាល់យេ
នឹងកម្មាយស្ថិបាន	ឆ្លាប់ថ្វាក់ថ្វាមី រក្សាបុគ្គលិក
	មិនធ្វើមានប្រាក់ ។
-សិលនវិកស្រីរោះ	នីមួយៗនៃស៊ី ឆ្លាប់ប្រាក់ត្រូវបាន
កាលកុននៅក្នុង	ិចិចិចិចិកស៊ី ចំណ្វើដោះដែង
	ធ្វើគេងលក់ត្រូវឈើ ។
-នឹកចេងរៀងិចិចិ	ឆ្លាប់ច្រៀងបំពេញ ប្រូបដុចខ្លឹមឯល
មំណូរការ	ិចិចិចិចិចិបសច្បូល ដឹសគ្របយ៉ាងត្រូវឈើ
	ទុកច្បៀកវិចិចិ ។
-នឹកទិលំនោះ	ផ្លែៗដីបុលសុវិរិយាយ សុខសាន្តពេកវិក
ទ្វាជានច្បក	ទិដ្ឋករណាព្រឹបឱយ ិចិចិចិចិចិបៀបិចិចិ
	ដើម្បីបុគ្គារ ។
-នឹកត្រាធិចិចិដួយ	ិចិចិសិលទិន្នន័យ ប្រុសវិនាលិនា
ទ្វាជាបិញ្ញកុនវិចិចិ	គ្រុនក្រោរងា ចិត្តិចិចិចិចិក្រា
	ឆ្លានវិចិចិចិចិក្រាន ។
-នឹកត្រាកាលិចិចិ	ប្រាក់ថ្វាក់ថ្វាមី លាងសច្ចោះប្រាកោ

ធម៌ជាមាតិដើម្បីអភិវឌ្ឍន៍ជីវិត ១៧៦ ដោយ ខ្លួន មិនបណ្តិត

ទីក្រុងត្រូវរាយក ដើលបុគ្គលូរាយ ធម៌នៅមជាក់ប្រាសាទា

មាយឆ្នាព្យាល់ព្យាយុទ្ធនា ។

-នីកព្យាតិបុណ្ណោះ
ដីចំប្រែនប្រែង សាសន់នឹងថែរ
មានជាប្រវត្តិបា ព្យុបុត្រជាតិចេ

ព្យាយាមសិក្សា ។

-នីកថែរជាតិក្នុងពេក ទីកិច្ចករបាលវិធីក ស្រក់លើកញ្ញា
ក្នុងឆ្នានៅទៅយើង មោលម្នាយស្ថិបា បន្ទូលិក្សា
សារធននាគត ។

-នីកនឹងយិសោននីក ទោះថ្វីល្អាចត្តិក ក្នុងនិសនវន្ទត់
ដីចំរស់នៃទន្លេ លំប្បាកចំងុំត ប្រាថ្មាថ្មុបុត្រ
ប្បានផ្លូវជល់ត្រីយ ។

-នីកទ្រូវឈាន៖ឆ្នាយ ហក់នឹងឈ្មោះមកយើង ឆ្នានៅលាស្រីកនឹងឈ្មោះ
ព្យុបុត្រផ្លូវជល់ត សម្រួលិនីយិសោន និងកិច្ចនឹងឈ្មោះ
ក្នុងសុមតបគុណា ។

ឃាយ ដោតឈុណិតោ ខ្លួន មិនា

-ទីក្រុង:
សប្តាហិរញ្ញវត្ថុ តីជានវន្ទាក់ ច្បាក់យុវវិយ
សប្តាហិរញ្ញវត្ថុ តីជានវន្ទាក់ លង់ពាក្យសម្រួល

ទំព័រ២៣៦

-៩កម្មៈ	ជាទីចង់ឆ្នាក់	យុវជនបណ្តុះបណ្តុះ
ក្រុងក្រាស់ព្រៃល	ទំនើសក្រុងក្រាស់	ទំនើសក្រុងក្រាស់
-៩កម្មៈ	មនុស្សទំនើសក្រុងក្រាស់	រដ្ឋុសស្ថាបន្តិក
ក្រុងក្រាស់ព្រៃល	ក្រុងក្រាស់ព្រៃល	មិនត្រូវដឹង
-៩កម្មៈ	យុវជនជីវិត	ត្រូវកិតករកិតវិករោង
ក្រុងក្រាស់ព្រៃល	ទួរសោរសែរដោង	ទំនើសត្រូវដោង
-៩កម្មៈ	ទួរសោរសែរដោង	ក្រុងក្រាស់ព្រៃល
លេបនៃក្រុងក្រាស់ព្រៃល	ជាកេសន្ទាន់ស្ថូប៉ា	មានកិត្តិថាស់ទី
-៩កម្មៈ	ទួរសោរសែរដោង	ក្រុងក្រាស់ព្រៃល
ក្រុងក្រាស់ព្រៃល	ជាកេសន្ទាន់ស្ថូប៉ា	មានកិត្តិថាស់ទី
-៩កម្មៈ	ប្រាប់ប្រើប្រាស់	នៃបន្ទីករាយ
ក្រុងក្រាស់ព្រៃល	ជាកេសន្ទាន់ស្ថូប៉ា	ទួរសោរសែរដោង
-៩កម្មៈ	សម្រាប់ជាប្រាក់	នៃព្រៃលប្រុស
ប្រើប្រាស់ក្រុងក្រាស់ព្រៃល	នៃមនុស្សនូចប្រើប្រាស់	នាប់ឱ្យនកត្និយស

រស់ខ្លាសលោយីយ៍ ។

-ទៅក្នុង:	ខំសូមផ្លូវខ្លួន	គ្រឿងឈាមកែល
ធ្វើជាក្នុងល្អ	ទ្វាមានស្ថិ	ដើរកាមវិធី

នៃវប្បធម៌ខ្លួន ។

៩ ក្នុង: ២០១២

ហំណេញឯើងខ្ញុំ ខេត្ត ពិភពលោក ជាតិបណ្តិត

ជីតិវិទិន

-នៃបំពុំខ្លាស់	លីកដែលចំពោះ	បង្កើរន្ទា
ទោះននកត្រួយ	ថ្លែថ្លែសោកា	គីជាដាររា
	ផ្លាស់ប្តោកា ។	
-ខ្ញុំសូមខ្លួន	ប្រាសចាករន្យានីយេ	សូមទានមេត្តា
វិក្រុងមានឱសន្តុំ	ដល់សនខេមរា	ទូទាំងវ្យង្វែ
	មេត្តារាមាតិត ។	
-នាម ខេត្ត ពិភពលោក	ចាប់កាលជ្រើកា	ចារវីរីងជីវិត
កែតិមកជាតិនេះ	ត្រូវកម្មលិខិត	លោកប្បាលចារឆ្លើត
	កំណត់រាសនា ។	
-ឱ្យទិន្នន័យ	ជាថិកពន្លឹះន	កំណើតុយប្បា
កវិន្នន័យបង្កើ	មាតាបិតា	ពេលនេះនង់លាង

	យើងត្រូវឲចកត្តា ។	
-ឆ្នុងឆ្នាំ៨៣	ជីវិតកវិ	ត្រូវសំកំប្រា
ប្រាត់បង់នឹងពក	ទួលិនីងងារ	រសិទ្ធភាពនា
	ជាម្បយដ្ឋាកន្តាយ ។	
-នីជាស្រួលដែល	ផ្លូវកម្មក្រុមហ៊ុន	សក់យកូបកាយ
ជីវិតពុកខ្លឹម	ក្រោតគនន័យ	ឲចកត្តាយិត្តកាយ
	លាចាកណៈកិយ៉ា	
-ជីវិតសត្វលោក	សុខទុក្រិប្បេយោក	មានជាប្រកតិ
ដួនកាលសប្តាយ	នាយជាទុក្រិយ	ប្រកម្មឲចកតិ
	ក្នុងសំវិទនា ។	
-មិនយុរបីនាន	រូបខ្លះប្រាណ	ថាលេដ្ឋែនេរោះ
លានិចសាងដ្ឋីស	រស់ឆ្នុងចន្ទា	ដម្លិច្ចោះកត្តា
	ប្រសិរីដំឡាន ។	
-សាសនាប្រែបញ្ញា	ចិត្តកាយបិសុទ្ធ	ឆ្លងជុតបាកបាន
ព្យាយាមបដិបត្តិ	ដើរតាមលំនាន	ដើម្បីជាន្តាន
	ទិនការនកពត្រី ។	
-ប្រសិទ្ធផ្សែន	ត្រាលប្រានជាស្អាន	រស់មានវស្សី
កើតមកជាមនុស្ស	ទោះប្រសិទ្ធផ្សែន	ជីវិតមានវិយ

ដោយសារវិធី ៤

-សិក្សាប្រាលី	ទោះឆ្នុះភី	នេះជាសារី
កំចាត់ភីឲ្យដៃ	ដោយព្រះឆ្នាំ ទួរស័ព្ទប្រសីរី ៤	ព្រះមានវិធី
-សំគុងព្រះឆ្និំ	ស្ថាល់រាងកំណើ	យល់ពីដីលោក
ព្រៃនាគារកុំភ្លាំង	សុខសូប់ប្រសីរី នាវជ្រាវដី ៤	កម្មជាន់ដី
-តុឡវិធម៌បន្ទី	ដើមទូងក្រោងដី	ទុកសាកស់ប៉ុង
ដោយរូបថ្លាកម្មាយ	តាត់ផ្លូវដោង កើលស្ថាល់ដីរ ៤	សុមិនឹងនៅ
-ឱលស្ថាល់ក្នុងថោះ	បងបុន្តែតិច	នៅរឿងសំគឺរ
ព្រះគីតកោកជីត្រូ	នស់ប្រើន្ទាំខែ	ខំព្យាបាលដី
-ប្រាកុណាប្រាំពេទ្យ	រត្តប្រើន្ទាំខែ	មិនរាជល្មាចទីឃើយ
ព្រះសង្ឃរាជាយ	យាយតានេះហើយ	ដីយុទ្ធផ្លូវសីរី
-ខ្សែសននរវិក	ចាកទុកដោនា ៤	ចាកទុកដោនា
វិច្ឆិកស៊ែនីយ	ដោយយើព្យាមាយដី	របាយការកោតាស
	ភ្លាយជាមនុស្សម្ពាស់	រូបក្នុងព្រំប្លា

រស់ជាយមាននៃយៈ ។

-ប្រសប្រើសសិរី	មិនដឹងលបាតានច្បែរ	យកវិញ្ញាឆ្សេះ
ខ្លួនដឹងដើរអាយ	បន្ទាក់ត្រូវ	ទាំប្រើប្រាស់ដូច
	ដើម្បីរីត ។	
-ឯន្តិវត្តក្រំ	ចិត្តខ្ពស់ការងារ	ក្នុងចិសុចវិត
ជីតមាននៃយៈ	រស់ប្រព័ន្ធិត	ទោះកម្រិតិត
	កម្រិតវាយនា ។	
-ដោយបុណ្យកសល	បុញ្ញបានផ្តល់	ជីតុខិចសារ
យសសក្តីថីងង់ន	ក្នុងទោះសាសនា	ជុបក្តីសុខ
	ដោយសារចិត្ត ។	
-ខ្សែមុខទិន	ចម្លាណវិសេស	ដ្ឋានភ្នាប់និស្សីយៈ
សញ្ញសក្រាគាំងខ្សោយ	ប្រានជាបច្ចីយ	ទុកជាកវិធី
	ផ្លូវបាកទិនបន្ទាក ។	
-សុមញ្ចប់សុខ	កំសុបក្តីទិន	ប្លាតមាតកវិបុរឈយោគ
ប្រានដល់និញ្ញន	ជាង្វួយពន្លក	នាំដែនប្រក
	រាលវង់សង្គ្រារ ។	

ដោយ ជាពលរដ្ឋិត ខ្លួន មិន

ព្រៃនោះគឺតិន្នន័យ

- ត្រូវឱ្យរាស្សរដើរពីពុក រស់ជួបកិទ្ទុកតែត្រូវកែល្វេ
បាប់តាំងពីខ្លួនរួមកិស្សហើយ ឱ្យបើងតាមប្រជុំសម្រេចដោ
- ពេលដើរដែលថែមបានតាំងគឺ ពុកសែនត្រកអវត្ថកន្លែង
ប្រាប់ឱ្យពុកម្នាយពុកទិបុនបង ពុកទិមិត្តក្នុងធម្មយត្តា ។
- នៅពេលដើលថែមប្រសុទបុត្រ ចិត្តឱ្យស្របុត្យសពណិត
កិតកយស្អែកស្អាំងថែមក្រមហិមា ខ្លាចក្បែងពុំងបាម្បុយកាយ ។
- រតរកចាស់ឡើងប្រសស្រី ក្នុងធម្មយបាប្រឹងធម្មយត្តែយ
ខ្លាចបាត់បង់ក្នួនរុបអ្នកម្នាយ សូម្បីថែបាយលេងនឹកគិត ។
- ពេលដើលរុបក្បែនចេញចាកថ្មី ឱ្យជួបកិត្តកិត្តឯម្បុយកម្រិត
តែពុកសែនត្រូយណាស់វរមិត្រ ខ្លាចបាត់ដើរម្នាយពុំង ។
- បើម្នាយនិងក្បែនបានសុខហើយ ឱ្យមិនការើយទេស្អុនភ្លា
ពុកត្រូវបំពេញកិច្ចការងារ សេដ្ឋកិច្ចការិយ្យចរណៈ ។
- ក្រោមកំដោថ្មីសែងសុរិយា ពេលដោកការយាយរៀងរាល់ថ្មី
ទោះបីក្នុងផ្ទុរដ្ឋិចមេចកិត្តិ ឱ្យបើងយប់ថ្មីតាមត្រូវក្នុង ។
- ឱ្យធ្វើកិច្ចការពីព្រៃនីម ទេកមុខពុកពុកិមតត្រូវលើប្រេ
ក្នួនថែមចំការមុនដើមខែ ឱ្យបុត្រមាសស្អែហើរស់សុខសាន់ ។

- ធ្វើការឡើយហត់អស់កម្លាំង ឱ្យប្រើប្រាស់តាមគិតប្រាការ
និកជល់ក្នុងភាមចិត្តស្រាកស្រានុ កងល់បុន្ទាន់កែវិនិត្ត ។
- រស់លទ្ធផ្លែងដោនិកិត្យ ចិត្តសេវាថោម្ពារំភើបសុទ្ធរ
រោបចិបច្ចុមថែម្រីសុទ្ធ ក្នុងដួងជាមុជនៃបិតា ។
- ពេលក្នុងដល់រឿយត្រូវឲ្យលើរៀន ចំណោះរបៀបនូវក្នុងសាលា
ពុកសុមដើតត្រូវបុគ្គិតវា ត្រូវខំសិក្សាបានឡើងឡើ ។
- ក្នុងរៀនបានខ្ចោះសំដោយលូ កំសាងវិកវរបាបចិប្រែ
ត្រូវមានគុណភាពមិនប្រើពេល សិលជាបច្ចុប្បន្នអប់រកាយ ។
- បុគ្គាយនឹងខ្ចោះសំដោយលូ និកយើត្រូលំនោលការនោមនាយ
ចិត្តិមរក្សាយឱ្យពុកម្នាយ ទិន្នន័យជាប់រកាយបានអប្រើយ៉ែ ។
- ឱ្យការនៃពេជាសំពុកសំនួលយ្មាន សូមក្នុងធ្វើទានទាំងប្រុសស្រី
ចំណុករាយរាយការណាគ្នុងថ្ងៃ គួរគិតលក់លើរូបឱ្យដឹង ។
- ក្នុងបានតបគុណមានសិរី មងលុបសូរសិរីប្រើប្រាស់ក្នុងនៅ
និងបានជុំទុកទុក១២កន សុខត្រូវកន្លែងដល់និព្ទន់ ។
- ដោយ ជាតបណ្តិត ចូល មិត្តា

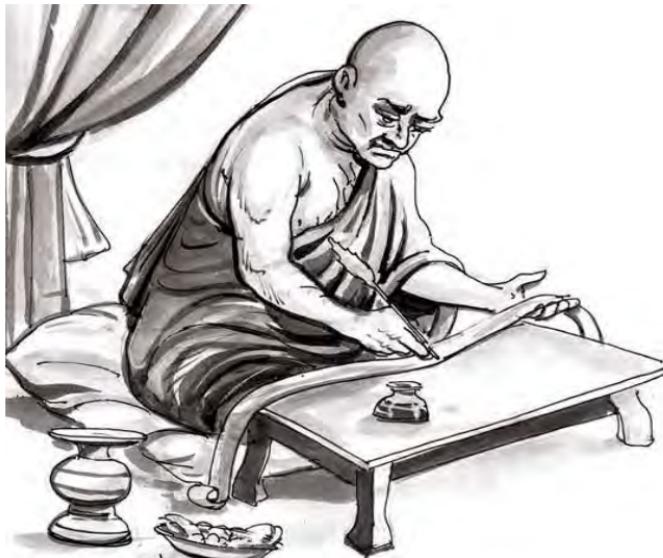

ឯកសារវិញ្ញាត

- សមែច ដួន លាត	វគ្គនានុក្រមខ័រ	ព.ស ២៥១៧
- ធម្មបាល ខេវ ជុ	សកលចិនា	ព.ស ២៥១៦
- បុត សារីងុ	សិក្សាបទមនុស្សឈូ	ព.ស ២៥៤៨
- ឧត្តមប្បញ្ញ សុខ វីរៈ ពុទ្ធប្បវតិសង្គប សង្កាយនា និង មម្ពនានា		
- ហេវីន ហាក់	សុជីវិធិ	
- វគ្គបំបែកការងារត្រប់ត្រងដល់នាយក នាយករង សាធារណទិន្នន័យ/ក្រុង នៅមន្ទីររដ្ឋមន្ត្រាន និងសាសនាគារខេត្តបាត់ដំបង ព.ស ២៥៥៥		
- សិក្សាសាធារណទិន្នន័យ និងសង្គមខ័រ សិទិបញ្ញាណាយក្រុងដំណោះស្រាយពុទ្ធប្បញ្ញ ដោយអង្គការពុទ្ធសាសនា ដើម្បីអភិវឌ្ឍន៍ សហការជាមួយ ពុទ្ធសាកលវិទ្យាយំប្លែងនិងសាធារណទិន្នន័យ ព.ស ២៥៥៥		
- ពុទ្ធសាសនានិងការចូលរួមកិច្ចការសង្គម អង្គការសាមគ្គិធិ ព.ស ២៥៥៥		
- គិម ថាន់ណា	ប្រជុំហេវីនជាតក	ព.ស ២០១៩
ឈ្មោះសេវា៖កោដែលខ្លះព្រះក្រុណាភាសាត្វាការពាណិជ្ជកម្ម និងពេទបណ្ឌិត		
- ពន្លឹះមួលទេសនា	ក្នុងផ្ទា	២០០៦
- អានិសង្គសិល	ក្នុងផ្ទា	២០០៧
- ភស្តុតាងទាំងប្រាំនៃព្រះពុទ្ធសាសនា		២០០៨

-អរិយមតិត្សារ	ក្នុងផ្ទាំង	២០០៩
-ជីលើរៀនជីវិតពុកមេះ	ក្នុងផ្ទាំង	២០៩០
-ជីប្រើសែនជីវិត	ក្នុងផ្ទាំង	២០៩១

ទំនាក់ទំនាចឡាស៊ីញ
ទំនាក់ទំនាចឡាស៊ីញ
ពេលវេលាលូកប្រើប្រាស់
០១២ ២៨៤ ៥៦៧
០៩៧៧ ៩៩៩ ៤៦០

ទិន្នន័យបាយក្រោមត្រួស

ទិន្នន័យបាយក្រោមត្រួស

ពន្លឹមនូវរដ្ឋបំភ្លើជនជី

រាជពីរជាក់ខ្សែជ្លាក់រកើយ

ស្រីបញ្ចុប្បន្នស្រីរដ្ឋកំជាប់នាសា

អំពិលអំពេកហើរដោកព្រឹក្តា

ស្អាប់សូរចង្វិតផ្លូវបំពេរ

ទិន្នន័យបាយក្រោមពេលសូវិយារៈ

សំឡើងឡាយមេយិន្ទុទុ

ត្រាតដុះជាងូវនោះតាមភីផ្លូវ

ដល់ពេលស្រីរទុពណិមាសពេញដី

រដ្ឋវិរស្សាខ្មែះសនស្រីរិយាឈេរ៉ា

រសិទណិមាសលើដីខេមរាជ

ក្រោមចន្ទភីថ្វាថ្វាបុរី

គយគន់រសិទិនីលើដៃជលសា ។

សូរសៀវភៅនិងផ្លូវអ្នកផ្លូវការ

ក្រុមភីនជាមួមដុះក្នុងផ្លូវ ។

មិលដូងតារាយាព្រាបុរិប៊ែ

ប្រុងបង្កើចមនុស្សហើយដ្ឋានអារម្មណ៍ ។

រសិទ្ធផលជាសំដូងចិត្តខ្មែរ

មិលយើត្រាឌីងកំគុងនិកអាលីយេ ។

និកគ្រាឌីមខេយ្តាលគោក្របិ

កសិករប្រុសស្រិសប្រាយខ្សែរខ្លា ។

អ្នកចាំនអស់ដក្នុងចិត្តា

កែរពិធីនតានិច្ឆាចាច្នែម ។

បំណងលូពិខុំ

ជោនបុរិត

ចុះ ចិន្ទ

រក្សាសិទ្ធិគ្រប់យ៉ាង